

JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW MIASTA GNIEZNA

(wraz z analizą zawartości mediów lokalnych)

Koordynator zespołu:

dr Paweł Antkowiak

Członkowie zespołu:

prof. dr hab. Krzysztof Hajder

dr Szymon Ossowski

Gniezno 2016

SPIS TREŚCI:

I.	Wprowadzenie.....	3
II.	Streszczenie wyników prowadzonych badań.....	7
III.	Analiza społeczno-gospodarcza Miasta Gniezna – z uwzględnieniem porównania do miast w podregionie, województwie, średniej w Polsce i UE (wybrane parametry).....	23
IV.	Wyniki badań ilościowych i jakościowych dotyczących jakości życia mieszkańców Miasta Gniezna.....	67
	1. Metodologia prowadzonych badań.....	67
	2. Charakterystyka badanych respondentów.....	69
	3. Wyniki badań.....	71
	4. Podsumowanie wyników badań.....	102
V.	Wyniki badania zawartości treści mediów lokalnych/ regionalnych istotnych z punktu widzenia Urzędu Miejskiego w Gnieźnie.....	108

I. Wprowadzenie

W 2015 roku obchodziliśmy 25 rocznicę utworzenia w Polsce samorządu terytorialnego. Nie ulega wątpliwości, że rozwój samorządu terytorialnego jest jednym z kluczowych czynników, które przyczyniły się do demokratyzacji systemu politycznego w Polsce. Odwołanie się do idei samorządności należy uznać za jeden z fundamentów ustrojowych III Rzeczypospolitej.

Rok 1989 przyniósł wiele zmian, w tym m.in. restytucję samorządu terytorialnego. Reformy wprowadzone pakietem ustaw z 1990 roku przywróciły zjawisko władzy lokalnej w Polsce. W dniu 8 marca 1990 roku Sejm uchwalił nowelizację Konstytucji, stwierdzając w art. 5, że „Rzeczpospolita Polska gwarantuje udział samorządu terytorialnego w sprawowaniu władzy” oraz uzupełniając ją nowym rozdziałem poświęconym samorządowi. W tym samym dniu uchwalono jeszcze dwie ustawy o fundamentalnym znaczeniu dla funkcjonowania polskiego samorządu – ustawę o samorządzie terytorialnym (obecnie gminnym) i ordynację wyborczą do rad gmin. Uwieńczeniem wysiłku reformatorów tamtego okresu było przeprowadzenie wyborów samorządowych w dniu 27 maja 1990 roku. Wtedy właśnie odbyły się w pełni wolne i demokratyczne wybory do rad gmin i jednocześnie realnie zapoczątkowany został proces budowy nowego modelu państwa.

Pod auspicjami nowej Konstytucji z 1997 roku rozpoczął się drugi etap reformy samorządowej, który miał na celu wprowadzenie dwóch wyższych szczebli jednostek samorządu terytorialnego, a mianowicie powiatu oraz województwa. W dniu 5 czerwca 1998 roku przyjęto ustawy o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa oraz o administracji rządowej w województwie. Na mocy tych aktów prawnych z dniem 1 stycznia 1999 roku powstał trójstopniowy podział terytorialny: gminy (2479), powiaty (379, w tym 314 powiatów ziemskich oraz 65 miast na prawach powiatu) oraz województwa (16).

Z przepisów Konstytucji RP wynikają trzy podstawowe zasady odnoszące się do funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce. Są to:

- **zasada pomocniczości** – jednostki samorządu terytorialnego wykonują zadania publiczne służące zaspokajaniu potrzeb swoich mieszkańców; powiat i województwo jako jednostki działające na większym terytorium pełnią funkcję pomocniczą w stosunku do gmin; jednostki te wykonują też zadania z zakresu administracji rządowej, o ile wynika to z uzasadnionych potrzeb państwa;
- **zasada samodzielności** – jednostki samorządu terytorialnego są samodzielne i mają zagwarantowaną ochronę prawną; jednostki te są niezależne względem władzy państwowej, a także względem siebie;

- **zasada domniemania właściwości samorządu terytorialnego** – w przypadku gdy przepis prawa nie zastrzega wyraźnie właściwości do załatwienia określonej sprawy dla administracji państwowej, to sprawa ta należy do właściwości organów samorządu terytorialnego.

Według zamierzeń twórców reform samorządowych podstawowymi celami ich wprowadzenia miała być decentralizacja państwa poprzez przeniesienie wielu zadań i kompetencji z centrum do jednostek samorządowych, a także budowa instytucji demokracji obywatelskiej. Założenie było bardzo proste – im bliżej obywatela zapadać będą decyzje, tym trafniej odpowiadać one będą na społeczne zapotrzebowanie. I tak *de facto* jest, chociaż przyznać trzeba, że nie wszystko się udało. Ciągłe dyskutujemy nad zasadami finansowania działalności samorządów, zakresem ich kompetencji, przekazywaniem kolejnych zadań samorządom bez zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych etc. Na wielką pochwałę zasługuje sposób wydatkowania pieniędzy unijnych przez polskie samorządy.

Warto też pamiętać, że proces budowy samorządu terytorialnego w Polsce nie jest skończony, a przed nami pojawiają się nowe wyzwania. Coraz częściej w Polsce mówi się o zwiększeniu roli metropolii i dużych aglomeracji miejskich. Wydaje się także, że należy coraz intensywniej włączać inne – zewnętrzne podmioty w proces sprawowania władzy na poziomie lokalnym. Chodzi przede wszystkim o włączenie organizacji pozarządowych, przedstawicieli świata biznesu oraz mieszkańców w proces podejmowania decyzji publicznych. Coraz większą popularność zdobywają też tzw. budżety obywatelskie, powstają rady osiedli czy rady dzielnic, konsultacje społeczne nabierają nowego znaczenia i charakteryzują się wyższą jakością aniżeli na początku lat 90. Nie ulega więc wątpliwości, że samorząd stał się znakomitą szkołą wyrobienia obywatelskiego i przyczynia się do budowy społeczeństwa obywatelskiego.

Podstawową jednostką samorządu terytorialnego w Polsce jest gmina, która winna spełniać oczekiwania mieszkańców i działać na rzecz dobra wspólnoty samorządowej tworzonej przez społeczność na jej terytorium. Gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, posiada osobowość prawną a jej samodzielność podlega ochronie sądowej. Gmina jest jednocześnie formą administracji zdecentralizowanej, a w zakresie wykonywania zadań własnych podlega jedynie ustawom. Nie ulega wątpliwości, iż jest również najbliższa obywatelowi, bowiem to właśnie na poziomie gminy mieszkańcy załatwiają większość spraw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej.

Ze stwierdzenia, że gmina jest podstawową jednostką samorządu terytorialnego wynikają następujące konsekwencje:

- samorząd gminny powinien posiadać większość kompetencji w zdecentralizowanej strukturze samorządu; na tym szczeblu koncentruje się bowiem życie lokalne, a jednostka ma swoje miejsce zamieszkania i pracy; dlatego też art. 7 ustawy

o samorządzie gminnym powierza gminie zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty;

- w razie wątpliwości, do kogo należy dane zadanie lub kompetencja na szczeblu lokalnym, należy przyjąć domniemanie kompetencji gminy; zresztą stwierdza to art. 6 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stanowiąc, że do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów;
- na tym szczeblu powinna być zlokalizowana podstawowa infrastruktura, zaspokajająca podstawowe potrzeby jednostki w zakresie oświaty, kultury, zdrowia, opieki społecznej itp.; polska gmina jako jednostka podziału terytorialnego jest obszarem dużym, może więc spełniać samodzielnie przypisane jej zasadnicze zadania własne.

Prowadzenie racjonalnej polityki rozwoju lokalnego na poziomie gminy powinno być oparte przede wszystkim na rzetelnych danych mikro i makroekonomicznych. Przede wszystkim jednak zarządzanie jednostką terytorialną powinno korespondować z oczekiwaniami mieszkańców tej jednostki, bowiem nie należy zapominać, że administracja oznacza służbę wobec obywatela. Dobrze więc się stało, że władze Miasta Gniezna, kolebki polskiej państwowości, zdecydowały się na przeprowadzenia badań na temat jakości życia mieszkańców Gniezna. Nie ulega bowiem wątpliwości, że prowadzenie polityki rozwojowej powinno stanowić odpowiedź na zapotrzebowanie mieszkańców.

Na zlecenie Miasta Gniezna przeprowadzono więc badanie składające się z czterech zasadniczych części.

Pierwszą z nich była *Analiza społeczno-gospodarcza Miasta Gniezna z uwzględnieniem porównania do miast w podregionie, województwie, średniej w Polsce i UE (wybrane parametry)*. Opracowanie oparte zostało na powszechnie dostępnych informacjach, w tym w szczególności danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Banku Danych Lokalnych. Przeprowadzona analiza stanowi solidną podstawę do oceny miejsca Miasta Gniezna na mapie Polski uwzględniającej wiele zmiennych. Pozwala ona również racjonalnie spojrzeć na wyniki badań ilościowych i jakościowych.

Druga część to badania ilościowe, czyli wyniki badań ankietowych prowadzonych wśród mieszkańców Miasta Gniezna oraz osób przebywających tymczasowo na jego terenie. Badania były prowadzone w dwójakiej formie, tradycyjnej – ankieterzy z papierową ankietą docierali do respondentów, a także internetowej – za pomocą elektronicznego formularza ankiety zamieszczonego na stronie Urzędu Miejskiego w Gnieźnie. Wyniki przedstawione zostały zarówno w formie opisowej jak i graficznej z uwzględnieniem wieku, płci, poziomu wykształcenia oraz okresu zamieszkiwania w Gnieźnie.

Trzecią częścią prowadzonych badań były badania jakościowe w postaci dwóch zogniskowanych wywiadów grupowych wśród liderów opinii w Mieście Gniezno. Dobór liderów oraz scenariusz samego wywiadu ustalony został na bazie wstępnej analizy badań ilościowych. Wywiady stanowią będą uszczegółowienie prowadzonych wcześniej badań ankietowych. W przedstawionym raporcie część drugą i trzecią opisano łącznie, bowiem wywiady stanowią znakomite uzupełnienie części ankietowej.

W ostatniej **czwartej** części opracowania uwaga skupiona została na analizie zawartości mediów lokalnych/regionalnych mających znaczenie dla Urzędu Miejskiego w Gnieźnie. Nie ulega bowiem wątpliwości, że obraz kreślony przez lokalnych dziennikarzy, zarówno w prasie, telewizji, jak i na najpopularniejszych portalach internetowych, jest ważny z punktu widzenia oceny jakości życia mieszkańców Miasta Gniezna. Właściwa komunikacja z mieszkańcami może być kluczowa w ocenie działania władz miejskich.

Poszczególne fragmenty opracowania zostały podsumowane. Opracowanie zawiera również krótkie streszczenie wyników prowadzonych badań.

II. Streszczenie wyników prowadzonych badań

1. Podsumowanie analizy społeczno-gospodarczej

Gniezno należy do miast, w których liczba ludności spada. Jednak w badanym okresie spadek ten sięgnął jedynie 0,65%. Dla porównania w Koninie aż 6,39%. W Lesznie z kolei, zanotowano wzrost o 1,49%, a w Ostrowie Wlkp. o 0,72%. Przyrost naturalny w Gnieźnie

w badanym okresie nie należał do imponujących, jednak w roku 2008 wynosił 1,9 (na 1000 ludności) a w 2014 również był dodatni – 0,4. Saldo migracji gminnych wewnętrznych w Gnieźnie jest ujemne z tendencją rosnącą.

Dochody budżetu miasta Gniezno w latach 2003-2014 wzrosły o blisko 154%, co stanowi dynamikę wyższą, niż średnia dla wszystkich miast na prawach powiatu w Polsce. Realny wzrost jest również imponujący, gdyż inflacja w badanym okresie wynosiła 33,16% (grudzień 2003 do grudnia 2014 roku), a PKB w tym czasie wzrosło o 104%. Dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły nieco więcej (o 155%), osiągając na koniec 2014 roku 2925 PLN. Ekspansywność polityki budżetowej w Gnieźnie potwierdza bardzo wysoka dynamika wzrostu wydatków majątkowych (o 252%).

Wydatki bieżące na wynagrodzenia z budżetu Gniezna w latach 2008-2014 wzrosły o blisko 71%, przy 35,5% wzroście PKB. Dynamika wydatków bieżących na wynagrodzenia, notowana w Gnieźnie może zaskakiwać w kontekście danych, świadczących, że budżet w przeliczeniu na 1 mieszkańca należy do najniższych wśród miast w Polsce.

W 2003 roku w Gnieźnie było jedynie 13 przedszkoli – najmniej spośród porównywanych miast, a już w 2014 roku – 26. Gniezno jest jedynym miastem spośród porównywanych, w którym liczba szkół podstawowych w badanym okresie wzrosła z 13 do 15, przy jednoczesnym spadku liczby uczęszczających uczniów o ok. 12%. Wzrosła również liczba obiektów z 8 do 11, gdzie liczba uczniów spadła o ok. 40%. W szkołach ponadgimnazjalnych z kolei, mimo ograniczenia ilości szkół, liczba młodzieży uczęszczających do tych placówek wzrosła. Na tle porównawczych jednostek, w Gnieźnie nasycenie komputerami z dostępem do Internetu jest największe w niemal każdej kategorii szkół.

Biorąc pod uwagę liczbę wolumenów wypożyczanych przez jednego czytelnika gnieźnieńscy czytelnicy wiodą prym na tle porównawczej grupy miast, mimo że w Gnieźnie czynnych jest najmniej bibliotek. W badanym okresie liczba wypożyczanych pozycji wzrosła o niemal 30% z 18,9 w 2003 roku do 24,5 w 2014 roku. Należy podkreślić, że analiza czytelnictwa, na podstawie korzystających z bibliotek jest obecnie mało miarodajna, gdyż coraz bardziej powszechny dostęp do Internetu powoduje, że rośnie liczba czytelników wolumenów publikowanych w sieci lub korzystających z e-booków.

Mimo że w Gnieźnie istnieje tylko jedno stałe kino, to w badanym okresie liczba seansów wzrosła ponad pięciokrotnie.

Kolebka państwowości polskiej, jaką jest Gniezno, z natury swych atutów kulturalno-turystycznych notuje największą liczbę zwiedzających muzea – ponad 75 tys., przy 15-16 tys. zwiedzających w pozostałych, porównywanych miastach. Pozytywu należy upatrywać też

w niemal 25% dynamice wzrostu w latach 2003-2014, co świadczy o sukcesach w promocji miasta i o podnoszeniu standardu udostępnianych do zwiedzania obiektów.

Liczba zwiedzających muzea w Gnieźnie w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jest ok. 3 razy wyższa, niż w Polsce ogółem. Jednak dynamika wzrostu liczby zwiedzających stanowiła w badanym okresie ok. 10%, przy jej podwojeniu w skali kraju. Można zastanowić się, czy tak atrakcyjne atuty kulturowo-turystyczne w Gnieźnie nie powinny decydować, o jeszcze większej dynamice zwiedzających muzea, co jest jednym z pośrednich mierników rozwoju ruchu turystycznego.

Analizując liczbę podmiotów gospodarki narodowej wpisanej do rejestru REGON, w Gnieźnie, w badanym okresie nastąpił wzrost o 1,27%, przy czym w roku 2008 zanotowano wyższą liczbę. Wówczas wzrost wynosił 2,75%. Wprawdzie w 2014 roku liczba podmiotów była większa niż 2003 roku o 112 to jednak nadal nie udało się sięgnąć poziomu sprzed wybuchu światowego kryzysu (radikalnego spowolnienia wzrostu gospodarczego w Polsce), który był o 230 podmiotów wyższy. Analizując rozwój podmiotów gospodarczych ogółem

od roku 2003 do 2014 w Gnieźnie wskaźnik (podmioty na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym) wzrósł o ponad 6%. Dla porównania w powiecie gnieźnieńskim nastąpił przyrost o 12%, w województwie wielkopolskim zaś wzrost ten sięgnął 17%.

W latach od 2011 do 2016 nastąpił wyraźny jego spadek, co stanowi efekt ogólnokrajowej tendencji. Podkreślić należy jednak, że spadek bezrobocia w samym mieście Gniezno (o 67%) okazał się niemal dwukrotnie wyższy, niż w powiecie gnieźnieńskim (o 35%). Jeszcze w nieco wyższym tempie redukcji uległo bezrobocie młodych osób poniżej 25 roku życia. W tej kategorii bezrobocie w powiecie uległo porównywalnej redukcji. Najwolniej spadło bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych (o 22,7%), jednak w powiecie spadek ten

okazał się jeszcze niższy (o 11,4%). Wolniej też spadało bezrobocie długotrwałe o blisko 32% i osób powyżej 50 roku życia o blisko 25%. W tych kategoriach również na poziomie powiatu spadki te okazały się mniejsze, odpowiednio 23,6% i 14,6%. W Gnieźnie zanotowano spadek bezrobocia o 7,8% przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia o 4,8%. Wśród kobiet stopa bezrobocia spadła o 8,1% a w grupie mężczyzn o 7,5%. Wprawdzie nadal stopa wśród kobiet jest wyższa niż wśród mężczyzn, to jednak dynamika zmian po „kryzysie z 2008 roku” wskazuje, że stopa kobiet pomiędzy rokiem 2008 i 2014 wzrosła jedynie 0,1%, a wśród mężczyzn aż o 1,9%. Można wnioskować, że w Gnieźnie mężczyźni w większej mierze zatrudnieni są w sektorach gospodarki bardziej narażonych na efekty spowolnienia gospodarczego, niż kobiety.

W Gnieźnie, od 2008 do 2014 roku wzrosła liczba przychodni lekarskich z 23 do 38, co stanowi wzrost o 65%. Pod względem liczby porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej od 2003 do 2014 roku w Gnieźnie nastąpił wzrost o blisko 26%. Liczba aptek i ich dostępność w przeliczając liczbę mieszkańców na jedną aptekę systematycznie rośnie i badanym okresie w Gnieźnie wzrosła z 17 do 38. Dodać należy, że pod względem wydatków na ochronę zdrowia na tle porównawczych jednostek Gniezno wypada najsłabiej, np. w Ostrowie Wlkp. wydatki na ochronę zdrowia w przeliczeniu na 1 mieszkańca stanowią prawie o 50% większy poziom, niż w Gnieźnie.

Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w Gnieźnie kształtuje się na poziomie niemal identycznym jak w powiecie gnieźnieńskim i w województwie wielkopolskim. W 2014 roku udział ten był o 0,2% niższy, niż w powiecie i 0,1% niż w województwie. Jeszcze w 2010 roku w Gnieźnie udział ten kształtował się na poziomie o 0,5% wyższym, niż w województwie i o 0,2% wyższym niż w powiecie.

Jeszcze w 2003 roku w Gnieźnie i Koninie znajdowało się tylko po 9 obiektów noclegowych, a liczba miejsc w nich się znajdujących w Gnieźnie (494) była niższa, niż w Koninie (513). Od tego czasu, nastąpił zdecydowany wzrost liczby przybywających turystów z zagranicy. W Gnieźnie powstały 4 nowe obiekty noclegowe, a liczba miejsc wzrosła o 42% do 703. Przełożyło się to na jeszcze bardziej dynamiczny wzrost liczby korzystających z noclegów i liczby udzielonych noclegów, gdzie wzrost osiągnął odpowiednio 71% i 67%. Wśród miast stanowiących tło analizy, jedynie w Ostrowie Wlkp. zanotowano wzrost liczby miejsc noclegowych o 38% i liczby korzystających z noclegów o 49%. W pozostałych miastach – Koninie i Lesznie nastąpił spadek liczby korzystających z noclegów. Można zatem mówić o sukcesie Gniezna w zakresie rozwoju turystyki. Jednak, jak porównamy walory turystyczne Gniezna i jego okolic, do Ostrowa Wlkp., to wydaje się, że nadal Gniezno nie wykorzystuje swego potencjału. Warto zauważyć, że w Ostrowie Wlkp. w 2008 i 2014 roku liczba osób korzystających z noclegów była wyższa niż w Gnieźnie (w 2008 roku prawie o 100%). Na tej

podstawie można sformułować wniosek, że Gniezno nie potrafi zatrzymywać licznie przybywających turystów na dłuższy czas, a zwiedzanie stanowi element co najwyżej kilkugodzinnej wycieczki organizowanej np. podczas dłuższego pobytu w Poznaniu. Widać zatem, że atrakcje historyczno-kulturowe są w sposób niewystarczający wzbogacane innymi formami zapewniającymi rozrywkę i wypoczynek turystów.

Jeśli chodzi o sytuację mieszkaniową w Gnieźnie, biorąc pod uwagę porównywane miasta oraz powiat, średnie wojewódzkie i krajowe jest ona najgorsza. Średni metraż mieszkania w Gnieźnie wynosi 62,8 m². Dla porównania w Lesznie i Ostrowie Wlkp. odpowiednio 73,2 i 76,2 m². Wcale nie oznacza to, że w Gnieźnie zamiast relatywnie wysokiego metrażu występuje duża liczba samodzielnych jednostek mieszkaniowych. Liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie jest taka sama jak w Ostrowie Wlkp. i Lesznie (2,71), a w Koninie nawet mniejsza (2,6).

Jeśli chodzi o udział mieszkań pozbawionych łazienek, w Gnieźnie przekracza on 4%. Dla porównania w Koninie 2,2%, w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. niespełna 4%. Zatem już pod tym względem sytuacja w Gnieźnie jest gorsza niż w porównywanych miastach, a w liczbach stanowi to jednak aż 1173 mieszkań przy 639 w Koninie.

Dostęp do centralnego ogrzewania w Gnieźnie stanowi 79% mieszkań przy 94% w Koninie i 86% i 85% odpowiednio w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. Odsetek ten jest tylko nieznacznie lepszy, niż w powiecie gnieźnieńskim, co stanowi rzadkość w skali kraju, gdyż zazwyczaj różnice pomiędzy miastem i wsią pod tym względem są bardzo wyraźne. Wskaźnik ten jest też niższy niż w województwie wielkopolskim i w Polsce, co jak na miasto położone w Wielkopolsce nie świadczy dobrze, gdyż średnią krajową zaniżają zazwyczaj wsie i miasta położone w Polsce wschodniej. Mieszkania z dostępem do kanalizacji stanowią w Gnieźnie blisko 88% ogółu. W pozostałych porównywanych miastach ten udział jest wyższy i tak w Ostrowie Wlkp. 91,1%, w Koninie 92,2% a w Lesznie nawet 98%. Zatem, to zestawienie również nie lokuje sytuacji w Gnieźnie korzystnie. Warto zwrócić uwagę z kolei, że w 2014 roku z budżetu miasta na gospodarkę mieszkaniową przeznaczono zdecydowanie najwięcej środków spośród jednostek porównawczych (ponad 220 zł). Suma ta w przeliczeniu

na 1 mieszkańca ponad dwukrotnie przekracza wydatki na ten cel zrealizowane w Lesznie i 4-krotnie więcej, niż w Ostrowie Wlkp. Warto podkreślić, korzystny wskaźnik – w Gnieźnie 93% ludności obsługiwana jest przez oczyszczalnię ścieków, przy 70% odsetku w Polsce.

Tak w ujęciu statystycznym plasuje się Miasto Gniezno na tle porównywalnych jednostek, powiatu, województwa oraz w skali kraju. Nie ulega wątpliwości, że w wielu wskaźnikach Gniezno wypada korzystnie. Prym wiodą tu zagadnienia związane z turystyką oraz kulturą, co wynika z bogatej historii miasta oraz posiadanego potencjału turystycznego. Wydaje się jednak, że potencjał ten można byłoby korzystniej wykorzystać. Dużo gorzej

wygląda sytuacja gospodarcza Gniezna, rynek pracy czy kwestie warunków mieszkaniowych. Nie najlepiej wygląda również poziom dochodów budżetowych w kontekście realizacji nałożonych na miasto zadań publicznych.

Warto jednak, odkładając nieco na bok dane statystyczne, przyjrzeć się opiniom mieszkańców na ten temat. Bardzo często okazuje się bowiem, że sposób postrzegania rzeczywistości różni się od jej rzeczywistego (w ujęciu statystycznym oczywiście) obrazu. Przyjrzyjmy się zatem opiniom mieszkańców na temat jakości życia w Gnieźnie.

2. Podsumowanie wyników badań ilościowych i jakościowych dotyczących jakości życia mieszkańców Miasta Gniezna

Większość pytaných mieszkańców – 46% pozytywnie oceniła jakość życia w Gnieźnie,

a przeciwnego zdania jest 28%. Nie ulega więc wątpliwości, że prawie połowa osób dobrze ocenia ogólnie rozumianą jakość życia w Gnieźnie. Niepokoi jednak fakt, że prawie 3 na 10 pytaných osób jest odmiennego zdania, a co czwarty pytany nie potrafił jasno zadeklarować swojego stanowiska. Najlepiej jakość życia w Gnieźnie oceniły osoby poniżej 18 roku życia, natomiast najbardziej krytyczne okazały się osoby przed 30 rokiem życia. Widać więc wyraźnie, że tzw. „wejście w dorosłe życie” budzi niepokój, a ogląd sytuacji jest nieco bardziej negatywny. Bardzo wyraźnie zarysowała się prawidłowość odnosząca się do wykształcenia respondentów. Otóż im wyższe wykształcenie tym gorsza ocena jakości życia. Wydaje

się więc, że osoby posiadające wyższe wykształcenie są bardziej krytyczne w stosunku do otaczającej ich rzeczywistości, co może wynikać z nieco wyższych oczekiwań – chociażby płacowych.

Prawie połowa respondentów (47%) uznała, że jakość życia mieszkańców na przestrzeni ostatniej dekady uległa poprawie, a odmiennego zdania było 23% badanych. Bezsporne jest więc to, że mieszkańcy w większości pozytywnie odnoszą się do ostatnich 10 lat uznając, że jakość życia w mieście ulegała poprawie. Dobrze koresponduje to również z danymi przedstawionymi w analizie społeczno-gospodarczej, która wprawdzie pokazuje, że sytuacja miasta na tle kraju nie wypada może najlepiej, ale widać również tendencje wzrostową na przestrzeni ostatnich lat. Respondenci uznali m.in. że stopa życiowa mieszkańców się polepszyła, a dostępność różnych usług i towarów jest zdecydowanie większa. Za przykład podawano chociażby Uniwersytet Trzeciego Wieku, o którego

funkcjonowaniu dekadę temu nikt nie myślał. Podkreślono również rolę mieszkańców i ich wpływ na otaczającą ich rzeczywistość. Doświadczenia wyniesione z zagranicznych podróży oraz dostępu do informacji sprawiają, że stajemy się społeczeństwem coraz bardziej świadomym. To zaś sprawia, że przed władzami miejskimi stawia się coraz większe wymagania, sprawdzając jednocześnie realizację obiecanych przez rządzących przedsięwzięć. Zdaniem pytanym z jednej strony jest więcej oddolnych inicjatyw społecznych, a z drugiej strony te inicjatywy i ta aktywność mieszkańców powoduje, że władze muszą się z tymi postulatami/pomysłami liczyć. Najwięcej głosów krytycznych co do poprawy sytuacji w mieście pojawiło się w przedziale wiekowym 50-65 lat, bowiem ponad 35% pytanym osób uznało, że sytuacja się pogorszyła. Ponownie najbardziej krytyczne w ocenie postępu w zakresie jakości życia na przestrzeni ostatnich 10 lat okazały się osoby legitymujące się wykształceniem wyższym.

Aż 46% pytanym osób dobrze ocenia swoje warunki materialne (wysokość zarobków), ale 35% jest odmiennego zdania. Jedna na pięć pytanym osób nie potrafi jasno określić swojej sytuacji materialnej. Jeśli spojrzymy na odpowiedzi respondentów poprzez pryzmat płci, to okazuje się, że nieznacznie lepiej swoje warunki materialne, w tym wysokość zarobków, oceniają kobiety. Jest to zastanawiające w kontekście faktu, że zarobki kobiet na porównywalnych stanowiskach są niższe aniżeli zarobki mężczyzn. Najlepiej swoje warunki materialne oceniają osoby legitymujące się wykształceniem wyższym oraz osoby w wieku od 30 do 49 lat. Wynika z tego jednoznacznie, że tej grupie respondentów „powodzi się najlepiej” spośród wszystkich badanych osób.

Zdecydowana większość osób, bo łącznie aż 74% oceniło pozytywnie warunki mieszkaniowe, w jakich przyszło im żyć. To dość zaskakujące jeśli spojrzymy na analizę warunków mieszkaniowych Miasta Gniezna na tle porównywalnych jednostek, w skali powiatu, województwa czy kraju. Z badania wynika więc dość jednoznacznie, że mieszkańcy są w większości usatysfakcjonowani warunkami, w jakich przyszło im żyć.

Ponad połowa ankietowanych (56%) oceniła sytuację gospodarczą miasta jako złą lub bardzo złą, a tylko 17% ankietowanych osób była odmiennego zdania. Wydaje się, że opinie mieszkańców miasta korespondują z danymi statystycznymi, o których była mowa we wcześniejszej części opracowania. Najbardziej krytyczni w swoich ocenach okazali się mieszkańcy w wieku 50-65 lat, posiadający wykształcenie wyższe i zamieszkujący w Gnieźnie powyżej 20 lat.

Ocena dostępności miejsc pracy w Gnieźnie dokonana przez mieszkańców jest bardzo krytyczna, bowiem siedmiu na dziesięciu pytanym ocenia ją źle i bardzo źle.

Zaledwie jedna osoba na dziesięć badanych była odmiennego zdania. To wyraźnie pokazuje, że największym problemem społecznym dostrzeganym przez mieszkańców miasta jest rynek pracy, a właściwie fakt, że nie oferuje on pracy. Wydaje się, że w tym obszarze życia społecznego przez władzami miejskimi stoi jeszcze wiele wyzwań.

Blisko połowa pytaných mieszkańców oceniła walory turystyczne miasta pozytywnie, a przeciwnego zdania była co trzecia zapytana osoba. Większość pytaných osób (54%) oceniło wysoko walory kulturowe Gniezna. Potwierdza to tezę, że Gniezno – Pierwsza Stolica Polski – posiada walory kulturowe i turystyczne, dostrzegane przez mieszkańców, które mogą stanowić istotny element prowadzenia polityki miejskiej. Respondenci podkreślali jednak,

że posiadany potencjał nie jest do końca wykorzystywany i władze miejskie powinny skupić na tych działaniach swoją uwagę. Być może warto w Gnieźnie skorzystać z gotowych już rozwiązań, które sprawiają, że potencjał turystyczno-kulturowy miasta stanie się motorem napędowym jego rozwoju. Wracając bowiem do pytania o dostępność miejsc pracy wydaje się, że może to być istotny punkt odniesienia w działaniach władz miejskich.

Dwie trzecie pytaných osób czuje się w mieście bezpiecznie, a przeciwnego zdania jest 23% pytaných. Mieszkańcy dość jednoznacznie wskazywali na tzw. Cierpięgi, jako na tę część miasta, która budzi największy niepokój. Na drugim miejscu znalazło się tzw. Osiedle Grunwaldzkie. Należy jednak wyraźnie pokreślić, że zdaniem osób pytaných znacznie ważniejsze w ocenie badanych jest zadbanie o bezpieczeństwo mieszkańców w miejscach publicznych na terenie miasta, w tym przede wszystkim na terenach zielonych, gdzie mieszkańcy chcieliby spędzać swój czas wolny. Dla mieszkańców ważne jest więc dobre oświetlenie miasta, częstotliwość patroli policyjnych na ulicach oraz szybkie reagowanie służb porządkowych na zgłaszane zdarzenia co, w ocenie respondentów, nie zawsze ma miejsce. Wracając jeszcze do zagrożeń, jakie czyhają na mieszkańców w poszczególnych częściach miasta, respondenci uznali, że przyczyną aktów wandalizmu czy chuligaństwa, szczególnie wśród młodzieży, jest bieda oraz brak zajęć w czasie wolnym. Zadaniem miasta jest więc, co oczywiste, stwarzanie warunków do poprawy jakości życia materialnego jego mieszkańców, ale również animowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży tak, aby nie mieli oni sposobności popaść w tzw. złe towarzystwo i dopuszczać się czynów karalnych. To wielkie wyzwanie dla władz miejskich.

Zdecydowana większość pytaných mieszkańców uznała, że spacerowanie na terenach zielonych to ich pomysł na spędzanie czasu wolnego w mieście (60%), a 14% pytaných za preferowane miejsce do spędzania czasu wolnego uznało rynek miejski. W tym przypadku również nie wystąpiły istotne różnice w odpowiedziach respondentów. Z uwagi na

walory, jakie Gniezno oferuje swoim mieszkańcom, większość osób deklarujących chęć spędzania wolnego czasu na łonie przyrody jest zmuszona wyjeżdżać z miasta, do ościennych gmin, miejscowości, gdzie tego rodzaju obszarów jest więcej. Nie ulega jednak wątpliwości, że ze względu na zabudowę i wielkość miasta Gniezno nigdy nie będzie w stanie przeznaczyć dużych połaci przestrzeni miejskiej na tereny rekreacyjne. Mieszkańcy zwracali jednak uwagę, że warto byłoby dołożyć wszelkich starań, aby tereny, które są już przeznaczone na rekreację – parki miejskie, jezioro czy ogólnie rzecz ujmując tereny zielone na osiedlach miasta były dostosowane do współczesnych oczekiwań mieszkańców miasta tej wielkości. Nie wystarczy bowiem posiać trawy. Aby tereny te tętniły życia trzeba na nich organizować atrakcje dla mieszkańców – żywić, zabawić a na koniec zadbać o to, aby tereny te nie uległy degradacji. To kolejne wielkie wyzwanie dla władz. Respondenci doceniają inicjatywy miasta, które dotyczą szeroko rozumianego ożywienia rynku miejskiego. Zauważają jednak – słusznie jak się wydaje – że część inicjatyw o charakterze rozrywkowym można było przenieść na tereny bardziej zielone. Ta uwaga dotyczy szczególnie dni, w których temperatura uniemożliwia aktywny wypoczynek na miejskim rynku. Terenów o potencjale rekreacyjnym wcale nie brakuje, ale należałoby nadać im nowego znaczenia, nowego wyrazu. Potrzebny jest dobry pomysł, ale potem równie dobra realizacja, która sprawi, że inicjatywy realizowane w mieście nabiorą cyklicznego charakteru, a mieszkańcy bez specjalnego przypominania ze strony władz na stałe wpiszą sobie ich harmonogram w życiowe kalendarze.

Nie ulega wątpliwości, że największe zaniedbania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych przez władze miejskie mieszkańcy upatrują w zagadnieniach związanych z rynkiem pracy i własnym rozwojem zawodowym.

44% pytanym osób uznało, że sytuacja nie zmieniała się po ostatnich wyborach samorządowych, ale aż 43% uznało, że uległa ona poprawie, podczas gdy odmiennego zdania było tylko 13% pytanym osób. Ankietowani, którzy uznali, że sytuacja uległa poprawie wskazują na większą aniżeli do tej pory aktywność władz miasta, w szczególności Prezydenta Miasta Gniezno.

Prawie połowa pytanym osób nie potrafiła jednoznacznie ocenić działalności Rady Miasta Gniezna. Osób oceniających pozytywnie pracę rady jest nieco więcej aniżeli osób, którzy krytycznie odnoszą się do jej działalności. Pokazuje to wyraźnie, że Rada Miasta Gniezna jest organem, którego działalność dla przeciętnego mieszkańca miasta jest trudna w ocenie. Rozpoznawalność organu jest niewielka, bowiem ankietowani dopytywali ankieterów o to, czym tak naprawdę się ona zajmuje. Nie ulega wątpliwości, że należałoby popracować nad wizerunkiem rady i wzmocnić komunikację tego organu z mieszkańcami tak, aby jego rozpoznawalność była większa.

Dokładnie połowa respondentów oceniła pracę Prezydenta dobrze lub bardzo dobrze, a głosów przeciwnych było 20%. Osób niezdecydowanych było 30%. Nie ulega więc wątpliwości, że Prezydent Gniezna jest bardziej rozpoznawalny i lepiej oceniany aniżeli omawiana wcześniej Rada Miasta Gniezna. Zdaniem ankietowanych wynika to przede wszystkim z jego dużej aktywności, w tym również komunikacji z mieszkańcami.

Zdecydowana większość osób (65%) uznała, że jest pozbawiona wpływu na najważniejsze decyzje podejmowane przez władza. Nie ulega wątpliwości, że władarze Gniezna powinni dołożyć wszelkich starań, aby włączyć zdecydowanie intensywniej podmioty zewnętrzne – przedsiębiorców, młodzież, seniorów, a przede wszystkim zwykłych mieszkańców – w proces podejmowania decyzji publicznych szczególnie wówczas, gdy dotyczą one bezpośrednio mieszkańców. Respondenci zaznaczali jedynie, że ciężar odpowiedzialności leży również po stronie samych mieszkańców, którzy muszą chcieć poświęcić swój prywatny czas na działalność w sferze społecznej czy publicznej.

Respondenci nie wskazali bądź nie potrafili wskazać konkretnych przedsięwzięć, które można byłoby uznać za największy sukces władz miejskich w ostatnim roku. Najczęściej nie udzielano w ogóle odpowiedzi. Pojawiały się natomiast sporadyczne, ale powtarzające się odpowiedzi: nic; brak; trudno powiedzieć; nie mam zdania; zagospodarowanie rynku; zorganizowanie plaży miejskiej; Królewski Festiwal Artystyczny; aktywność sportowa; budowa hali sportowej; firma Kirchoff; oświetlenie jeziora Winiary; ożywienie centrum miasta; większa ilość organizowanych imprez; stworzenie strefy ekonomicznej; obchody 1050 rocznicy Chrztu Polski; wsłuchiwanie się w głos opinii publicznej; zaprzestanie finansowania żużla; organizacja Jarmarku św. Wojciecha; oferta kulturalna; akcja „Gniezno nic się nie dzieje”. Z tak dużego rozproszenia odpowiedzi respondentów można wyciągnąć dwa zasadnicze wnioski. Po pierwsze, respondenci odnotowali w ostatnim roku dużą ilość przedsięwzięć organizowanych przez władze miejskie. Tego rodzaju wniosek ma oczywiście charakter pozytywny. Po drugie, należy wyraźnie stwierdzić, że żadne z organizowanych przedsięwzięć nie zapisało się trwale w świadomości mieszkańców miasta tak, aby zdominować dyskusję na temat największego sukcesu władz miejskich. Nie podlega więc kwestii fakt, że mimo dużej ilości i różnorodności działań władz miasta, które są odnotowywane przez mieszkańców Gniezna, występuje wyraźny problem z przekazem informacji na ten temat oraz utrwaleniem w świadomości mieszkańców określonych zdarzeń.

Respondenci nie wskazali jednego konkretnego przedsięwzięcia, które należałoby uznać za porażkę władz miejskich w ostatnim roku. Najpopularniejszą odpowiedzią (pomijając odpowiedzi typu „brak”) była fontanna usadowiona na miejskim rynku oraz brak działań

w zakresie poprawy sytuacji na rynku pracy. O ile w tym drugim przypadku opinia mieszkańców wyrażona wcześniej jest bardzo krytyczna, o tyle kwestia fontanny jest tematem wrażliwym społecznie, ale należy podkreślić, że powstała ona jeszcze za urzędowania poprzednich władz miejskich. Co ważne, w świadomości mieszkańców funkcjonuje coś, co nazwać możemy ciągłością władzy – niezależnie od osoby piastującej dany urząd – wraz z przejęciem władzy dziedziczy ona zarówno sukcesy jak i porażki swoich poprzedników.

Najpopularniejszym źródłem informacji, z jakiego korzystają badani mieszkańcy Gniezna są portale internetowe, następnie media społecznościowe oraz prasa i telewizja. Warto odnotować, że ponad połowa pytaných osób wskazała jednoznacznie na portale internetowe właśnie. O ile dla osób najmłodszych największą rolę odgrywają media społecznościowe, dla osób w wieku średnim portale internetowe oraz prasa, o tyle dla osób najstarszych największe znaczenie mają zdecydowanie media tradycyjne, takie jak prasa i telewizja. Nie ulega więc wątpliwości, że aby przekaz władz miejskich trafiał do adresatów w różnym wieku, należy komunikować się wielotorowo dostosowując komunikat do odbiorcy. To pokazuje również, że nie wolno inwestować tylko w nowoczesne środki przekazu (jak profil na Facebook'u), ale należy pamiętać o mediach tradycyjnych.

Zaledwie jedna trzecia pytaných osób uznała, że władze dobrze komunikują się z mieszkańcami. Drugie tyle osób wyraziło ocenę krytyczną. Zatem chociaż mieszkańcy w większości uznali (jak wynika z poprzedniego pytania), że komunikaty do nich docierają, to co do sposobu komunikacji mają oni swoje wątpliwości.

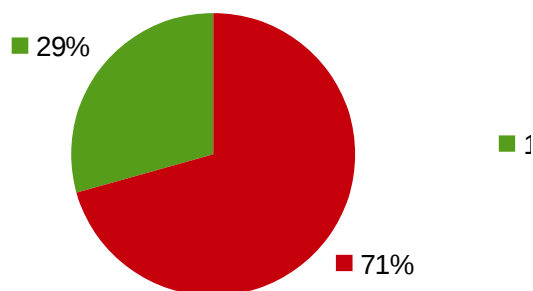
Jeśli chodzi o konkretne źródła czerpania informacji to zdecydowanie dominują portale internetowe, bowiem trzy pierwsze lokaty zajmują w kolejności: gniezo24.com, mojegniezo.pl oraz informacjelokalne.pl. Dopiero na czwartej pozycji znalazła się praca drukowana – „Przemiany na Szlaku Piastowskim” i dalej portal gniezo.naszemiasto.pl. Dopiero na szóstej pozycji znalazła się stacja telewizyjna TV Gniezo. Nie ulega wątpliwości, że kreując przekaz kierowany do mieszkańców warto przede wszystkim zwrócić uwagę na materiały zamieszczane na portalach internetowych. Nieco mniejsze znaczenie odgrywa prasa drukowana oraz telewizja, chociaż nadal są to istotne kanały przekazu informacji. Portal gniezo24.com dominuje w zasadzie we wszystkich grupach wiekowych – z wyjątkiem osób najstarszych. Warto również generalnie odnotować, że w przedziale do 49 lat dominują portale internetowe. Sytuacja zmienia się powyżej 50 roku życia, gdzie na znaczeniu przybiera prasa drukowana oraz telewizja. Powyżej 65 roku życia pozycję dominującą zajmuje prasa drukowana – „Przemiany na Szlaku Piastowskim”.

Podsumowując przedstawiona przez mieszkańców opinia na temat jakości życia w Gnieźnie, w różnych jej wymiarach, pokazuje, że Miasto posiada potencjał rozwojowy. Najwięcej pracy czeka władze miasta w zakresie rozwoju rynku pracy, który sprawi,

że Gniezno nie będzie tylko sypialnią dla większych ośrodków takich jak Poznań. Motorem napędowym rozwoju miasta może być turystyka oparta o walory historyczne oraz kulturowe. Musi być to jednak turystyka nowoczesna, która zabezpieczy zróżnicowane oczekiwania potencjalnego klienta i sprawi, że Gniezno nie będzie tylko punktem przestankowym na trasie dłuższej wyprawy, ale stanie się miejsce docelowym podróży. Władze miasta powinny również zwrócić uwagę na tereny zielone, zadbać o bezpieczeństwo mieszkańców oraz przygotować nieco bardziej zróżnicowaną ofertę z wykorzystaniem zielonej przestrzeni miasta. Trzeba także w większym stopniu włączać mieszkańców w proces podejmowania decyzji publicznych, szczególnie w sprawach, które bezpośrednio dotyczą mieszkańców. Wreszcie władze powinny zwrócić uwagę na sposób oraz kanały komunikowania z mieszkańcami, bowiem zgłaszają oni zastrzeżenia w tym obszarze. Należy również sprawnie dostosowywać przekaz do danego typu odbiorcy.

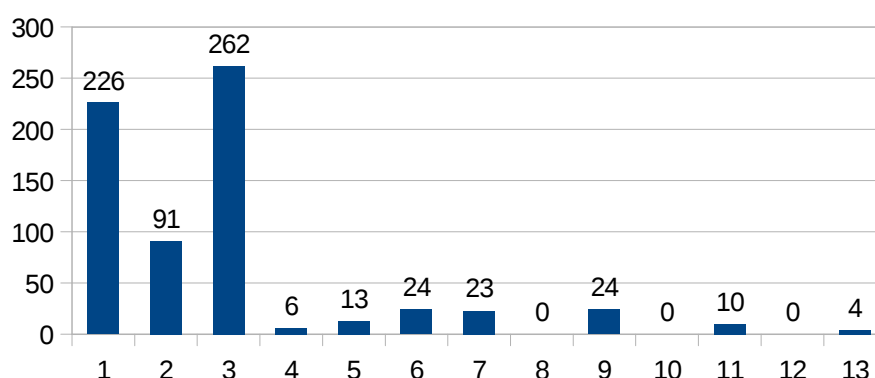
3. Podsumowanie wyników badania zawartości treści mediów lokalnych/regionalnych istotnych z punktu widzenia Urzędu Miejskiego w Gnieźnie

W żadnym z 483 newsów w **Telewizji Gniezno** audycja („Z Życia Miasta Gniezna”) nie było takiego, który by można uznać jako materiał o wydźwięku negatywnym.

Aż 142 (29%) to newsy o pozytywnym wydźwięku dla urzędu i Prezydenta, a pozostałe 341 (71%) mają charakter materiałów neutralnych. Na 483 newsy Prezydent Tomasz Budasz wypowiadał się aż 226 razy, 91 razy wypowiadali się jego zastępcy – zazwyczaj w sytuacjach, kiedy nie było Prezydenta.

Patrz poniżej: liczba wypowiedzi osób: 1 Prezydent, 2 zastępcy, 3 urzędnicy, 4 przewodniczący rady, 5 przewodniczący klubów, 6 radni koalicji, 7 radni opozycji, 8 radni powiatu, 9 Starosta, 10 urzędnicy starostwa, 11 parlamentarzyści, 13 byli

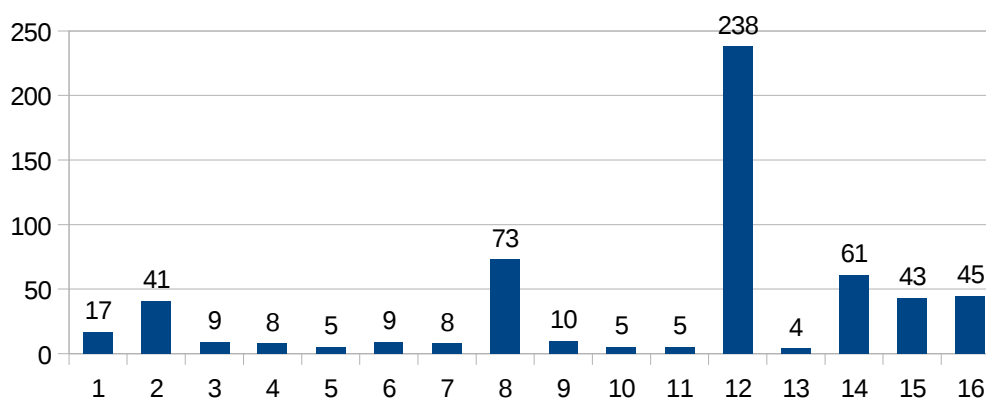

Prezydent (12 nie da się stwierdzić).

Prawie połowa z 483 newsów dotyczy spraw związanych z kulturą i rozrywką. Najwięcej materiałów związanych było z wydarzeniami organizowanym w samym MOK-u. Na drugim miejscu (trzykrotnie mniej informacji) znalazły się tematy edukacyjne, związane głównie ze szkolnictwem – imprezy szkolne, zmiany w szkolnictwie czy inwestycje oświatowe. Nieco mniej popularny był sport. Dopiero po nim znalazły się tak ważne dla miasta kwestie inwestycji w infrastrukturę.

Tematyka newsów: 1 infrastruktura drogowa, 2 niedrogowa, 3 pomoc społeczna, 4 polityka finansowa, 5 bezrobocie, 6 służba zdrowia, 7 komunikacja publiczna,

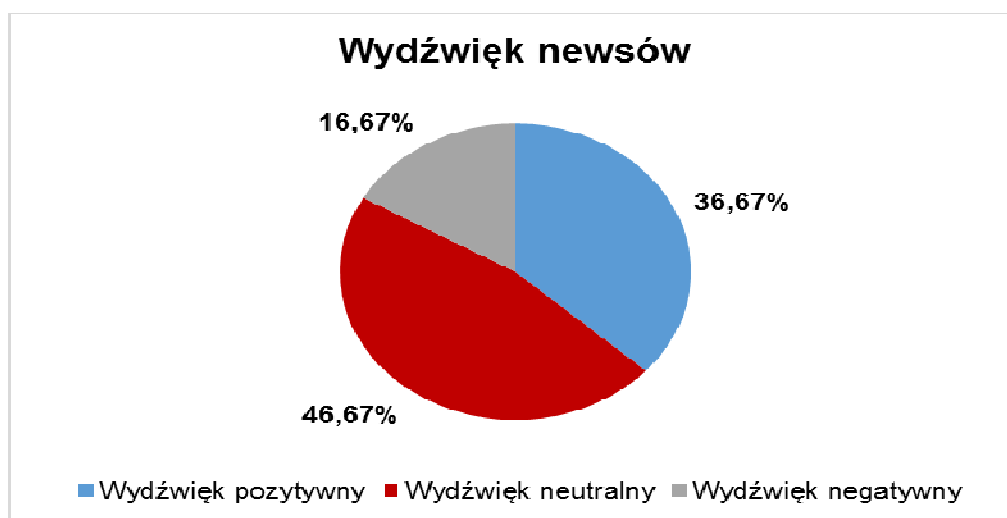
8 edukacja, 9 bezpieczeństwo, 10 środki unijne, 11 polityka ekonomiczna, 12 kultura

i rozrywka, 13 ekologia i rolnictwo, 14 sport, 15 polityka władz miasta, 16 inne.

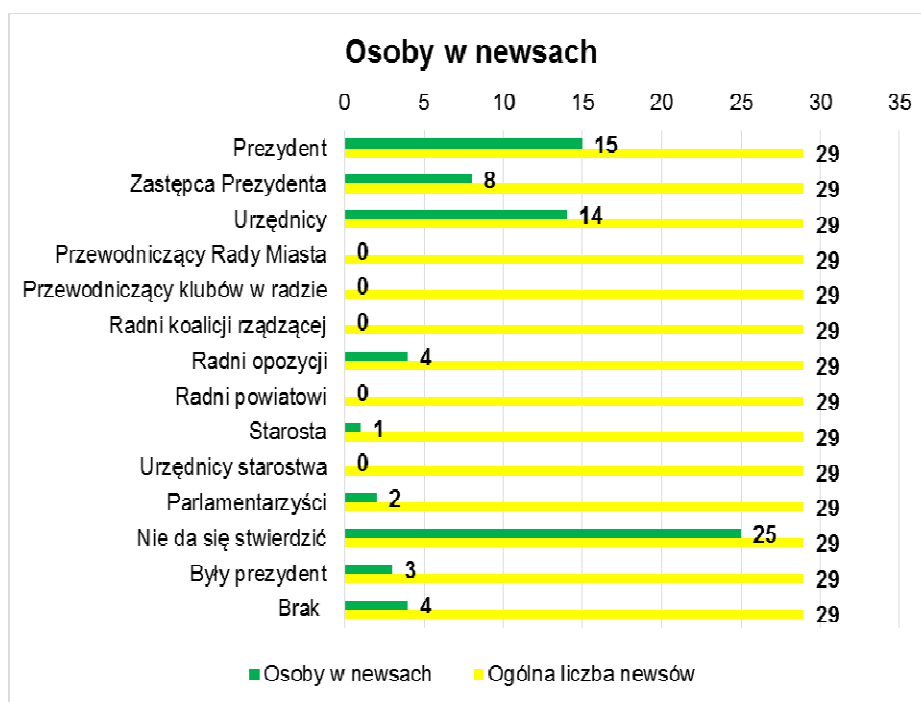
Przekaz jest jednostronny, krytyczne wypowiedzi na temat polityki władz miejskich słychać tylko ze strony radnych opozycji i to tylko przy relacjach z sesji. W innych sytuacjach oni nawet nie występują.

TVP Regionalna – „Teleskop” skupia się na poczynaniach władz Miasta Poznania, zrzucając na dalszy tor inne wielkopolskie miasta. Gniezno w analizowanym materiale telewizyjnym zostało przytoczone tylko 29 razy (przez okres 19 miesięcy), w dodatku news często tylko w części dotyczył Gniezna, wspominając o nim przy okazji jakiś ważnych wydarzeń.

Materiały w większości miały pozytywny wydźwięk (36%) i neutralny (47%), 17% miało wydźwięk negatywny. Generalnie w przychylny sposób przedstawiano Prezydenta Tomasza Budasza, jako dobrego włodarza Miasta Gniezna. Jednak główny wniosek z badań to brak zainteresowania Gnieznem przez dziennikarzy Teleskopu.

W „Teleskopie” najczęściej pojawiał się Prezydent. Względnie często wypowiadali się także zastępcy Prezydenta. Dziennikarze TVP zgodnie z regułami sztuki rozbudowują newsy o setki, często pytając o zdanie mieszkańców i osoby, których dotyczy dana relacjonowana kwestia. Stąd tak duża liczba osób zakwalifikowana w kodowaniu newsów jako „nie da się stwierdzić”.

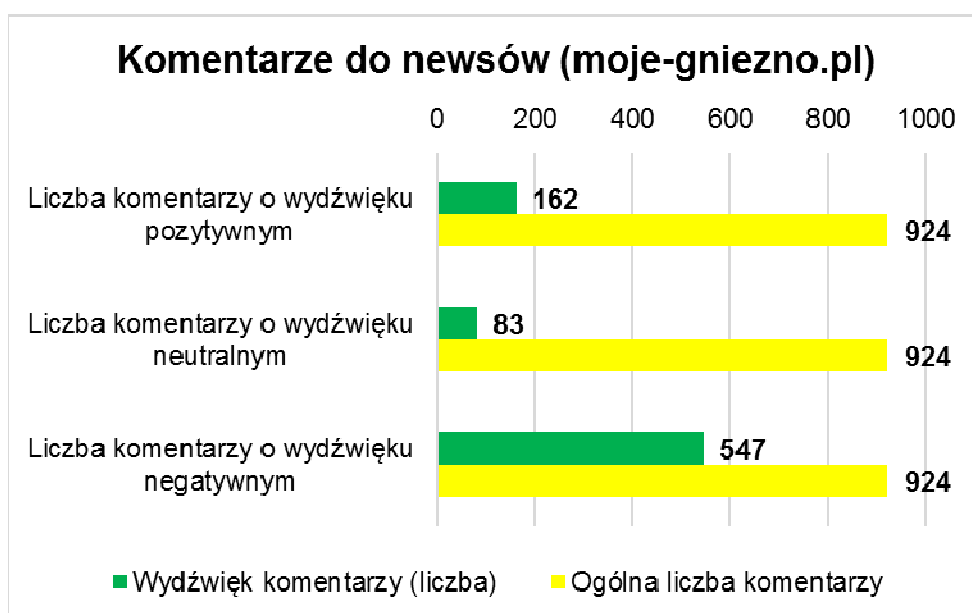
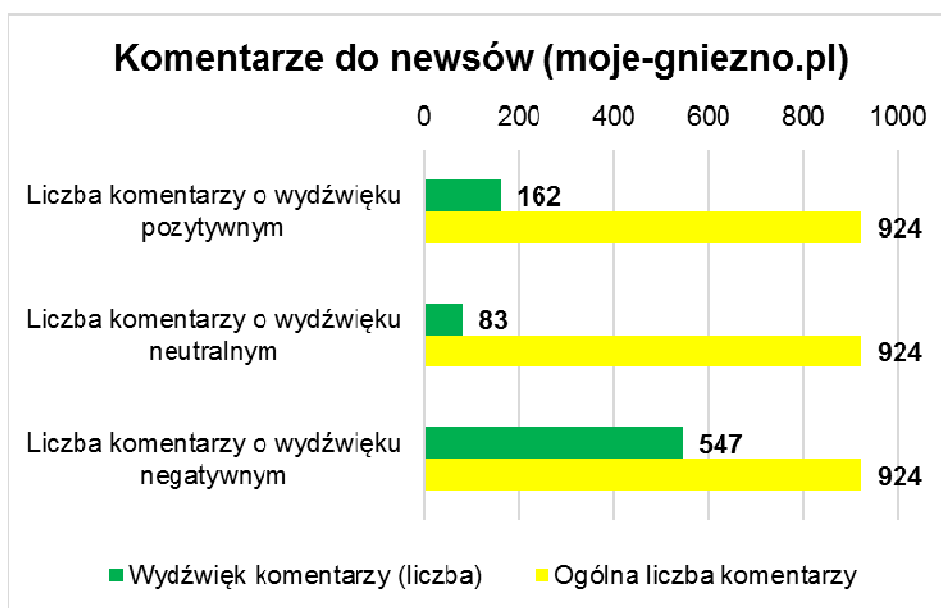
Teleskop, w którym dominują newsy twarde (Hard) zajmuje się głównie tematami „poważnymi”, w szczególności działaniami władz miasta w najważniejszych sferach: polityki i ekonomii. Co nie zmienia faktu, że 29 materiałów to na okres 18 miesięcy bardzo mało, zważywszy, że część z tego dotyczy rocznicy 1050-lecia Chrztu Polski.

Portale internetowe: gniezno24.com, informacjelokalne.pl, gniezno.naszemiasto.pl, e-gniezno.pl, moje-gniezno.pl

Ogólna liczba newsów poświęconych Urzędowi Miasta Gniezna w wyżej wymienionych portalach to 361 artykułów, w badanym okresie od listopada 2014 (wybory samorządowe)

do końca czerwca 2016. Większość materiałów ma neutralny wydźwięk. Artykuły budowane są głównie na wypowiedziach osób występujących w artykule. Dziennikarze w większości przypadków rezygnowali z wyrażania własnych opinii. Inne spojrzenie przedstawił tylko jeden z portali „moje-gniezno.pl”. Redakcja pozwoliła sobie na skomentowanie poczynąń Prezydenta i urzędu. Największą liczbę artykułów o wydźwięku negatywnym napisał Andrzej Bukowski. Portal bardzo często oprócz opinii osób trzecich, przytaczał własne zdanie i komentował

z własnej perspektywy. Ze względu na specyfikę portali internetowych, gdzie można wyrazić swoje zdanie, częstym zjawiskiem w analizowanych materiałach były komentarze mieszkańców Gniezna, interesujących się polityką lokalną. Zazwyczaj cechowały się negatywnym wydźwiękiem, krytykując poczynania Prezydenta Tomasza Budasza i jego współpracowników.

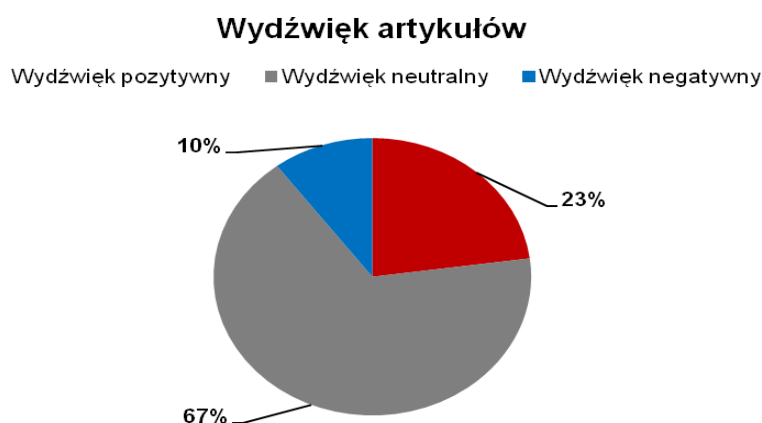

Najwięcej komentarzy do newsów pojawiało się w takich portalach jak: Gniezno24.com, gniezno.naszemiasto.pl czy moje-gniezno.pl. W zdecydowanej większości były to komentarze nieprzychylne, krytykujące poczynania Prezydenta Tomasza Budasza oraz jego współpracowników. Najwięcej komentarzy pojawiło się przy okazji takich tematów jak: „Dariusz Pilak dyrektorem MOK-u!”, „Gniezno: Wiemy ile były Prezydent zarobi jako prezes Towarzystwa Budownictwa Społecznego”, „Mieszkańcy: Nie dla obwodnicy przez Pławnik!”, „Prezydent straszy facebook’owiczów Sądem?”, „Kto zostanie Dyrektorem Wydziału Edukacji?”, „300 uchodźców trafi do Gniezna? Są dla nich mieszkania!”, „Komunikat Prezydenta Miasta Gniezna w sprawie uchodźców” czy „Ile zarabiają prezesi PEC-u, i dyrektor MOK-u?”.

MPK

Bardzo często w newsach pojawiał się Prezydent Tomasz Budasz, równie często towarzyszyło temu jego zdjęcie. Dziennikarz przytaczał zdanie wójarza miasta, konfrontując je z innymi wypowiedziami. Zazwyczaj opinie Prezydenta były skonfrontowane z wypowiedziami radnych opozycyjnych, w większości: Ryszard Niemann, Krzysztof Modrzejewski, Marek Bartkowiez oraz Jerzy Lubbe.

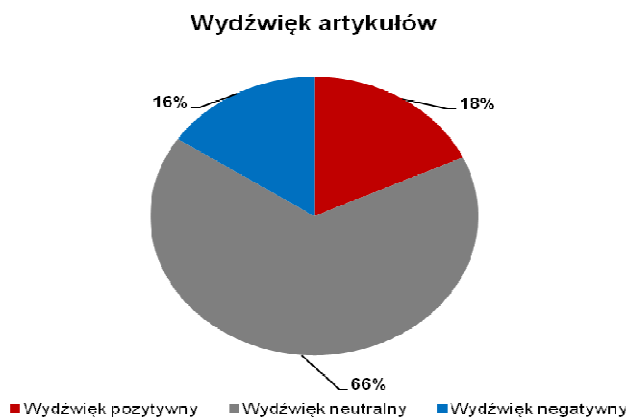
Tygodniki: „Przemiany na Szlaku Piastowskim” i „GnieźnieńskiTydzień”.
W „Przemianach” ogólna liczba artykułów dotyczących Urzędu i Prezydenta Miasta Gniezna wynosi 531, co stanowi 10,9% całościowej liczby jednostek wypowiedzi (4 858) w badanym okresie. Badając Przemiany dostrzeżono największą liczbę artykułów o wydźwięku neutralnym (67%). Natomiast liczba tekstów o nacechowaniu pozytywnym (23%) lub negatywnym (10%) jest stosunkowo niewielka (jednak z widoczną przewagą na korzyść artykułów pozytywnych – 23 do 10), co pozwala stwierdzić, że tygodnik stara się

względnie obiektywnie oraz apolitycznie przedstawiać władzę lokalną.

W „Tygodniu” ogólna liczba artykułów o Urzędzie Miasta Gniezna oraz Prezydencie wynosi 340, co stanowi 10,2% całościowej liczby artykułów (3 304). Tydzień poprzez

stosowaną oprawę graficzną pozycjonuje się jako tygodnik atakujący oraz poszukujący kontrowersji i skandalu, ma to niewątpliwie wpływ na postrzeganie polityki w ogóle i przypisywanie jej podobnych „wartości”. Pośród przeważającej liczby artykułów o czytelnym wydźwięku neutralnym (66%), można również zauważyć jednostki wypowiedzi o nacechowaniu negatywnym – 16% (pozytywnych było 18%).

Redaktorzy „Tygodnia” bardzo często konstruowali artykuły w oparciu o informacje prasowe Anny Dzionek – rzecznik prasowej Urzędu Miasta Gniezna. Nie zauważono materiałów pochodzących z Urzędu Miasta Gniezna lub Prezydenta, tygodnikiem w którym pojawiały się oświadczenia, listy Prezydenta Miasta Gniezna, materiały informacyjne/promocyjne inicjatywy miejskiego magistratu był „Przemiany na Szlaku Piastowskim”. W obu tygodnikach zauważono następującą tendencję: artykułom poświęconym wydarzeniom kulturalnym najczęściej towarzyszył wydźwięk pozytywny.

III. Analiza społeczno-gospodarcza Miasta Gniezna

– z uwzględnieniem porównania do miast w podregionie, województwie, średniej w Polsce i UE (wybrane parametry)

Mapa 1. Położenie Miasta Gniezna

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Gniezno to gmina miejska o powierzchni 49km², jest siedzibą powiatu gnieźnieńskiego. Położone w środkowozachodniej części Polski, ale z kolei we wschodniej części województwa wielkopolskiego – 10 km od granicy województwa kujawsko-pomorskiego. Według danych Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań GUS, 30czerwca 2012 miasto liczyło 70 129 mieszkańców. Geograficznie leży na Nizinie Wielkopolskiej, powstało na siedmiu wzgórzach (Lecha, św. Piotra, św. Wawrzyńca, św. Michała, Panieńskim, Krzyżackim i Żnińskim)¹, wśród jezior Jelonek, świętokrzyskie, Winiary, otoczonymi lasami mieszanymi².

Gniezno jest ośrodkiem przemysłu lekkiego i spożywczego (szczególnie dynamiczny rozwój tych sektorów nastąpił w latach 90. ubiegłego wieku). Gniezno jest też dużym węzłem komunikacyjnym³. Leży na skrzyżowaniu dróg międzynarodowych i krajowych oraz linii

¹ <http://www.tkgniezno.webpark.pl/historia002.html>.

² <http://www.mapofpoland.pl/Gniezno,opis.html>.

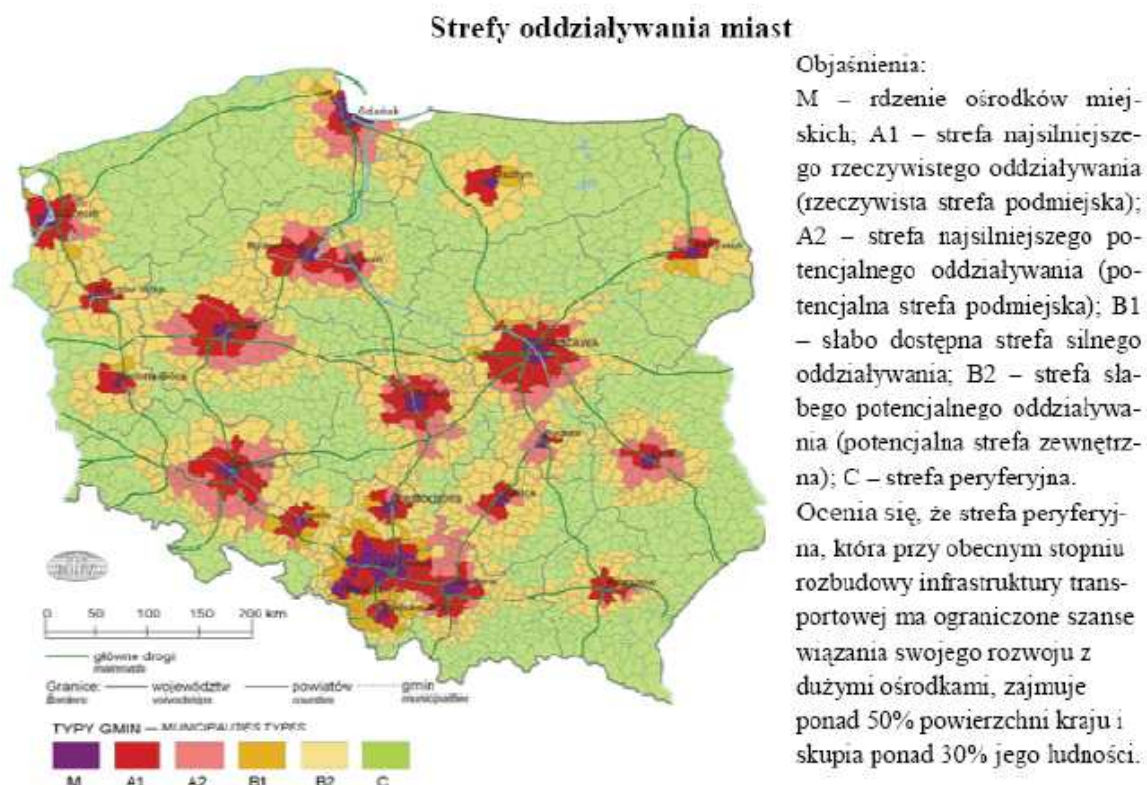
³ Ibidem.

kolejowych. W odległości około 50 km od Gniezna, w Poznaniu znajduje się międzynarodowe lotnisko pasażerskie i cargo – Poznań Ławica.

Bliska odległość, jaka dzieli miejscowości położone w powiecie gnieźnieńskim od Poznania, sprawia, że przedsiębiorcy prowadzący działalność na jego terenie mają dogodny dostęp do imprez wystawienniczych organizowanych przez Międzynarodowe Targi Poznańskie (MTP).

Gniezno leży w strefie A 1 – najsilniejszego rzeczywistego oddziaływania miasta Poznania (Mapa 2).

Mapa 2. Strefy oddziaływania miast

Źródło: Komornicki T., Śleszyński P., (2009): *Typy obszarów wiejskich pod [...]*

Analizę dotyczącą rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Gniezno oparto na latach: 2003, 2008 i 2014. Rok 2003 ukazuje ostatnie dane z okresu sprzed przystąpienia Polski do Unii Europejskiej i jednoczenie ostatnim rokiem, w który nie obowiązywała nowa

wówczas ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁴. W roku 2008 z kolei kończy się okres *prosperity*, gdyż spowolnienie związane ze światowym kryzysem finansowym i gospodarczym nie ujawniło się jeszcze w Polsce. Rok 2014 z kolei to ostatni rok, z którego można pozyskać pełne dane statystyczne, niezbędne dla niniejszej analizy.

Demografia

Tabela 1. Rozwój demograficzny w Gnieźnie, Koninie, Lesznie i Ostrowie Wlkp. w 2003,2008 i 2014 roku

LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII) Liczba ludności faktycznie zamieszkała	Gniezno			Konin			Leszno			Ostrów Wlkp.		
	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
ogółem	70141	69737	69686	81774	79829	76547	63663	64142	64616	73278	72368	72754
kobiety	36505	36278	36204	42681	41808	40230	33281	33661	33740	38326	37900	37988
mężczyźni	33636	33459	33482	39093	38021	36317	30382	30481	30876	34952	34468	34766
Ludność na 1 km² (gęstość załudnienia)	1715	1718	1716	1001	971	931	1996	2013	2028	1729	1727	1736

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Analizując zmiany liczby ludności widać, że Gniezno należy do miast, w których obserwujemy tendencję spadkową. Jednak w badanym okresie spadek ten sięgnął jedynie 0,65%. Dla porównania w Koninie aż o 6,39%. W Lesznie z kolei, zanotowano wzrost o 1,49%, a w Ostrowie Wlkp. o 0,72%. Z analizy tej wynika, że zmiany demograficzne w Gnieźnie

nie należą do najbardziej radykalnych. Świadczy to o tym, iż mieszkańcy Gniezna w dużej mierze wiążą swą przyszłość z tym miastem i nie dążą wyłącznie do migracji do większych ośrodków, na co może wskazywać trend zarysowany w Koninie.

Tabela 2. Rozwój demograficzny w Gnieźnie, Koninie, Lesznie i Ostrowie Wlkp. w 2003,2008 i 2014 roku z podziałem na grupy wiekowe

	Gniezno	Konin	Leszno	Ostrów Wlkp.
--	---------	-------	--------	--------------

⁴ Ustawa z dnia 13 listopada 2003 o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. 2003 Nr 203, poz. 1966 z późn. zm).

LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII) Ludność w wieku	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
przedprodukcyjnym	14909	13252	12553	16958	14350	12220	13493	12203	11813	15315	12834	12155
produkcyjnym	45555	45537	43397	54309	52547	47665	41810	42254	40184	47306	47602	45469
poprodukcyjnym	9677	10948	13736	10507	12932	16662	8360	9685	12619	10657	11932	15130

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

O perspektywach i prognozach demograficznych decydują w znacznej mierze liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. W związku z tym warto zauważyć, że w Gnieźnie w badanym jedenastoleciu zanotowano spadek liczby ludności w tej o 15,8%. Nieco mniejszy odnotowano w Lesznie 12,45%. Większy w Ostrowie Wlkp. o 20,63%. Najgorsza sytuacja

po tym względem jest obecnie w Koninie, gdzie spadek w tej grupie liczy 27,93%. Zarysowana tendencja jest adekwatna do zmian w liczbie ludności ogółem, a w szczególności rezultatem zmian w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Największy ubytek liczby ludności w tej grupie zanotowany w Koninie w naturalny sposób odbija się na rysowaniu się niekorzystnego trendu.

Gniezno nie należy więc do miast ludnościowo ekspansywnych, ale dynamika spadku nie należy do najwyższych.

Tabela 3. Struktura demograficzna w Gnieźnie, Koninie, Lesznie i Ostrowie Wlkp. w 2003,2008 i 2014 roku

	Gniezno				Konin				Leszno				Ostrów Wlkp.			
STRUKTURA LUDNOŚCI (STAN W DNIU 31 XII) * W % ogółem ludność w wieku:	2003	2008	2014	Dynamika03-14	2003	2008	2014	Dynamika03-14	2003	2008	2014	Dynamika03-14	2003	2008	2014	Dynamika03-14
przedprodukcyjnym	21,3	19,0	18,0	-3,3	20,7	18,0	16,0	-4,7	21,2	19,0	18,3	-2,9	20,9	17,7	16,7	-4,2
produkcyjnym	64,9	65,3	62,3	-2,6	66,4	65,8	62,3	-4,1	65,7	65,9	62,2	-3,5	64,6	65,8	62,5	-2,1
poprodukcyjnym	13,8	15,7	19,7	5,9	12,8	16,2	21,8	9,0	13,1	15,1	19,5	6,4	14,5	16,5	20,8	6,3
Wskaźniki obciążenia demograficznego																
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	64,9	82,6	109,4	44,5	62,0	90,1	136,4	74,4	62,0	79,4	106,8	44,8	69,6	93,0	124,5	54,9
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	21,2	24,0	31,7	10,5	19,3	24,6	35,0	15,7	20,0	22,9	31,4	11,4	22,5	25,1	33,3	10,8
Kobiety na 100 mężczyzn	109	108	108		109	110	111		110	110	109		110	110	109	
Na 1000 ludności:																
zgony	9,43	9,19	9,78		7,26	7,68	8,96		8,26	8,90	8,37		9,13	8,36	8,90	
przyrost naturalny	-0,4	1,9	0,4		1,2	2,5	-0,4		1,8	2,6	1,6		-1,0	1,7	-0,1	

Jakość życia mieszkańców Miasta Gniezna

urodzenia żywe	9,0	11,0	10,2		8,5	10,2	8,6		10,0	11,5	10,0		8,2	10,0	8,8	
małżeństwa zawarte w ciągu roku	5,9	7,6	4,9		5,8	7,0	4,6		5,9	6,6	4,5		5,4	7,3	5,0	
Saldo migracji na pobyt stały																
saldo migracji gminnych wewnętrznych	-73	-111	-155	-82,0	-489	-562	-481	8,0	-40	-65	-168	-128,0	-22	-148	-178	-156,0
saldo migracji zagranicznych	0	15	-21	-21,0	2	-23	-37	-39,0	-7	-28	-9	-2,0	-7	-2	-26	-19,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Podobne różnice występują pomiędzy miastami w kategoriach relacji pomiędzy liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku przedprodukcyjny i produkcyjnym. Jednak wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób wieku produkcyjnym) w Gnieźnie wynosi 31,7 i jest prawie identyczny jak w Lesznie i nieco korzystniejszy niż w Ostrowie Wlkp. Konin podobnie jak w powyższych wnioskach odstaje istotnie od tych miast. Można zatem stwierdzić, że ze względów ekonomicznych dla miasta i jego mieszkańców jest to relatywnie (w stosunku do porównywanych miast) korzystny wskaźnik.

Przyrost naturalny w Gnieźnie w badanym okresie nie należał do imponujących, jednak w roku 2008 wynosił 1,9 (na 1000 ludności), a w 2014 roku również był dodatni – 0,4. W roku 2014 ujemne wskaźniki zanotowano z kolei w Koninie i Ostrowie Wlkp. W Lesznie natomiast w 2014 roku zanotowano dodatni, najwyższy wśród badanych poziom 1,6.

Saldo migracji gminnych wewnętrznych w Gnieźnie jest ujemne z tendencją rosnącą, ale niezbyt liczne i podobne do pozostałych badanych miast z wyłączeniem Konina, gdzie ujemne saldo kształtuje się na poziomie 4-5 razy wyższym (choć w tym przypadku akurat tendencja uległa najwyraźniejszemu wyhamowaniu).

Oficjalne saldo migracji zagranicznych również przybiera wartości ujemne, przy czym ich skala ma charakter śladowy. Dodać należy, że dane te są dalece nie miarodajne, gdyż dominująca część migrantów nie wymeldowuje się z miejsc zamieszkania w kraju (w szczególności dotyczy to tzw. migrantów wahadłowych).

Tabela 4. Struktura demograficzna w powiecie gnieźnieńskim, województwie wielkopolskim i w Polsce w 2003,2008 i 2014 roku

	powiat			województwo			Polska		
LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII)	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
ogółem	139899	141266	145075	3359932	3397617	3472579	38190608	38135876	38478602
kobiety	71487	72179	73953	1729592	1749881	1783093	19704178	19720950	19858793
mężczyźni	68412	69087	71122	1630340	1647736	1689486	18486430	18414926	18619809
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	112	113	116	113	114	116	122	122	123
Ludność w wieku:									

przedprodukcyjnym	33109	29602	28754	768720	690530	667176	8349808	7349669	6942996
produkcyjnym	89259	92217	91524	2131386	2207039	2192156	24038777	24590475	24230162
poprodukcyjnym	17531	19447	24797	459826	500048	613247	5802023	6195732	7305444

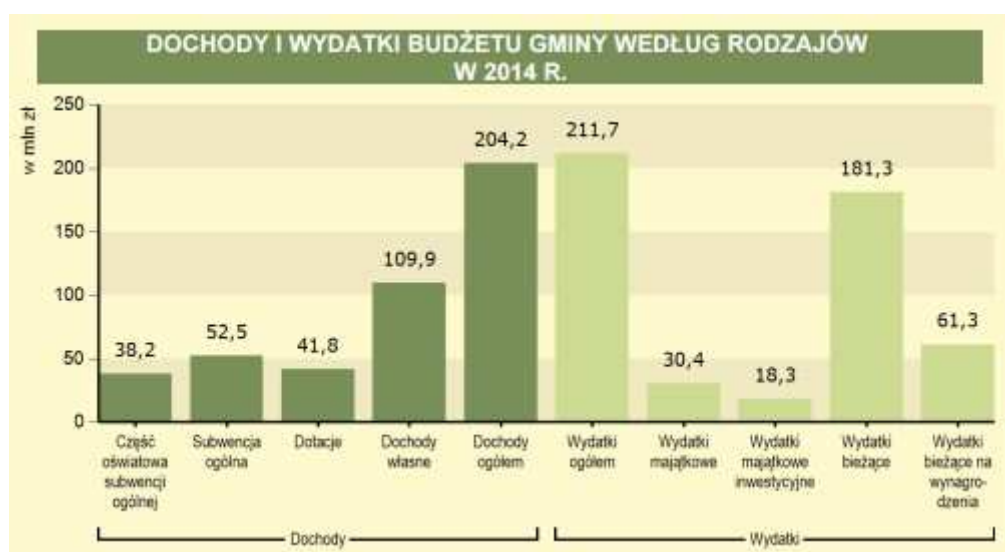
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Kolejny zestawienie pokazuje, że w powiecie gnieźnieńskim dynamika ludnościowa ma charakter dodatni. Wzrost liczby ludności w badanym okresie mógłby sugerować przenoszenie się ludności z miasta do okolicznych podmiejskich gmin. W pewnym zakresie część osób może tłumaczyć tę tendencję, jednak liczba przyrostu ludności w powiecie jest znacznie wyższa, niż ubytku notowanego w Gnieźnie. Dodać należy, że podobnie dodatnie zmiany liczby ludności zanotowano w województwie wielkopolskim i w Polsce ogółem. Z kolei, jednak już w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym, podobnie jak w Gnieźnie, tendencja ta przybiera wartości ujemne. Zarówno w powiecie jak i w województwie wielkopolskim zanotowano po 13,2% spadku (w Gnieźnie o 15,8%). W Polsce zaś zanotowano spadek o 16,9%. Zatem, w Gnieźnie tendencja określająca perspektywy demograficzne w przyszłości rysuje się nieco gorzej niż w powiecie i województwie, ale nieco korzystniej, niż w kraju ogółem.

Na tle powiatu i województwa, Gniezno przedstawia się mniej korzystnie pod względem przyrostu naturalnego, gdyż w 2014 w powiecie gnieźnieńskim zanotowano 2,1 (na 1000 ludności), w województwie 1,7, przy jedynie 0,4 w Gnieźnie. Dodać należy, że wskaźnik notowany w Gnieźnie nieco przewyższa krajowy, zerowy poziom.

Finanse publiczne

Wykres 1. Polityka budżetowa Miasta Gniezna

Źródło:

http://poznan.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_wielkopolskie/portrety_gmin/powiat_gnieznienski/gm_miejska_gniezno.pdf.

Tabela 5. Dochody budżetu miast Gniezno w 2003, 2008 i 2014 roku

DOCHODY BUDŻETU - Gniezno	2003 (PLN)	2008 (PLN)	2014 (PLN)	dynamika 2003-2014 (%)
dochody ogółem	80446045	140592923	204205868	153,84
dochody własne	42438384	78126299	109856845	158,86
subwencje ogólne	28131370	32102255	52535349	86,75
dochody ogółem na 1 mieszkańca	1147	2016,65	2925,17	155,03
dochody własne na 1 mieszkańca	605	1120,64	1573,65	160,11

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Dochody budżetu Miasta Gniezno w latach 2003-2014 wzrosły o blisko 154%, co stanowi dynamikę wyższą, niż średnia dla wszystkich miast na w Polsce. Realny wzrost jest również imponujący, gdyż inflacja w badanym okresie wynosiła 33,16% (grudzień 2003 do grudnia 2014), a PKB w tym czasie wzrosło o 104%. Nieco wyższy poziom dynamiki zanotowano w zakresie dochodów własnych. Natomiast subwencje ogólne wzrosły już tylko o blisko 87%, co świadczy o tym, że ich udział w budżecie miasta uległ znacznemu ograniczeniu. Przy czym wzrost ten i tak znacznie przewyższał średni, zanotowany wzrost wśród miast w Polsce i w województwie wielkopolskim, osiągając odpowiednio 54% i 45%.

Dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły nieco więcej (o 155%) osiągając na koniec 2014 roku 2925 PLN. Dla porównania w Warszawie (pierwsze miejsce w Polsce pod tym względem) wskaźnik ten wynosił 7970 PLN, a w stolicy województwa wielkopolskiego – 5178 PLN (23 miejsce wśród miast w Polsce). Wśród porównywanych miast z wyłączeniem miast na prawach powiatu – w Ostrowie Wlkp. 2976 PLN.

Wśród analizowanych miast dochody ogółem na 1 mieszkańca, w Gnieźnie wrosły najwięcej, a w Lesznie najmniej, bo tylko o 101%, czyli nawet wolniej niż PKB w Polsce. Z kolei, analizując dynamikę dochodów własnych budżetów analizowanych miast na pierwsze miejsce wysunął się Konin, gdzie wzrost był bliski 202%. W Gnieźnie wzrost w tym zakresie przekroczył 160%.

Podsumowując, dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gniezna w badanym okresie wskazują na korzystną, najwyższą dynamikę wzrostu dochodów ogółem, co świadczy o tym, że dystans do innych miast województwa ulega zmniejszeniu.

Tabela 6. Wydatki budżetu Miasta Gniezna w 2003, 2008 i 2014 roku

Wydatki z budżetu - Gniezno	2003	2008	2014	Dynamika 2003-2014 (%)*
wydatki ogółem	82607059	149104988,05	211690610,93	156,26
wydatki majątkowe ogółem	8631917	30648897,93	30396888,94	252,15
wydatki majątkowe inwestycyjne	8631917	30148897,93	18336888,94	112,43
wydatki bieżące na wynagrodzenia	-	35841048,78	61272069,47	70,96
wydatki ogółem na 1 mieszkańca	1178	2138,75	3032,38	157,42

*Dynamika wydatków bieżących na wynagrodzenia w latach 2008-2014.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Wydatki budżetu miasta Gniezno ogółem wzrosły o 156% czyli o nieco ponad 2% więcej, niż dochody w analizowanym okresie. W Koninie z kolei, przyrost wydatków był o 3% mniejszy, niż wzrost dochodów. W Lesznie dodatni bilans dochodów i wydatków budżetu wynosił 14%. W Ostrowie Wlkp. przyrost wydatków był aż o 22% niższy, niż wzrost dochodów i wynosił ponad 165% (najwyższy spośród porównywanych miast). W miastach na prawach powiatu w województwie wielkopolskim różnica ta wynosiła aż 29%. W tej grupie miast

w Polsce natomiast, wzrost wydatków był niższy od przyrostu dochodów o niespełna 2%.

Należy zauważyć, że spośród badanych miast, Gniezno prowadziło najbardziej ekspansywną politykę, przy czym bilans dochodów i wydatków budżetu miasta niewiele różnił się od średniego dla wszystkich miast na prawach powiatu w Polsce oraz od Konina. Inne, porównywane miasta w województwie wielkopolskim prowadziły znacznie bardziej restrykcyjną politykę, zmierzającą do ograniczenia długu publicznego.

Ekspansywność polityki budżetowej w Gnieźnie potwierdza bardzo wysoka dynamika wzrostu wydatków majątkowych (o 252%). Wprawdzie wśród miast na prawach powiatu w Polsce wzrost ten wyniósł 289% to już w miastach województwa wielkopolskiego i badanych miast, z wyjątkiem Ostrowa Wielkopolskiego (wzrost o 484%) był znacznie poniżej 100%.

Pod względem przyrostu wydatków majątkowych inwestycyjnych obok Ostrowa Wlkp. (wzrost o 484%) Gniezno (wzrost o 112%) wyprzedzone zostało również przez Konin (wzrost o 186%).

Wydatki bieżące na wynagrodzenia z budżetu Gniezna w latach 2008-2014 wzrosły o blisko 71%, przy 35,5% wzroście PKB. Jest to zdecydowanie wyższa dynamika w stosunku do porównywanych miast (Konin – o 55%; Leszno – prawie o 33%; Ostrów Wlkp. – o blisko 49%) oraz do miast na prawach powiatu w województwie i w Polsce – wzrost odpowiednio o ponad 45% i ponad 38%. Dynamika wydatków bieżących na wynagrodzenia, notowana w Gnieźnie może zaskakiwać w kontekście danych, świadczących, że budżet w przeliczeniu na 1 mieszkańca należy do najniższych wśród miast w Polsce.

Tabela 7. Dochody budżetu Gniezna według działów w %

DOCHODY BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW W %			
	2012	2013	2014
Ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,0	0,0	0,0
Transport i łączność	0,7	0,5	0,2
Gospodarka mieszkaniowa	11,2	9,7	9,7
Administracja publiczna	0,7	1,3	0,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,1	0,1	0,1
Różne rozliczenia	27,7	28,1	25,7
Oświata i wychowanie	2,5	3,3	3,8
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	15,1	14,7	13,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,2	0,2	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,4	0,3	4,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	-	-
Kultura fizyczna	0,0	0,2	0,5
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	41,3	41,5	41,6
Pozostałe	0,1	0,0	0,2

Źródło: http://poznan.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_wielkopolskie/portrety_gmin/powiat_gnieznienski/gm_miejska_gniezno.pdf.

Tabela 8. Wydatki budżetu Gniezna według działów w %

WYDATKI BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW W %			
	2012	2013	2014
Ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,1	0,1	0,2
Transport i łączność	6,9	6,1	6,9
Gospodarka mieszkaniowa	9,5	11,4	7,3
Administracja publiczna	8,1	8,0	6,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,9	0,9	0,9
Różne rozliczenia	0,1	0,1	0,1
Oświata i wychowanie	36,4	35,8	34,6
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	23,9	24,1	21,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	2,0	1,9	1,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,9	5,8	13,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,0	1,7	1,7
Kultura fizyczna	3,4	2,3	3,0
Działalność usługowa	0,2	0,1	0,1
Ochrona zdrowia	0,8	0,7	0,7
Pozostałe	1,7	1,1	1,0

Źródło:

http://poznan.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_wielkopolskie/portrety_gmin/powiat_gnieznienski/gm_miejska_gniezno.pdf.

Tabela 9. Wydatki na administrację publiczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 roku w zł

Jednostka terytorialna	2014	Ludność	Wydatki na administrację publiczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca
WIELKOPOLSKIE	1 058 409 313,74	3472579	304,7906
powiat gnieźnieński	39 693 579,01	69686	569,6062
Gniezno	14 616 469,83	76547	190,9477
Konin	35 856 755,79	64616	554,9207
Leszno	22 253 993,11	72754	305,88
Ostrów Wielkopolski	17 400 197,09	145075	119,9393

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Wydatki na administrację publiczną mogą być zasadnie porównywane do Ostrowa Wlkp. spośród jednostek porównawczych, gdyż miasta na prawach powiatu posiadają nieporównywalne zadania i struktury administracyjne. Zatem porównując Gniezno do Ostrowa Wlkp. widać jednoznacznie, że są one znacznie wyższe. Administracja publiczna w Gnieźnie jest droższa o prawie 60% niż w Ostrowie Wlkp.

Oświata

Tabela 10. Przedszkola w Gnieźnie i w Koninie w roku 2003, 2008 i 2014

Placówki wychowania przedszkolnego - Gniezno (liczba obiektów)	2003	2008	2014	Placówki wychowania przedszkolnego - Konin (liczba obiektów)	2003	2008	2014
przedszkola bez specjalnych	13	16	26	przedszkola bez specjalnych	19	18	21
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	0	1	0	oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	0	3	2
punkty przedszkolne bez specjalnych	-	0	4	punkty przedszkolne bez specjalnych	-	0	3
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	2003	2008	2014	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	2003	2008	2014
przedszkola bez specjalnych	1897	2015	2487	przedszkola bez specjalnych	2226	2274	2718
zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	-	0	30	zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	0	86	46
punkty przedszkolne bez specjalnych	-	0	48	punkty przedszkolne bez specjalnych	-	0	44
Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego	2003	2008	2014	Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego	2003	2008	2014
przedszkola bez specjalnych	1839	2189	2708	przedszkola bez specjalnych	2357	2176	2910
zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	-	0	64	zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	-	-	-
punkty przedszkolne bez specjalnych	-	0	90	punkty przedszkolne bez specjalnych	-	0	60

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 11. Przedszkola w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. w roku 2003, 2008 i 2014

Placówki wychowania przedszkolnego - Leszno (liczba obiektów)	2003	2008	2014	Placówki wychowania przedszkolnego - Ostrow Wlkp. (liczba obiektów)	2003	2008	2014
przedszkola bez specjalnych	18	19	23	przedszkola bez specjalnych	16	16	20
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1	1	1	oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	2	4	3
punkty przedszkolne bez specjalnych	-	0	1	punkty przedszkolne bez specjalnych	-	1	1
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	2003	2008	2014	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	2003	2008	2014
przedszkola bez specjalnych	2047	2198	2583	przedszkola bez specjalnych	1977	2135	2475

zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	30	31	32	zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	95	131	123
punkty przedszkolne bez specjalnych	-	0	17	punkty przedszkolne bez specjalnych	-	8	25
Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego	2003	2008	2014	Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego	2003	2008	2014
przedszkola bez specjalnych	1948	2212	2798	przedszkola bez specjalnych	2053	2192	2487
zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych				zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych			
punkty przedszkolne bez specjalnych	-	0	20	punkty przedszkolne bez specjalnych	-	12	25

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Porównując zabezpieczenie potrzeb opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym w analizowanych miastach należy stwierdzić, że największą dynamikę wzrostu liczby przedszkoli w latach 2003-2014 zanotowało Gniezno, gdzie podwojono ich liczbę. W 2003 roku w Gnieźnie było jedynie 13 przedszkoli – najmniej spośród porównywanych miast, a już w 2014 r. – 26 czyli najwięcej w tej grupie miast. W pozostałych miastach liczba przedszkoli wzrosła od 3 do 5.

Obserwowanej dynamice wzrostu liczby przedszkoli w Gnieźnie nie odpowiada dynamika wzrostu liczby dzieci korzystających z tej formy opieki oraz liczby miejsc w przedszkolach. W tym zakresie różnice są znacznie mniejsze pomiędzy porównywanymi miastami. Bez wątpienia jednak, należy stwierdzić, że w statystycznym ujęciu, poziom świadczeń w zakresie opieki przedszkolnej w Gnieźnie uległ znaczącej poprawie, gdyż wyraźnie szybszy przyrost liczby obiektów przedszkolnych w stosunku do liczby miejsc świadczy o tym, że wzrosła liczba mniej liczebnych przedszkoli, co zazwyczaj przekłada się na zapewnienie wyższego poziomu świadczeń.

Tabela 12. Szkoły podstawowe w Gnieźnie i w Koninie w roku 2003, 2008 i 2014

Szkoły podstawowe - Gniezno	2003	2008	2014	Szkoły podstawowe - Konin	2003	2008	2014
szkoły podstawowe ogółem	13	12	15	szkoły podstawowe ogółem	13	12	13
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	9	9	12	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	11	11	11
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	4	3	3	szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	2	1	2
szkoły podstawowe ogółem - uczniowie	5330	4401	4662	szkoły podstawowe ogółem - uczniowie	6294	4764	4448
szkoły podstawowe	5064	4256	4558	szkoły podstawowe	6236	4718	4377

dla dzieci i młodzieży bez specjalnych - uczniowie				dla dzieci i młodzieży bez specjalnych - uczniowie			
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży - uczniowie	266	145	104	szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży - uczniowie	58	46	71

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 13. Szkoły podstawowe w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. w roku 2003, 2008 i 2014

Szkoły podstawowe - Leszno	2003	2008	2014	Szkoły podstawowe- Ostrow Wlkp.	2003	2008	2014
szkoły podstawowe ogółem	12	12	12	szkoły podstawowe ogółem	14	12	12
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	11	11	11	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	13	11	11
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	1	1	1	szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	1	1	1
szkoły podstawowe ogółem - uczniowie	4614	3959	4243	szkoły podstawowe ogółem - uczniowie	5325	4105	4451
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych - uczniowie	4537	3858	4176	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych - uczniowie	5156	4014	4395
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży - uczniowie	77	101	67	szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży - uczniowie	169	91	56

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Gniezno jest jedynym miastem spośród porównywanych, w którym liczba szkół podstawowych w badanym okresie wzrosła z 13 do 15, przy jednoczesnym spadku liczby uczęszczających uczniów o ok. 12%. W grupie porównawczej miast, liczba szkół podstawowych nie uległa zmianie. Jednocześnie liczba uczniów spadła najbardziej w Koninie, gdzie zanotowano 30% regres. W Lesznie spadek ten nie przekroczył 10%, a w Ostrowie Wlkp. stanowił ok. 17%. Świadczy to o tym, iż standard kształcenia w szkołach podstawowych w Gnieźnie powinien wzrosnąć z uwagi na ograniczenie liczby uczniów przypadającej na jedną szkołę oraz na ograniczenie odległości do szkół w rejonach miasta, gdzie powstały nowe obiekty.

Tabela 14. Szkoły gimnazjalne w Gnieźnie i w Koninie w roku 2003, 2008 i 2014

Szkoły gimnazjalne - Gniezno	2003	2008	2014	Szkoły gimnazjalne - Konin	2003	2008	2014
gimnazja ogółem	8	10	11	gimnazja ogółem	12	12	12
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	5	6	7	gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	10	10	9
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	3	3	3	gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	2	1	2
gimnazja dla dorosłych	0	1	1	gimnazja dla dorosłych	0	1	1
gimnazja ogółem - uczniowie	3505	2684	2101	gimnazja ogółem - uczniowie	3735	3277	2497
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych - uczniowie	3241	2464	1992	gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych - uczniowie	3645	3113	2408
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne - uczniowie	264	203	101	gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne - uczniowie	90	54	49
gimnazja dla dorosłych - uczniowie	0	17	8	gimnazja dla dorosłych - uczniowie	0	110	40

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 15. Szkoły gimnazjalne w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. w roku 2003, 2008 i 2014

Szkoły gimnazjalne - Leszno	2003	2008	2014	Szkoły gimnazjalne - Ostrow Wlkp.	2003	2008	2014
gimnazja ogółem	11	12	11	gimnazja ogółem	6	7	7
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	9	11	9	gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	5	6	6
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	1	1	1	gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	1	1	1
gimnazja dla dorosłych	1	0	1	gimnazja dla dorosłych	3918	2848	2198
gimnazja ogółem - uczniowie	3018	2408	2170	gimnazja ogółem - uczniowie	3781	2748	2143
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych - uczniowie	2807	2328	2005	gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych - uczniowie	137	100	55
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne - uczniowie	109	80	77	gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne - uczniowie			
gimnazja dla dorosłych - uczniowie	102	0	88	gimnazja dla dorosłych - uczniowie			

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Podobną zależność, jak w przypadku szkół podstawowych, zaobserwować można w przypadku liczby gimnazjów. W tym przypadku w Gnieźnie również wzrosła liczba

obiektów z 8 do 11. O jedną szkołę wzrosła liczba gimnazjów w Ostrowie Wlkp. (z 6 do 7 obiektów),

a w Koninie i Lesznie liczba ta nie uległa zmianie (odpowiednio 12 i 11 szkół gimnazjalnych). Gniezno dorównało więc liczbą do Leszna i zbliżyło się do Konina.

Liczba uczniów z kolei, w największym zakresie spadła w Gnieźnie – o ok. 40%, podobnie jak w Ostrowie Wlkp. Warto zauważyć jednak, że w Ostrowie jedynie o jedną szkołę wzrosła ich liczba, a i tak jest nadal zdecydowanie najniższa wśród analizowanych miast. Podobnie i w tym przypadku należy stwierdzić, że dostęp do szkół gimnazjalnych w Gnieźnie i standard kształcenia uległ największej poprawie z tych samych powodów, jak w przypadku szkół podstawowych (mniejsza liczba uczniów w poszczególnych obiektach oraz redukcja odległości do szkół w określonych rejonach miasta).

Tabela 16. Szkoły zasadnicze zawodowe w Gnieźnie i w Koninie w roku 2003, 2008 i 2014

Szkoły zasadnicze - Gniezno	2003	2008	2014	Szkoły zasadnicze - Konin	2003	2008	2014
ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne	-	1	1	ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne	-	1	1
ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne - uczniowie	-	47	41	ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne - uczniowie	-	33	31
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	-	5	4	ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	-	5	6
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	-	748	812	ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	-	1127	1218
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne	-	1	1	ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne	-	1	1
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne - uczniowie	-	116	71	ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne - uczniowie	-	74	25

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 17. Szkoły zasadnicze zawodowe w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. w roku 2003, 2008 i 2014

Szkoły zasadnicze - Leszno	2003	2008	2014	Szkoły zasadnicze - Ostrów Wlkp.	2003	2008	2014
----------------------------	------	------	------	----------------------------------	------	------	------

ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne	-	1	1	ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne	-	1	1
ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne - uczniowie	-	33	18	ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne - uczniowie	-	20	36
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	-	5	4	ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	-	5	4
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	-	938	714	ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	-	1248	925
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne	-	1	1	ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne	-	1	0
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne - uczniowie	-	79	38	ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne - uczniowie	-	13	0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Nieco odmiennie przedstawia się sytuacja ponadgimnazjalnych zasadniczych szkół zawodowych, których liczba w badanym okresie spadła z 5 do 4 w Gnieźnie, Lesznie i Ostrowie Wlkp. Jedynie w Koninie liczba tego typu obiektów wzrosła z 5 do 6. Ciekawym jest fakt,

że mimo ograniczenia liczby szkół, w Gnieźnie liczba młodzieży uczęszczających do tych placówek wzrosła. Podobnie, jej wzrost zanotowano w Koninie, przy czym tam liczba placówek wzrosła. W pozostałych przypadkach liczba młodzieży uczęszczających do tych typów szkół uległa redukcji.

Tabela 18. Szkoły zasadnicze zawodowe w Gnieźnie i w Koninie w roku 2003, 2008 i 2014

Licea ogólnokształcące - Gniezno	2003	2008	2014	Licea ogólnokształcące - Konin	2003	2008	2014
licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych	5	5	5	licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych	5	6	8

licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	1568	2294	1770	licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	1551	2729	2974
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych	5	6	7	licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych	6	8	6
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych - uczniowie	1010	550	734	licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych - uczniowie	814	834	984
uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych	-	5	-	uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych	-	5	-
uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych - uczniowie	-	604	-	uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych - uczniowie	-	250	-

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 19. Szkoły zasadnicze zawodowe w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. w roku 2003, 2008 i 2014

Licea ogólnokształcące - Leszno	2003	2008	2014	Licea ogólnokształcące - Ostrow Wlkp.	2003	2008	2014
licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych	7	6	6	licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych	7	7	6
licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	1817	2551	1957	licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	2058	2799	2019
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych	7	6	5	licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych	2	2	6
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych - uczniowie	985	613	838	licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych - uczniowie	436	223	596
uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych	-	4	-	uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych	-	1	-
uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych - uczniowie	-	362	-	uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych - uczniowie	-	54	-

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Liczba liceów ogólnokształcących w Gnieźnie, w badanym okresie nie uległa zmianie i wynosi 5 placówek, a w Lesznie i Ostrowie Wlkp. zmniejszyła się z 7 do 6. W Koninie z

kolei, wzrosła z 5 do 8. W Gnieźnie i Lesznie liczba uczniów tego typu szkół nieznacznie wzrosła

o ok. 10%, a w Ostrowie Wlkp. nieznacznie spadła. W Koninie natomiast, liczba uczniów liceów niemal się podwoiła. Można sądzić, że jest to wynik procesu deindustrializacji tego miasta

i okolic.

Tabela 20. Szkoły policealne w Gnieźnie i w Koninie w roku 2003, 2008 i 2014

Szkolnictwo policealne - Gniezno	2003	2008	2014	Szkolnictwo policealne - Konin	2003	2008	2014
szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych	-	1	2	szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych	-	2	1
szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	-	186	240	szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	-	282	207
szkoły policealne dla dorosłych	-	19	6	szkoły policealne dla dorosłych	-	23	9
szkoły policealne dla dorosłych - uczniowie	-	1366	561	szkoły policealne dla dorosłych - uczniowie	-	1621	1356

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 21. Szkoły policealne w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. w roku 2003, 2008 i 2014

Szkolnictwo policealne - Leszno	2003	2008	2014	Szkolnictwo policealne - Ostrow Wlkp.	2003	2008	2014
szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych	-	0	1	szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych	-	1	2
szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	-	0	65	szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych - uczniowie	-	207	227
szkoły policealne dla dorosłych	-	31	10	szkoły policealne dla dorosłych	-	9	7
szkoły policealne dla dorosłych - uczniowie	-	1939	1613	szkoły policealne dla dorosłych - uczniowie	-	764	789

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Kształcenie w szkołach policealnych to przede wszystkim dokształcanie dorosłych. W okresie od 2008 do 2014 roku liczba tego typu szkół spadła w każdym z porównywanych miast. W Gnieźnie z 19 do 6; w Koninie z 23 do 9; w Lesznie z 31 do 10 i najmniejszy spadek liczby w Ostrowie Wlkp. z 9 do 7 (przy czym w tym przypadku wyjściowa liczba była najmniejsza, istotnie odbiegając od pozostałych miast). W Gnieźnie zanotowano zdecydowanie największą redukcję liczby uczniów tego typu szkół do około 40% stanu wyjściowego, co świadczy, że atrakcyjność oferty kształcenia w tej formie okazała się

niezadowalająca. W Koninie i Lesznie, mimo istotnego ograniczenia liczby szkół, liczba uczniów uległa relatywnie nieznacznej redukcji o ok. 15%. W Ostrowie Wlkp. natomiast, liczba uczniów tego typu szkół nawet wzrosła o ok. 3%.

Tabela 22. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w Gnieźnie i w Koninie w roku 2003, 2008 i 2014

Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów - Gniezno	2003	2008	2012	Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów - Konin	2003	2008	2012
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	51,15	21,60	13,75	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	70,86	20,88	14,53
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	55,88	20,71	10,72	gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	30,63	13,53	12,02
szkoły zawodowe bez policealnych	-	17,83	10,33	szkoły zawodowe bez policealnych	-	12,79	11,55
zasadnicze szkoły zawodowe	-	44,00	11,50	zasadnicze szkoły zawodowe	-	10,94	46,12
technika	-	13,49	-	technika	-	14,01	8,53
licea ogólnokształcące	-	16,87	13,40	licea ogólnokształcące	-	18,32	14,41

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 23. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. w roku 2003, 2008 i 2014

Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów - Leszno	2003	2008	2012	Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów - Ostrów Wlkp.	2003	2008	2012
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	42,80	14,67	14,68	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	66,96	20,48	16,13
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	30,51	15,42	13,58	gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	53,25	15,44	12,46
szkoły zawodowe bez policealnych	-	13,16	9,57	szkoły zawodowe bez policealnych	-	14,61	9,04
zasadnicze szkoły zawodowe	-	42,64	19,42	zasadnicze szkoły zawodowe	-	24,47	19,37
technika	-	10,48	8,26	technika	-	11,49	7,32
licea ogólnokształcące	-	12,76	9,61	licea ogólnokształcące	-	16,56	14,58

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Stan komputeryzacji szkół mierzony liczbą uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów wskazuje, że sytuacja w Gnieźnie pod tym względem kształtuje się bardzo korzystnie. Na tle porównawczych jednostek, w Gnieźnie nasycenie komputerami z dostępem do Internetu jest największe w niemal każdej kategorii szkół. Wyjątek stanowią licea ogólnokształcące, w których lepiej sytuacja się kształtuje w Lesznie. Warto podkreślić dynamiczną poprawę sytuacji, w tym zakresie, w badanym okresie.

Tabela 24. Wydatki na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca w 2014 roku [zł]

Jednostka terytorialna	Wydatki na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca w 2014 roku [zł]
WIELKOPOLSKIE	1 301,81
powiat gnieźnieński	1 108,46
Gniezno	1 050,53
Konin	2 037,99
Leszno	2 084,74
Ostrów Wielkopolski	988,49

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Trudno posługiwać się porównaniami w tym zakresie w stosunku do grupy jednostek służących jako tło, gdyż niemal każda z nich różni się zakresem zadań w obszarze oświaty. W związku z tym spośród tej grupy jednostek Gniezno należałoby porównywać jedynie w stosunku do Ostrowa Wlkp., które nie jest miastem na prawach powiatu. W tym przypadku porównanie to wypada korzystnie dla Gniezna, które przeznacza na oświatę w przeliczeniu na 1 mieszkańca o 62 zł więcej niż w Ostrowie Wlkp., co stanowi poziom o ponad 6% wyższy.

Tabela 25. Korzystający z bibliotek w Gnieźnie i Koninie w 2003,2008 i 2014 roku

KULTURA I SZTUKA		Gniezno			Konin		
		2003	2008	2014	2003	2008	2014
biblioteki i filie ogółem	ob.	5	4	4	13	9	8
czytelnicy w ciągu roku	osoba	14669	11511	11683	18408	15802	13452
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	209	165	167	225	198	175
księgozbiór	wol.	156432	132447	130967	312002	272124	241178
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	18,9	21,3	24,5	18,0	18,2	20,7

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 26. Korzystający z bibliotek w Lesznie i Ostrowie Wlkp. w 2003,2008 i 2014 roku

		Leszno	Ostrów Wlkp.
--	--	--------	--------------

KULTURA I SZTUKA		2003	2008	2014	2003	2008	2014
biblioteki i filie ogółem	ob.	8	8	8	7	6	6
czytelnicy w ciągu roku	osoba	17942	18526	15000	14212	14403	12924
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	282	289	232	194	199	178
księgozbiór	wol.	228314	225324	216818	140941	150591	170154
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	25,5	26,7	29,5	20,1	14,2	16,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

W Gnieźnie i w miastach służących jako tło porównawcze, czytelnictwo (liczba osób), książek wypożyczanych w bibliotekach spada. Przy czym w Lesznie i Ostrowie Wlkp. pomiędzy rokiem 2003 i 2008 zanotowano pewien wzrost czytelników w ciągu roku. W najbardziej interesującym, z punktu widzenia niniejszej analizy Gnieźnie, po ok. 20% spadku w okresie 2003-2008, w 2014 roku zanotowano niewielki wzrost liczby czytelników. Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja, jeśli weźmiemy pod uwagę liczbę wolumenów wypożyczanych przez jednego czytelnika. W tym zakresie gnieźnieńscy czytelnicy wiodą prym na tle porównawczej grupy miast, mimo, że w Gnieźnie czynnych jest najmniej bibliotek.

W badanym okresie liczba pozycji wypożyczanych wzrosła tam o niemal 30% z 18,9 w 2003 roku do 24,5 w 2014 roku. Wzrosty zanotowano też w Lesznie i Koninie, ale na znacznie niższym poziomie. Z kolei w Ostrowie Wlkp. liczba wypożyczanych wolumenów przez jednego czytelnika spadł o ok. 15%, osiągając najniższy poziom wśród badanych miast.

Należy podkreślić, że analiza czytelnictwa, na podstawie korzystających z bibliotek jest obecnie mało miarodajna, gdyż coraz bardziej powszechny dostęp do Internetu powoduje, że rośnie liczba czytelników wolumenów publikowanych w sieci lub korzystających z e-booków.

Tabela 27. Korzystający z bibliotek w powiecie gnieźnieńskim, województwie wielkopolskim w 2003,2008 i 2014 roku

Placówki biblioteczne		w powiecie gnieźnieńskim			w województwie wielkopolskim			w Polsce		
		2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	os.	188	154	144	192	163	152	198	171	164
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	19,3	20,5	23,7	21,3	20,9	20,3	19,8	18,9	18,3

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Biorąc po uwagę liczbę wolumenów przypadających na 1 czytelnika widać, że w powiecie gnieźnieńskim dynamika jest podobna, jak w samym mieście. W województwie wskaźnik ten zachowywał się bardziej stabilnie, choć podobnie jak w skali kraju zanotowano tam nieznaczny spadek.

Tabela 28. Korzystający z kin w Gnieźnie, Koninie, Lesznie i Ostrowie Wlkp. w 2003,2008 i 2014 roku

Kina		Gniezno			Konin			Leszno			Ostrów Wlkp.		
		2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
kina stałe	ob.	1	2	1	2	3	3	1	-	3	1	1	1
seanse ogółem	-	1008	7077	5455	1335	5159	6107	865	-	9082	844	842	1067
widzowie ogółem	os.	22176	110763	106333	68203	255345	177580	11811	-	327938	45574	50408	57415

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

W Gnieźnie, podobnie jak Ostrowie Wlkp. funkcjonuje tylko jedno stałe kino. W Koninie i Lesznie natomiast pracują po 3 stałe obiekty kinowe. W badanych latach, w Gnieźnie liczba seansów wzrosła ponad 5-cio krotnie, przy podobnym wzroście zanotowanym w Koninie. Liczba wyświetlanych filmów w Gnieźnie była jedynie o ok.10% niższa od liczby notowanej w Koninie, gdzie liczba kin jest 3-krotnie wyższa. Największą dynamikę seansów odnotowano z kolei w Lesznie, gdzie nastąpił ponad 10-cio krotny wzrost. Najmniejszy wzrost, jedynie ok. 25% zanotowano w Ostrowie Wlkp.

Pod względem liczby widzów największą dynamikę wzrostu zanotowały kina w Lesznie – blisko 30-to krotność. Kino w Gnieźnie osiągnęło niemal 5-cio krotny wzrost. Najmniejszy, ok. 20-to procentowy wzrost odnotowano w Ostrowie Wlkp.

Tak znaczących różnicowań upatrywać należy nie tyle w podejściu lub dostępie do tego dobra kultury przez mieszkańców poszczególnych miast, a w standardach obiektów. W ostatnich dwóch dekadach liczbę widzów zyskują przede wszystkim kina wielkoekranowe, którym towarzyszą zazwyczaj inne, blisko zlokalizowane formy spędzania wolnego czasu.

Porównując, w województwie wielkopolskim liczba seansów w badanych latach wzrosła ponad dwukrotnie, a w skali kraju przyrost był nieco mniejszy. Liczba widzów natomiast wzrosła zarówno w województwie wielkopolskim i w Polsce o ok 60%.

Dodać należy, że liczba ludności na 1 miejsce w kinach stałych uległa redukcji zarówno w powiecie gnieźnieńskim (o blisko 40%), w województwie (o niespełna 20%), jak i w całym kraju (o ponad 13%). Widać zatem, że dostępność kin w Gnieźnie i w powiecie gnieźnieńskim wzrosła najbardziej w stosunku do województwa i skali kraju. Przy czym, nadal jest ona statystycznie ok. 2,5 razy mniejsza niż w województwie i kraju. Wyjaśnienia szukać należy w zdecydowanej największej liczbie kin i miejsc w miastach wojewódzkich, gdzie dominują

olbrzymie wielosalone multipleksy. Jednak przykład Leszna pokazuje, że przy zbliżonej liczbie mieszkańców, liczba widzów może być 3-krotnie wyższa, od notowanej w Gnieźnie.

Tabela 29. Korzystający z muzeów w Gnieźnie, Koninie, Lesznie i Ostrowie Wlkp. w 2003,2008 i 2014 roku

Muzea		Gniezno			Konin			Leszno			Ostrów Wlkp.		
		2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
muzea łącznie z oddziałami	ob.	2	2	2	1	1	1	1	1	1	-	-	1
zwiedzający muzea i oddziały	osoba	60299	75061	75091	26672	11024	15367	15716	19773	16630	8719	9049	15124

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Kolebka państwowości polskiej Gniezno z natury swych atutów kulturalno-turystycznych notuje największą liczbę zwiedzających muzea – ponad 75 tys., przy 15-16 tys. zwiedzających w pozostałych, porównywanych miastach. Pozytywu należy upatrywać też

w niemal 25% dynamice wzrostu w latach 2003-2014, co świadczy o sukcesach w promocji miasta i o podnoszeniu standardu udostępnianych do zwiedzania obiektów. W Koninie z kolei liczba zwiedzających muzea spadła o blisko 40%. Ostrów Wlkp. osiągnął niemal podwojenie liczby zwiedzających, ale jedynie dorównał do poziomów notowanych w Koninie i Lesznie.

Tabela 30. Korzystający z muzeów w powiecie gnieźnieńskim, w województwie wielkopolskim i w Polsce w 2003,2008 i 2014 roku

Muzea		w powiecie gnieźnieńskim			w województwie wielkopolskim			w Polsce		
		2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
muzea łącznie z oddziałami	ob.	4	4	5	77	85	90	665	743	844
zwiedzający muzea i oddziały	osoba	166116	232432	181084	1078527	1155744	1109392	16881194	20726517	30609390

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Dynamika wzrostu liczby zwiedzających muzea dla całego powiatu gnieźnieńskiego to blisko 10%, w województwie o niemal 3%. W skali kraju z kolei nastąpiło prawie podwojenie liczby zwiedzających muzea. Nie należy jednak traktować tła krajowego, jako wyznacznika dla tezy o niskiej dynamice wzrostu w Gnieźnie i powiecie gnieźnieńskim, gdyż okazała poprawa oferty muzealnej w Polsce jest wynikiem szeregu czynników, które wcześniej nie czyniły jej wysoce atrakcyjną dla zwiedzających. Powstałe w ostatniej dekadzie liczne muzea nasycone nowoczesnymi technologiami o charakterze multimedialnym

podniosły jakość i atrakcyjność w skali kraju, co przełożyło się na tak imponujący wzrost. Obecnie i tak liczba zwiedzających muzea w Gnieźnie w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jest ok. 3 razy wyższa, niż w Polsce ogółem. Można oczywiście zastanawiać się, czy tak atrakcyjne atuty kulturowo-turystyczne w Gnieźnie nie powinny decydować, o jeszcze większej dynamice zwiedzających muzea, co jest jednym z pośrednich mierników rozwoju ruchu turystycznego.

Gospodarka

Tabela 31. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (stan w dniu 31 XII)

	Gniezno			Konin			Leszno			Ostrów Wlkp.		
GOSPODARKA	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (stan w dniu 31 XII)												
ogółem	8788	9130	8900	8067	8353	8267	8484	8733	8965	8810	8773	9081
sektor publiczny	267	212	201	271	194	188	171	215	211	152	230	245
sektor prywatny	8521	8918	8695	7796	8159	8077	8313	8518	8753	8658	8543	8833
Jednostki wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007												
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo												
	-	-	67	-	-	49	-	-	160	-	-	139
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie												
	-	-	3	-	-	12	-	-	10	-	-	6
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe												
	-	-	808	-	-	649	-	-	711	-	-	884
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych												
	-	-	6	-	-	22	-	-	12	-	-	11
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją												
	-	-	22	-	-	28	-	-	20	-	-	24
Sekcja F - Budownictwo												
	-	-	1138	-	-	866	-	-	1073	-	-	998
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle												
	-	-	2687	-	-	2233	-	-	2403	-	-	2685
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa												
	-	-	603	-	-	447	-	-	405	-	-	468
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi												
	-	-	256	-	-	161	-	-	221	-	-	226
Sekcja J - Informacja i komunikacja												
	-	-	155	-	-	185	-	-	236	-	-	226
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa												
	-	-	269	-	-	343	-	-	327	-	-	286
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości												
	-	-	377	-	-	384	-	-	394	-	-	345
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna												
	-	-	637	-	-	809	-	-	956	-	-	882
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca												
	-	-	339	-	-	294	-	-	238	-	-	229
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne												
	-	-	20	-	-	31	-	-	23	-	-	25
Sekcja P - Edukacja												
	-	-	305	-	-	359	-	-	367	-	-	347

Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna											
-	-	520	-	-	612	-	-	632	-	-	543
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją											
-	-	178	-	-	150	-	-	208	-	-	186
Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby											
-	-	509	-	-	633	-	-	568	-	-	571

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Analizując liczbę podmiotów gospodarki narodowej wpisanej do rejestru REGON, w Gnieźnie, w badanym okresie nastąpił wzrost o 1,27%, przy czym w roku 2008 zanotowano wyższą liczbę. Wówczas wzrost wynosił 2,75%. Wprawdzie w 2014 roku liczba podmiotów była większa niż 2003 roku o 112, to jednak nadal nie udało się sięgnąć poziomu sprzed wybuchu światowego kryzysu (radikalnego spowolnienia wzrostu gospodarczego w Polsce), który był o 230 podmiotów wyższy. W Koninie z kolei od 2003 roku do 2014 zanotowano wzrost liczby podmiotów o 2,48%, przy czym w 2008 roku wzrost ten sięgał 3,55%.

W Lesznie i Ostrowie Wlkp. natomiast nie odnotowano tak silnej wrażliwości na spowolnienie tempa wzrostu PKB w Polsce, gdyż wzrost liczby podmiotów następował bardziej równomiernie i w 2014 roku osiągnął liczebność wyższą, niż w 2008 roku.

Warto zauważyć, że zdecydowanie za dynamikę wzrostu liczby badanych podmiotów odpowiada sektor prywatny, gdyż w sektorze publicznym, w każdym przypadku notowano spadek.

Tabela 32. Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2003 roku

Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym					
Nazwa	ogółem	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 i więcej
	2003	2003	2003	2003	2003
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
WIELKOPOLSKIE	1 574,4	1 490,7	67,5	14,1	2,1
powiat gnieźnieński	1 501,9	1 432,2	55,9	12,1	1,7
Gniezno	1 929,1	1 848,1	61,7	16,0	3,3
Konin	1 485,4	1 410,6	58,2	13,1	3,5
Leszno	2 029,2	1 901,2	99,0	25,6	3,3
Ostrów Wielkopolski	1 862,3	1 786,0	60,0	14,0	2,3

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 33. Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2014 roku

Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym					
Nazwa	ogółem	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 i więcej

	2014	2014	2014	2014	2014
	[·]	[·]	[·]	[·]	[·]
WIELKOPOLSKIE	1 844,8	1 756,6	72,2	14,1	2,0
powiat gnieźnieński	1 684,9	1 610,5	59,4	14,2	0,8
Gniezno	2 050,8	1 959,4	69,6	20,3	1,6
Konin	1 734,4	1 644,4	68,4	19,3	2,3
Leszno	2 231,0	2 107,1	98,3	22,6	3,0
Ostrów Wielkopolski	1 997,2	1 911,2	66,2	18,7	1,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Analizując rozwój podmiotów gospodarczych ogółem od roku 2003 do 2014 w Gnieźnie wskaźnik (podmioty na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym) wzrósł o ponad 6%. Dla porównania w powiecie gnieźnieńskim nastąpił przyrost o 12%, w województwie wielkopolskim zaś wzrost ten sięgnął 17%. W Koninie wskaźnik ten w badanym okresie wzrósł o niespełna 17%, a w Lesznie o niespełna 10%, zaś w Ostrowie Wlkp. o ok. 7%. Dane te wskazują, że Gniezno na tle grupy jednostek, stanowiących bazę porównawczą dla analizy, w badanym okresie rozwijało się relatywnie wolno. Nieco inaczej kształtuje się sytuacja w poszczególnych grupach podmiotów. W grupie mikroprzedsiębiorstw (do 9 pracujących) wzrost ten sięgnął również ok. 6% (w województwie wielkopolskim o prawie 18%). Wśród małych przedsiębiorstw (10-49 pracowników) wzrost ten sięgnął już niemal 13% (w województwie wielkopolskim o blisko 7%), a przyrost wskaźnika dla średnich firm zatrudniających od 50-249 osób już blisko 27% (w województwie wielkopolskim wskaźnik nie uległ zmianie). Natomiast wśród dużych przedsiębiorstw wskaźnik obniżył się o ponad 50% (w województwie wielkopolskim jedynie o 0,1%). Wskaźniki w podziale na klasy już nieco korzystniej lokują sytuację w Gnieźnie, w szczególności dotyczy to małych i średnich przedsiębiorstw.

Rynek Pracy

Tabela 34. Liczba bezrobotnych w wybranych kategoriach w Gnieźnie na koniec czerwca 2011 i 2016 roku

	Liczba bezrobotnych w wybranych kategoriach						
	Ogółem	Kobiety	Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni	Niepełnosprawni	Z prawem do zasiłku
Miasto Gniezno 06/2011	3603	1969	697	855	1669	256	586
Miasto Gniezno 06/2016	1183	1183	214	643	1139	198	321
Zmiana w %	67,2	39,9	69,3	24,8	31,8	22,7	45,2

Jakość życia mieszkańców Miasta Gniezna

powiat gnieźnieński 06/2011	6702	3804	1606	1370	2885	368	1125
powiat gnieźnieński 06/2016	4344	2487	567	1170	2203	326	665
zmiana w %	35,2	34,6	64,7	14,6	23,6	11,4	40,9

Źródło: <http://www.pup-gniezno.pl/Pliki/Analizy-i-statystyki/Statystyka-2016>.

Analizując zmiany w poziomie bezrobocia na terenie gminy miejskiej Gniezno w latach 2011 do 2016 należy wskazać, że nastąpił wyraźny jego spadek, co stanowi efekt ogólnokrajowej tendencji. Podkreślić należy jednak, że spadek bezrobocia w samym mieście Gniezno (o 67%) okazał się niemal dwukrotnie wyższy, niż w powiecie gnieźnieńskim (o 35%). Jeszcze w nieco wyższym tempie redukcji uległo bezrobocie młodych osób poniżej 25 roku życia. W tej kategorii bezrobocie w powiecie uległo porównywalnej redukcji. Najwolniej spadło bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych (o 22,7%), jednak w powiecie spadek ten okazał się jeszcze niższy (o 11,4%). Wolniej też spadało bezrobocie długotrwale o blisko 32% i osób powyżej 50 roku życia o blisko 25%. W tych kategoriach również na poziomie powiatu spadki te okazały się mniejsze, odpowiednio 23,6% i 14,6%.

Tabela 35. Pracujący i bezrobotni w latach 2003, 2008, 2014

		Gniezno			Konin			Leszno			Ostrów Wlkp.			
RYNEK PRACY (STAN W DNIU 31 XII)		2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	
	Pracujący													
	ogółem	osoba	16405	17584	17197	24599	25765	23294	18329	22991	22036	20370	20700	22508
	mężczyźni	osoba	8029	8075	7901	13274	13584	11747	9281	11219	10440	11765	11689	12013
	kobiety	osoba	8376	9509	9296	11325	12181	11547	9048	11772	11596	8605	9011	10495
	Bezrobotni zarejestrowani													
	ogółem	osoba	6788	2763	3070	7584	3128	4406	4263	1596	2154	6339	2359	2262
	mężczyźni	osoba	3193	1061	1457	3597	1354	2020	1987	636	942	2716	868	949
	kobiety	osoba	3595	1702	1613	3987	1774	2386	2276	960	1212	3623	1491	1313
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym													
	ogółem	%	14,9	6,1	7,1	14,0	6,0	9,2	10,2	3,8	5,4	13,4	5,0	5,0
	kobiety	%	15,9	7,7	7,8	14,6	6,9	10,4	10,8	4,6	6,3	15,3	6,4	6,1
	mężczyźni	%	13,9	4,5	6,4	13,3	5,1	8,1	9,5	3,0	4,5	11,5	3,6	4,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Stopa bezrobocia liczona udziałem bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Polsce w badanym okresie wykazuje tendencje malejącą. Podobnie w Gnieźnie zanotowano spadek bezrobocia o 7,8% przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia o 4,8%. Spośród porównywanych miast jedynie Ostrów Wlkp. może poszczycić się większą redukcją bezrobocia, bo aż o 8,4%. Liczba pracujących wzrosła tam o 10,5%. Spadki poniżej 5% zanotowały Konin i Leszno. Na uwagę zasługuje jednak

nierównomierność struktury zmian. W Gnieźnie wśród kobiet stopa bezrobocia spadła o 8,1% a w grupie mężczyzn o 7,5%. Wprawdzie nadal stopa wśród kobiet jest wyższa niż wśród mężczyzn, to jednak dynamika zmian po „kryzysie z 2008 roku” wskazuje, że stopa kobiet pomiędzy rokiem 2008 i 2014 wzrosła jedynie o 0,1%, a wśród mężczyzn aż o 1,9%. Można wnioskować, że w Gnieźnie mężczyźni w większej mierze zatrudnieni są w sektorach gospodarki bardziej narażonych na efekty spowolnienia gospodarczego, niż kobiety. Podobnie sytuacja przedstawia się w Ostrowie Wlkp., gdzie bezrobocie również w większym stopniu uległo redukcji wśród kobiet (9,2%), niż w grupie mężczyzn (7,5%). Odmienne z kolei, w Koninie i Lesznie. W Ostrowie Wlkp. tak jak w Gnieźnie w stopie bezrobocia kobiet nie widać efektów kryzysu.

Ochrona zdrowia i polityka społeczna

Tabela 36. Ochrona zdrowia i polityka społeczna

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA (STAN W DNIU 31 XII)		Gniezno			Konin			Leszno			Ostrów Wlkp.		
		2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
Przychodnie													
ogółem	ob.	-	23	38	-	51	71	-	31	48	-	28	41
publiczne	ob.	-	2	-	-	2	-	-	3	-	-	2	-
niepubliczne	ob.	-	21	-	-	49	-	-	28	-	-	26	-
Praktyki lekarskie													
w miastach	--	5	8	15	14	35	24	7	23	34	5	20	22
Podstawowa opieka zdrowotna - porady	-	308360	223542	388052	455592	457146	416381	237141	234248	334544	342091	350105	421070
Apteki ogólnodostępne	ob.	17	28	38	27	38	43	21	21	27	17	24	29
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	oso ba	4126	2491	1834	3029	2101	1780	3032	3054	2393	4310	3015	2509

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

W Gnieźnie, od 2008 do 2014 roku wzrosła liczba przychodni z 23 do 38, co stanowi wzrost o 65%. W Lesznie wzrost zanotowano o 55%, ale liczba i tak jest o 10 obiektów wyższa, niż w Gnieźnie. W Ostrowie Wlkp. wzrost liczby przychodni wyniósł 46%, ale również, nadal jest ich więcej niż w Gnieźnie o 3 sztuki. W Koninie wzrosła liczba przychodni o 39%, ale liczbowo jest to największy wzrost spośród badanych miast i liczba przychodni ogółem jest również najwyższa – 71 (prawie dwukrotnie wyższa, niż w Gnieźnie, przy niewiele wyższej liczbie mieszkańców – o 10%). Dokonując takiego zestawienia, można by sądzić, że świadczy to o znacznie lepszym dostępie do opieki lekarskiej w Koninie, niż w Gnieźnie i

pozostałych badanych miastach. Jednak istotnie większa liczba obiektów tego typu jest uwarunkowana prawie dwukrotnie niższym wskaźnikiem zaludnienia na 1 km², co decyduje o konieczności zmniejszenia odległości przychodni od potencjalnego pacjenta.

Pod względem liczby porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej od 2003 do 2014 w Gnieźnie nastąpił wzrost o blisko 26%. Na zbliżonym poziomie w Ostrowie Wlkp. o 23%

i istotnie wyższym w Lesznie o 41%. Spadek zanotowano z kolei w Koninie o 8,6%. Przy czym należy dodać, że w Koninie w początkowym roku badania notowano znacznie wyższy poziom porad, np. o ok 50% wyższy niż w Gnieźnie. Obecnie liczby tego uległy zbliżeniu.

Liczba aptek i ich dostępność przeliczając liczbę mieszkańców na jedną aptekę systematycznie rośnie i w badanym okresie w Gnieźnie wzrosła z 17 do 38. Podobnie w pozostałych porównywanych miastach, a jedynie w Lesznie wzrost liczby aptek był wyraźnie niższy z 21 do 27.

Tabela 37. Wydatki na ochronę zdrowia w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 roku

Jednostka terytorialna	2014 [zł]	Ludność	Wydatki na ochronę zdrowia w przeliczeniu na 1 mieszkańca
WIELKOPOLSKIE	93 876 911,65	3472579	27,03377
powiat gnieźnieński	2 778 217,06	145075	19,15021
Gniezno	1 573 424,48	69686	22,57877
Konin	3 121 033,32	76547	40,77277
Leszno	4 874 067,08	64616	75,43127
Ostrów Wielkopolski	2 372 457,25	72754	32,6093

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Pod względem wydatków na ochronę zdrowia na tle porównawczych jednostek Gniezno wypada najslabiej. Tak, jak można jeszcze częściowo wytłumaczyć znacznie większe wydatki w byłych miastach wojewódzkich, czyli Koninie i Lesznie, tak trudność sprawia porównanie z Ostrowem Wlkp., który pod względem struktury w systemie opieki zdrowotnej przed 1999 rokiem zajmował podobną pozycję. W Ostrowie Wlkp. wydatki na ochronę zdrowia w przeliczeniu na 1 mieszkańca stanowią prawie o 50% większy poziom, niż w Gnieźnie.

Tabela 38. Miejsca i liczba dzieci uczęszczających do żłobków w latach 2003, 2008, 2014

Żłobki		Gniezno			Konin			Leszno			Ostrów Wlkp.		
		2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
ogółem	ob.	1	1	3	3	1	2	1	1	3	1	1	3
miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami)	msc.	75	58	132	115	80	182	80	80	131	52	57	130
dzieci (łącznie z oddziałami)	osoba	98	58	125	35	82	173	56	71	122	38	57	126

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Liczba obiektów, w których prowadzona jest opieka nad małymi dziećmi w ramach żłobków w Gnieźnie wzrosła z 1 w 2003 roku do 3 w 2014 roku. Dokładnie taki sam progres nastąpił w Lesznie i Ostrowie Wlkp. Zaskakiwać może na tym tle przypadek Konina, gdzie liczbę obiektów ograniczono z 3 do 2 nieadekwatnie do liczby dzieci. Tym bardziej jest to niesprzyjające, gdyż terytorialnie Konin jest znacznie bardziej rozległy (blisko dwukrotnie) od np. Gniezna.

Liczba miejsc w żłobkach w 2014 roku w Gnieźnie nieco przewyższała liczbę dzieci, a jeszcze w 2003 roku notowano znaczący deficyt. W pozostałych miastach również nie brakuje miejsc w żłobkach ogółem.

Wykres 2. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Źródło:

http://poznan.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_wielkopolskie/portrety_gmin/powiat_gnieznienski/gm_miejska_gniezno.pdf.

Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w Gnieźnie kształtuje się na poziomie niemal identycznym jak w powiecie gnieźnieńskim i w województwie wielkopolskim. W 2014 roku udział ten był o 0,2% niższy, niż w powiecie i 0,1% niższy niż w województwie. Jeszcze w 2010 roku w Gnieźnie udział ten kształtował się na poziomie o 0,5% wyższym, niż w województwie i o 0,2% wyższym niż w powiecie. Przyjmując założenie, że spadek udziału korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej jest wynikiem ograniczenia potrzeb społecznych, można sądzić, że na tle województwa

i powiatu sytuacja w Gnieźnie uległa bardziej dynamicznej poprawie, niż w pozostałych, powyższych jednostkach.

Tabela 39. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej

Placówki stacjonarnej pomocy społecznej		Gniezno			Konin			Leszno			Ostrów Wlkp.		
		2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
placówki (z filiami)	ob.	1	1	3	2	2	2	2	2	3	1	5	3
domy pomocy społecznej	ob.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
miejsca (łącznie z filiami)	msc.	59	64	118	157	174	180	71	73	85	74	194	127
mieszkańcy (łącznie z filiami)	osoba	59	64	118	165	181	162	55	60	83	74	168	130

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Liczba placówek stacjonarnej pomocy społecznej w Gnieźnie wzrosła w badanym okresie z 1 do 3. Liczba miejsc oraz mieszkańców uległa podwojeniu. Wyraźnie lepsza sytuacja pod tym względem występuje w Koninie, gdzie liczba miejsc jest wyższa o ok. 50%, przy czym dynamika jest znacznie bardziej zrównoważona.

Tabela 40. Wydatki na pomoc społeczną w 2014 roku

Nazwa	Wydatki na pomoc społeczną		
	W zł w 2014 r.	liczba ludności	wydatki na pomoc społeczną na 1 mieszkańca
WIELKOPOLSKIE	1 768 335 685,31	3472579	509,2284
powiat gnieźnieński	83 026 131,98	145075	572,298
Gniezno	44 759 656,48	69686	642,3049
Konin	61 417 549,73	76547	802,3508
Leszno	38 073 481,71	64616	589,2268
Ostrów Wielkopolski	35 666 629,14	72754	490,236

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Powyższe zestawienie wskazuje, że wydatki na pomoc społeczną w Gnieźnie są zdecydowanie wyższe (o blisko 33%), niż Ostrowie Wlkp. i mniej znacząco (o niespełna 10%) wyższe niż Lesznie. Ustępują natomiast realnym wydatkom (na 1 mieszkańca) na ten cel, przeznaczanym w Koninie o ok. 20%. Zauważyć należy, że różnice te wynikają nie tyle z hojności poszczególnych władz, a przede wszystkim z występujących na terenie danej jednostki kwestii i potrzeb społecznych i możliwości budżetowych.

Tabela 41. Potrzeby społeczne w Gnieźnie w 2009 i 2015 roku

Wybrane powody trudnej sytuacji	Liczba rodzin w 2009 r.	Liczba rodzin w 2015 r.	Liczba osób w rodzinie w 2009 r.	Liczba osób w rodzinie w 2015 r.
Ubóstwo	1852	1532	4168	3373
Bezdomność	121	139	129	152
Potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)	161	190	838	950
Bezrobocie	1545	1261	3707	3040
Niepełnosprawność	951	890	1696	1752

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, <http://www.mops.gniezno.pl/bip/files/sprawozdania/natura/natura%201-12.pdf>.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa uległa redukcji z 1852 w 2009 roku do 1543 w 2015 roku, czyli o blisko 17%. Bezdomność zdecydowała o wsparciu 121 rodzin/osób w 2009 roku, a w 2015 roku 139, czyli nastąpił wzrost o prawie 15%. Wsparcie dla rodzin wielodzietnych kształtowało się na zbliżonym liczebnie poziomie (137 i 131). Świadczenia z tytułu niepełnosprawności przyznano 951 rodzinom w 2009 roku i 890 w 2015 roku, co stanowi spadek o 6,4%. Najbardziej spadła liczba rodzin uzyskujących wsparcie z tytułu alkoholizmu z 183 do 127 w badanych latach, czyli 30%. Największy wzrost liczby rodzin, beneficjentów zanotowano z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego z 18 (2009r.) do 53 (2015r.), czyli o ponad 194%.

Tabela 42. Beneficjenci pomocy społecznej w Gnieźnie w roku 2009 i 2014

	Zadania określone w ustawie o pomocy społecznej w zł.	Liczba osób, w rodzinach, którym przyznano świadczenia z zakresu pomocy społecznej
2009	5712331	5862
2015	3140595	4754

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, <http://www.mops.gniezno.pl/bip/files/sprawozdania/natura/natura%201-12.pdf>.

Podsumowując, wydatki na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej spadły z 5712 331zł do 3 140 595zł, czyli o 45%. Z kolei liczba osób, którym przyznano świadczenia z zakresu pomocy społecznej uległa redukcji o blisko 19%.

Turystyka

Tabela 43. Wybrane turystyczne obiekty noclegowe

	Gniezno				Konin				Leszno				Ostrów Wlkp.			
Wybrane turystyczne obiekty noclegowe	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14
obiekty	9	9	13		9	6	4		4	5	6		6	7	8	
miejsca noclegowe	494	623	703	42	513	365	189	-63	259	239	306	18	352	443	484	38
korzystający z noclegów	21505	26147	36765	71	20926	23943	11578	-45	21634	16855	16279	-25	30676	44825	45563	49
udzielone noclegi	37351	47443	62398	67	43865	42695	18462	-58	45608	32622	27863	-39	43964	57529	53957	23
hotele																
obiekty	6	6	8		6	4	2		1	2	4		4	6	7	
miejsca noclegowe	360	397	521	45	409	290	120	-71	106	170	243	129	177	413	458	159
korzystający z noclegów	17641	22728	30346	72	18615	21977	9600	-48	11746	13265	14779	26	12868	42475	41585	223
udzielone noclegi	29597	39922	50328	70	33776	36740	13057	-61	19395	22605	24865	28	24880	53536	49689	100

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Gniezno ze względu na walory historyczno-kulturowe jest jednym z najbardziej atrakcyjnych turystycznie miejsc w Polsce. Niestety do niedawna infrastruktura turystyczna była bardzo słabo rozwinięta. Jeszcze w 2003 roku w Gnieźnie i Koninie znajdowało się tylko po 9 obiektów noclegowych, a liczba miejsc w nich się znajdujących w Gnieźnie (494) była niższa, niż w Koninie (513). Od tego czasu, wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej nastąpił zdecydowany wzrost liczby przybywających turystów z zagranicy. Toteż przyczyniło się do podejmowania inwestycji w sektorze turystycznym nie tylko nad morzem czy w górach. W Gnieźnie powstały 4 nowe obiekty noclegowe, a liczba miejsc wzrosła o 42% do 703. Przełożyło się to na jeszcze bardziej dynamiczny wzrost liczby korzystających z noclegów i liczby udzielonych noclegów, gdzie wzrost osiągnął odpowiednio 71% i 67%. Wśród miast stanowiących tło analizy, jedynie w Ostrowie Wlkp. zanotowano wzrost liczby miejsc

noclegowych o 38% i liczby korzystających z noclegów o 49%. W pozostałych miastach – Koninie i Lesznie nastąpił spadek liczby korzystających z noclegów.

Można zatem mówić o sukcesie Gniezna w zakresie rozwoju turystyki. Jednak, jak porównamy walory turystyczne Gniezna i jego okolic, do Ostrowa Wlkp., to wydaje się, że Gniezno nadal nie wykorzystuje swego potencjału. Warto zauważyć, że w Ostrowie Wlkp. w 2008 i 2014 roku liczba osób korzystających z noclegów była wyższa niż w Gnieźnie (w 2008 roku prawie o 100%). Na tej podstawie można sformułować wniosek, że Gniezno nie potrafi zatrzymywać licznie przybywających turystów na dłuższy czas, a zwiedzanie stanowi element co najwyżej kilkugodzinnej wycieczki organizowanej np. podczas dłuższego pobytu

w Poznaniu. Widać zatem, że atrakcje historyczno-kulturowe są w sposób niewystarczający wzbogacane innymi formami zapewniającymi rozrywkę i wypoczynek turystów.

Tabela 44. Wybrane turystyczne obiekty noclegowe

	powiat Gnieźnieński				województwo wielkopolskie				Polska			
Wybrane turystyczne obiekty noclegowe	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)
ogółem												
obiekty	61	49	60	-2	7116	6857	9885	39	7116	6857	9885	39
miejsca noclegowe	3175	3147	3260	3	596460	596998	694023	16	596460	596998	694023	16
korzystający z noclegów	73117	72546	80406	10	14644254	19556102	25083978	71	14644254	19556102	25083978	71
udzielone noclegi	196748	188562	174170	-11	45347845	56645518	66579589	46	45347845	56645518	66579589	47
hotele												
obiekty	10	10	14	40	1155	1488	2250	95	1155	1488	2250	95
miejsca noclegowe	550	702	928	69	117138	155819	227532	94	117138	155819	227532	94
korzystający z noclegów	27218	39937	48617	79	6863498	10739088	16138323	135	6863498	10739088	16138323	135
udzielone noclegi	41386	67290	81265	96	12652587	19849679	29900220	136	12652587	19849679	29900220	136

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

O tym, że notowane wzrosty liczby turystów nie powinny być w Gnieźnie traktowane jako sukces polityki wobec tego sektora świadczy ogólna tendencja zarysowana w skali województwa i kraju, gdzie wzrosty liczby korzystających z noclegów są porównywalne do zanotowanych w Gnieźnie. Przy czym w kategorii korzystających z hoteli Gniezno nawet nie podąża za dynamiką wojewódzką i ogólnopolską.

Warunki mieszkaniowe i gospodarka komunalna

Tabela 45. Zasoby mieszkaniowe w Gnieźnie i Koninie w 2003, 2008 i 2014 roku

		Gniezno				Konin			
		2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)
mieszkania*	-	23127	23942	25716	11	27537	28426	29203	6
1 mieszkania na 1 osobę	m2	60,4	61	62,8	4	61,5	63	63,5	3
	m2	19,9	21	23,2	17	20,7	22	24,2	17
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne:									
		2003	2008	2014	Odsetek w 2014 r. (%)	2003	2008	2014	Odsetek w 2014 r. (%)
wodociąg	-	23020	23832	25653	99,76	27367	28257	28961	99,17
ustęp splukiwany	-	22000	22813	25281	98,31	26991	27881	28806	98,64
łazienka	-	20680	21493	24543	95,44	26748	27638	28564	97,81
centralne ogrzewanie	-	17515	18328	20409	79,36	25661	26547	27479	94,1
gaz z sieci	-	19852	20433	22585	87,82	8806	9305	9685	33,16
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO									
budynki mieszkalne oddane do użytkowania*	-	54	99	65	20	255	87	69	-73
Mieszkania oddane do użytkowania									
mieszkania	-	146	286	151	3	302	178	286	-5
izby	-	578	1036	591	2	1535	742	853	-44
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	14096	23893	14380	2	38424	16394	21376	-44

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 46. Zasoby mieszkaniowe w Gnieźnie i Koninie w 2003, 2008 i 2014 roku

		Leszno				Ostrów Wlkp.			
		2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)
mieszkania*	-	21411	22287	23731	11	24022	24863	26792	12

Jakość życia mieszkańców Miasta Gniezna

1 mieszkania	m2	69,2	71	73,2	6	73,6	75	76,2	4
na 1 osobę	m2	23,3	25	26,9	15	24,1	26	28,0	16
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne:									
		2003	2008	2014	Odsetek w 2014 r. (%)	2003	2008	2014	Odsetek w 2014 r. (%)
wodociąg	-	21317	22193	23651	99,66	23847	24689	26670	99,54
ustęp splukiwany	-	20595	21478	23438	98,77	23038	23881	26407	98,56
łazienka	-	19886	20771	22940	96,67	22441	23284	25942	96,83
centralne ogrzewanie	-	17893	18780	20430	86,09	19761	20604	22864	85,34
gaz z sieci	-	19212	20065	20960	88,32	18231	18597	19345	72,20
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO									
budynki mieszkalne oddane do użytkowania	-	133	184	86	-35	182	152	99	-46
Mieszkania oddane do użytkowania									
mieszkania	-	303	338	131	-57	193	180	202	5
izby	-	1305	1561	618	-53	1122	916	785	-30
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	30414	38469	15961	-48	28394	24357	20834	-27

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 47. Zasoby mieszkaniowe w powiecie gnieźnieńskim, województwie wielkopolskim i Polsce w 2003, 2008 i 2014 roku

		powiat gnieźnieński				województwo wielkopolskie				Polska			
ZASOBY MIESZKANIOWE		2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14 (%)
mieszkania*	-	42087	43714	47694	13	1023264	1077101	1163001	14	12595891	13150294	13983039	11
Przeciętna powierzchnia użytkowa													
1 mieszkania	m2	68,0	69,4	72,4	6	75,9	77,5	80,7	6	68,8	70,2	73,4	7
na 1 osobę	m2	20,5	21,5	23,8	16	23,1	24,6	27,0	17	22,7	24,2	26,7	18
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne:													
		2003	2008	2014	Odsetek w 2014 r. (%)	2003	2008	2014	Odsetek w 2014 r. (%)	2003	2008	2014	Odsetek w 2014 r. (%)
wodociąg	-	41395	43021	47216	99,00	998236	1052168	1144984	98,45	11967023	12541928	13521795	96,70
ustęp splukiwany	-	38360	39987	45997	96,44	925928	980149	1115671	95,93	10990130	11567424	13069692	93,47
łazienka	-	36797	38424	44499	93,30	910665	964958	1088923	93,63	10845955	11424284	12736212	91,08
centralne ogrzewanie	-	30286	31893	36984	77,54	794917	845792	963736	82,87	9705421	10261549	11412300	81,62
gaz z sieci	-	20997	21761	25295	53,04	502815	530834	602414	51,80	6983172	7306276	7797746	55,77
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO													
budynki mieszkalne oddane do użytkowania	-	192	400	387	102	9360	9570	8070	-14	112194	81970	73072	-35
Mieszkania oddane do użytkowania													
mieszkania	-	304	595	479	58	12724	16345	14636	15	162686	165189	143166	-12
izby	-	1396	2603	2324	66	62992	73141	61951	-2	785453	705338	594777	-24
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	33252	63284	55623	67	1539799	1827382	1511583	-2	18838485	17185370	14439710	-23
mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	-	368	524	642	74	713	663	839	18	832	641	760	-9
mieszkania na 10 tys. ludności	-	21,75	42,21	33,03	52	37,91	48,20	42,19	11	42,59	43,34	37,20	-13

Jakość życia mieszkańców Miasta Gniezna

przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m2	109,4	106,4	116,1	6	121,0	111,8	103,3	-15	115,8	104,0	100,9	-13
---	----	-------	-------	-------	---	-------	-------	-------	-----	-------	-------	-------	-----

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Sytuacji mieszkaniowej mieszkańców nie można zaliczyć do korzystnej. Biorąc pod uwagę porównywane miasta oraz powiat, średnie wojewódzkie i krajowe jest wręcz najgorsza. Średni metraż mieszkania w Gnieźnie wynosi 62,8 m². Dla porównania w Lesznie i Ostrowie Wlkp. odpowiednio 73,2 i 76,2 m². Wcale nie oznacza to, że w Gnieźnie zamiast relatywnie wysokiego metrażu występuje duża liczba samodzielnych jednostek mieszkaniowych. Liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie jest taka sama jak w Ostrowie Wlkp. i Lesznie (2,71), a w Koninie nawet mniejsza (2,6). Ponadto, średni metraż mieszkań w powiecie gnieźnieńskim wynosi 72,4 m², a w województwie wielkopolskim nawet 80,7 m². Te wskaźniki są wypadkową większej powierzchni mieszkalnej ludności zamieszkującej domy jednorodzinne na wsiach. Jednak wcześniejsze zestawienie z porównywalnymi ludnościowo miastami w województwie wielkopolskim stanowi podstawę do negatywnej oceny gospodarki mieszkaniowej.

Analizując dynamikę zmian w tym zakresie również nie pojawiają się pozytywne sygnały, które mogłyby świadczyć o redukcji dystansu wobec reszty województwa i kraju.

W zakresie dostępu do wody z wodociągów Gniezno podobnie jak pozostałe miasta w województwie wielkopolskim wygląda bardzo dobrze. Udział mieszkań tak wyposażonych jest bliski 100%. Nieco gorsza sytuacja występuje w powiecie gnieźnieńskim 99% i kraju ogółem 96,7%. Podobne, choć nieco gorsze odsetki (powyżej 98%) notuje Gniezno i pozostałe stanowiące tło porównawcze miasta w zakresie wyposażenia mieszkań w ustęp splukiwany. W Polsce ogółem ten odsetek stanowi 93,47%.

Jeśli chodzi o udział mieszkań pozbawionych łazienek, w Gnieźnie przekracza on 4%. Dla porównania w Koninie 2,2%, w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. niespełna 4%. Zatem już pod tym względem sytuacja w Gnieźnie jest gorsza niż w porównywanych miastach, a w liczbach stanowi to jednak aż 1173 mieszkań przy 639 w Koninie.

Dostęp do centralnego ogrzewania niestety również w Gnieźnie wypada najgorzej i stanowi 79% mieszkań przy 94% w Koninie i 86% i 85% odpowiednio w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. Odsetek ten jest tylko nieznacznie lepszy, niż w powiecie gnieźnieńskim, co stanowi rzadkość w skali kraju, gdyż zazwyczaj różnice pomiędzy miastem i wsią pod tym względem są bardzo wyraźne. Jest też niższy niż w województwie wielkopolskim i w Polsce, co jak na miasto położone w Wielkopolsce nie świadczy dobrze, gdyż średnią krajową zaniżają zazwyczaj wsie i miasta położone w Polsce wschodniej.

Gniezno lepiej wypada pod względem podłączenia mieszkań do sieci gazowych, gdyż odsetek ten stanowi blisko 88% i nieznacznie ustępuje jedynie Lesznu (88,3%).

Tabela 48. Wydatki budżetu na gospodarkę mieszkaniową w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 roku

Jednostka terytorialna	Wydatki budżetu na gospodarkę mieszkaniową w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 roku [zł]	Ludność	Wydatki budżetu na gospodarkę mieszkaniową w przeliczeniu na 1 mieszkańca
WIELKOPOLSKIE	276 228 871,00	3472579	79,54574
powiat gnieźnieński	18 078 040,56	145075	124,6117
Gniezno (1)	15 378 784,76	69686	220,6869
Konin (1)	15 222 019,04	76547	198,8585
Leszno (1)	6 847 748,49	64616	105,9761
Ostrów Wielkopolski (1)	4 432 078,94	72754	60,9187

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

W świetle niekorzystnych danych, dotyczących sytuacji społeczeństwa Gniezna w zakresie sytuacji mieszkaniowej, warto zwrócić uwagę, że w 2014 roku z budżetu miasta na gospodarkę mieszkaniową przeznaczono zdecydowanie najwięcej środków spośród jednostek porównawczych (ponad 220 zł). Suma ta w przeliczeniu na 1 mieszkańca ponad dwukrotnie przekracza wydatki na ten cel zrealizowane w Lesznie i 4-krotnie więcej, niż w Ostrowie Wlkp.

Tabela 49. Gospodarka komunalna w Gnieźnie i w Koninie w latach 2003, 2008 i 2014

		Gniezno				Konin			
		2003	2008	2014	Dynamika '03-'14	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14
GOSPODARKA KOMUNALNA									
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych									
w miastach	szt.	24155	24847	24800	3	27651	28446	28021	1
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych									
w miastach	MWh	39986	45179	43419	9	53057	53845	48779	-8
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności									
z wodociągu	%	97,0	98	98,0	1	96,6	97	97,4	1
z kanalizacji	%	85,8	87	87,8	2	87,9	91	92,2	5
z gazu	%	85,8	85	87,8	2	31,9	33	33,1	4
Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych									

Jakość życia mieszkańców Miasta Gniezna

zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	33,5	32	29,0	-13	34,6	33	30,4	-12
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	kWh	570,2	649	622,0	9	645,6	674	634,1	-2
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	213,9	237	171,8	-20	46,2	48	47,7	3

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 50. Gospodarka komunalna w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. w latach 2003, 2008 i 2014

		Leszno				Ostrów Wlkp.			
		2003	2008	2014	Dynamika '03-'14	2003	2008	2014	Dynamika '03-'14
GOSPODARKA KOMUNALNA									
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych									
w miastach	szt.	21848	22924	23477	7	24785	25416	26130	5
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych									
w miastach	MWh	37654	41568	42381	13	45920	47788	47111	3
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności									
z wodociągu	%	98,8	99	98,6	0	97,7	98	98,4	1
z kanalizacji	%	92,4	94	98,0	6	86,5	90	91,1	5
z gazu	%	90,1	91	88,4	-2	75,7	75	72,3	-4
Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych									
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	32,6	32	33,2	2	34,1	31	36,8	8
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	kWh	595,5	654	655,9	10	625,1	659	647,2	4
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	240,4	217	234,8	-2	126,6	109	111,2	-12

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Tabela 51. Gospodarka komunalna w powiecie, województwie i w Polsce

		powiat gnieźnieński				województwo wielkopolskie				Polska			
ZASOBY MIESZKANIOWE		2003	2008	2014	Dynamik a '03-'14 (%)	2003	2008	2014	Dynamik a '03-'14 (%)	2003	2008	2014	Dynamik a '03-'14 (%)
GOSPODARKA KOMUNALNA													

Jakość życia mieszkańców Miasta Gniezna

Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych													
ogółem	szt.	40938	45972	46631	14	989403	1129197	1170355	18	11543925	13947768	14400764	25
w miastach	szt.	31388	32559	32612	4	680909	713388	728260	7	8773104	9259510	9544597	9
na wsi	szt.	9550	13413	14019	47	308494	415809	442095	43	2770821	4688258	4856167	75
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych													
ogółem	MWh	73777	96787	98469	33	2039010	2545664	2588189	27	22052387	28425384	28444854	29
w miastach	MWh	54289	#####	59691	10	1328850	#####	1370615	3	16301738	#####	17085686	5
na wsi	MWh	19488	35442	38777	99	710160	1114199	1217574	71	5750649	10681481	11359168	98
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności													
z wodociągu	%	93,1	94,1	97,2	4	91,4	92,4	96,2	5	85,1	87,0	91,6	8
z kanalizacji	%	60,5	64,7	75,9	25	55,6	59,8	69,7	25	57,4	61,0	68,7	20
z gazu	%	46,0	45,6	49,3	7	44,7	44,2	47,4	6	54,2	51,7	52,2	-4
Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych													
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	35,3	34,5	33,0	-7	36,1	36,0	35,6	-1	33,2	31,8	31,1	-6
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	kWh	595,0	677,4	656,4	10	692,5	751,6	715,8	3	695,2	764,6	735,0	6
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	119,7	135,9	107,6	-10	132,1	131,5	116,6	-12	101,5	99,5	96,7	-5

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Mieszkania z dostępem do kanalizacji stanowią w Gnieźnie blisko 88% ogółu. W pozostałych porównywanych miastach ten udział jest wyższy i tak w Ostrowie Wlkp. 91,1%, w Koninie 92,2% a w Lesznie nawet 98%. Zatem, to zestawienie również nie lokuje sytuacji w Gnieźnie korzystnie.

Zużycie wody oraz energii elektrycznej kształtuje się na podobnym poziomie w porównywanych miastach. Jednak na tle województwa wielkopolskiego i Polski ogółem jest ono niższe o ok. 10%. Ponadto, obserwuje się wyraźną, ale proporcjonalną w badanych jednostkach, fluktuację w poszczególnych latach. Uwarunkowana jest ona warunkami pogodowymi w poszczególnych latach, sytuacją materialną gospodarstw domowych, determinującą zakup nowych urządzeń elektronicznych oraz wdrażaniem energooszczędnych technologii, np. w zakresie oświetlania mieszkań.

Zużycie gazu z kolei różni się znacząco, gdyż w Gnieźnie np. jest 3-krotnie wyższe niż w Koninie. Jest to związane z łatwym i relatywnie tanim dostępem do węgla w rejonie konińskim (w szczególności wśród licznych pracowników kopalń), co ogranicza dążenie do wykorzystywania gazu w związku z ogrzewaniem mieszkań.

Tabela 52. Ochrona środowiska

OCHRONA ŚRODOWISKA	Gniezno			Konin			Leszno			Ostrów Wlkp.		
	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014	2003	2008	2014
komunalne i przemysłowe oczyszczalnie	1	1	1	14	13	11	1	1	0	2	2	0

Jakość życia mieszkańców Miasta Gniezna

ścieków (szt.)												
liczba ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków miejskie i wiejskie	70000	64100	65000	65548	76190	74817	62000	63537	62028	62192	62190	65200
zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (dam3)												
ogółem	3091	3060	2717	1669207	1434582	1370503	3127	2749	2841	3709	3134	3439
przemysł	171	183	64	1649577	1415305	1352592	357	211	147	545	299	179
eksploatacja sieci wodociągowej	2920	2877	2653	3680	3377	2911	2770	2538	2694	3164	2835	3260
gospodarstwa domowe	2348	2242	2025	2841	2647	2336	2060	2016	2143	2502	2275	2678

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>.

Interesująco przedstawiają się zmiany zużycia wody. Zużycie notowane wśród podmiotów przemysłowych uległo ograniczeniu we wszystkich badanych miastach. Wynika to częściowo z deindustrializacji, częściowo zaś z wdrażania nowych technologii wymagających mniejszego zużycia. Podobne tendencje rysują się w powiecie gnieźnieńskim i w województwie wielkopolskim. Gospodarstwa domowe w Gnieźnie zanotowały spadek zużycia o 13,75% przy 0,65% spadku liczby ludności. W Koninie spadek ten sięgnął 17,8% przy 6,39% spadku liczby ludności. W Lesznie zużycie wzrosło o 4% przy 1,49% wzrostu liczby ludności. W Ostrowie Wlkp. natomiast zanotowano wzrost o 7% przy wzroście ludności

o 0,72%. W powiecie zanotowano z kolei spadek o 3,5% przy wzroście liczby ludności a w województwie nastąpił wzrost o 1,95% wzrost przy 13,2% spadku liczby ludności. Biorąc pod uwagę zmiany demograficzne, Gniezno wypada najlepiej pod względem ograniczenia zużycia wody przez gospodarstwa domowe. Korzystny jest wskaźnik (93%) ludności obsługiwana jest przez oczyszczalnie ścieków, przy 70% odsetku w Polsce.

Warto jeszcze spojrzeć jak plasuje się Gniezno na tle innych miejscowości powiatu gnieźnieńskiego oraz województwa wielkopolskiego. Na uwagę zasługują wysokie pozycje w rankingu wśród gmin w województwie – liczba turystycznych obiektów noclegowych (7 miejsce) oraz w dostęp instalacji gazowej (7). Najgorzej kształtuje się z kolei sytuacja w zakresie środków w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca (202 pozycja na 226 gmin w województwie) oraz przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych.

Tabela 53. Gniezno w powiecie i województwie

GMINA MIEJSKA GNIEZNO NA TLE GMIN POWIATU I WOJEWÓDZTWA W 2014 R.

Lokata gminy w powiecie110Lokata gminy w województwie

WYSZCZEGÓLNIENIE GMINY	Ludność na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn ³	Saldo migracji na 1000 ludności	Dochody własne budżetu gminy	Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współ- finansowanie programów i projektów unijnych	Wydatki budżetu gminy	Dzieci w przed- szkolach na 100 miejsc ²	Turystyczne obiekty nociogowe		Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszk- aniowych	Odsetek ludności korzystającej z instalacji			Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
								obiekty	udzielone nociogi		wodociąg- gowej	kanaliza- cyjnej	gazowej	
GNIEZNO (GM.MIEJSKA)	17	10210	6155	479	7202	6143	286	27	27	10225	783	224	17	118
CZERNIEJEWO (GM.MIEJSKO- WIEJSKA)	4117	223	5123	377	113	262	9194	-	-	6179	9164	445	7138	484
GNIEZNO (GM.WIEJSKA)	5139	360	19	139	-	5129	166	481	337	263	10215	10197	382	240
KISZKOWO (GM.WIEJSKA)	9187	17	346	586	-	380	5101	-	-	5169	213	656	4114	9130
KŁECKO (GM.MIEJSKO- WIEJSKA)	6150	594	8189	9129	6194	7163	286	-	-	6179	668	554	9155	596
ŁUBOWO (GM.WIEJSKA)	7159	594	222	7106	233	127	8166	481	598	156	213	19	234	362
MIELESZYN (GM.WIEJSKA)	10202	9197	7160	10189	5139	9172	10206	6116	6138	4122	213	8105	10167	7117
NIECHANOWO (GM.WIEJSKA)	8162	594	455	8124	-	4109	7134	-	-	388	11	9144	5120	10141
TRZEMESZNO (GM.MIEJSKO- WIEJSKA)	280	594	9192	252	4101	8171	6118	341	439	9216	8120	762	6128	8120
WITKOWO (GM.MIEJSKO- WIEJSKA)	394	360	10207	687	397	10196	286	12	15	8207	550	337	8141	6100

Źródło: http://poznan.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_wielkopolskie/portrety_gmin/powiat_gnieznienski/gm_miejska_gniezno.pdf.

Podsumowanie

Gniezno należy do miast, w których liczba ludności spada. Jednak w badanym okresie spadek ten sięgnął jedynie 0,65%. Dla porównania w Koninie aż 6,39%. W Lesznie z kolei, zanotowano wzrost o 1,49%, a w Ostrowie Wlkp. o 0,72%. Przyrost naturalny w Gnieźnie

w badanym okresie nie należał do imponujących, jednak w roku 2008 wynosił 1,9 (na 1000 ludności) a w 2014 również był dodatni – 0,4. Saldo migracji gminnych wewnętrznych w Gnieźnie jest ujemne z tendencją rosnącą.

Dochody budżetu miasta Gniezno w latach 2003-2014 wzrosły o blisko 154%, co stanowi dynamikę wyższą, niż średnia dla wszystkich miast na prawach powiatu w Polsce. Realny wzrost jest również imponujący, gdyż inflacja w badanym okresie wynosiła 33,16% (grudzień 2003 do grudnia 2014 roku), a PKB w tym czasie wzrosło o 104%. Dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły nieco więcej (o 155%), osiągając na koniec 2014 roku 2925 PLN. Ekspansywność polityki budżetowej w Gnieźnie potwierdza bardzo wysoka dynamika wzrostu wydatków majątkowych (o 252%).

Wydatki bieżące na wynagrodzenia z budżetu Gniezna w latach 2008-2014 wzrosły o blisko 71%, przy 35,5% wzroście PKB. Dynamika wydatków bieżących na wynagrodzenia, notowana w Gnieźnie może zaskakiwać w kontekście danych, świadczących, że budżet w przeliczeniu na 1 mieszkańca należy do najniższych wśród miast w Polsce.

W 2003 roku w Gnieźnie było jedynie 13 przedszkoli – najmniej spośród porównywanych miast, a już w 2014 roku – 26. Gniezno jest jedynym miastem spośród porównywanych, w którym liczba szkół podstawowych w badanym okresie wzrosła z 13 do 15, przy jednoczesnym spadku liczby uczęszczających uczniów o ok. 12%. Wzrosła również liczba obiektów z 8 do 11, gdzie liczba uczniów spadła o ok. 40%. W szkołach ponadgimnazjalnych z kolei, mimo ograniczenia liczby szkół, w Gnieźnie liczba młodzieży uczęszczających do tych placówek wzrosła. Na tle porównawczych jednostek, w Gnieźnie nasycenie komputerami z dostępem do Internetu jest największe w niemal każdej kategorii szkół.

Biorąc pod uwagę liczbę wolumenów wypożyczanych przez jednego czytelnika gnieźnieńscy czytelnicy wiodą prym na tle porównawczej grupy miast, mimo że w Gnieźnie czynnych jest najmniej bibliotek. W badanym okresie liczba wypożyczanych pozycji wzrosła o niemal 30% z 18,9 w 2003 roku do 24,5 w 2014 roku. Należy podkreślić, że analiza czytelnictwa, na podstawie korzystających z bibliotek jest obecnie mało miarodajna, gdyż coraz bardziej powszechny dostęp do Internetu powoduje, że rośnie liczba czytelników wolumenów publikowanych w sieci lub korzystających z e-booków.

Mimo że w Gnieźnie istnieje tylko jedno stałe kino, to w badanym okresie liczba seansów wzrosła ponad 5-cio krotnie.

Kolebka państwowości polskiej Gniezno z natury swych atutów kulturalno-turystycznych notuje największą liczbę zwiedzających muzea – ponad 75 tys., przy 15-16 tys. zwiedzających w pozostałych, porównywanych miastach. Pozytywu należy upatrywać też

w niemal 25% dynamice wzrostu w latach 2003-2014, co świadczy o sukcesach w promocji miasta i o podnoszeniu standardu udostępnianych do zwiedzania obiektów.

Liczba zwiedzających muzea w Gnieźnie w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jest ok. 3 razy wyższa, niż w Polsce ogółem. Jednak dynamika wzrostu liczby zwiedzających stanowiła w badanym okresie ok. 10%, przy jej podwojeniu w skali kraju. Można zastanowić się, czy tak atrakcyjne atuty kulturowo-turystyczne w Gnieźnie nie powinny decydować, o jeszcze większej dynamice zwiedzających muzea, co jest jednym z pośrednich mierników rozwoju ruchu turystycznego.

Analizując liczbę podmiotów gospodarki narodowej wpisanej do rejestru REGON, w Gnieźnie, w badanym okresie nastąpił wzrost o 1,27%, przy czym w roku 2008 zanotowano wyższą liczbę. Wówczas wzrost wynosił 2,75%. Wprawdzie w 2014 roku liczba podmiotów była większa niż 2003 roku o 112 to jednak nadal nie udało się sięgnąć poziomu sprzed wybuchu światowego kryzysu (radikalnego spowolnienia wzrostu gospodarczego w Polsce), który był o 230 podmiotów wyższy. Analizując rozwój podmiotów gospodarczych ogółem

od roku 2003 do 2014 w Gnieźnie wskaźnik (podmioty na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym) wzrósł o ponad 6%. Dla porównania w powiecie gnieźnieńskim nastąpił przyrost o 12%, w województwie wielkopolskim zaś wzrost ten sięgnął 17%.

W latach od 2011 do 2016 nastąpił wyraźny jego spadek, co stanowi efekt ogólnokrajowej tendencji. Podkreślić należy jednak, że spadek bezrobocia w samym mieście Gniezno (o 67%) okazał się niemal dwukrotnie wyższy, niż w powiecie gnieźnieńskim (o 35%). Jeszcze w nieco wyższym tempie redukcji uległo bezrobocie młodych osób poniżej 25 roku życia. W tej kategorii bezrobocie w powiecie uległo porównywalnej redukcji. Najwolniej spadło bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych (o 22,7%), jednak w powiecie spadek ten okazał się jeszcze niższy (o 11,4%). Wolniej też spadało bezrobocie długotrwale o blisko 32% i osób powyżej 50 roku życia o blisko 25%. W tych kategoriach również na poziomie powiatu spadki te okazały się mniejsze, odpowiednio 23,6% i 14,6%. W Gnieźnie zanotowano spadek bezrobocia o 7,8% przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia o 4,8%. Wśród kobiet stopa bezrobocia spadła o 8,1% a w grupie mężczyzn o 7,5%. Wprawdzie nadal stopa wśród kobiet jest wyższa niż wśród mężczyzn, to jednak dynamika zmian po „kryzysie z 2008 roku” wskazuje, że stopa kobiet pomiędzy rokiem 2008 i 2014 wzrosła jedynie 0,1%, a wśród mężczyzn aż o 1,9%. Można wnioskować, że w Gnieźnie mężczyźni w większej mierze zatrudnieni są w sektorach gospodarki bardziej narażonych na efekty spowolnienia gospodarczego, niż kobiety.

W Gnieźnie, od 2008 do 2014 roku wzrosła liczba przychodni lekarskich z 23 do 38, co stanowi wzrost o 65%. Pod względem liczby porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej od 2003 do 2014 roku w Gnieźnie nastąpił wzrost o blisko 26%. Liczba aptek i ich dostępność w przeliczając liczbę mieszkańców na jedną aptekę systematycznie rośnie i badanym okresie w Gnieźnie wzrosła z 17 do 38. Dodać należy, że pod względem wydatków na ochronę zdrowia na tle porównawczych jednostek Gniezno wypada najsłabiej np. w Ostrowie Wlkp. wydatki na ochronę zdrowia w przeliczeniu na 1 mieszkańca stanowią prawie o 50% większy poziom, niż w Gnieźnie.

Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w Gnieźnie kształtuje się na poziomie niemal identycznym jak w powiecie gnieźnieńskim i w województwie wielkopolskim. W 2014 roku udział ten był o 0,2% niższy, niż w powiecie i 0,1% niż w województwie. Jeszcze w 2010 roku w Gnieźnie udział ten kształtował się na poziomie o 0,5% wyższym, niż w województwie i o 0,2% wyższym niż w powiecie.

Jeszcze w 2003 roku w Gnieźnie i Koninie znajdowało się tylko po 9 obiektów noclegowych, a liczba miejsc w nich się znajdujących w Gnieźnie (494) była niższa, niż w Koninie (513). Od tego czasu, nastąpił zdecydowany wzrost liczby przybywających turystów z zagranicy. W Gnieźnie powstały 4 nowe obiekty noclegowe, a liczba miejsc wzrosła o 42% do 703. Przełożyło się to na jeszcze bardziej dynamiczny wzrost liczby korzystających

z noclegów i liczby udzielonych noclegów, gdzie wzrost osiągnął odpowiednio 71% i 67%. Wśród miast stanowiących tło analizy, jedynie w Ostrowie Wlkp. zanotowano wzrost liczby miejsc noclegowych o 38% i liczby korzystających z noclegów o 49%. W pozostałych miastach – Koninie i Lesznie nastąpił spadek liczby korzystających z noclegów. Można zatem mówić o sukcesie Gniezna w zakresie rozwoju turystyki. Jednak, jak porównamy walory turystyczne Gniezna i jego okolic, do Ostrowa Wlkp., to wydaje się, że nadal Gniezno nie wykorzystuje swego potencjału. Warto zauważyć, że w Ostrowie Wlkp. w 2008 i 2014 roku liczba osób korzystających z noclegów była wyższa niż w Gnieźnie (w 2008 roku prawie o 100%). Na tej podstawie można sformułować wniosek, że Gniezno nie potrafi zatrzymywać licznie przybywających turystów na dłuższy czas, a zwiedzanie stanowi element, co najwyżej kilkugodzinnej wycieczki organizowanej np. podczas dłuższego pobytu w Poznaniu. Widać zatem, że atrakcje historyczno-kulturowe są w sposób niewystarczający wzbogacane innymi formami zapewniającymi rozrywkę i wypoczynek turystów.

Jeśli chodzi o sytuację mieszkaniową w Gnieźnie, biorąc pod uwagę porównywane miasta oraz powiat, średnie wojewódzkie i krajowe jest ona najgorsza. Średni metraż mieszkania w Gnieźnie wynosi 62,8 m². Dla porównania w Lesznie i Ostrowie Wlkp. odpowiednio 73,2 i 76,2 m². Wcale nie oznacza to, że w Gnieźnie zamiast relatywnie wysokiego metrażu występuje duża liczba samodzielnych jednostek mieszkaniowych. Liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie jest taka sama jak w Ostrowie Wlkp. i Lesznie (2,71), a w Koninie nawet mniejsza (2,6).

Jeśli chodzi o udział mieszkań pozbawionych łazienek, w Gnieźnie przekracza on 4%. Dla porównania w Koninie 2,2%, w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. niespełna 4%. Zatem już pod tym względem sytuacja w Gnieźnie jest gorsza niż w porównywanych miastach, a w liczbach stanowi to jednak aż 1173 mieszkań przy 639 w Koninie.

Dostęp do centralnego ogrzewania w Gnieźnie stanowi 79% mieszkań przy 94% w Koninie i 86% i 85% odpowiednio w Lesznie i w Ostrowie Wlkp. Odsetek ten jest tylko nieznacznie lepszy, niż w powiecie gnieźnieńskim, co stanowi rzadkość w skali kraju, gdyż zazwyczaj różnice pomiędzy miastem i wsią pod tym względem są bardzo wyraźne. Wskaźnik ten jest też niższy niż w województwie wielkopolskim i w Polsce, co jak na miasto położone w Wielkopolsce nie świadczy dobrze, gdyż średnią krajową zaniżają zazwyczaj wsie i miasta położone w Polsce wschodniej. Mieszkania z dostępem do kanalizacji stanowią w Gnieźnie blisko 88% ogółu. W pozostałych porównywanych miastach ten udział jest wyższy i tak w Ostrowie Wlkp. 91,1%, w Koninie 92,2% a w Lesznie nawet 98%. Zatem, to zestawienie również nie lokuje sytuacji w Gnieźnie korzystnie. Warto zwrócić uwagę z kolei, że w 2014 roku z budżetu miasta na gospodarkę mieszkaniową przeznaczono zdecydowanie najwięcej środków spośród jednostek porównawczych (ponad 220 zł). Suma ta w

przeliczeniu

na 1 mieszkańca ponad dwukrotnie przekracza wydatki na ten cel zrealizowane w Lesznie i 4-krotnie więcej, niż w Ostrowie Wlkp. Warto podkreślić, korzystny wskaźnik – w Gnieźnie 93% ludności obsługiwana jest przez oczyszczalnie ścieków, przy 70% odsetku w Polsce.

Tak w ujęciu statystycznym plasuje się Miasto Gniezno na tle porównywalnych jednostek, powiatu, województwa oraz w skali kraju. Nie ulega wątpliwości, że w wielu wskaźnikach Gniezno wypada korzystnie. Prym wiodą tu zagadnienia związane z turystyką oraz kulturą, co wynika z bogatej historii miasta oraz posiadanego potencjału turystycznego. Wydaje się jednak, że potencjał ten można byłoby korzystniej wykorzystać. Dużo gorzej wygląda sytuacja gospodarcza Gniezna, rynek pracy czy kwestie warunków mieszkaniowych. Nie najlepiej wygląda również poziom dochodów budżetowych w kontekście realizacji nałożonych na miasto zadań publicznych.

Warto jednak, odkładając nieco na bok dane statystyczne, przyjrzeć się opiniom mieszkańców na ten temat. Bardzo często okazuje się bowiem, że sposób postrzegania rzeczywistości różni się od jej rzeczywistego (w ujęciu statystycznym oczywiście) obrazu.

IV. Wyniki badań ilościowych i jakościowych dotyczących jakości życia mieszkańców Miasta Gniezna

1. Metodologia prowadzonych badań

W celu uzyskania danych ilościowych na temat jakości życia mieszkańców Miasta Gniezna przeprowadzone zostały badania ankietowe w dwójakiej formie. Po pierwsze w postaci tradycyjnej ankiety papierowej. Ankieterzy (5 osób) przez 4 dni (1-4 czerwca 2016 roku) prowadzili badania na ulicach Miasta Gniezna. Równolegle w okresie od 1 do 30 czerwca 2016 rok na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Gnieźnie udostępniona została elektroniczna wersja ankiety zawierająca te same pytania.

W całym badaniu zastosowano losowy dobór próby badawczej. Badanie prowadzone było metodą sondażową, przy wykorzystaniu technik ankietowania. Narzędziem natomiast był anonimowy kwestionariusz ankiety⁵ zawierający pytania:

⁵ Ankieta jest jednym z typów wywiadu pisemnego, gdzie odpowiednio skategoryzowany kwestionariusz, nazywany ankietą, wypełnia respondent (A. Chodubski, *Wstęp do badań politologicznych*, Gdańsk 1995, s. 91).

- otwarte – respondenci dowolnie kształtowali swoje odpowiedzi;
- zamknięte jednokrotnego wyboru – respondenci wybierali jedną z zaproponowanych odpowiedzi w kilkustopniowej skali.

W badaniu zamieszczono również pytania metryczkowe, gdzie pytano o wiek, płeć poziom wykształcenia oraz czas zamieszkiwania w Gnieźnie.

W toku prowadzonych badań starano się poruszyć najistotniejsze zagadnienie związane z funkcjonowaniem poszczególnych korporacji zawodowych. Zapytano więc o:

- jakość życia w Gnieźnie;
- warunki materialne;
- warunki mieszkaniowe;
- sytuację gospodarczą w Gnieźnie;
- dostępność miejsc pracy;
- walory turystyczne Gniezna;
- walory kulturowe Gniezna;
- bezpieczeństwo w mieście;
- ulubione sposoby spędzania wolnego czasu;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb w zakresie: dostępności lokali mieszkaniowych, ochrony zdrowia, edukacji i oświaty, pomocy społecznej, komunikacji publicznej, infrastruktury drogowej, znalezienia pracy, rozwoju zawodowego, kultury i sztuki, oferty rozrywkowej, oferty gastronomicznej, oferty sportowej, oferty turystycznej, oferty usługowej, zagospodarowania rynku miejskiego);
- zmiany po ostatnich wyborach samorządowych;
- ocenę prac Rady Miasta Gniezna;
- ocenę pracy Prezydenta Miasta Gniezna;
- wpływ na najważniejsze decyzje podejmowane przez władze Gniezna;
- największy sukces i największą porażkę władz miejskich w ostatnim roku;
- źródło czerpania informacji na temat wydarzeń w Gnieźnie;

Ankieta polega na rozprowadzaniu (w różny sposób, przez kontakt z badanymi w trakcie rozdawania ankiet, przez ankieterów, przez prasę, pocztę itp.) kwestionariusza ankiety i później, po wypełnieniu go przez badanego, zebrania (w różny sposób techniczny) tych kwestionariuszy. Technika kwestionariusza ankiety polega na zadawaniu pytań w celu uzyskania odpowiedzi na temat badanego przedmiotu. Pytania w kwestionariuszu mogą być pytaniami otwartymi lub zamkniętymi. Pytania otwarte zakładają, że możliwa jest na nie dowolna odpowiedź. W przypadku pytań zamkniętych badany wskazuje odpowiedź spośród kilku podanych w kwestionariuszu. Stosuje się również pytania półotwarte, w których przygotowane są z góry warianty odpowiedzi oraz pozostawiona jest pewna swoboda respondentom, która np. umożliwi im uzasadnienie swojej odpowiedzi. Inną grupę pytań w ankiecie stanowią pytania odnoszące się do osoby badanego – pytania metryczkowe (J. Wódz, *Socjologia dla prawników i politologów*, Warszawa 2000, s. 165). Więcej na temat prowadzenia badań empirycznych: J. Sztumski, *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 1999; K. Latyńska, A. P. Wejland (red.), *Wywiad kwestionariuszowy. Analizy teoretyczne i badania empiryczne*, Wrocław 1983; S. Nowak, *Metodologia badań socjologicznych*, Warszawa 1970.

- ocenę komunikacji władz miejskich z mieszkańcami;
- sprawy, które nie znalazły się w formularzu ankiety, a są istotne z punktu widzenia respondentów.

Zebrane za pomocą kwestionariusza ankiety dane zostały zweryfikowane pod kątem ich wartości i przydatności badawczej, wprowadzone do komputera i poddane operacjom typu statystycznego. W ten sposób zebrane informacje zostały poddane analizie ilościowej i jakościowej w kontekście postawionych pytań badawczych. W analizie wyników badań ujęto korelację pięciomianową ze zmiennymi niezależnymi, takimi jak: wiek, płeć, poziom wykształcenia, czas zamieszkiwania w Gnieźnie oraz sposób wypełnienia ankiety (tradycyjny czy elektroniczny) – zmienne stosowane były selektywnie tylko wtedy, gdy występowały istotne różnice w odpowiedziach ankietowanych. Wyniki badań empirycznych przedstawione są w rozkładzie procentowym lub też w liczbach rzeczywistych. Łącznie w badaniu tradycyjnym oraz internetowym uzyskano 1598 kompletnie wypełnionych formularzy ankiety. Charakterystykę badanych osób przedstawiono w kolejnej części opracowania.

Rozwinięciem badań ilościowych, o których mowa powyżej, były badania jakościowe w postaci zogniskowanego wywiadu grupowego (*focused group interview*). Został on przeprowadzony dwukrotnie wśród tzw. lokalnych liderów opinii, czyli osób, które z uwagi na posiadaną wiedzę, doświadczenie, pozycję społeczną, umiejętności komunikacyjne, perswazyjne, a przede wszystkim autorytet, istotnie wpływają na grupy otoczenia. Liderzy opinii zostali dobrani do badania w porozumieniu z władzami Miasta Gniezna⁶.

Metoda ta polega na tym, że moderator prowadzi dyskusję zaproszonych wcześniej respondentów, dobranych zgodnie z kryteriami wynikającymi z celów projektu. Grupa dyskusyjna liczyła łącznie 7 osób (społecznik, radny miejski, nauczyciel, duchowny, senior, pracownik Urzędu Miasta, przedstawiciel młodzieży), a jedna sesja trwała ok. 2 godzin. Dzięki dynamice i wzajemnej interakcji udało się pogłębić interpretację uzyskanych wyników w badaniach ilościowych. Bezpośredni kontakt moderatora z grupą stymulował działania twórcze, ułatwiał wyrażanie emocji, wychodzenie poza racjonalny dyskurs w sferę treści nieświadomych lub trudnych do wyrażenia. Dyskusja prowadzona była według opracowanego wcześniej scenariusza. Przebieg dyskusji został nagrywany, a następnie spisany i poddany opracowaniu i interpretacji.

Wszystko to pozwoliło uzyskać znacznie lepszy ogłęd rzeczywistej sytuacji mieszkańców Miasta Gniezna. Dzięki temu w badaniu można również zdiagnozować

⁶ Dobór celowy polega na wyszukaniu osób, które ze względu na swoją wiedzę i doświadczenie mogą udzielić informacji niezbędnych, aby znaleźć odpowiedź na pytania badawcze. Dlatego precyzyjne określenie przedmiotu i celów projektu miało kluczowe znaczenie dla prawidłowego określenia kryteriów doboru respondentów (*Dobór respondentów w badaniach jakościowych*).

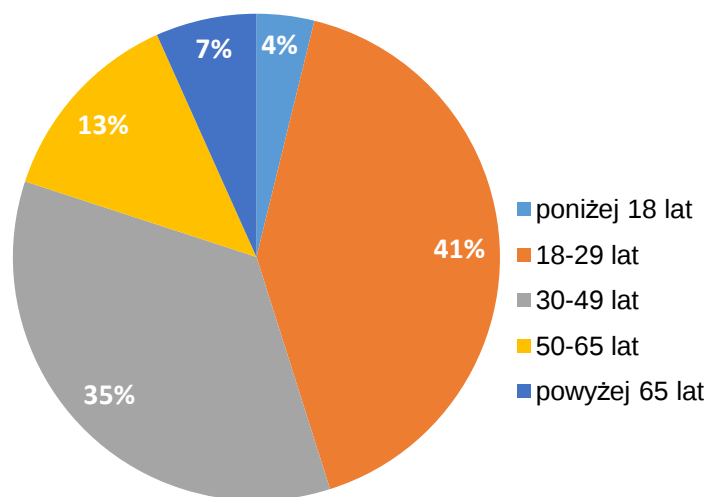
przyczyny niekorzystnych stanów, a wynikających z prowadzonych wcześniej badań ilościowych. To nie tylko ubogaci sam proces badawczy, ale przede wszystkim staje się istotną wskazówką dla władarzy Miasta Gniezna. Dla ułatwienia lektury wyniki badań ankietowych oraz wywiadów zogniskowanych przedstawione zostały łącznie.

2. Charakterystyka badanych respondentów

W badaniu wzięło udział łącznie 1598 osób, z czego 704 osoby (44%) wypełniły tradycyjny formularz ankietowy w trakcie trwania sądy ulicznej, natomiast 894 osoby (56%) skorzystały z możliwości wzięcia udziału w badaniu internetowym, wypełniając elektroniczny formularz ankiety zamieszczony na stronie Urzędu Miasta Gniezna.

W badaniu dominują osoby w wieku 18-29 lat (41%) oraz 30-49 lat (35%). Osoby wieku 50-65 lat stanowiły 13% wszystkich respondentów, a badani w przedziale powyżej 65 roku życia 7%. Najmniej liczną grupę respondentów stanowią osoby w wieku poniżej 18 roku życia, które stanowiły 4% wszystkich badanych (Wykres 3).

Wykres 3. Wiek respondentów

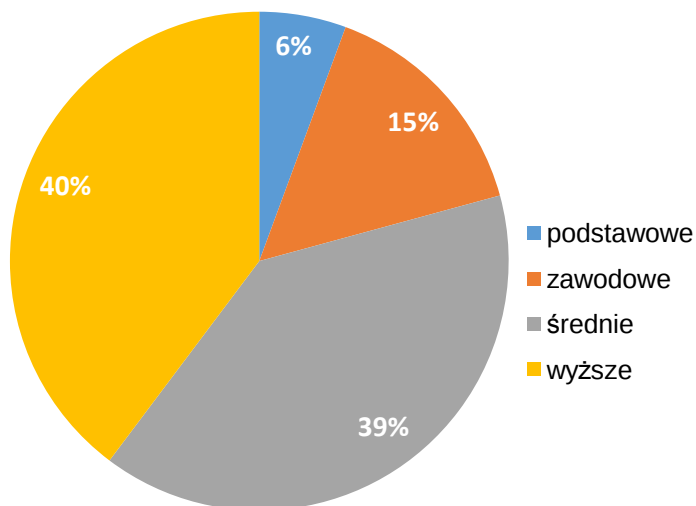
Źródło: Badania własne.

Wśród respondentów nieznacznie przeważają kobiety stanowiąc 52% wszystkich badanych, podczas gdy mężczyźni biorących udział w badaniu mamy 48%.

Jeśli chodzi o wykształcenie badanych osób, to najwięcej mamy respondentów legitymujących się wykształceniem wyższym (40%) oraz średnim (39%). Osoby posiadające

wykształcenie zawodowe stanowią 15% wszystkich badanych, podczas gdy osób z wykształceniem podstawowym mamy 6% (Wykres 4).

Wykres 4. Wykształcenie respondentów

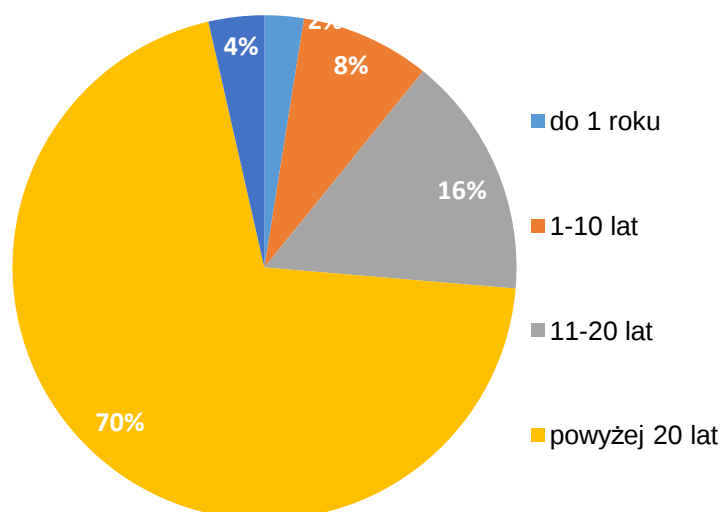

Źródło: Badania własne.

Jeśli chodzi o czas zamieszkiwania w Gnieźnie to zdecydowanie dominują osoby, których okres zamieszkiwania przekracza 20 lat (70%), natomiast osób zamieszkujących od 11 do 20 lat jest 16%. Nieco ponad 8% respondentów to osoby zamieszkujące od 1 do 10 lat, a 2% to osoby mieszkające w Gnieźnie poniżej roku. 4% pytanych osób nie było mieszkańcami Gniezna, ale z uwagi na regularne w nim przebywanie ich opinia również ma znaczenie.

Nie ulega wątpliwości, że znakomita większość osób pytanych długotrwale zamieszkuje w Gnieźnie, stąd ich opinia, szczególnie w perspektywie porównawczej jest bardzo istotna. (Wykres 5).

Wykres 5. Czas zamieszkiwania w Gnieźnie

Źródło: Badania własne.

3. Wyniki badań

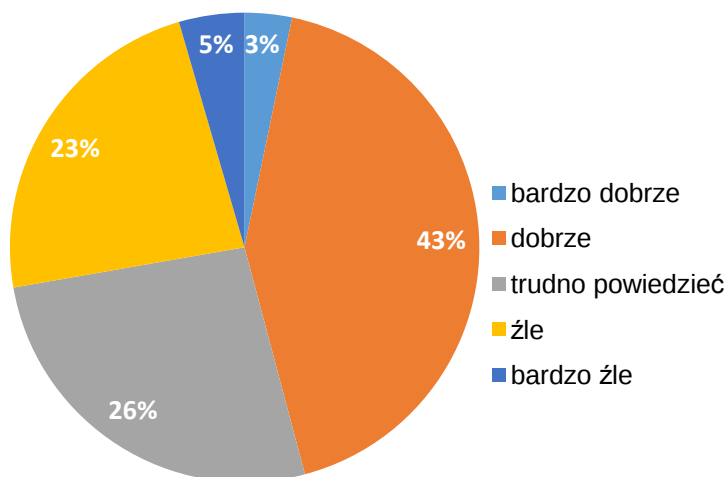
Pytanie pierwsze brzmiało: ***Jak Pani/Pan ocenia jakość życia w Gnieźnie?*** Większość respondentów oceniła sytuację pozytywnie (46%), 28% pytanych było przeciwnego zdania, a osób niezdecydowanych było 26% (Wykres 6)⁷. Nie ulega więc wątpliwości,

że prawie połowa osób dobrze ocenia ogólnie rozumianą jakość życia w Gnieźnie. Niepokoi jednak fakt, że prawie 3 na 10 pytanych osób jest odmiennego zdania, a co czwarty pytany nie potrafił jasno zadeklarować swojego stanowiska.

Warto jednak spojrzeć na odpowiedzi respondentów uwzględniając metryczkę respondentów, tj. wiek, płeć, wykształcenie, czas zamieszkiwania w Gnieźnie, a także sposób wypełnienia ankiety (Tabela 54).

Wykres 6. Odpowiedzi na pytanie 1: *Jak Pani/Pan ocenia jakość życia w Gnieźnie?*

⁷ Używając sformułowania „pozytywne” w dalszej części opracowania autorzy mają na myśli dwie odpowiedzi pozytywne (bardzo dobrze i dobrze lub też zdecydowanie tak i raczej tak). Używając sformułowania „negatywnie” autorzy mają na myśli dwie odpowiedzi negatywne (bardzo źle i źle lub też zdecydowanie nie i raczej nie). Zabieg ten ułatwi czytelnikowi analizę wyników prowadzonych badań.

Źródło: Badania własne.

Tabela 54. Odpowiedzi na pytanie 1 z uwzględnieniem wieku, płci, wykształcenia, czasu zamieszkiwania oraz sposobu badania

METRYKA	ODPOWIEDZI	bardzo dobrze	dobrze	trudno powiedzieć	źle	bardzo źle
Wiek						
poniżej 18 lat		8,20%	59,02%	26,23%	6,56%	0,00%
18-29 lat		2,12%	40,91%	26,82%	25,30%	4,85%
30-49 lat		3,41%	44,09%	25,45%	22,76%	4,30%
50-65 lat		4,25%	38,68%	27,83%	23,58%	5,66%
powyżej 65 lat		4,67%	43,93%	26,17%	21,50%	3,74%
Płeć						
kobieta		4,05%	40,21%	27,28%	24,15%	4,31%
mężczyzna		2,52%	44,83%	25,60%	22,36%	4,69%
Wykształcenie						
podstawowe		4,44%	56,67%	24,44%	13,33%	1,11%
zawodowe		3,72%	42,98%	25,21%	24,38%	3,72%
średnie		3,17%	42,79%	26,78%	22,98%	4,28%
wyższe		2,99%	40,31%	26,77%	24,41%	5,51%
Czas zamieszkiwania						
do 1 roku		7,50%	57,50%	10,00%	22,50%	2,50%
1-10 lat		4,51%	43,61%	30,83%	18,80%	2,26%
11-20 lat		4,03%	49,19%	23,39%	19,76%	3,63%
powyżej 20 lat		2,59%	41,25%	26,07%	24,91%	5,18%
nie jestem mieszkańcem Gniezna		7,02%	28,07%	47,37%	15,79%	1,75%
Sposób badania						
tradycyjne		6,11%	51,28%	25,85%	14,91%	1,85%
internetowe		1,01%	35,79%	26,85%	29,75%	6,60%

Źródło: Badania własne.

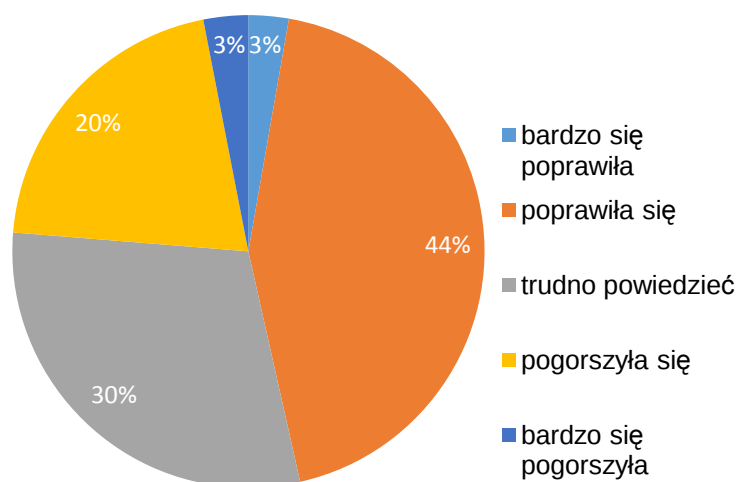
Najlepiej jakość życia w Gnieźnie oceniły osoby poniżej 18 roku życia, natomiast najbardziej krytyczne okazały się osoby przed 30 rokiem życia. Widać więc wyraźnie, że tzw. „wejście w dorosłe życie” budzi niepokój, a ogląd sytuacji jest nieco bardziej negatywny. Płeć w przypadku tego pytania nie miała znaczenia, natomiast bardzo wyraźnie zarysowała się

prawidłowość odnosząca się do wykształcenia respondentów. Otóż im wyższe wykształcenie tym gorsza ocena jakości życia. Wydaje się więc, że osoby posiadające wyższe wykształcenie są bardziej krytyczne w stosunku do otaczającej ich rzeczywistości. Za niepokojące należy uznać odpowiedzi mieszkańców z uwzględnieniem czasu zamieszkiwania w mieście. Okazuje się bowiem, że im dłuższy czas zamieszkiwania w Gnieźnie, tym więcej opinii krytycznych. Internauci okazali się bardziej krytyczni od osób wypełniających ankietę w sposób tradycyjny.

W punkcie drugim postanowiono dopytać o to jak zmieniła się jakość życia mieszkańców na przestrzeni ostatniej dekady. Prawie połowa respondentów (47%) uznała, że widać wyraźny postęp w tym zakresie. Odmiennego zdania było 23% badanych, a 30% udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć” (Wykres 7). Nie podlega więc kwestii, że mieszkańcy

w większości pozytywnie odnoszą się do ostatnich 10 lat uznając, że jakość życia w mieście ulegała poprawie. Dobrze koresponduje to również z danymi przedstawionymi w analizie społeczno-gospodarczej, która wprawdzie pokazuje, że sytuacja miasta na tle kraju nie wypada może najlepiej, ale widać również tendencje wzrostową na przestrzeni ostatnich lat.

Wykres7. Odpowiedzi na pytanie 2: Na przestrzeni ostatnich 10 lat jakość życia w Gnieźnie:

Źródło:Badania własne.

Warto jednak spojrzeć na odpowiedzi respondentów uwzględniając metryczkę respondentów, tj. wiek, płeć, wykształcenie, czas zamieszkiwania w Gnieźnie, a także sposób wypełnienia ankiety (Tabela 55). Podobnie jak w przypadku poprzedniego pytania nie wystąpiły istotne różnice w odpowiedziach kobiet i mężczyzn, a nieco bardziej krytyczni okazali się internauci. Najwięcej głosów krytycznych, co do poprawy sytuacji w mieście

pojawilo się w przedziale wiekowym 50-65 lat, bowiem ponad 35% pytanych osób uznało, że sytuacja się pogorszyła. Ponownie najbardziej krytyczne w ocenie postępu w zakresie jakości życia na przestrzeni ostatnich 10 lat okazały się osoby legitymujące się wykształceniem wyższym. Bardzo pozytywnie do tych kwestii odniosły się zaś osoby zamieszkujące w mieście od 11 do 20 lat.

Tabela 55. Odpowiedzi na pytanie 2 z uwzględnieniem wieku, płci, wykształcenia, czasu zamieszkiwania oraz sposobu badania

METRYKA	ODPOWIEDZI	bardzo się poprawiła	poprawiła się	trudno powiedzieć	pogorszyła się	bardzo się pogorszyła
Wiek						
poniżej 18 lat		4,92%	59,02%	31,15%	3,28%	1,64%
18-29 lat		2,73%	48,18%	28,94%	17,27%	2,88%
30-49 lat		2,33%	41,58%	30,82%	21,86%	3,41%
50-65 lat		1,89%	36,32%	26,42%	31,60%	3,77%
powyżej 65 lat		5,61%	33,64%	35,51%	23,36%	1,87%
Płeć						
kobieta		1,96%	43,60%	30,42%	20,89%	3,13%
mężczyzna		3,49%	43,87%	29,21%	20,43%	3,00%
Wykształcenie						
podstawowe		5,56%	42,22%	35,56%	14,44%	2,22%
zawodowe		2,07%	43,39%	31,82%	20,66%	2,07%
średnie		3,01%	47,07%	28,21%	18,70%	3,01%
wyższe		2,36%	40,79%	29,76%	23,46%	3,62%
Czas zamieszkiwania						
do 1 roku		2,50%	27,50%	52,50%	12,50%	5,00%
1-10 lat		1,50%	36,84%	45,86%	15,79%	0,00%
11-20 lat		3,63%	54,03%	22,18%	16,53%	3,63%
powyżej 20 lat		2,68%	42,95%	28,30%	22,68%	3,39%
nie jestem mieszkańcem Gniezna		3,51%	42,11%	38,60%	15,79%	0,00%
Sposób badania						
tradycyjne		3,69%	45,45%	31,39%	18,61%	0,85%
internetowe		2,01%	42,39%	28,52%	22,26%	4,81%

Źródło: Badania własne.

W przeprowadzonym wywiadzie dopytano o przyczyny pozytywnych opinii mieszkańców w tym obszarze. Respondenci stwierdzili, że stopa życiowa mieszkańców się polepszyła, a dostępność różnych usług i towarów jest zdecydowanie większa. Za przykład podawano chociażby Uniwersytet Trzeciego Wieku, o którego funkcjonowaniu dekadę temu nikt nie myślał. Podkreślono również rolę mieszkańców i ich wpływ na otaczającą nas rzeczywistość. Doświadczenia wyniesione z zagranicznych podróży oraz dostępu do informacji sprawiają, że stajemy się społeczeństwem coraz bardziej świadomym. To zaś powoduje, że przed władzami miejskimi stawia się coraz większe wymagania, sprawdzając jednocześnie realizację obiecanych przez rządzących przedsięwzięć. Zdaniem pytanych z jednej strony jest więcej oddolnych inicjatyw społecznych, a z drugiej strony te inicjatywy i

ta aktywność mieszkańców powoduje, że władze muszą się z tymi postulatami/pomysłami liczyć.

Respondenci podkreślali jednak, że wpisuje się to generalnie w trend ogólnopolski – sytuacja życiowa w tej części świata, Europy, ulega stopniowej poprawie w wielu aspektach życia. Warto pamiętać, że przyczyniły się temu rozsądnie wydawane na poziomie samorządowym pieniądze unijne, bez których to realizacja wielu pomysłów, projektów, inicjatyw byłaby niemożliwa.

Ważne są również inicjatywy, które budują poczucie wspólnoty i możliwość współdecydowania o sprawach publicznych. „Myślę, że dobrą inicjatywą jest budżet obywatelski. To jest fajny projekt do wykorzystania, angażujący młodych ludzi, którzy coś chcą zrobić w swoim mieście. I rzeczywiście jest teraz moda, żeby oddawać tę inicjatywę mieszkańcom. Budżety każdego roku się zwiększają i pokazują, że władze miasta chcą angażować obywateli, młode osoby, które chcą coś zrobić”⁸.

Respondenci podkreślali również, że „dawniej niż te 10 lat, upadło wiele zakładów pracy, a ludzie szukali pracy. Stąd też było wiele <ucieczek> z Gniezna, ludzie poszukiwali pracy i wyjeżdżali za pracę. Potem tu zaczęło się poprawiać, trochę drobnego handlu. Gdzieś tu każdy znalazł sobie swoje własne miejsce. I powoli sytuacja na rynku ekonomicznym/gospodarczym, bo jest podstawa, zaczęła się poprawiać. Na pewno teraz jest nadzieja na jeszcze polepszenie tej sytuacji, ze względu na nowych, potencjalnych pracodawców. Aczkolwiek wiadomo, że nadal wiele osób w Gnieźnie nie znajdzie zatrudnienia i będzie zmuszona dojeżdżać do Poznania czy Wrześni w jej poszukiwaniu”.

Respondenci dodawali też, że „Gniezno jest też takim dla wielu mieszkańców dość bezpiecznym miastem, w którym warto żyć/mieszkać. Ważnym elementem poprawiającym naszą sytuację w Gnieźnie jest również członkostwo w Unii Europejskiej i profity z tego wypływające. Mimo że niektórzy mówili, że jest w ruinie, może bardziej można powiedzieć, że jest w przebudowie. I to też budzi w ludziach optymizm. Są większe szanse, większe możliwości”.

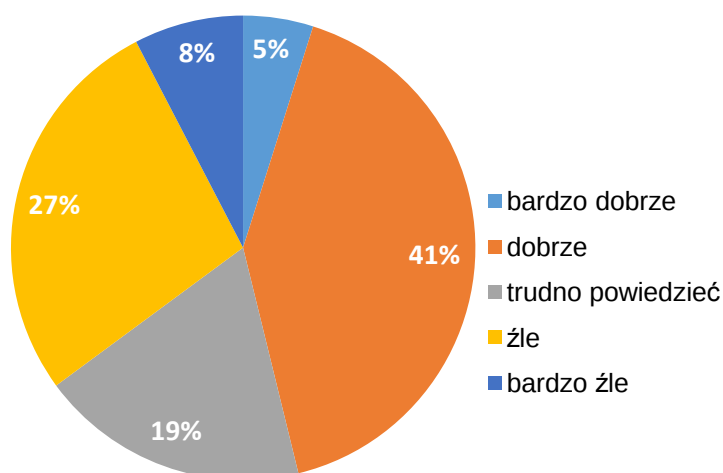
Pytanie trzecie brzmiało: ***Jak Pani/Pan ocenia swoje warunki materialne (wysokość zarobków)?*** Aż 46% pytanых osób dobrze ocenia swoje warunki materialne, ale 35% jest odmiennego zdania. Jeden na pięć pytanых osób nie potrafi jasno określić swojej sytuacji materialnej (Wykres 8). Jeśli spojrzymy na odpowiedzi respondentów poprzez pryzmat płci, to okazuje się, że nieznacznie lepiej swoje warunki materialne, w tym wysokość zarobków, oceniają kobiety. Jest to zastanawiające w kontekście faktu, że zarobki kobiet na porównywalnych stanowiskach są niższe aniżeli zarobki mężczyzn. Najlepiej swoje

⁸W cytatach starano się zachować autentyczność wypowiedzi.

warunki materialne oceniają osoby legitymujące się wykształceniem wyższym oraz osoby w wieku od

30 do 49 lat. Wynika z tego jednoznacznie, że tej grupie respondentów „powodzi się najlepiej” spośród wszystkich badanych osób (Tabela 56).

Wykres 8. Odpowiedzi na pytanie 3: Jak Pani/Pan ocenia swoje warunki materialne (wysokość zarobków)?

Źródło: Badania własne.

Tabela 56. Odpowiedzi na pytanie 3 z uwzględnieniem wieku, płci i wykształcenia

METRYKA	ODPOWIEDZI	bardzo dobrze	dobrze	trudno powiedzieć	źle	bardzo źle
Wiek						
poniżej 18 lat		13,11%	31,15%	32,79%	18,03%	4,92%
18-29 lat		4,70%	33,33%	18,33%	33,79%	9,85%
30-49 lat		5,73%	50,90%	15,59%	22,22%	5,56%
50-65 lat		2,36%	43,40%	19,81%	26,42%	8,02%
powyżej 65 lat		1,87%	42,06%	27,10%	23,36%	5,61%
Płeć						
kobieta		5,48%	41,38%	20,89%	25,20%	7,05%
mężczyzna		4,33%	41,23%	16,71%	29,57%	8,17%
Wykształcenie						
podstawowe		5,56%	35,56%	30,00%	22,22%	6,67%
zawodowe		6,20%	38,84%	19,83%	26,45%	8,68%
średnie		3,80%	38,35%	22,50%	27,73%	7,61%
wyższe		5,35%	45,98%	12,91%	28,35%	7,40%

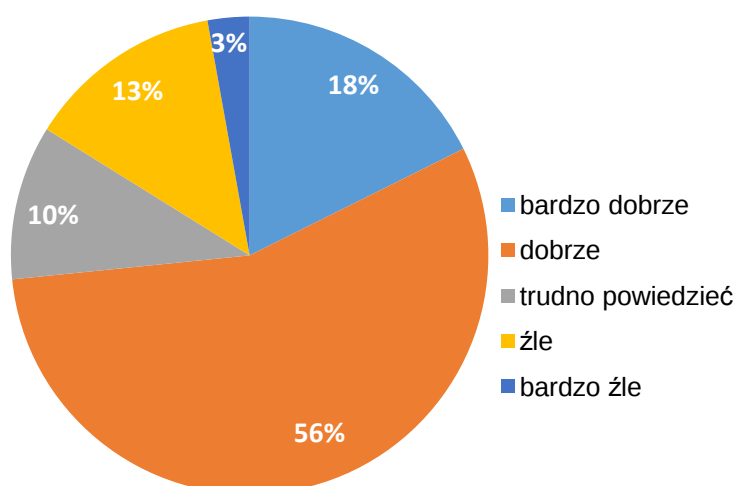
Źródło: Badania własne.

W punkcie czwartym zapytano ankietowanych: **Jak Pani/Pan ocenia swoje warunki mieszkaniowe (liczba pokoi, dostęp do mediów, etc.)?** Zdecydowana większość osób, bo łącznie aż 74% udzieliło odpowiedź pozytywnej (Wykres 9). To dość zaskakujące jeśli spojrzymy na analizę warunków mieszkaniowych Miasta Gniezna na tle porównywalnych jednostek, w skali powiatu, województwa czy kraju. Z badania wynika więc dość

jednoznacznie, że mieszkańcy są w większości usatysfakcjonowani warunkami, w jakich przyszło im żyć. Jeśli spojrzymy na odpowiedzi respondentów uwzględniając posiadane przez nich wykształcenie to okaże się, że najgorzej swoje warunki mieszkaniowe oceniają osoby

z wykształceniem zawodowym, najlepiej zaś respondenci poniżej 18 roku życia (Tabela 57).

Wykres 9. Odpowiedzi na pytanie 4: Jak Pani/Pan ocenia swoje warunki mieszkaniowe (liczba pokoi, dostęp do mediów, etc.)?

Źródło: Badania własne.

Tabela 57. Odpowiedzi na pytanie 4 z uwzględnieniem metryczki wieku i wykształcenia

METRYKA	ODPOWIEDZI	bardzo dobrze	dobrze	trudno powiedzieć	źle	bardzo źle
Wiek						
poniżej 18 lat		27,87%	50,82%	6,56%	14,75%	0,00%
18-29 lat		18,94%	53,18%	10,30%	14,70%	2,88%
30-49 lat		16,49%	57,17%	11,65%	12,01%	2,69%
50-65 lat		15,09%	58,49%	10,85%	11,32%	4,25%
powyżej 65 lat		14,95%	61,68%	6,54%	14,95%	1,87%
Wykształcenie						
podstawowe		20,00%	56,67%	5,56%	15,56%	2,22%
zawodowe		12,81%	53,31%	13,64%	14,46%	5,79%
średnie		16,16%	55,94%	9,67%	15,21%	3,01%
wyższe		20,63%	56,38%	10,71%	10,71%	1,57%

Źródło: Badania własne.

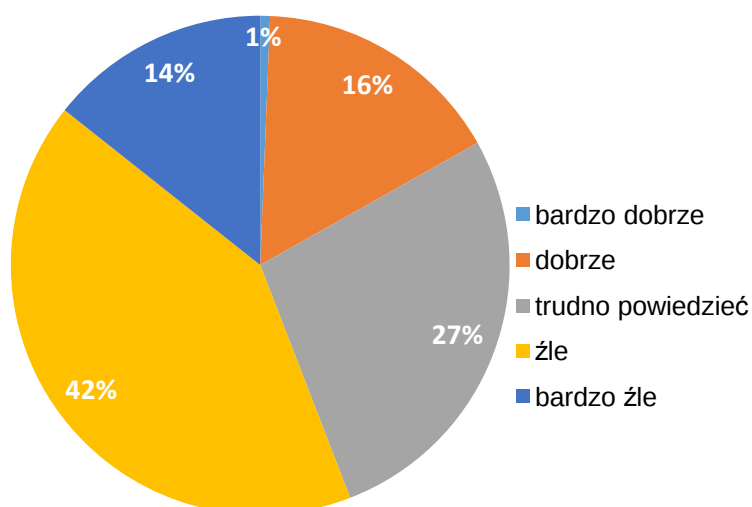
Pytanie piąte brzmiało: **Jak Pani/Pan ocenia sytuację gospodarczą w Gnieźnie?**

W odróżnieniu od dwóch wcześniejszych pytań, w tym przypadku ankietowani byli dużo bardziej krytyczni, bowiem ponad połowa (56%) oceniła sytuację gospodarczą miasta jako złą lub bardzo złą, a tylko 17% ankietowanych osób była odmiennego zdania (Wykres 10). Wydaje się, że opinie mieszkańców miasta korespondują z danymi statystycznymi, o których

była mowa we wcześniejszej części opracowania. Najbardziej krytyczni w swoich ocenach okazali się mieszkańcy w wieku 50-65 lat, posiadający wykształcenie wyższe i zamieszkujący

w Gnieźnie powyżej 20 lat (Tabela 58). To pokazuje dość wyraźnie, że osoby o długim stażu zamieszkiwania w mieście, którzy dodatkowo legitymują się wyższym wykształceniem są bardzo krytyczni wobec sytuacji gospodarczej w ich miejscu zamieszkania.

Wykres 10. Odpowiedzi na pytanie 5: Jak Pani/Pan ocenia sytuację gospodarczą w Gnieźnie?

Źródło: Badania własne.

Tabela 58. Odpowiedzi na pytanie 5 z uwzględnieniem wieku, wykształcenia i czasu zamieszkiwania

ODPOWIEDZI	bardzo dobrze	dobrze	trudno powiedzieć	źle	bardzo źle
METRYKA					
Wiek					
poniżej 18 lat	3,28%	32,79%	40,98%	19,67%	3,28%
18-29 lat	0,76%	17,42%	26,67%	40,91%	14,24%
30-49 lat	0,00%	14,70%	26,70%	44,44%	14,16%
50-65 lat	0,47%	9,91%	25,94%	45,75%	17,92%
powyżej 65 lat	1,87%	19,63%	28,97%	34,58%	14,95%
Wykształcenie					
podstawowe	2,22%	26,67%	37,78%	23,33%	10,00%
zawodowe	0,83%	21,90%	28,93%	38,43%	9,92%
średnie	0,63%	16,01%	30,90%	38,99%	13,47%
wyższe	0,31%	12,76%	21,57%	47,87%	17,48%
Czas zamieszkiwania					
do 1 roku	2,50%	22,50%	22,50%	35,00%	17,50%
1-10 lat	2,26%	19,55%	27,82%	42,11%	8,27%
11-20 lat	1,21%	19,76%	29,44%	39,11%	10,48%
powyżej 20 lat	0,27%	14,11%	26,34%	42,95%	16,34%
nie jestem mieszkańcem Gniezna	0,00%	29,82%	38,60%	28,07%	3,51%

Źródło: Badania własne.

W wywiadzie postanowiono więc dopytać skąd taka różnica w odpowiedziach mieszkańców. Nie ulega bowiem wątpliwości, że generalnie pozytywnie oceniają swoje warunki zamieszkania oraz własną sytuację materialną, natomiast są bardzo krytyczni wobec sytuacji gospodarczej w mieście. Wydawać by się mogło, że przecież jedno powinno wynikać z drugiego. Jeden z respondentów powiedział „Może niekoniecznie tak to wygląda. Może mieszkam w tym mieście, ale pracuję i zarabiam zupełnie gdzie indziej i te pieniądze nie biorą się z tego miasta, o którym później mówimy, że sytuacja jest w nim kiepska, tylko te pieniądze biorą się z miejsca, w którym sytuacja jest nieco inna. Przykładem jest Poznań. Mimo że nie lubię tego miasta to jestem zmuszony, żeby dojeżdżać tam na studia. Teraz szukam pracy wakacyjnej, w Gnieźnie trudno jest mi coś znaleźć. Ale jak przeglądam ogłoszenia, w Poznaniu jest dużo więcej odpowiadających mnie. Ludzie też stoją przed takimi wyborami. To, że ludzie obecnie mają dobrą sytuację mieszkaniową, to już jest zasługa przeszłych pokoleń. Nieraz jest tak, że rodziny mieszkają w domach albo właśnie w mieszkaniach, należących do rodzin od pokoleń. To nie zawsze zależy od miasta, od władz. Na to składa się wiele czynników”. Pojawiła się również opinia, że „że osoby starsze korzystają ze swoich wypracowanych emerytur”. Inny ankietowany dodał, że „bardzo dużo ich się teraz buduje. Tylko, że mieszkania i domy są dość drogie, jak na nasze zarobki. Ale to też nie jest wina miasta, bo to deweloper sugeruje, jaka cena będzie ceną ostateczną. Nie ma nad tym żadnej kontroli”. Dodatkowo „Zapotrzebowanie na rynku mieszkaniowym na pewno będzie wzrastać, bo może nawet jeżeli ktoś będzie traktował Gniezno jak to, czym obecnie jest, czyli sypialnią Poznania, jest dojazd bardzo dobry, to i tak mieszkać gdzieś trzeba. Mieszkania może i są wolne, ale w starych blokach. I młodzi ludzie niekoniecznie mają chęć mieszkać w takich warunkach. No a tych nowych mieszkań, już abstrahując od ceny, też wcale nie ma aż tak dużo. A jak już są, to cena dyskwalifikuje. A nie każdy będzie chciał mieszkać z rodzicami do końca życia. Nie każdy może”. Odniesiono się również do sytuacji gospodarczej w czasach minionych „My jeszcze pamiętamy, jak było mnóstwo zakładów pracy w Gnieźnie. I może też teraz mówimy, że jest źle, bo nie ma już tego wszystkiego”. W kontekście sytuacji gospodarczej zwrócono przede wszystkim uwagę na rynek pracy „Ja tu przyjechałam z innej gminy i teraz również tam pracuję. Mój współmałżonek, rodowity Gnieźnianin, pracuje w stałej delegacji i jeździ po całym kraju. Bo tutaj nie mógł znaleźć pracy. A jak znajdował pracę, to nie chciano mu dać umowy o pracę, tylko była to oferta, niestety, pracy na czarno lub na umowę śmieciową. To, niestety, odstrasza młodych. Poza tym, płace w Gnieźnie są niższe, niż w Poznaniu. Wiadomo, że są tutaj niższe koszty, jeśli chodzi o utrzymanie, o wynajęcie lokalu, ale nieproporcjonalnie niższe zarobki utrudniają”.

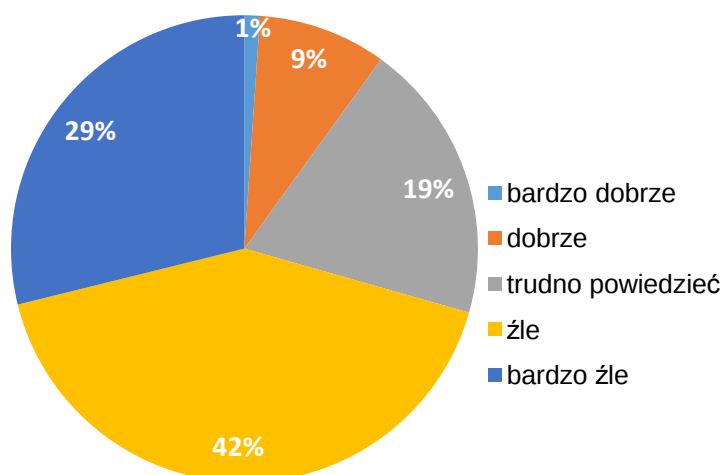
Jeden z respondentów zaznaczył jednak, że „Wiadomo, że – jak Księżyc dla Ziemi jest takim satelitą – tak my troszeczkę jesteśmy dla Poznania jako Gniezno. I ciążymy ku

temu miastu. To jest taki naturalny drenaż. I taka, w cudzysłowie, ucieczka młodych ludzi do Poznania wynika z naturalnego przyciągania Poznania, takiego wielkiego ośrodka miejskiego, z którym Gniezno w wielu aspektach nie jest w stanie konkurować. Pod wieloma względami: ekonomicznymi, gospodarczymi, kulturalnymi. Myślę, że musimy to w jakiś sposób zaakceptować, że uczelnie w Poznaniu będą stanowiły większą konkurencję dla uczelni na przykład z Gniezna, że więcej jest firm. Natomiast rzeczywiście może to nie jest kwestia włodarzy naszego miasta, ale kwestie zatrudnienia ludzi, takiego dzikiego, gdzie ludzie nie mają szansy, żeby budować kapitał na swoją emeryturę, bo część pracodawców nie chce zatrudniać legalnie". Innym problemem zauważonym przez ankietowanych jest płaca „do ręki”, która bardzo często odstaje od pensji wykazywanej w urzędzie skarbowym.

Jeden z pytanых zwrócił również na często dokonywane porównanie do Wrześni stwierdzając „ta mityczna Września, że tam się nie wiadomo co dzieje. Ogólnie nie podzielam tego zdania. Uważam, że sobie całkiem dobrze radzą. Oczywiście jest Volkswagen, który będzie się teraz rozbudowywał, mają też dobre położenie blisko autostrady, węzeł kolejowy. My tutaj powiedzmy węzeł kolejowy mamy dobry. Września ma podobny stopień bezrobocia, co Gniezno. Nie ma jakiejś wielkiej różnicy. Jeżeli chodzi o dojazd, jeżeli nawet ludzie z Gniezna znajdą sobie pracę w Volkswagencie, to nie będzie dramatu, to nie będzie jakiejś wielkiej odległości. Myślę, że pod tym względem nie musimy patrzeć na Wrześnię jak na konkurencję, tylko jako dobrą propozycję do podjęcia tam pracy. Tylko się powinniśmy cieszyć, a nie robić z tego konkurencji. Chociaż może nawet to i dobrze, że sobie tak myślą, konkurencyjnie, to tutaj włodarze miast będą się bardziej starać”.

Pytanie szóste brzmiało: ***Jak Pani/Pan ocenia dostępność miejsc pracy w Gnieźnie?*** Ocena mieszkańców jest bardzo krytyczna, powiem siedmiu na dziesięciu pytanых mieszkańców miast ocenia ją źle i bardzo źle. Zaledwie jedna osoba na dziesięć badanych była odmiennego zdania (Wykres 11). To wyraźnie pokazuje, że największym problemem społecznym dostrzeganym przez mieszkańców miasta jest rynek pracy, a właściwie fakt, że nie oferuje on pracy. Warto pamiętać, że dbałość o rynek pracy stanowi jedno z podstawowych zadań władz lokalnych na różnych jej szczeblach.

Wykres 11. Odpowiedzi na pytanie 6: *Jak Pani/Pan ocenia dostępność miejsc pracy w Gnieźnie?*

Źródło: Badania własne.

Jeśli jednak spojrzymy na odpowiedzi mieszkańców uwzględniając kryteria metryczkowe zarysowują się dwie prawidłowości. Po pierwsze, najbardziej krytyczni w swoich ocenach są mieszkańcy w wieku 30-49, a więc w szczycie wieku produkcyjnego, co jest zjawiskiem bardzo niepokojącym. Po drugie, najgorzej sytuację na rynku pracy oceniają osoby z wyższym wykształceniem (Tabela 59). Widać zresztą wyraźnie, że wraz ze wzrostem wykształcenia rośnie procent osób źle lub bardzo źle oceniających sytuację na rynku pracy. To pokazuje, że podaż pracy i popyt na pracę nie idą z sobą w parze. Oferty pracy, nie spełniają bowiem oczekiwań osób chcących podjąć zatrudnienie, a sytuacja ta jest wyraźnie widoczna szczególnie wśród ludzi wykształconych. Nie ulega wątpliwości, że w dłuższej perspektywie prowadzić to będzie to jeszcze większej emigracji zarobkowej mieszkańców.

Tabela 59. Odpowiedzi na pytanie 6 z uwzględnieniem wieku, płci i wykształcenia

METRYKA	ODPOWIEDZI	bardzo dobrze	dobrze	trudno powiedzieć	źle	bardzo źle
Wiek						
poniżej 18 lat		0,00%	11,48%	40,98%	37,70%	9,84%
18-29 lat		1,67%	10,00%	18,79%	41,36%	28,18%
30-49 lat		0,72%	8,42%	17,56%	43,73%	29,57%
50-65 lat		0,94%	7,08%	15,57%	39,62%	36,79%
powyżej 65 lat		0,00%	6,54%	28,97%	40,19%	24,30%
Płeć						
kobieta		1,57%	9,27%	19,84%	42,82%	26,50%
mężczyzna		0,60%	8,53%	19,11%	40,75%	31,01%
Wykształcenie						
podstawowe		0,00%	11,11%	35,56%	32,22%	21,11%
zawodowe		0,41%	9,09%	26,45%	38,43%	25,62%
średnie		1,58%	9,51%	19,33%	41,05%	28,53%
wyższe		0,94%	7,87%	14,65%	45,04%	31,50%

Źródło: Badania własne.

W wywiadzie starano się poszukiwać przyczyn takiego stanu rzeczy oraz znaleźć odpowiedź na pytanie, czy władze miejskie są w stanie coś z tym zrobić. Jeden z respondentów zwrócił uwagę na nowo budowaną fabrykę Kirchhoff mówiąc „fabryka rzeczywiście jest w trakcie budowy w Gnieźnie i to rzeczywiście jest mały krok w dobrą stronę. Natomiast dzisiaj jakby ta świadomość mieszkańca musi też być taka, że miasto Gniezno jest na tyle małym miastem, że dostępność terenów inwestycyjnych jest niewielka. I to jest coś, co władze miasta, wspólnie z Radą Miasta Gniezna, powinni zrobić, czyli rozmowa z gminą Gniezno, rozmowa z ościennymi miejscowościami, które przylegają do miasta Gniezna, aby tereny inwestycyjne, które mogą docelowo stworzyć, docelowo miejsca pracy dla naszych mieszkańców, później kupią mieszkanie, będą tutaj płacić podatki, no w tym kierunku władze miasta muszą pójść. Czyli dostępność terenów inwestycyjnych. Bo dzisiaj mieszkańcy Gniezna mówią <ach, bo się nic nie dzieje, nie budujemy>. Ale gdyby przyrzeć się terenom inwestycyjnym, to miasto ich już prawie nie ma. Myślę, że w tym kierunku trzeba pójść”.

Odniesiono się również do pomysłów tworzenia stref ekonomicznych „stworzenie samej strefy ekonomicznej, przemysłowej, to jest jedno, to jest bardzo modne, takie strefy wszędzie są tworzone, a z drugiej strony dla inwestora ważna jest infrastruktura drogowa. Szansą rozwojową naszego miasta jest trasa szybkiego ruchu. Tu powstaje jakaś konkretna szansa dla miasta, żeby wykorzystać drogę, która bardzo usprawni transport i da szansę na rozwój przedsiębiorczości. Wspomniana Września, przynajmniej z moich obserwacji, takie „boom”, jakie powstało tam rozwojowe i tych stref ekonomicznych, powstało przy autostradzie, która została tam wybudowana. I to na pewno na wielki wpływ – bliskość Poznania.

Ważnym elementem jest również kształcenie „Powstaje, już ma nabór, rzemieślnicza szkoła zawodowa. I to będzie myślę strzał w dziesiątkę. Dzieci, które tam będą chodziły, młodzież, są z naszych gimnazjów”. Widać również „wzrost zainteresowania szkołami policealnymi, czy kursami zawodowymi. To daje możliwość takim osobom, które osiągnęły taki zawód, na który nie ma popytu na rynku pracy, umożliwia przekwalifikowanie się, no bo patrząc prawdzie w oczy w dzisiejszych czasach żyjemy w świecie, w którym nie da się przepracować życia w jednym zawodzie. Trzeba się przekwalifikowywać, albo jeśli nie przekwalifikowywać, to przynajmniej zdobywać dodatkowe kwalifikacje do pracy w takich zawodach”.

Warto również pamiętać o kształceniu na poziomie wyższym. Zwrócono uwagę na nabór do wyższych uczelni: „PWSZ cieszy się zdecydowanie największym wyborem. Bardzo mocny nacisk kładziony jest na kształcenie zawodowe. To jest coś, co bardzo nam uciekło. Gdy pojawiły się gimnazja były prowadzone badania i pojawiły się statystyki, że bardzo wzrosła liczba osób idących na studia. I to wcale się nie przekładało zupełnie na

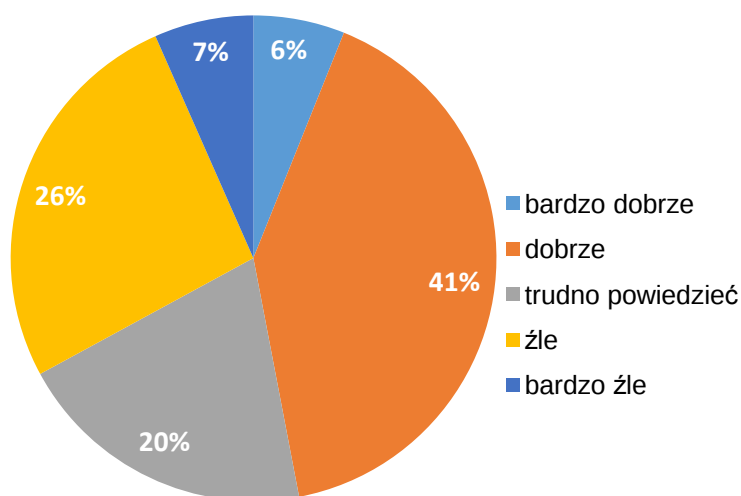
rozwój,

te osoby pozostawały bez pracy, pojawiła się cała fala wyjazdów za granicę. Młodzież w dużej mierze widzi swoją przyszłość w wyjeździe za granicę. Bo jak oni widzą kumpla, który tam wyjechał po gimnazjum i przyjeżdża do Polski i jeździ jakimś tam BMW i ma pieniądze na wakacje i tak dalej, to ich zupełnie to zniechęca do tego, żeby się uczyć. A z drugiej strony widzimy, chcąc przeprowadzić remont, żeby znaleźć fachowca, czy to będzie hydraulik, nawet jeśli chodzi o serwisy samochodowe, to naprawdę trzeba szukać albo trzeba czekać i to długo, żeby dobrego fachowca, polecanego, znaleźć. I tu jest cały sens – żeby pokazać młodym ludziom, że będąc dobrym mechanikiem można mieć w Polsce pieniądze naprawdę dużo i można żyć na swoim, niekoniecznie gdzieś tam w Anglii, na tym przysłowiowym zmywaku zarabiać te funty. Dowartościowanie kształcenia zawodowego jest niesamowicie ważne”.

Jeden z respondentów dodał, że jeśli nic się nie zmieni w tej sytuacji, to będziemy zmuszeni angażować do pracy obcokrajowców, np. Ukraińców. Ponadto warto spojrzeć na ogłoszenia o pracę i profesje w jakich poszukiwani są pracownicy. Warto dostosowywać ofertę edukacyjną do aktualnego zapotrzebowania na rynku pracy, w przeciwnym razie miano „producentów bezrobotnych” na trwale przylgnie do gnieźnieńskich uczelni.

W punkcie siódmym zapytano mieszkańców: **Jak Pani/Pan ocenia walory turystyczne Gniezna?** Blisko połowa pytaných mieszkańców oceniła walory turystyczne miasta pozytywnie, a przeciwnego zdania była co trzecia zapytana osoba (Wykres 12).

Wykres 12. Odpowiedzi na pytanie 7: Jak Pani/Pan ocenia walory turystyczne Gniezna?

Źródło: Badania własne.

Jeśli spojrzymy na odpowiedzi respondentów uwzględniając wiek pytanym, okazuje się, że najkorzystniej walory turystyczne Gniezna oceniły osoby w wieku 50-65 lat, natomiast najgorzej osoby w wieku 18-29 oraz 30-49 lat. Widać więc, że oferta turystyczna jest atrakcyjna dla osób starszych, ale nie stanowi odpowiedzi na zapotrzebowania osób młodszych

(Tabela 60).

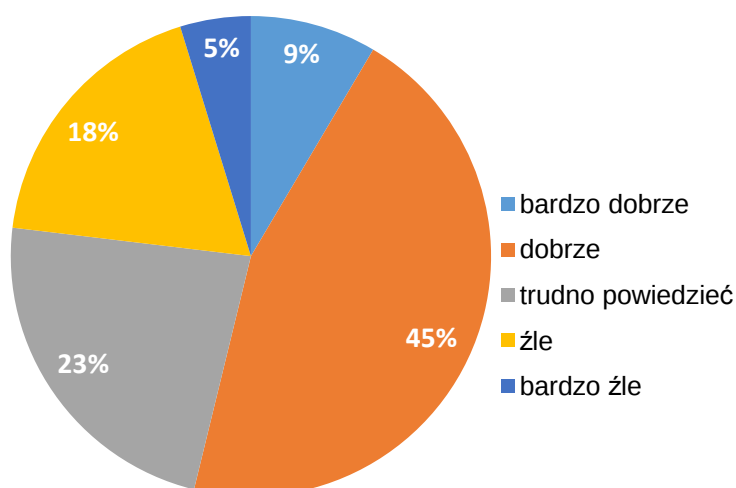
Tabela 60. Odpowiedzi na pytanie 7 z uwzględnieniem wieku

METRYKA	ODPOWIEDZI	bardzo dobrze	dobrze	trudno powiedzieć	źle	bardzo źle
Wiek						
poniżej 18 lat		8,20%	37,70%	27,87%	21,31%	4,92%
18-29 lat		6,06%	38,64%	20,00%	26,82%	8,48%
30-49 lat		4,30%	41,22%	20,79%	27,24%	6,45%
50-65 lat		8,02%	49,06%	16,04%	24,06%	2,83%
powyżej 65 lat		10,28%	39,25%	20,56%	25,23%	4,67%

Źródło: Badania własne.

Pytanie ósme brzmiało: **Jak Pani/Pan ocenia walory kulturowe Gniezna?** Większość pytanym osób (54%) oceniło wysoko walory kulturowe Gniezna. Odmiennego zdania było zaledwie 23% badanych. Potwierdza to tezę, że Gniezno – Pierwsza Stolica Polski – posiada walory kulturowe, dostrzegane przez mieszkańców, które mogą stanowić istotny element prowadzenia polityki miejskiej.

Wykres 13. Odpowiedzi na pytanie 8: Jak Pani/Pan ocenia walory kulturowe Gniezna?

Źródło: Badania własne.

Jeśli spojrzymy na odpowiedź mieszkańców uwzględniając ich wiek i wykształcenie, to okazuje się, że najwyżej walory kulturowe oceniły osoby legitymujące się wykształceniem podstawowym. Najwięcej ocen krytycznych wyraziły z wykształceniem wyższym i średnim.

Najkorzystniej sytuację w Gnieźnie w zakresie potencjału kulturowego ocenili mieszkańcy w wieku poniżej 18 roku życia, najslabiej zaś osoby w wieku 30-49 lat (Tabela 61).

Tabela 61. Odpowiedzi na pytanie 8 z uwzględnieniem wieku i wykształcenia

METRYKA	ODPOWIEDZI	bardzo dobrze	dobrze	trudno powiedzieć	źle	bardzo źle
Wiek						
poniżej 18 lat		13,11%	60,66%	13,11%	9,84%	3,28%
18-29 lat		8,79%	43,64%	23,94%	19,09%	4,55%
30-49 lat		6,63%	43,91%	24,37%	19,53%	5,56%
50-65 lat		8,96%	48,11%	20,28%	17,92%	4,72%
powyżej 65 lat		13,08%	48,60%	22,43%	13,08%	2,80%
Wykształcenie						
podstawowe		13,33%	53,33%	20,00%	8,89%	4,44%
zawodowe		10,74%	41,74%	24,79%	19,42%	3,31%
średnie		7,77%	46,12%	22,19%	19,02%	4,91%
wyższe		7,72%	44,72%	23,78%	18,58%	5,20%

Źródło: Badania własne.

W wywiadzie postanowiono dopytać mieszkańców o to, czy ten potencjał – odnotowany przez mieszkańców jest należycie wykorzystywany przez władze miejskie oraz czy w tym zakresie należałoby dokonać jakiejś zmiany.

Zdaniem jednego z pytanych „Dzieje się dużo i dzieje się dobrze. A tendencja światowej turystyki idzie w turystykę miękką, czyli turyści zorientowanego na cel, a nie żeby po prostu przyjechać. I turystykę weekendową, takie *city breaki*, co dla naszego miasta jest idealną opcją. Tym bardziej w kontekście np. Królewskiego Festiwalu Artystycznego, który się dzieje głównie w weekendy. Więc ja uważam, że jest jeszcze wiele do zrobienia, ale dzieje się naprawdę dobrze”.

Warto jednak odnotować, że „warto zająć się ofertą turystyczną różnych biur turystycznych w Polsce – tam trudno jest znaleźć wycieczkę turystyczną do Gniezna. Są te jednodniowe, bardzo modne, szkolne. Z drugiej strony, goszcząc wielu gości z Polski i zagranicy w Gnieźnie, że czasami pojawia się takie pytanie, co konkretnie pokazać, jak pójść, takiej trochę ścieżki turystycznej, która by konkretnie pokazywała miejsce. No jest Katedra, można wejść na Rynek, pokazać, jest Muzeum Początków Państwa Polskiego, bardzo często gdzieś się ucieka na Ostrów Lednicki, na Lednicę, żeby pokazać tamte tereny. No i pewnie złośliwa wypowiedź, którą usłyszałem od jednego z profesorów, to taka, że grupy coraz częściej się zatrzymują w Gnieźnie w drodze do Biskupina, żeby tu się zatrzymać, no bo na cały dzień wybrać się jest trudno. Wydaje mi się, że dobrą bardzo okazją była ta szansa rocznicy Chrztu Polski. I bardzo różnie to jest komentowane. Walory są. Pierwsza Stolica Polski to jest bardzo konkretna rzecz, która przyciąga. W połączeniu z jakąś ofertą, właśnie, Ostrowa Lednickiego i miejsca chrztu Polski, to jest bardzo konkretna rzecz”.

„Wydaje

mi

się,

że Gniezno chyba nigdy nie było celem takich wycieczek. No a w dzisiejszych czasach, kiedy popularna jest chociażby turystyka kulinarna, wybić się, włączyć się do konkurencji tak na poważnie raczej nie byłoby łatwym zadaniem. Ale warto próbować” „My Gnieźnianie nie dajemy możliwości temu turyście, żeby się zatrzymał i tu zjadł obiad. Myślę, że to jest też poważny problem w Gnieźnie, że nie zachęcamy tego turysty, żeby poszedł kawałek dalej, niż za Katedrę”. Odnotowano jednie, że „Kotlet gnieźnieński ma wielu swoich fanów. Poza kotлетem gnieźnieńskim nie kojarzę takiego dania, żeby można byłoby promować. Wychodzimy z Katedry, idziemy teraz do knajpki na Rynku, czy idziemy do knajpki na deptaku, bo tam serwują najlepsze w Wielkopolsce pyry z gzikiem. Takiego czegoś brakuje”.

Zauważono również, że sami „Gnieźnianie powinni znać swoje miasto. Jedną z ważnych inicjatyw jest chociażby Szlak Piastowski, który wydaje się być jednak słabo promowany”. Uznano również, że „Koronacje królewskie to fajna jest inicjatywa. Ale wydaje mi się, że w takim mieście, w takim miejscu, to niekoniecznie musi być impreza weekendowa.

To mogłoby trwać na przykład sezonowo, w czasie wakacji. Takie miasteczko zbudowane, czy koronacje odbywające się na zasadzie Biskupina. Mamy coś, co funkcjonuje dłużej niż jeden weekend. Oczywiście to ściągnie ludzi na jeden weekend, na koronację i to się kończy. Pytanie, czy taka oferta, która trwałaby dłużej, chociażby sezonowo, przez czas wakacji, nie jest czymś, co też przyciąga. Jest jakąś kolejną ofertą do tego, żeby przyjechać. I takie miasteczko zobaczyć”.

Respondenci podpowiadali również, że można próbować naśladować rozwiązania, które funkcjonują już w innych częściach naszego kraju. Np. „W trakcie pobytu nad morzem z dziećmiaki zwiedzaliśmy, mieliśmy trochę historii, ale mieliśmy jeden dzień, gdzie pojechaliśmy do tzw. wioski piratów. Tam dzieciaki spędziły łącznie jakieś trzy godziny. To jest bardzo dużo. Zrobione to było niewielkim kosztem. Ale zrobili to z pomysłem, to były takie różne stacje, gdzie różne rzeczy się działy. I my tam jeszcze siedzieliśmy trzy godziny. Jeżeli sobie na spojrzemy, że jest Gniezno, jest Katedra, jest Muzeum Początków Państwa Polskiego i dołożyć coś takiego jeszcze, co przytrzyma, co spowoduje, że ci ludzie zostaną jeszcze na obiad. A może coś jeszcze im się zaproponuje. W Kobylnicy jest na przykład park linowy. Wiadomo, że jest to sezonowe, że to się dzieje w ciągu, ale to wtedy, kiedy jeżdżą wycieczki właściwie. To są takie rzeczy, które nie są wielce kosztowne, tylko wymagają dobrego pomysłu, dobrego przemyślenia sprawy. W Muzeum Początków Państwa Polskiego sporo się dzieje. Być może w tym klimacie, może historycznym, może wokół tego można byłoby zbudować coś dla dzieciaków. Nie tylko wystawę, nawet jeżeli jest ona atrakcyjna, bo jest multimedialna i tak dalej. Wiem, że są tam lekcje muzealne, ale po prostu wpisać to jakoś

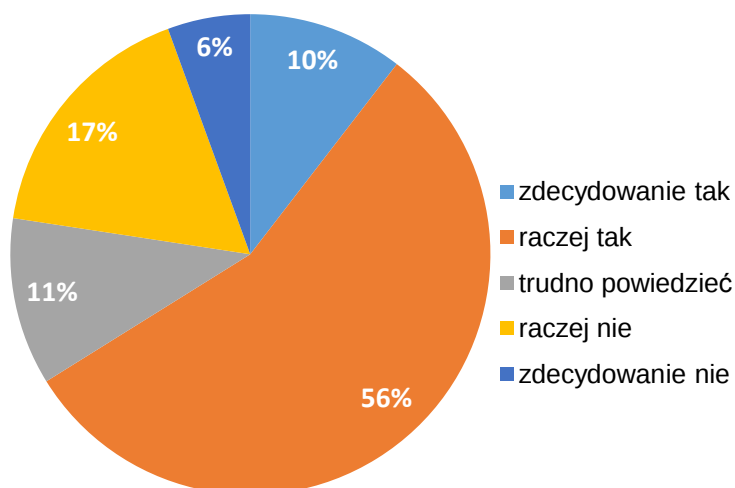
w program, być może wyjść do biur turystycznych, żeby widziały, że mogą zaoferować coś

atrakcyjnego. Żeby dzieciaki się fajnie bawiły, zostały, żeby nie dochodziło do sytuacji, że Gniezno jest tylko etapem na drodze, ale jednym z gwoździ programu podróży”. „Może więc warto zrobić wioskę średniowieczną? Może np. na wyspie przy jeziorze, pod Katedrą. Jest

to miejsce zupełnie niewykorzystane, a można by tam zrobić miejsce o potencjale kulturowym, rozrywkowym i na dodatek przynoszące dochód”.

Pytanie dziewiąte brzmiało: ***Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w Gnieźnie?***Dwie trzecie pytaných osób czuje się w mieście bezpiecznie, a przeciwnego zdania jest 23% pytaných (Wykres 14).

Wykres 14. Odpowiedzi na pytanie 9: Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w Gnieźnie?

Źródło:Badania własne.

Kiedy spojrzymy na odpowiedzi respondentów uwzględniając ich wiek, płeć i czas zamieszkiwania w mieście to okaże się, że najwięcej ocen pozytywnych wyrażały osoby w wieku 65 lat i więcej, ale co ciekawe, również w tej grupie pojawiło się najwięcej ocen krytycznych. Poczucie bezpieczeństwa jest wyższe wśród kobiet aniżeli wśród mężczyzn. Najbezpieczniej w mieście czują się nowi mieszkańcy, a największe poczucie zagrożenia deklarują osoby zamieszkujące w Gnieźnie od 11 do 20 lat (Tabela 62).

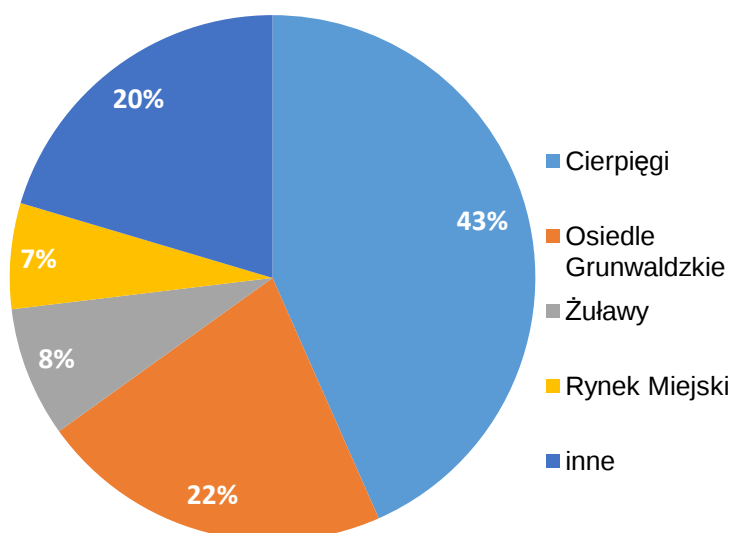
Tabela 62. Odpowiedzi na pytanie 9 z uwzględnieniem wieku, płci i czasu zamieszkiwania

METRYKA	ODPOWIEDZI	zdecydowanie tak	raczej tak	trudno powiedzieć	raczej nie	zdecydowanie nie
Wiek						
poniżej 18 lat		8,20%	54,10%	14,75%	21,31%	1,64%
18-29 lat		9,39%	54,70%	12,73%	18,33%	4,85%
30-49 lat		10,04%	57,71%	10,57%	15,77%	5,91%
50-65 lat		12,26%	53,30%	11,32%	16,51%	6,60%
powyżej 65 lat		16,82%	57,01%	3,74%	14,02%	8,41%
Płeć						
kobieta		12,79%	57,05%	9,01%	15,93%	5,22%
mężczyzna		8,29%	54,45%	13,34%	18,03%	5,89%
Czas zamieszkiwania						
do 1 roku		7,50%	70,00%	7,50%	15,00%	0,00%
1-10 lat		15,79%	51,13%	12,03%	16,54%	4,51%
11-20 lat		8,87%	53,63%	10,89%	22,98%	3,63%
powyżej 20 lat		10,45%	55,98%	11,16%	15,89%	6,52%
nie jestem mieszkańcem Gniezna		7,02%	59,65%	15,79%	15,79%	1,75%

Źródło: Badania własne.

Kontynuując ten wątek w punkcie dziesiątym zapytano: **Którą część Gniezna uznaje Pani/Pan za najbardziej niebezpieczną?** Tutaj mieszkańcy dość jednoznacznie wskazywali na tzw. Cierpięgi, jako na tę część miasta, która budzi największy niepokój. Na drugim miejscu znalazło się tzw. Osiedle Grunwaldzkie. Wśród innych respondenci wymieniali najczęściej: tzw. Tajwan, osiedle Winiary, Park Miejski oraz ściśle centrum miasta. W przypadku tego pytania nie wystąpiły żadne istotne różnice w odpowiedziach ankietowych po uwzględnieniu któregośkolwiek z kryteriów metryczkowych. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że zdaniem osób pytanym na ulicach w trakcie prowadzenia tradycyjnych badań ankietowych, jak również uczestników wywiadu, podział dzielnicowy na tereny mniej lub bardziej bezpieczne jest już archaiczny. Znacznie ważniejsze w ocenie badanych jest zadbanie o bezpieczeństwo mieszkańców w miejscach publicznych na terenie miasta, w tym przede wszystkim na terenach zielonych, gdzie mieszkańcy chcieliby spędzać swój czas wolny (tę tezę potwierdzają odpowiedzi mieszkańców na pytanie 11). Dla mieszkańców ważne jest więc dobre oświetlenie miasta, częstotliwość patroli policyjnych na ulicach oraz szybkie reagowanie służb porządkowych na zgłaszane zdarzenia, co w ocenie respondentów, nie zawsze ma miejsce. Wracając jeszcze do zagrożeń, jakie czyhają na mieszkańców w poszczególnych częściach miasta, respondenci uznali, że przyczyną aktów wandalizmu czy chuligaństwa, szczególnie wśród młodzieży, jest bieda oraz brak zajęć w czasie wolnym. Zadaniem miasta jest więc, co oczywiste, stwarzanie warunków do poprawy jakości życia materialnego jego mieszkańców, ale również animowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży tak, aby nie mieli oni sposobności popaść w tzw. złe towarzystwo i dopuszczać się czynów karalnych. To wielkie wyzwanie dla władz miejskich (Wykres 15).

Wykres 15. Odpowiedzi na pytanie 10: Którą część Gniezna uznaje Pani/Pan za najbardziej niebezpieczną?

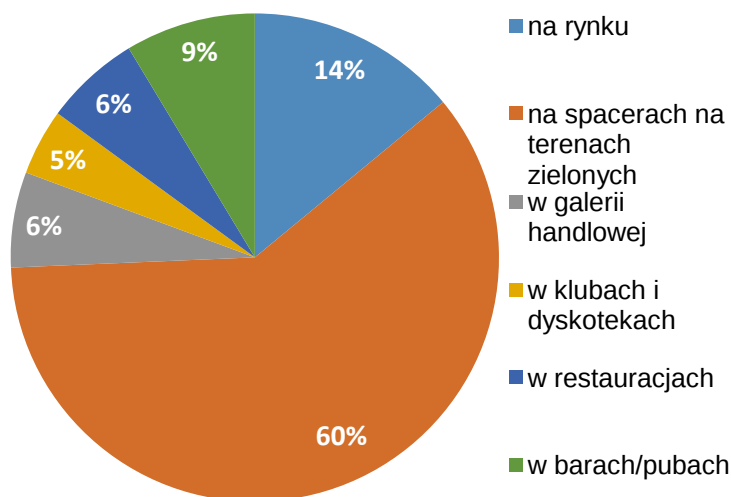
Źródło: Badania własne.

Pytanie jedenaste brzmiało: **Gdzie najbardziej lubi Pani/Pan spędzać czas wolny w Gnieźnie?** Zdecydowana większość pytaných mieszkańców uznała, że to spacery na terenach zielonych sprawiają im największą przyjemność (60%), a 14% pytaných za preferowane miejsce do spędzania czasu wolnego uznało Rynek Miejski (Wykres 16). W tym przypadku również nie wystąpiły istotne różnice w odpowiedziach respondentów.

Warto jednak zwrócić uwagę na kilka elementów, jakie pojawiły się w wypowiedziach osób uczestniczących w wywiadzie. Otóż z uwagi na walory, jakie oferuje Gniezno swoim mieszkańcom, większość osób deklaruujących chęć spędzania wolnego czasu na łonie przyrody jest zmuszona wyjeżdżać z miasta, do ościennych gmin, miejscowości, gdzie tego rodzaju obszarów jest więcej. Nie ulega jednak wątpliwości, że ze względu na zabudowę i wielkość miasta Gniezno nigdy nie będzie w stanie przeznaczyć dużych połaci przestrzeni miejskiej na tereny rekreacyjne. Mieszkańcy zwracali jednak uwagę, że warto byłoby dołożyć wszelkich starań, aby tereny, które są już przeznaczone na rekreację – parki miejskie, jezioro czy ogólnie rzecz ujmując tereny zielone na osiedlach miasta były dostosowane do współczesnych oczekiwań mieszkańców miasta tej wielkości. Nie wystarczy bowiem posiać trawy. Aby tereny te tętniły życia trzeba na nich organizować atrakcje dla mieszkańców – żywić, zabawić a na koniec zadbać o to, aby tereny te nie uległy degradacji. To kolejne wielkie wyzwanie dla władz. Respondenci doceniają inicjatywy miasta, które dotyczą szeroko rozumianego ożywienia rynku miejskiego. Zauważają jednak – słusznie jak się wydaje – że część inicjatyw o charakterze rozrywkowym można było przenieść na tereny bardziej zielone. Ta uwaga dotyczy szczególnie dni, w których temperatura uniemożliwia aktywny wypoczynek na miejskim rynku. Terenów o potencjale rekreacyjnym tak naprawdę wcale

nie brakuje, ale należałoby nadać im nowego znaczenia, nowego wyrazu. Potrzebny jest dobry pomysł, ale potem równie dobra realizacja, która sprawi, że inicjatywy realizowane w mieście nabiorą cyklicznego charakteru, a mieszkańcy bez specjalnego przypominania ze strony władz na stałe wpiszą sobie ich harmonogram w życiowe kalendarze.

Wykres 16. Odpowiedzi na pytanie 11: *Gdzie najbardziej lubi Pani/Pan spędzać czas wolny w Gnieźnie?*

Źródło: Badania własne.

W punkcie dwunastym zapytano o poziom zabezpieczenia podstawowych potrzeb społecznych przez Miasto Gniezno. Szczegółowe zestawienie odpowiedzi mieszkańców obrazuje Tabela 63. W przypadku tego pytania nie wystąpiły istotne różnice w odpowiedziach ankietowanych po uwzględnieniu kryteriów metryczkowych. Jeśli mielibyśmy natomiast sporządzić ranking poziomu zabezpieczenia określonych potrzeb społecznych z uwzględnieniem tylko ocen pozytywnych wyglądałby on następująco:

- 1) oferty gastronomicznej – 77,94%;
- 2) edukacji i oświaty – 66,14%;
- 3) oferty usługowej – 61,64%;
- 4) komunikacji publicznej – 61,45%;
- 5) oferty sportowej – 53,75%;
- 6) kultury i sztuki – 52,94%;
- 7) oferty turystycznej – 43,93%;
- 8) oferty rozrywkowej – 40,43%;
- 9) infrastruktury drogowej – 40,3%;
- 10) dostępności lokali mieszkaniowych – 39,43%;
- 11) zagospodarowania rynku miejskiego – 38,01%;

- 12) ochrony zdrowia – 36,73%;
 13) pomocy społecznej – 33,41%;
14) rozwoju zawodowego – 19,03%;
15) znalezienia pracy – 11,70%.

Nie ulega wątpliwości, że największe zaniedbania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańcy upatrują w zagadnieniach związanych z rynkiem pracy i własnym rozwojem zawodowym.

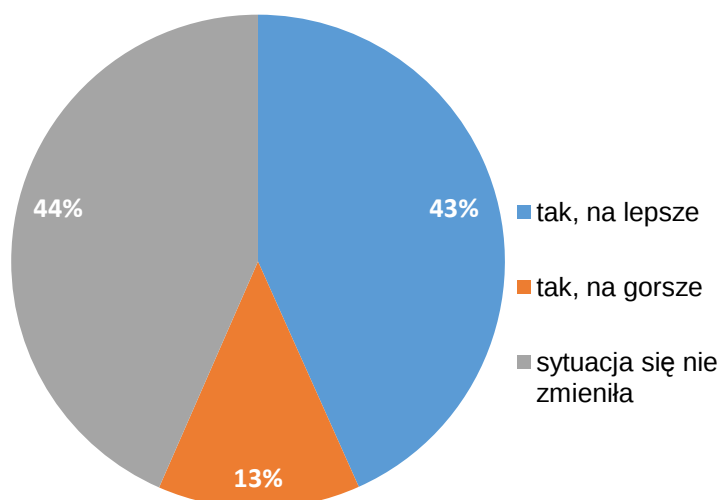
Tabela 63. Odpowiedzi na pytanie 12: Czy Miasto Gniezno zabezpiecza Pani/Pana podstawowe potrzeby w zakresie:

	dostępności lokali mieszkaniowych	ochrony zdrowia	edukacji i oświaty
zdecydowanie tak	8,70%	5,38%	13,64%
raczej tak	30,73%	31,35%	52,50%
trudno powiedzieć	30,29%	18,84%	20,71%
raczej nie	18,90%	31,23%	9,57%
zdecydowanie nie	11,39%	13,20%	3,57%
	pomocy społecznej	komunikacji publicznej	infrastruktury drogowej
zdecydowanie tak	6,13%	14,08%	6,57%
raczej tak	27,28%	47,37%	33,73%
trudno powiedzieć	48,19%	17,21%	21,46%
raczej nie	12,58%	14,02%	26,35%
zdecydowanie nie	5,82%	7,32%	11,89%
	znalezienia pracy	rozwoju zawodowego	kultury i sztuki
zdecydowanie tak	3,00%	3,07%	7,82%
raczej tak	8,70%	15,96%	45,12%
trudno powiedzieć	24,59%	27,72%	24,53%
raczej nie	32,73%	30,54%	17,40%
zdecydowanie nie	30,98%	22,72%	5,13%
	oferty rozrywkowej	oferty gastronomicznej	oferty sportowej
zdecydowanie tak	7,76%	22,78%	12,14%
raczej tak	32,67%	55,19%	41,61%
trudno powiedzieć	19,40%	11,89%	21,46%
raczej nie	26,85%	7,95%	17,02%
zdecydowanie nie	13,33%	2,19%	7,76%
	oferty turystycznej	oferty usługowej	zagospodarowania rynku miejskiego
zdecydowanie tak	8,70%	10,76%	7,57%
raczej tak	35,23%	50,88%	30,54%
trudno powiedzieć	27,22%	23,90%	20,65%
raczej nie	20,71%	11,39%	24,22%
zdecydowanie nie	8,14%	3,07%	17,02%

Źródło: Badania własne.

Pytanie trzynaste brzmiało: **Czy uważa Pani/Pan, że sytuacja w Gnieźnie zmieniła się po ostatnich wyborach samorządowych?** 44% pytanych osób uznało, że sytuacja się nie zmieniała, ale aż 43% uznało, że uległa ona poprawie, podczas gdy odmiennego zdania było tylko 13% pytanych osób (Wykres 13).

Wykres 17. Odpowiedzi na pytanie 13: Czy uważa Pani/Pan, że sytuacja w Gnieźnie zmieniła się po ostatnich wyborach samorządowych?

Źródło: Badania własne.

Tabela 64. Odpowiedzi na pytanie 13 z uwzględnieniem wieku, płci, wykształcenia i sposobu badania

METRYKA	ODPOWIEDZI	tak na lepsze	tak na gorsze	sytuacja się nie zmieniła
Wiek				
poniżej 18 lat		57,38%	1,64%	40,98%
18-29 lat		48,94%	9,55%	41,52%
30-49 lat		44,27%	16,31%	39,43%
50-65 lat		26,42%	17,45%	56,13%
powyżej 65 lat		28,97%	18,69%	52,34%
Płeć				
kobieta		41,51%	14,88%	43,60%
mężczyzna		44,95%	11,78%	43,27%
Wykształcenie				
podstawowe		45,56%	10,00%	44,44%
zawodowe		37,19%	16,94%	45,87%
średnie		47,39%	10,30%	42,31%
wyższe		41,26%	15,28%	43,46%
Sposób badania				
tradycyjne		37,22%	14,20%	48,58%
internetowe		48,10%	12,53%	39,37%

Źródło: Badania własne.

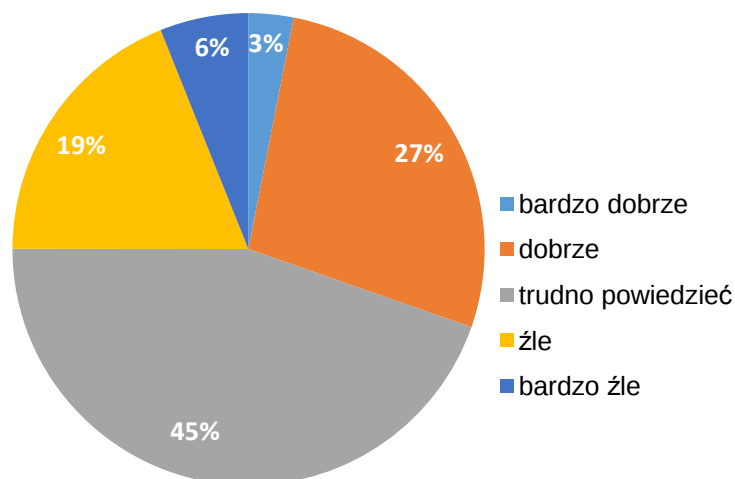
Tabela 64 pokazuje odpowiedzi ankietowanych z uwzględnieniem wieku, płci, wykształcenia oraz sposobu badania. Nie ulega wątpliwości że internauci lepiej ocenili władze miejskie od poprzednich rządzących aniżeli osoby, które wypełniały ankietę w sposób tradycyjny. Najwięcej osób uznających, że po ostatnich wyborach samorządowych sytuacja w mieście poprawiła się było wśród osób z wykształceniem średnim oraz mężczyzn. Jeśli zaś chodzi o wiek to nie podlega kwestii, że najwięcej pozytywów dostrzegają osoby najmłodsze, najmniej natomiast osoby najstarsze w badanej grupie respondentów.

Opinie wyrażone przez ankietowanych znalazły również potwierdzenie w opinii osób uczestniczących w wywiadzie grupowym. Zdaniem jednej z osób „sytuacja zmieniła się może

nie na lepszą, ale na pewno na inną. Prezydent jest bardziej widoczny, aktywny w różnych sferach rzeczywistości”. Podkreślano jednak, że sytuacja jest zróżnicowana, bowiem „w szczególności osoby starsze oczekiwały większego zaangażowania w kwestie senioralne, bowiem wiele inicjatyw kierowana jest do ludzi młodych, a o osobach starszych jakby zapomniano”. Dodano również, że „gdyby przeanalizować te osiem lat poprzedniej władzy, a powiedzmy prawie dwa lata tej władzy, to myślę, że się zmieniło. Zmieniło się chociażby w kontekście powstających dwóch zakładów pracy. To już jest różnica. Wystarczy też wyjść, w taki powszedni dzień, jak dzisiaj, do centrum miasta. Rynek w Gnieźnie kiedyś był, jak to mieszkańcy mówili, pustynią, tu się nic nie działo. I to też jest pokaz tego, że nie trzeba wielkich środków finansowych na to, żeby pobudzić mieszkańców do tego, żeby centrum miasta coś zaczęło się dziać. I rzeczywiście dzisiaj, kiedy ja idę sobie po południu i ta plaża miejska, która tam funkcjonuje, widzimy mnóstwo mieszkańców, którzy spędzają czas w centrum miasta”. Niewątpliwie również „powstaje wrażenie, że się więcej w tym mieście dzieje, że można gdzieś wyjść, a to kulturalnie, a to sportowo. O tym się więcej słyszy i widzi, akcji różnego typu: sportowych, rekreacyjnych, ekonomicznych. Widać zmianę, widać progres”. Dodatkowo „widać również zmianę pokoleniową, nowi młodzi ludzie, którzy chcą coś zmienić i realizują swoje pomysły. Ważne tylko, aby nie zapominali o osobach starszych, dla nich też miasto powinno kierować swoją ofertę”.

W punkcie czternastym poproszono respondentów o odpowiedź na pytanie: ***Jak Pani/Pan ocenia pracę Rady Miasta Gniezna?*** Prawie połowa pytanym osób udzieliła odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Osób oceniających pozytywnie pracę rady jest nieco więcej aniżeli osób, którzy krytycznie odnoszą się do jej działalności (Wykres 18). Pokazuje to wyraźnie, że Rada Miasta Gniezna jest organem, którego działalność dla przeciętnego mieszkańca miasta jest trudna w ocenie. Rozpoznawalność organu jest niewielka, bowiem ankietowani dopytywali ankieterów o np. „Czym tak naprawdę zajmuje się Rada Miasta Gniezna?”. Nie ulega wątpliwości, że należałoby popracować nad wizerunkiem rady i wzmóc komunikację tego organu z mieszkańcami tak, aby jego rozpoznawalność była większa.

Wykres 18. Odpowiedzi na pytanie 14: *Jak Pani/Pan ocenia pracę Rady Miasta Gniezna?*

Źródło:Badania własne.

Kiedy przeanalizujemy odpowiedzi mieszkańców uwzględniając wiek, płeć i wykształcenie to widzimy, że mężczyźni lepiej oceniają pracę rady aniżeli kobiety, podobnie jak osoby o niższym wykształceniu w stosunku do osób legitymujących się wykształceniem wyższym. Jeśli natomiast spojrzymy na wiek, to okazuje się, że najlepiej pracę rady oceniają osoby w wieku 50-65 lat. Nie ulega wątpliwości, że największy brak rozpoznawalności możemy odnotować w grupie osób powyżej 65 roku życia. Kierując zatem komunikat do mieszkańców na temat prac tego jednego z dwóch organów samorządowych w Gnieźnie, należy zwrócić szczególną uwagę na tę grupę docelową i precyzować formę i treść tego komunikatu do tych właśnie osób (Tabela 65).

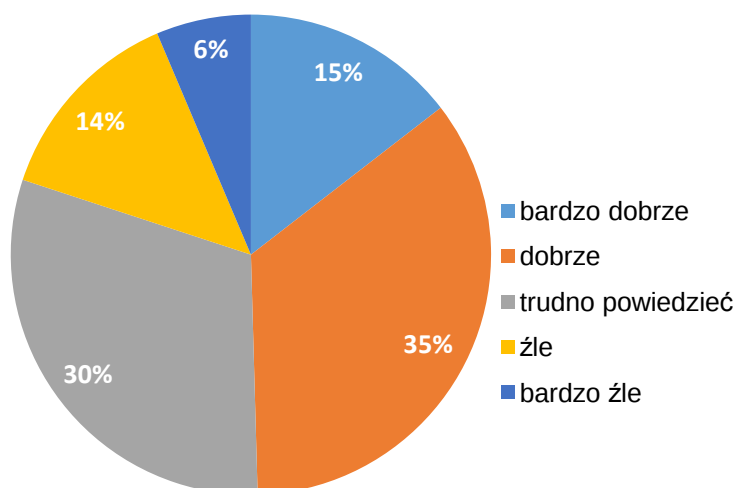
Tabela 65. Odpowiedzi na pytanie 14 z uwzględnieniem wieku, płci i wykształcenia

ODPOWIEDZI	bardzo dobrze	dobrze	trudno powiedzieć	źle	bardzo źle
METRYKA					
Wiek					
poniżej 18 lat	4,92%	45,90%	40,98%	6,56%	1,64%
18-29 lat	4,09%	30,61%	41,97%	17,58%	5,76%
30-49 lat	2,69%	24,91%	46,77%	19,71%	5,91%
50-65 lat	1,42%	20,75%	44,81%	25,94%	7,08%
powyżej 65 lat	0,93%	21,50%	52,34%	15,89%	9,35%
Płeć					
kobieta	3,26%	24,54%	42,56%	22,85%	6,79%
mężczyzna	2,88%	29,81%	46,63%	15,26%	5,41%
Wykształcenie					
podstawowe	4,44%	38,89%	36,67%	17,78%	2,22%
zawodowe	2,89%	29,75%	46,28%	17,77%	3,31%
średnie	3,65%	27,58%	45,01%	17,12%	6,66%
wyższe	2,36%	24,41%	44,88%	21,26%	7,09%

Źródło:Badania własne.

Analogicznie w punkcie 15 zapytano: **Jak Pani/Pan ocenia pracę Prezydenta Miasta Gniezna?** Dokładnie połowa respondentów oceniła pracę Prezydenta dobrze lub bardzo dobrze, a głosów przeciwnych było 20%. Osób niezdecydowanych było 30% (Wykres 19). Nie ulega więc wątpliwości, że Prezydent Gniezna jest bardziej rozpoznawalny i lepiej oceniany aniżeli omawiana wcześniej Rada Miasta Gniezna.

Wykres 19. Odpowiedzi na pytanie 15: Jak Pani/Pan ocenia pracę Prezydenta Miasta Gniezna?

Źródło: Badania własne.

Tabela 66. Odpowiedzi na pytanie 15 z uwzględnieniem wieku, płci, wykształcenia i sposobu badania

METRYKA	ODPOWIEDZI	bardzo dobrze	dobrze	trudno powiedzieć	źle	bardzo źle
Wiek						
poniżej 18 lat		19,67%	49,18%	22,95%	4,92%	3,28%
18-29 lat		16,36%	35,76%	30,30%	11,21%	6,36%
30-49 lat		14,87%	35,48%	28,67%	14,34%	6,63%
50-65 lat		9,43%	25,94%	38,21%	20,28%	6,13%
powyżej 65 lat		8,41%	38,32%	29,91%	15,89%	7,48%
Płeć						
kobieta		13,05%	35,77%	28,20%	16,19%	6,79%
mężczyzna		15,87%	34,38%	32,57%	11,18%	6,01%
Wykształcenie						
podstawowe		15,56%	42,22%	23,33%	12,22%	6,67%
zawodowe		14,05%	33,88%	27,69%	20,25%	4,13%
średnie		15,37%	37,08%	30,11%	1,25%	6,18%
wyższe		13,70%	32,44%	32,91%	13,54%	7,40%
Sposób badania						
tradycyjne		12,36%	34,94%	35,37%	13,49%	3,84%
internetowe		16,22%	35,12%	26,62%	13,65%	8,39%

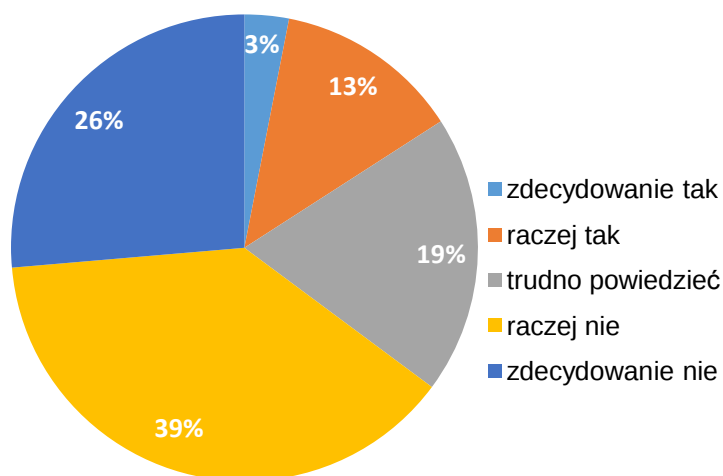
Źródło: Badania własne.

Gdy przeanalizujemy odpowiedź respondentów uwzględniając kryteria metryczkowe (Tabela 66) to okazuje się, że lepiej pracę Prezydenta ocenili internauci, a przede wszystkim byli bardziej zdecydowani w swoich sądach. Dużo bardziej przychylni Prezydentowi były również osoby młode poniżej 18 roku życia. Nie ulega wątpliwości że prozdrowotny i prosportowy tryb życia propagowany przez Prezydenta spodobał się młodzieży. Najwięcej pozytywnych ocen Prezydent zebrał wśród osób posiadających wykształcenie podstawowe, a płeć nie stanowiła w tym badaniu istotnego wyróżnika.

Uzupełnieniem tej opinii są wypowiedzi osób, które brały udział w wywiadzie. „Prezydenta się chyba dostrzega, w różnych wywiadach, w telewizjach, gazetach...”. „Mamy Prezydenta, który jest bardzo prosportowy. Dzisiaj wystarczy wyjść wieczorem, zobaczyć, że kiedyś człowiek, który biegł w dresie był pokazywany palcem. Dzisiaj jest taki trend. Ponadto Prezydent jest osobą, która częściej występuje medialnie. Natomiast jest też osobą, która się angażuje w wiele inicjatyw”. „Prezydent istnieje na Facebooku dosyć intensywnie, to też go ociepla. Wiemy, co się u niego dzieje, wiemy co zrobił, co zaplanował”. „Rada Miasta na tle Prezydenta wypada słabiej, co jest rzeczą naturalną. Jest to jednak ciało kolegialne a Prezydent ma szansę prezentować się znacznie częściej i w dodatku w pojedynkę. Poza tym to on realizuje w praktyce inwestycje, prowadzi politykę miejską, stąd większa rozpoznawalność”.

W punkcie szesnastym zapytano mieszkańców: ***Czy uważa Pani/Pan, że ma wpływ na najważniejsze decyzje podejmowane przez władze Gniezna?*** Analiza odpowiedzi na to pytanie niepokoi, bowiem zdecydowana większość osób (65%) uznała, że jest pozbawiona wpływu na najważniejsze decyzje podejmowane przez władza (Wykres 20).

Wykres 20. Odpowiedzi na pytanie 16: Czy uważa Pani/Pan, że ma wpływ na najważniejsze decyzje podejmowane przez władze Gniezna?

Źródło: Badania własne.

Nie ulega wątpliwości, że władarze Gniezna powinni dołożyć wszelkich starań, aby włączyć zdecydowanie intensywniej podmioty zewnętrzne – przedsiębiorców, młodzież, seniorów, a przede wszystkim zwykłych mieszkańców – w proces podejmowania decyzji publicznych szczególnie wówczas, gdy dotyczą one bezpośrednio mieszkańców. Tego rodzaju wskazanie nie różni się może zbyt od wyników badań ogólnopolskich, ale nie należy tego traktować jako wymówkę i trzeba działać w tym obszarze.

Gdy spojrzymy na odpowiedź badanych uwzględniając ich wykształcenie to okaże się, że najbardziej krytyczni w swoich ocenach byli mieszkańcy posiadający wyższe wykształcenie (Tabela 67).

Tabela 67. Odpowiedzi na pytanie 16 z uwzględnieniem wykształcenia

METRYKA	ODPOWIEDZI	zdecydowanie tak	raczej tak	trudno powiedzieć	raczej nie	zdecydowanie nie
Wykształcenie						
podstawowe		2,22%	15,56%	24,44%	34,44%	23,33%
zawodowe		3,72%	13,64%	21,07%	38,84%	22,73%
średnie		3,33%	12,20%	20,76%	38,03%	25,67%
wyższe		2,68%	12,76%	16,38%	39,37%	28,82%

Źródło: Badania własne.

W trakcie trwania wywiadu respondenci wyjaśnili, że tego rodzaju opinia może być nieco przesadzona, bowiem „to człowiek najpierw musi sam chcieć, czy grupa ludzi. Łatwo się mówi <nie mam wpływu>, ale czy człowiek próbował cokolwiek zrobić w tym kierunku, żeby ktoś posłuchał. Wydaje mi się, że jest przyzwolenie władz na te inicjatywy obywatelskie”.

„Ja myślę, że bardziej trzeba by się skupić na tym, żeby ludziom pokazać, w jaki sposób mogą się włączyć, w jaki sposób mogą wpłynąć”. „Jest młodzieżowa rada miasta, za moment startuje rada seniorów, inicjatywy są, nikt nie przeszkadza w ich realizacji, wystarczy chcieć. Może tylko czasem należałoby wskazać odpowiednią drogę, podpowiedzieć, pomóc, a tego rodzaju inicjatyw będzie jeszcze więcej, a ich efektywność wyższa”. „Na pewno dochodzi również do twardego zderzenia opinii – rzeczywistość urzędnika, władarza, który jest tutaj, wie czym dysponuje z potrzebami i opiniami mieszkańców. Warto słuchać się nawzajem, a przede wszystkim szanować swoich adwersarzy. Jeśli nauczymy się tego w Gnieźnie to proces podejmowania decyzji będzie dużo sprawniejszy”. „Ciekawą inicjatywą jest również budżet obywatelski i chociaż w Gnieźnie działa może jeszcze na niewielką skalę, to myślę, że gdy minie trochę czasu, a ludzie nauczą się dysponować pieniądzem publicznym, to tego rodzaju inicjatywa będzie mogła się rozszerzać obejmując coraz to nowe obszary naszej rzeczywistości oraz dysponować będzie większą kwota pieniędzy.

Pytanie 17 brzmiało: **Co uznaje Pani/Pan za największy sukces władz miejskich w Gnieźnie w ostatnim roku?** Ku zaskoczeniu autorów opracowania, respondenci nie

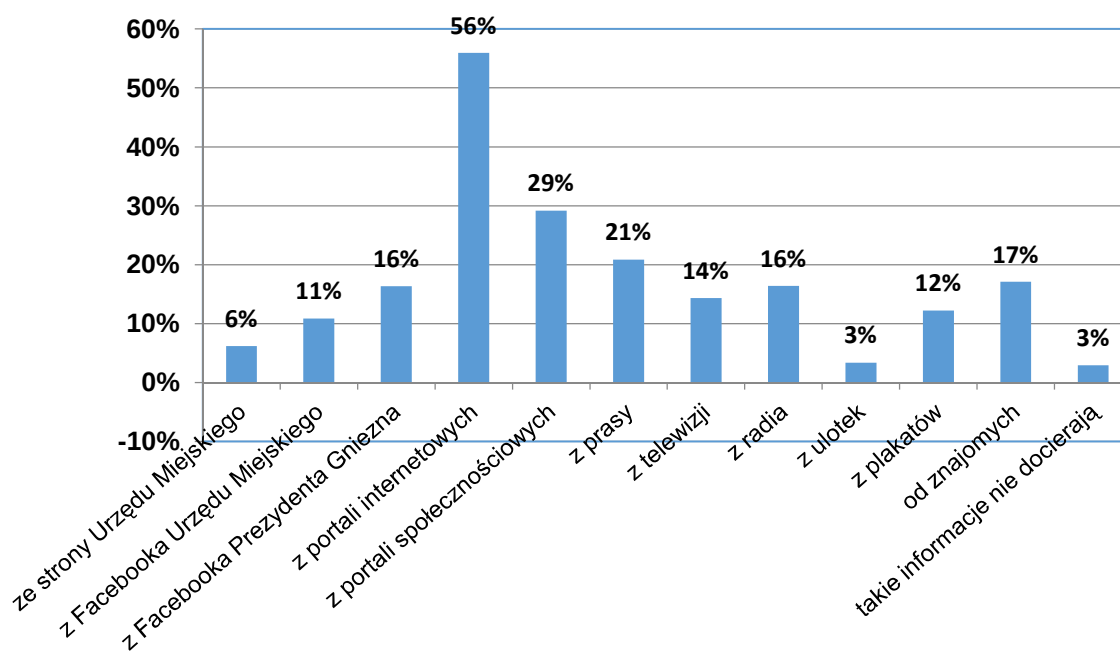
wskazali bądź nie potrafili wskazać konkretnych przedsięwzięć, które można byłoby uznać za sukces. Najczęściej nie udzielano w ogóle odpowiedzi. Pojawiały się natomiast sporadyczne, ale powtarzające się odpowiedzi: nic; brak; trudno powiedzieć; nie mam zdania; zagospodarowanie rynku; zorganizowanie plaży miejskiej; Królewski Festiwal Artystyczny; aktywność sportowa; budowa hali sportowej; firma Kirchoff; oświetlenie jeziora Winiary; ożywienie centrum miasta; większa ilość organizowanych imprez; stworzenie strefy ekonomicznej; obchody 1050 Chrztu Polski; wsłuchiwanie się w głos opinii publicznej; zaprzestanie finansowania żużla; organizacja Jarmarku św. Wojciecha; oferta kulturalna; akcja „Gniezno nic się nie dzieje”. Z tak dużego rozproszenia odpowiedzi respondentów można wyciągnąć dwa zasadnicze wnioski. Po pierwsze, respondenci odnotowali w ostatnim roku dużą ilość przedsięwzięć organizowanych przez władze miejskie. Tego rodzaju wniosek ma oczywiście charakter pozytywny. Po drugie, natomiast należy wyraźnie stwierdzić, że żadne z organizowanych przedsięwzięć nie zapisało się trwale w świadomości mieszkańców miasta tak, aby zdominować dyskusję na temat największego sukcesu władz miejskich. Nie podlega więc kwestii fakt, że mimo dużej ilości i różnorodności działań władz miasta, które są odnotowywane przez mieszkańców Gniezna, występuje wyraźny problem z przekazem informacji na ten temat oraz utrwaleniem w świadomości mieszkańców pewnych zdarzeń.

Pytanie 18 brzmiało: ***Co uznaje Pani/Pan za największą porażkę władz miejskich w Gnieźnie w ostatnim roku?*** W przypadku tego pytania, podobnie jak chwilę wcześniej, respondenci nie wskazali jednego konkretnego przedsięwzięcia, które należałoby wskazać jako porażka władz miejskich w ostatnim roku. Najpopularniejszą odpowiedzią (pomijając odpowiedzi typu „brak”) była fontanna usadowiona na miejskim rynku oraz brak działań w zakresie poprawy sytuacji na rynku pracy. O ile w tym drugim przypadku opinia mieszkańców wyrażona wcześniej jest bardzo krytyczna, o tyle kwestia fontanny jest tematem wrażliwym społecznie, ale należy podkreślić, że powstała ona jeszcze za urzędowania poprzednich władz miejskich. Co ważne, w świadomości mieszkańców funkcjonuje coś, co nazwać możemy ciągłością władzy – niezależnie od osoby piastującej dany urząd – wraz z przejęciem władzy dziedziczy ona zarówno sukcesy jak i porażki swoich poprzedników.

Pytanie dziewiętnaste brzmiało: ***Skąd najczęściej czerpie Pani/Pan informację na temat wydarzeń w Gnieźnie oraz decyzji podejmowanych przez jego władze?*** Najpopularniejszym źródłem informacji, z jakiego korzystają badani mieszkańcy Gniezna są portale internetowe, następnie media społecznościowe oraz prasa i telewizja (Wykres 21). Warto odnotować, że ponad połowa pytanych osób wskazała jednoznacznie na portale internetowe właśnie. Warto jednak analizując odpowiedzi na to pytanie przyjrzeć się odpowiedziom respondentów uwzględniając ich wiek (Tabela 68). Otóż w odpowiedziach

ankietowanych widać wyraźną zmianę związaną bezpośrednio z ich wiekiem. O ile dla osób najmłodszych największą rolę odgrywają media społecznościowe, dla osób w wieku średnim portale internetowe oraz prasa, o tyle dla osób najstarszych największe znaczenie mają zdecydowanie media tradycyjne jak prasa i telewizja. Dużo mniejszą rolę odgrywają natomiast portale społecznościowe. Nie ulega więc wątpliwości, że aby przekaz władz miejskich trafiał do adresatów w różnym wieku, należy komunikować się wielotorowo dostosowując komunikat do odbiorcy. To pokazuje również, że nie wolno inwestować tylko w nowoczesne środki przekazu (jak profil na Facebook'u), ale należy pamiętać o mediach tradycyjnych. Zupełnie nieskuteczne okazują się ulotki. Cieszy natomiast fakt, że ogólnie rzecz ujmując przekaz trafia do mieszkańców, co zasługuje na pochwałę.

Wykres 21. Odpowiedzi na pytanie 19: Skąd najczęściej czerpie Pani/Pan informację na temat wydarzeń w Gnieźnie oraz decyzji podejmowanych przez jego władze?

Źródło: Badania własne.

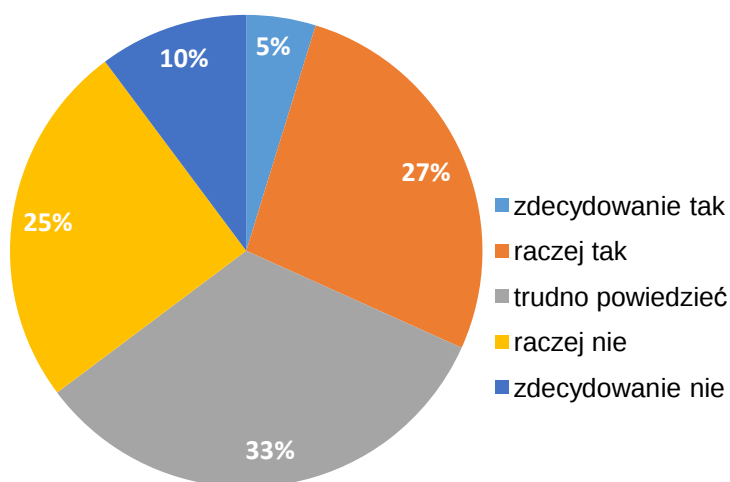
Tabela 68. Odpowiedzi na pytanie 19 z uwzględnieniem wieku

	poniżej 18 lat	18-29 lat	30-49 lat	50-65 lat	powyżej 65 lat
ze strony Urzędu Miejskiego	1,64%	5,45%	7,71%	6,60%	4,67%
z Facebooka Urzędu Miejskiego	18,03%	14,09%	9,86%	6,13%	0,93%
z Facebooka Prezydenta Gniezna	34,43%	20,30%	16,67%	5,66%	0,93%
z portali internetowych	42,62%	55,61%	65,77%	47,64%	30,84%
z portali społecznościowych	45,90%	39,39%	27,78%	8,96%	3,74%
z prasy	3,28%	14,85%	18,10%	38,68%	46,73%
z telewizji	9,84%	3,64%	12,72%	36,79%	46,73%
z radia	8,20%	13,18%	15,77%	25,47%	26,17%
z ulotek	3,28%	2,58%	2,69%	5,19%	8,41%
z plakatów	16,39%	14,39%	9,50%	12,26%	10,28%
od znajomych	27,87%	21,36%	13,44%	14,62%	8,41%
takie informacje nie docierają	3,28%	3,64%	2,33%	2,83%	1,87%

Źródło: Badania własne.

W punkcie 20 zapytano natomiast mieszkańców: **Czy uważa Pani/Pan, że władze Miasta Gniezna dobrze komunikują się z jego mieszkańcami?** W tym przypadku odpowiedzi mieszkańców rozłożyły się dokładnie po 1/3. Zatem chociaż mieszkańcy w większości uznali (jak wynika z poprzedniego pytania), że komunikaty do nich docierają, to co do sposobu komunikacji mają oni swoje wątpliwości (Wykres 22).

Wykres 22. Odpowiedzi na pytanie 20: Czy uważa Pani/Pan, że władze Miasta Gniezna dobrze komunikują się z jego mieszkańcami?

Źródło: Badania własne.

Kiedy spojrzymy na odpowiedzi mieszkańców uwzględniając kryterium wieku oraz wykształcenia to okaże się, że im wyższe wykształcenie, tym ocena sposobu komunikowania się z mieszkańcami przez władze miejskie jest niższa. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku uwzględnienia kryterium wieku – najlepiej sposób komunikowania oceniają najmłodsi, natomiast gorzej osoby starsze.

Tabela 69. Odpowiedzi na pytanie 20 z uwzględnieniem wieku i wykształcenia

METRYKA	ODPOWIEDZI	zdecydowanie tak	raczej tak	trudno powiedzieć	raczej nie	zdecydowanie nie
Wiek						
poniżej 18 lat		6,56%	36,07%	40,98%	13,11%	3,28%
18-29 lat		5,91%	28,94%	30,30%	25,61%	9,24%
30-49 lat		3,76%	25,99%	35,13%	25,63%	9,50%
50-65 lat		2,36%	22,17%	30,19%	30,19%	15,09%
powyżej 65 lat		6,54%	24,30%	40,19%	14,95%	14,02%
Wykształcenie						
podstawowe		6,67%	30,00%	37,78%	17,78%	7,78%
zawodowe		7,02%	22,31%	38,02%	21,90%	10,74%
średnie		5,39%	28,05%	31,22%	26,31%	9,03%
wyższe		2,99%	27,24%	32,28%	25,98%	11,50%

Źródło: Badania własne.

W wywiadzie poproszono również mieszkańców o wskazanie błędów, jakie popełniają władze komunikując się z mieszkańcami. „My jako Polacy, nie chcę tu się wypowiadać tylko o mieszkańcach Gniezna, trochę tacy jesteśmy. Jeśli ten przekaz jest dobry, często będą komentarze <ach, bo Prezydent to już niedługo z łódzki wyjdzie>. Dzisiaj w dobie przede wszystkim mediów elektronicznych, ten przekaz jest naprawdę dobry, Prezydent ma nawet uruchomionego Facebooka, czyli te informacje są, one docierają. Ja patrzę tu w stronę młodych ludzi, Facebook jest nośnikiem, za pomocą którego praktycznie o wszystkim można się dowiedzieć. Taka forma przekazu informacji funkcjonuje, do tego media, które funkcjonują w Gnieźnie”. „Dobrze byłoby, gdyby można dowiadywać się o *eventach* organizowanych przez miasto zanim się one odbędą. Często jest bowiem tak, że w mediach pojawia się relacja z czegoś, co już miało miejsce. Warto nad tym popracować”. „Warto pamiętać o różnych grupach społecznych – wykształconych i niewykształconych, zamożnych i biednych, takich którzy korzystają z Internetu i takich, którzy są z nim na bakier. Władze miejsce powinny przede wszystkim starać się dostosować przekaz medialny do odbiorcy. Kilkuminutowe tyrady w telewizji Gniezno są nie do zniesienia. Można przecież krótko i na temat. Prezydent też to potrafi, więc nie wiem dlaczego ma tak długie materiały w telewizji”. „Jest sporo źródeł informacji, ale powiedziałbym, że panuje tu bałagan informacyjny. Nie ma jednego spójnego przekazu, nawet jeśli chodzi o kwestie wizualne – raz taki baner, raz inny, raz takie hasło raz siakie. Ktoś powinien zadbać o to, aby przekaz był bardziej spójny. To nam wszystkim ułatwi odbiór informacji z miasta”.

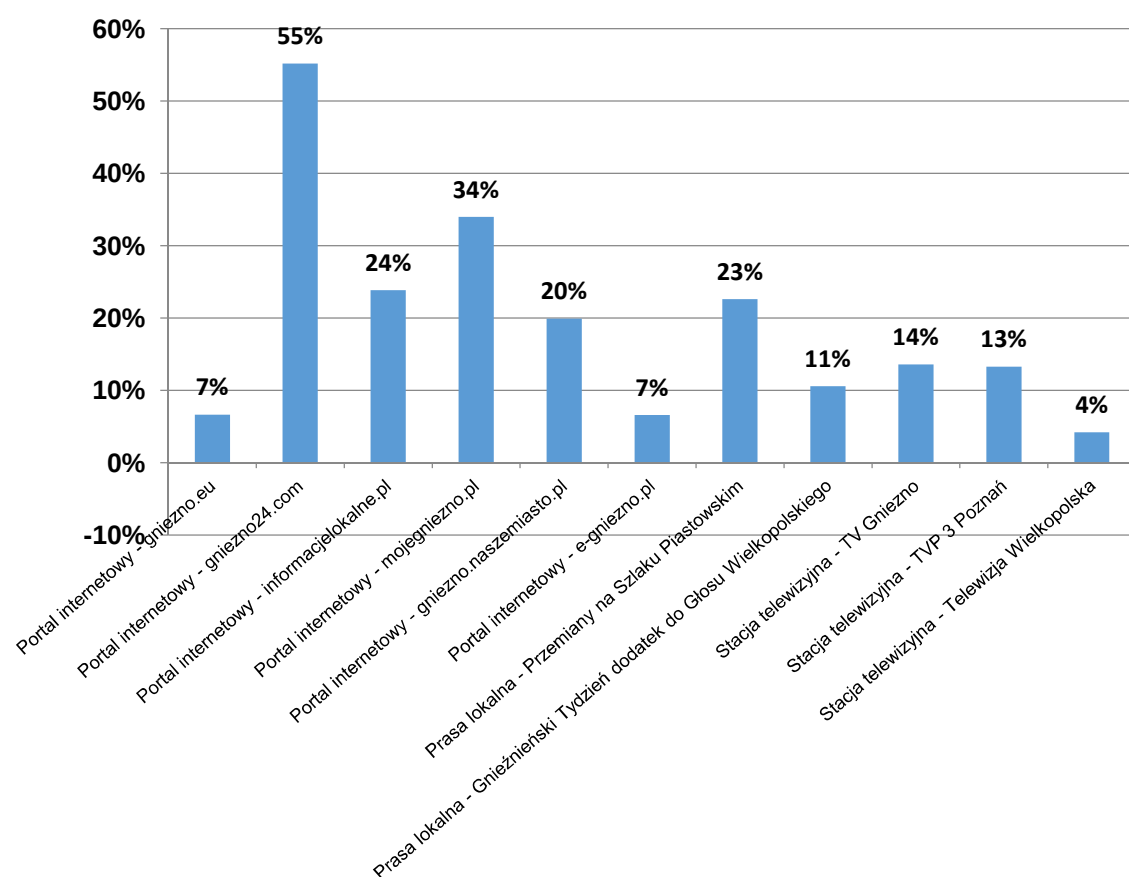
W punkcie dwudziestym trzecim badania poproszono ankietowanych o odpowiedź na pytanie: **Z których źródeł informacji korzysta Pani/Pan najczęściej?** W zestawieniu zdecydowanie dominują portale internetowe, bowiem trzy pierwsze lokaty zajmują w kolejności: gniezno24.com, mojegnieno.pl oraz informacjelokalne.pl. Dopiero na czwartej pozycji znalazła się praca drukowana – „Przemiany na Szlaku Piastowskim” i dalej portal gniezno.naszemiasto.pl. Dopiero na szóstej pozycji znalazła się stacja telewizyjna TV

Gniezno (Wykres 23). Nie ulega wątpliwości, że kreując przekaz kierowany do mieszkańców warto przede wszystkim zwrócić uwagę na materiały zamieszczane na portalach internetowych. Nieco mniejsze znaczenie odgrywa prasa drukowana oraz telewizja, chociaż nadal

są to istotne kanały przekazu informacji.

W przypadku tego pytania warto jednak spojrzeć na odpowiedzi ankietowanych osób uwzględniając ich wiek. Nie ulega żadnej wątpliwości, że pozycję dominującą odgrywa portal gniezno24.com, bowiem we wszystkich grupach wiekowych – z wyjątkiem osób najstarszych – dominuje on w odpowiedziach respondentów. Warto również odnotować, że w przedziale do 49 lat dominują portale internetowe. Sytuacja zmienia się powyżej 50 roku życia, gdzie na znaczeniu przybiera prasa drukowana oraz telewizja. Powyżej 65 roku życia pozycję dominującą zajmuje prasa drukowana – „Przemiany na Szlaku Piastowskim (Tabela 70).

Wykres 23. Odpowiedzi na pytanie 21: Z których źródeł informacji korzysta Pani/Pan najczęściej?

Źródło: Badania własne.

Tabela 70. Odpowiedzi na pytanie 21 z uwzględnieniem wieku

	poniżej 18 lat	18-29 lat	30-49 lat	50-65 lat	powyżej 65 lat
Portal internetowy - gniezno.eu	9,84%	5,30%	9,14%	4,25%	4,67%
Portal internetowy - gniezno24.com	55,74%	60,76%	61,11%	41,04%	17,76%
Portal internetowy - informacjelokalne.pl	24,59%	25,91%	26,52%	15,57%	13,08%
Portal internetowy - mojegniezno.pl	34,43%	42,88%	33,69%	19,81%	8,41%
Portal internetowy - gniezno.naszemiasto.pl	27,87%	26,36%	19,00%	8,49%	2,80%
Portal internetowy - e-gniezno.pl	8,20%	6,82%	8,42%	2,83%	1,87%
Prasa lokalna - Przemiany na Szlaku Piaśtowskim	4,92%	18,64%	19,89%	37,26%	42,06%
Prasa lokalna - Gnieźnieński Tydzień dodatek do Głosu Wielkopolskiego	9,84%	7,73%	8,24%	20,75%	20,56%
Stacja telewizyjna - TV Gniezno	16,39%	8,18%	11,83%	23,11%	35,51%
Stacja telewizyjna - TVP 3 Poznań	14,75%	8,64%	11,11%	23,58%	31,78%
Stacja telewizyjna - Telewizja Wielkopolska	4,92%	3,18%	3,76%	5,66%	9,35%

Zródło: Badania własne.

W ostatnim punkcie poproszono ankietowanych o wskazanie spraw, o które nie pytano w ankiecie a zdaniem respondentów są one istotne z punktu widzenia tematyki tego badania. Rozproszenie odpowiedzi badanych osób było bardzo duże i w zasadzie trudno wskazać obszary warte eksploracji, szczególnie, że jeśli nawet się już pojawiały to dotyczyły spraw poruszonych w badaniu – jak np. poziom bezrobocia. Pojawił się również szereg wypowiedzi dotyczących konkretnych przedsięwzięć realizowanych w mieście i wątpliwości z tym związanych, jednakże z uwagi na ich charakter ich analiza jest bezcelowa.

4. Podsumowanie wyników badań

Tak przedstawiają się wyniki badań ankietowych oraz efekty prowadzonych wywiadów grupowych na terenie Miasta Gniezna i dotyczących jakości życia jego mieszkańców. Warto więc krótko podsumować wyrażoną w badaniu opinię na temat kluczowych jak się wydaje obszarów życia w mieście.

Większość pytaných mieszkańców – 46% pozytywnie oceniła jakość życia w Gnieźnie,

a przeciwnego zdania było 28%. Nie ulega więc wątpliwości, że prawie połowa osób dobrze ocenia ogólnie rozumianą jakość życia w Gnieźnie. Niepokoi jednak fakt, że prawie 3 na 10 pytaných osób jest odmiennego zdania, a co czwarty pytany nie potrafił jasno zadeklarować swojego stanowiska. Najlepiej jakość życia w Gnieźnie oceniły osoby poniżej 18 roku życia, natomiast najbardziej krytyczne okazały się osoby przed 30 rokiem życia. Widać więc wyraźnie, że tzw. „wejście w dorosłe życie” budzi niepokój, a ogląd sytuacji jest nieco bardziej negatywny. Bardzo wyraźnie zarysowała się prawidłowość odnosząca się do wykształcenia respondentów. Otóż im wyższe wykształcenie tym gorsza ocena jakości życia.

Wydaje

się więc, że osoby posiadające wyższe wykształcenie są bardziej krytyczne w stosunku do otaczającej ich rzeczywistości, co może wynikać z nieco wyższych oczekiwań – chociażby płacowych.

Prawie połowa respondentów (47%) uznała, że jakość życia mieszkańców na przestrzeni ostatniej dekady uległa poprawie, a odmiennego zdania było 23% badanych. Bezsporne jest więc to, że mieszkańcy w większości pozytywnie odnoszą się do ostatnich 10 lat uznając, że jakość życia w mieście ulegała poprawie. Dobrze koresponduje to również z danymi przedstawionymi w analizie społeczno-gospodarczej, która wprawdzie pokazuje, że sytuacja miasta na tle kraju nie wypada może najlepiej, ale widać również tendencje wzrostową na przestrzeni ostatnich lat. Respondenci uznali m.in. że stopa życiowa mieszkańców się polepszyła, a dostępność różnych usług i towarów jest zdecydowanie większa. Za przykład podawano chociażby Uniwersytet Trzeciego Wieku, o którego funkcjonowaniu dekadę temu nikt nie myślał. Podkreślono również rolę mieszkańców i ich wpływ na otaczającą ich rzeczywistość.

Doświadczenia wyniesione z zagranicznych podróży oraz dostępu do informacji sprawiają, że stajemy się społeczeństwem coraz bardziej świadomym. To sprawia, że przed władzami miejskimi stawia się coraz większe wymagania, sprawdzając jednocześnie realizację obiecanych przez rządzących przedsięwzięć. Zdaniem pytanym z jednej strony jest więcej oddolnych inicjatyw społecznych, a z drugiej strony te inicjatywy i ta aktywność mieszkańców powoduje, że władze muszą się z tymi postulatami/pomysłami liczyć. Najwięcej głosów krytycznych co do poprawy sytuacji w mieście pojawiło się w przedziale wiekowym 50-65 lat, bowiem ponad 35% pytanym osób uznało, że sytuacja się pogorszyła. Ponownie najbardziej krytyczne w ocenie postępu w zakresie jakości życia na przestrzeni ostatnich 10 lat okazały się osoby legitymujące się wykształceniem wyższym.

Aż 46% pytanym osób dobrze ocenia swoje warunki materialne (wysokość zarobków), ale 35% jest odmiennego zdania. Jeden na pięć pytanym osób nie potrafi jasno określić swojej sytuacji materialnej. Jeśli spojrzymy na odpowiedzi respondentów poprzez pryzmat

płci,

to okazuje się, że nieznacznie lepiej swoje warunki materialne, w tym wysokość zarobków, oceniają kobiety. Jest to zastanawiające w kontekście faktu, że zarobki kobiet na porównywalnych stanowiskach są niższe aniżeli zarobki mężczyzn. Najlepiej swoje warunki materialne oceniają osoby legitymujące się wykształceniem wyższym oraz osoby w wieku od

30 do 49 lat. Wynika z tego jednoznacznie, że tej grupie respondentów „powodzi się najlepiej” spośród wszystkich badanych osób.

Zdecydowana większość osób, bo łącznie aż 74% oceniło pozytywnie warunki mieszkaniowe, w jakich przyszło im żyć. To dość zaskakujące jeśli spojrzymy na analizę warunków mieszkaniowych Miasta Gniezna na tle porównywalnych jednostek, w skali powiatu, województwa czy kraju. Z badania wynika więc dość jednoznacznie, że mieszkańcy są

w większości usatysfakcjonowani warunkami, w jakich przyszło im żyć.

Ponad połowa ankietowanych (56%) oceniła sytuację gospodarczą miasta jako złą lub bardzo złą, a tylko 17% ankietowanych osób była odmiennego zdania. Wydaje się, że opinie mieszkańców miasta korespondują z danymi statystycznymi, o których była mowa we wcześniejszej części opracowania. Najbardziej krytyczni w swoich ocenach okazali się mieszkańcy w wieku 50-65 lat, posiadający wykształcenie wyższe i zamieszkujący w Gnieźnie powyżej 20 lat.

Ocena dostępności miejsc pracy w Gnieźnie dokonana przez mieszkańców jest bardzo krytyczna, bowiem siedmiu na dziesięciu pytanych ocenia ją źle i bardzo źle. Zaledwie jedna osoba na dziesięć badanych była odmiennego zdania. To wyraźnie pokazuje, że największym problemem społecznym dostrzeganym przez mieszkańców miasta jest rynek pracy, a właściwie fakt, że nie oferuje on pracy. Wydaje się, że w tym obszarze życia społecznego przez władzami miejskimi stoi jeszcze wiele wyzwań.

Blisko połowa pytanych mieszkańców oceniła walory turystyczne miasta pozytywnie, a przeciwnego zdania była co trzecia zapytana osoba. Większość pytanych osób (54%) oceniło wysoko walory kulturowe Gniezna. Potwierdza to tezę, że Gniezno – Pierwsza Stolica Polski – posiada walory kulturowe i turystyczne, dostrzegane przez mieszkańców, które mogą stanowić istotny element prowadzenia polityki miejskiej. Respondenci podkreślali jednak,

że posiadany potencjał nie jest do końca wykorzystywany i władze miejskie powinny skupić na tych działaniach swoją uwagę. Być może warto w Gnieźnie skorzystać z gotowych już rozwiązań, które sprawiają, że potencjał turystyczno-kulturowy miasta stanie się motorem napędowym jego rozwoju. Wracając bowiem do pytania o dostępność miejsc pracy wydaje się, że może to być istotny punkt odniesienia w działaniach władz miejskich.

Dwie trzecie pytanych osób czuje się w mieście bezpiecznie, a przeciwnego zdania jest 23% pytanych. Mieszkańcy dość jednoznacznie wskazywali na tzw. Cierpięgi, jako na tę część miasta, która budzi największy niepokój. Na drugim miejscu znalazło się tzw. Osiedle Grunwaldzkie. Należy jednak wyraźnie pokreślić, że zdaniem osób pytanych znacznie ważniejsze w ocenie badanych jest zadbanie o bezpieczeństwo mieszkańców w miejscach publicznych na terenie miasta, w tym przede wszystkim na terenach zielonych, gdzie mieszkańcy chcieliby spędzać swój czas wolny. Dla mieszkańców ważne jest więc dobre

oświetlenie miasta, częstotliwość patroli policyjnych na ulicach oraz szybkie reagowanie służb porządkowych na zgłaszane zdarzenia co, w ocenie respondentów, nie zawsze ma miejsce. Wracając jeszcze do zagrożeń, jakie czyhają na mieszkańców w poszczególnych częściach miasta, respondenci uznali, że przyczyną aktów wandalizmu czy chuligaństwa, szczególnie wśród młodzieży, jest bieda oraz brak zajęć w czasie wolnym. Zadaniem miasta jest

więc,

co oczywiste, stwarzanie warunków do poprawy jakości życia materialnego jego mieszkańców, ale również animowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży tak, aby nie mieli oni sposobności popaść w tzw. złe towarzystwo i dopuszczać się czynów karalnych. To wielkie wyzwanie dla władz miejskich.

Zdecydowana większość pytaných mieszkańców uznała, że to spacerowanie na terenach zielonych to ich pomysł na spędzanie czasu wolnego w mieście (60%), a 14% pytaných za preferowane miejsce do spędzania czasu wolnego uznało Rynek Miejski. W tym przypadku również nie wystąpiły istotne różnice w odpowiedziach respondentów. Z uwagi na walory, jakie oferuje Gniezno swoim mieszkańcom, większość osób deklarujących chęć spędzania wolnego czasu na łonie przyrody jest zmuszona wyjeżdżać z miasta, do ościennych gmin, miejscowości, gdzie tego rodzaju obszarów jest więcej. Nie ulega jednak wątpliwości, że ze względu na zabudowę i wielkość miasta Gniezno nigdy nie będzie w stanie przeznaczyć dużych połaci przestrzeni miejskiej na tereny rekreacyjne. Mieszkańcy zwracali jednak uwagę, że warto byłoby dołożyć wszelkich starań, aby tereny, które są już przeznaczone na rekreację – parki miejskie, jezioro czy ogólnie rzecz ujmując tereny zielone na osiedlach miasta były dostosowane do współczesnych oczekiwań mieszkańców miasta tej wielkości. Nie wystarczy bowiem posiać trawy. Aby tereny te tętniły życiem trzeba na nich organizować atrakcje dla mieszkańców – żywić, zabawić a na koniec zadbać o to, aby tereny te nie uległy degradacji. To kolejne wielkie wyzwanie dla władz. Respondenci doceniają inicjatywy miasta, które dotyczą szeroko rozumianego ożywienia rynku miejskiego. Zauważają jednak – słusznie jak się wydaje – że część inicjatyw o charakterze rozrywkowym można było przenieść na tereny bardziej zielone. Ta uwaga dotyczy szczególnie dni, w których temperatura uniemożliwia aktywny wypoczynek na miejskim rynku. Terenów o potencjale rekreacyjnym tak naprawdę wcale nie brakuje, ale należałoby nadać im nowego znaczenia, nowego wyrazu. Potrzebny jest dobry pomysł, ale potem równie dobra realizacja, która sprawi, że inicjatywy realizowane w mieście nabiorą cyklicznego charakteru, a mieszkańcy bez specjalnego przypominania ze strony władz na stałe wpiszą sobie ich harmonogram w życiowe kalendarze.

Nie ulega wątpliwości, że największe zaniedbania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych przez władze miejskie mieszkańcy upatrują w zagadnieniach związanych z rynkiem pracy i własnym rozwojem zawodowym.

44% pytaných osób uznało, że sytuacja nie zmieniała się po ostatnich wyborach samorządowych, ale aż 43% uznało, że uległa ona poprawie, podczas gdy odmiennego zdania było tylko 13% pytaných osób. Ankietowani, którzy uznali, że sytuacja uległa poprawie wskazują na większą aniżeli do tej pory aktywność władz miasta, w szczególności Prezydenta Miasta Gniezno.

Prawie połowa pytaných osób nie potrafiła jednoznacznie ocenić działalności Rady Miasta Gniezno. Osób oceniających pozytywnie pracę rady jest nieco więcej aniżeli osób, którzy krytycznie odnoszą się do jej działalności. Pokazuje to wyraźnie, że Rada Miasta Gniezno jest organem, którego działalność dla przeciętnego mieszkańca miasta jest trudna w ocenie. Rozpoznawalność organu jest niewielka, bowiem ankietowani dopytywali ankieterów o to, czym tak naprawdę się ona zajmuje. Nie ulega wątpliwości, że należałoby popracować nad wizerunkiem rady i wzmocnić komunikację tego organu z mieszkańcami tak, aby jego rozpoznawalność była większa.

Dokładnie połowa respondentów oceniła pracę Prezydenta dobrze lub bardzo dobrze, a głosów przeciwnych było 20%. Osób niezdecydowanych było 30%. Nie ulega więc wątpliwości, że Prezydent Gniezno jest bardziej rozpoznawalny i lepiej oceniany aniżeli omawiana wcześniej Rada Miasta Gniezno. Zdaniem ankietowanych wynika to przede wszystkim z jego dużej aktywności, w tym również komunikacji z mieszkańcami.

Zdecydowana większość osób (65%) uznała, że jest pozbawiona wpływu na najważniejsze decyzje podejmowane przez władze. Nie ulega wątpliwości, że władze Gniezno powinni dołożyć wszelkich starań, aby włączyć zdecydowanie intensywniej podmioty zewnętrzne – przedsiębiorców, młodzież, seniorów, a przede wszystkim zwykłych mieszkańców – w proces podejmowania decyzji publicznych szczególnie wówczas, gdy dotyczą one bezpośrednio mieszkańców. Respondenci zaznaczali jedynie, że ciężar odpowiedzialności leży również po stronie samych mieszkańców, którzy muszą chcieć poświęcić swój prywatny czas na działalność w sferze społecznej czy publicznej.

Respondenci nie wskazali bądź nie potrafili wskazać konkretnych przedsięwzięć, które można byłoby uznać za największy sukces władz miejskich w ostatnim roku. Najczęściej nie udzielano w ogóle odpowiedzi. Pojawiały się natomiast sporadyczne, ale powtarzające się odpowiedzi: nic; brak; trudno powiedzieć; nie mam zdania; zagospodarowanie rynku; zorganizowanie plaży miejskiej; Królewski Festiwal Artystyczny; aktywność sportowa; budowa hali sportowej; firma Kirchoff; oświetlenie jeziora Winiary; ożywienie centrum miasta; większa ilość organizowanych imprez; stworzenie strefy ekonomiczna; obchody 1050 Chrztu Polski; wsłuchiwanie się w głos opinii publicznej; zaprzestanie finansowania żużla; organizacja Jarmarku św. Wojciecha; oferta kulturalna; akcja „Gniezno nic się nie dzieje”. Z tak dużego rozproszenia odpowiedzi respondentów można wyciągnąć dwa zasadnicze wnioski.

Po pierwsze, respondenci odnotowali w ostatnim roku dużą ilość przedsięwzięć organizowanych przez władze miejskie. Tego rodzaju wniosek ma oczywiście charakter pozytywny. Po drugie, należy wyraźnie stwierdzić, że żadne z organizowanych przedsięwzięć nie zapisało się trwale w świadomości mieszkańców miasta tak, aby zdominować dyskusję

na temat największego sukcesu władz miejskich. Nie podlega więc kwestii fakt, że mimo dużej ilości i różnorodności działań władz miasta, które są odnotowywane przez mieszkańców Gniezna, występuje wyraźny problem z przekazem informacji na ten temat oraz utrwaleniem w świadomości mieszkańców określonych zdarzeń.

Respondenci nie wskazali jednego konkretnego przedsięwzięcia, które należałoby uznać za porażkę władz miejskich w ostatnim roku. Najpopularniejszą odpowiedzią (pomijając odpowiedzi typu „brak”) była fontanna usadowiona na miejskim rynku oraz brak działań

w zakresie poprawy sytuacji na rynku pracy. O ile w tym drugim przypadku opinia mieszkańców wyrażona wcześniej jest bardzo krytyczna, o tyle kwestia fontanny jest tematem wrażliwym społecznie, ale należy podkreślić, że powstała ona jeszcze za urzędowania poprzednich władz miejskich. Co ważne, w świadomości mieszkańców funkcjonuje coś, co nazwać możemy ciągłością władzy – niezależnie od osoby piastującej dany urząd – wraz z przejęciem władzy dziedziczy ona zarówno sukcesy jak i porażki swoich poprzedników.

Najpopularniejszym źródłem informacji, z jakiego korzystają badani mieszkańcy Gniezna są portale internetowe, następnie media społecznościowe oraz prasa i telewizja. Warto odnotować, że ponad połowa pytaných osób wskazała jednoznacznie na portale internetowe właśnie. O ile dla osób najmłodszych największą rolę odgrywają media społecznościowe, dla osób w wieku średnim portale internetowe oraz prasa, o tyle dla osób najstarszych największe znaczenie mają zdecydowanie media tradycyjne, takie jak prasa i telewizja. Nie ulega więc wątpliwości, że aby przekaz władz miejskich trafiał do adresatów w różnym wieku, należy komunikować się wielotorowo dostosowując komunikat do odbiorcy.

Zaledwie jedna trzecia pytaných osób uznała, że władze dobrze komunikują się z mieszkańcami. Drugie tyle osób wyraziło ocenę krytyczną. Zatem chociaż mieszkańcy w większości uznali (jak wynika z poprzedniego pytania), że komunikaty do nich docierają, to co do sposobu komunikacji mają oni swoje wątpliwości.

Jeśli chodzi o konkretne źródła czerpania informacji to zdecydowanie dominują portale internetowe, bowiem trzy pierwsze lokaty zajmują w kolejności: gniezo24.com, mojegnienzo.pl oraz informacjelokalne.pl. Dopiero na czwartej pozycji znalazła się praca drukowana – „Przemiany na Szlaku Piastowskim” i dalej portal gniezo.naszemiasto.pl. Dopiero na szóstej pozycji znalazła się stacja telewizyjna TV Gniezo. Nie ulega wątpliwości,

że kreując przekaz kierowany do mieszkańców warto przede wszystkim zwrócić uwagę na materiały zamieszczane na portalach internetowych. Nieco mniejsze znaczenie odgrywa prasa drukowana oraz telewizja, chociaż nadal są to istotne kanały przekazu informacji. Portal gniezno24.com dominuje w zasadzie we wszystkich grupach wiekowych – z wyjątkiem osób najstarszych. Warto również generalnie odnotować, że w przedziale do 49 lat dominują portale internetowe. Sytuacja zmienia się powyżej 50 roku życia, gdzie na znaczeniu przybiera prasa drukowana oraz telewizja. Powyżej 65 roku życia pozycję dominującą zajmuje prasa drukowana – „Przemiany na Szlaku Piastowskim”.

Podsumowując przedstawiona przez mieszkańców opinia na temat jakości życia w Gnieźnie, w różnych jej wymiarach, pokazuje, że Miasto posiada potencjał rozwojowy. Najwięcej pracy czeka władzy miasta w zakresie rozwoju rynku pracy, który sprawi, że Gniezno nie będzie tylko sypialnią dla większych ośrodków takich jak Poznań. Motorem napędowym rozwoju miasta może być turystyka oparta o walory historyczne oraz kulturowe. Musi być to jednak turystyka nowoczesna, która zabezpieczy zróżnicowane oczekiwania potencjalnego klienta i sprawi, że Gniezno nie będzie tylko punktem przestankowym na trasie dłuższej wyprawy, ale stanie się miejsce docelowym podróży. Władze miasta powinny również zwrócić uwagę na tereny zielone, zadbać o bezpieczeństwo mieszkańców oraz przygotować nieco bardziej zróżnicowaną ofertę z wykorzystaniem zielonej przestrzeni miasta. Trzeba także w większym stopniu włączać mieszkańców w proces podejmowania decyzji publicznych, szczególnie w sprawach, które bezpośrednio dotyczą mieszkańców. Wreszcie władze powinny zwrócić uwagę na sposób oraz kanały komunikowania z mieszkańcami, bowiem zgłaszają oni zastrzeżenia w tym obszarze. Należy również sprawnie dostosowywać przekaz do danego typu odbiorcy.

V. Wyniki badania zawartości mediów lokalnych/regionalnych istotnych z punktu widzenia Urzędu Miejskiego w Gnieźnie

Celem badania było dokonanie ilościowej i jakościowej analizy zawartości wybranych mediów lokalnych i regionalnych mających znaczenie dla Urzędu Miejskiego w Gnieźnie. Analiza zawartości mediów to technika badawcza służąca obiektywnemu, systematycznemu i ilościowemu opisowi jawnej zawartości komunikacji. Cechy tego typu analizy to: systematyczność, ilościowość, opis jawnej zawartości komunikacji (bez treści ironicznych i metaforycznych) oraz obiektywizm. Ta ostatnia własność może być spełniona jedynie w sytuacji, w której niezależni badacze będą w stanie uzyskać podobne wyniki w jednakowych warunkach. Można zatem stwierdzić, że obiektywizm analizy zawartości jest

raczej postulatem niż immanentną cechą metody badawczej. Podobne wyjaśnienie, czym jest analiza zawartości mediów, proponuje amerykański politolog Ole R. Holsti. Tę metodę badawczą definiuje jako techniki wnioskowania o grupie przekazów na podstawie identyfikowania ich konkretnych cech w sposób systematyczny i obiektywny. Konieczność prowadzenia tego rodzaju badań przez organy i jednostki administracji samorządowej jest bezdyskusyjna. Tylko dzięki analizie zawartości mediów w określonym przedziale czasowym można uzyskać wiarygodne dane na temat sposobu relacjonowania przez media działań podejmowanych przez władze samorządowe. Jest to jedyny rzetelny sposób na poznanie stosunku jednej z najbardziej opiniotwórczych grup zawodowych – dziennikarzy, do poczynąń przedstawicieli lokalnej władzy wykonawczej i uchwałodawczej. Należy pamiętać, że sposób relacjonowania działań Prezydenta Gniezna i jego urzędników, a także poszczególnych radnych miejskich i całej Rady Miasta w Gnieźnie przez media o zasięgu lokalnym

i regionalnym, wpływa na postrzeganie i ocenę tych działań przez mieszkańców. Mieszkańcy oceniają władze samorządowe m.in. przez pryzmat własnych doświadczeń, opinii znajomych oraz właśnie poprzez sposób, w jaki media prezentują (relacjonują, komentują, oceniają) te działania. Dlatego też wiedza na temat nastawienia konkretnych mediów do działań władz lokalnych jest niezbędna, gdyż pozwala na zmodyfikowanie strategii *media relations* urzędu oraz korygowanie, a nawet zmianę pewnych działań krytykowanych przez media. Henry Kissinger powiedział swego czasu, że „polityk, który idzie na wojnę z *mediami*, ma prawo napisać na swej wizytówce jedno słowo: idiota”. Dlatego też poznanie zawartości mediów i sformułowanie trafnych wniosków z niej płynących to pierwszy, żeby następnie umiejętnie ułożyć współpracę z mediami, opracowując w oparciu o uzyskane w badaniu dane dla każdego medium nieco odmienną strategię, uwzględniającą jego specyfikę. W niniejszym badaniu analizie poddano dwa lokalne tytuły prasowe: „Przemiany na Szlaku Piastowskim” oraz „Gnieźnieński Tydzień” (dodatek do Głosu Wielkopolskiego). Analiza objęła także wybrane audycje dwóch programów telewizyjnych, lokalnego „TV Gniezno” i regionalnego „TVP 3 Poznań”. W TV Gniezno Przebadano audycje informacyjne dostarczone przez Urząd Miejski w Gnieźnie, a w TVP3 Poznań główne wydanie audycji informacyjnej stacji – Teleskop. Ponadto przeanalizowano zawartość następujących portali internetowych: gniezno24.com, informacjelokalne.pl, mojegniezno.pl, gniezno.naszemiasto.pl, e-gniezno.pl.

Badanie zrealizowano na bardzo dużej próbie. Analizie poddano wszystkie wydania dwóch badanych tytułów prasowych w okresie od momentu rozpoczęcia obecnej kadencji władz do maja 2016 roku, wszystkie materiały informacyjne TV Gniezno z tego okresu oraz wydania Teleskopu. Ponadto przeanalizowano wpisy na w/w portalach internetowych z tego okresu. Przebadano więc zawartość mediów z okresu 18 miesięcy (grudzień 2014 – maj 2016). Ponadto badanie wzbogacono o analizę wybranych materiałów z okresu poprzedniej

kadencji władz samorządowych. Analizie zawartości poddano te materiały prasowe (audycje telewizyjne, artykuły internetowe oraz teksty z prasy drukowanej), które bezpośrednio lub pośrednio dotyczyły gnieźnieńskich władz miejskich.

Analiza miała podwójny charakter – ilościowy i jakościowy. Badanie ilościowe zostało przeprowadzone w oparciu o klucz kodowy (dopasowany do konkretnego medium stąd pewne różnice pomiędzy wersjami klucza dla poszczególnych mediów), który analizie poddawał takie podstawowe kategorie jak: typy newsów (*hard*, *soft*, *general*), tematyka newsa, aktorzy (osoby wypowiadające się w materiale), gatunki dziennikarskie, sposób prezentacji, język relacji, ramowanie, zapowiedzi czy komentarze. Natomiast w ramach badań jakościowych oceniono m.in. wydźwięk materiału (pozytywny, neutralny, negatywny), jakość dziennikarskiego warsztatu, sposób wypowiedzi medialnych ludzi reprezentujących urząd (Prezydenta, radnych, urzędników), komunikację niewerbalną tych osób, a także sformułowano ogólniejsze wnioski dotyczące nastawienia poszczególnych mediów do urzędu oraz sugestie dotyczące podejmowania pewnych działań w przyszłości.

Jednostką analizy był pojedynczy materiał dziennikarski – jednostka wypowiedzi prasowej, wpis w Internecie, news w telewizji. Większość kategorii nie wymaga opisu (gatunki dziennikarskie, sposób przedstawiania, język stosowany przez dziennikarzy), są one dość jednoznaczne. Jednak kilka kryteriów wymaga zoperacjonalizowania. Przede wszystkim koniecznym jest wyjaśnienie podziału na newsy twarde (*hard*), miękkie (*soft*) i ważne (*general*). Klasyczna typologia wiadomości zaproponowana przez Gaye Tuchman dzieli newsy na twarde i będące ich przeciwieństwem – miękkie. Newsy twarde najczęściej dotyczą kwestii politycznych, ekonomicznych czy społecznych i ze względu na swoje znaczenie wymagają natychmiastowego zrelacjonowania. Newsy miękkie pozbawione są szczególnego społecznego znaczenia, mogą być zatem relacjonowane w dowolnym momencie. Istotne jest również to, że wydarzenia będące przedmiotem newsów twardych (podobnie jak one same) wywołują komentarze, analizy. Z kolei newsy miękkie wiążą się często z plotkami, skandalami natury obyczajowej czy historiami interesującymi ludzi. Według T. Pattersona, miękkie informacje zawierają elementy sensacyjne dotyczące znanych postaci, są użyteczne dla przeciętnych odbiorców i bazują na konkretnych wydarzeniach niezwiązanych z żadnym społecznym trendem. Próbę przerwania dyktomii twarde-miękka w odniesieniu do informacji prezentowanych przez media informacyjne stanowi propozycja wprowadzenia pośredniej formy informacji: ważnej (*general*), która mając istotne znaczenie, nie ma wymiaru aktualnego. Sam Lehman-Wilzing i Michał Seletzky charakteryzują ją następująco: kategoria newsów ważnych (*general*) obejmuje materiały, które dotyczą aktualnych kwestii ekonomicznych, społecznych czy kulturalnych, które powinny być opublikowane, ale niekoniecznie natychmiast; często dotyczą ważnych danych demograficznych, raportów eksperckich, odkryć naukowych czy wynalazków

technologicznych, które powinny być upublicznione, ale niekoniecznie natychmiast; dotyczy wydarzeń ważnych i znaczących, ale nie dla społeczeństwa jako całości lecz dla określonej jego części; w końcu zawiera informacje ważne dla odbiorcy osobiście, które jednak nie muszą być relacjonowane natychmiast.

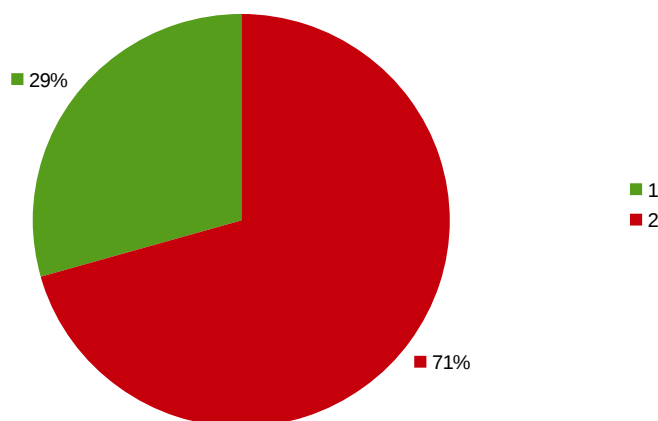
Sprecyzowania wymaga też pojęcie ramowania. Analiza ramowa (*frame analysis*) zwraca uwagę na zjawisko określane jako ramowanie (*framing*), definiowane jako narzucenie przez nadawcę przekazu określonej jego interpretacji, ram w umyśle odbiorcy (traktowane pejoratywnie). Ramy interpretacyjne wskazują, co jest przedmiotem kontrowersji, to sposób zidentyfikowania i zaprezentowania problemów oraz proponowanych rozwiązań. Ramy to naturalny element pracy dziennikarza, a efektem przyjęcia określonych ram są często zmiany w sądach o jakimś problemie.

Całość materiału została zakodowana na zasadzie 0 – 1, gdzie 0 oznacza, że dane zjawisko nie występuje (np. nie jest to *news soft*), a 1 jego przeciwieństwo (to *news hard*). Niektóre kryteria są rozłączne i sumują się do 100%, np. podział newsów czy wydźwięk, w niektórych przypadkach można było zaznaczyć więcej kategorii, np. w tematyce czy aktorach (osobach) wypowiadających się w materiale. W efekcie powstały bazy danych, które posłużyły do stworzenia wykresów ilustrujących rozkład poszczególnych kategorii. Zostały one też pokrótce omówione i skomentowane.

1. TV Gniezno – audycja „Z Życia Miasta Gniezna”

Przez cały analizowany okres 18 miesięcy nadawca wyemitował 483 materiały – tzw. newsy, tematycznie powiązane bezpośrednio z Urzędem Miejskim w Gnieźnie lub pośrednio z jednostkami podległymi urzędowi, np. Miejskim Ośrodkiem Kultury. Każdy z nich został obejrzany, przeanalizowany i zakodowany według klucza. Łączny czas newsów to ponad 30 godzin materiału. Daje to pełen obraz sposobu, w jaki stacja relacjonuje poczynania Prezydenta miasta i urzędu w swoich cyklicznych audycjach o tematyce miejskiej (lokalnej). W Telewizji Gniezno w audycji „Z Życia Miasta Gniezna” w żadnym z newsów nie było takiego, który by można uznać jako materiał o wydźwięku negatywnym.

Wykres 24. Wydźwięk materiału (1 pozytywny, 2 neutralny)

Źródło: Badania własne.

Wśród 483 newsów 142 (29%) to newsy o pozytywnym wydźwięku dla urzędu i Prezydenta, a pozostałe 341 (71%) mają charakter materiałów neutralnych.

Wykres 25. Podział mediów na własne, wynajęte, płatne i pozyskane

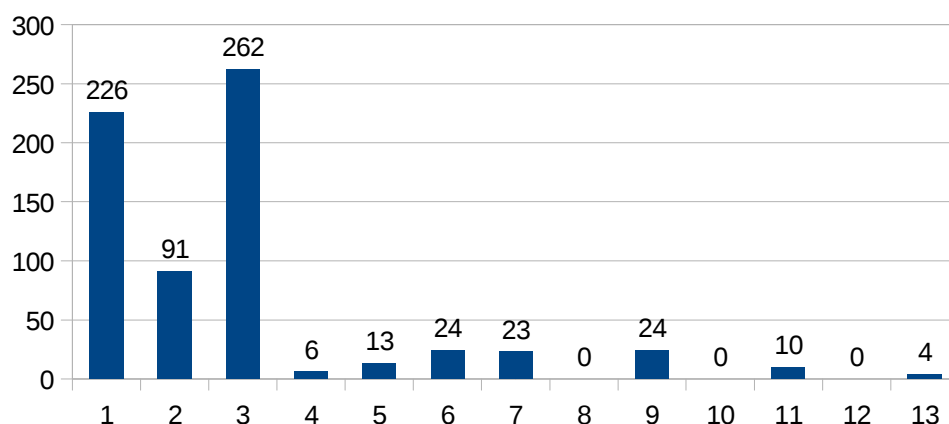
Media type	Definition	Examples	The role	Benefits	Challenges
Owned media "Social / digital"	Channel a brand controls	• Web site • Mobile site • Blog • Twitter account	Build for longer-term relationships with existing potential customers and earn media	• Control • Cost efficiency • Longevity • Versatility • Niche audiences	• No guarantees • Company communication not trusted • Takes time to scale
Rented media "PR"	Brand creates relevant editorial content to be featured by 3 rd party media outlets	• Newspaper article • 3 rd party blog post • Radio party media interview	Adds 'independent' weight to messages received via owned and paid channels	• Credible • Mass audience • Amplification	• Control • Space • Competitive
Paid media "Adv"	Brand pays to leverage a channel	• Display ads • Paid search • Sponsorships	Shift from foundation to a catalyst that feeds owned and creates earned media	• In demand • Immediacy • Scale • Control	• Clutter • Declining response rates • Poor credibility
Earned media "Desired outcome"	When customers become the channel	• WOM • Buzz • "Viral"	Listen and respond — earned media is often the result of well-executed and well-coordinated owned and paid media	• Most credible • Key role in most sales • Transparent and lives on	• No control • Can be negative • Scale • Hard to measure

Źródło: http://blogs.forrester.com/interactive_marketing/2009/12/defining-earned-owned-and-paid-media.html.

Newsy są też bardzo długie, średni czas newsa to aż 230 sekund, czyli jeden materiał trwa prawie 4 minuty. W badanym okresie były również dużo dłuższe niż 10 minut relacje z różnych wydarzeń. Jednak nawet średni ich czas sprawia, że są one znacznie dłuższe (średnio dwukrotnie) niż w mediach ogólnokrajowych czy regionalnych. Warto też zaznaczyć, że wiele wypowiedzi trwa dłużej niż minutę, a często pojawiają się trwające nawet 2-3 minuty.

Wykres 26. Liczba wypowiedzi osób: 1 Prezydent, 2 zastępcy, 3 urzędnicy, 4 przewodniczący Rady, 5 przewodniczący klubów, 6 radni koalicji, 7 radni opozycji,

8 radni powiatu, 9 Starosta, 10 urzędnicy starostwa, 11 parlamentarzyści, 13 były

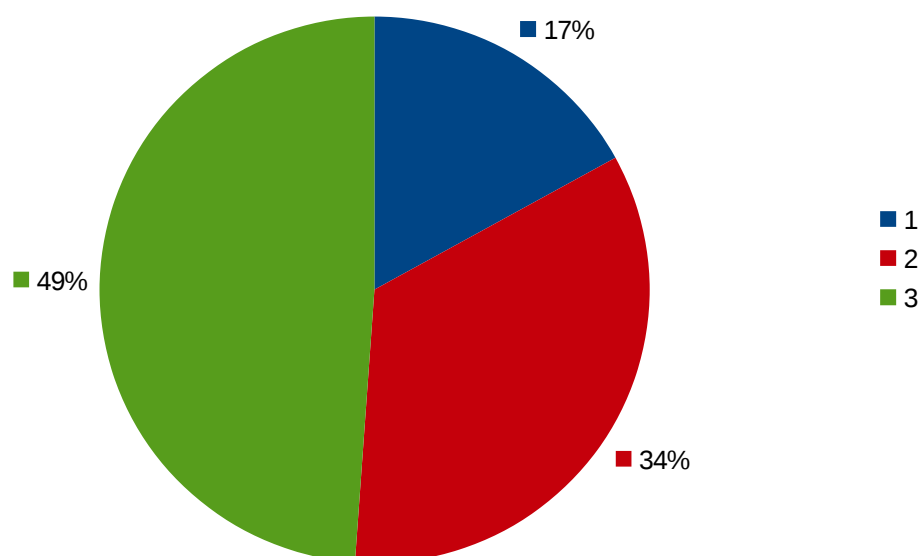
Prezydent (12 nie da się stwierdzić)

Źródło: Badania własne.

Wśród osób wypowiadających się w TV Gniezno zdecydowanie dominuje Prezydent. Na 483 newsy Prezydent Tomasz Budasz wypowiadał się aż 226 razy, 91 razy wypowiadali się jego zastępcy – zazwyczaj w sytuacjach, kiedy nie było Prezydenta. Jednak najczęściej w materiałach dziennikarze pytali urzędników miejskich, którzy udzielali odpowiedzi w 262 newsach. Co istotne, często w takim materiale wypowiadało się 2, a nawet niekiedy 3 urzędników. I tu jedno zastrzeżenie. Termin urzędnik należy traktować bardzo szeroko jako osobę pracującą dla miasta, a więc także pracowników MOK (zdecydowanie najczęściej spośród urzędników), nauczycieli, pracowników spółek miejskich. Dominują więc zdecydowanie przedstawiciele władzy wykonawczej. W porównaniu do Prezydenta i urzędników radni wypowiadają się bardzo rzadko, głównie podczas relacji z sesji rady. Sporadycznie wypowiadała się także Starosta, najczęściej podczas wspólnych przedsięwzięć z Prezydentem.

Kolejną kwestią jest rodzaj newsów przygotowywanych przez dziennikarzy, w których występują przedstawiciele władz samorządowych. To pokazuje, o jakich sprawach informują dziennikarze TV Gniezno. Czy są to głównie sprawy najbardziej istotne dla funkcjonowania miasta, czy też zajmują się sprawami błahymi, tzw. „michałkami”.

Wykres 27. Podał newsów na HARD (1), SOTF (2) i tzw. WAŻNE (3)

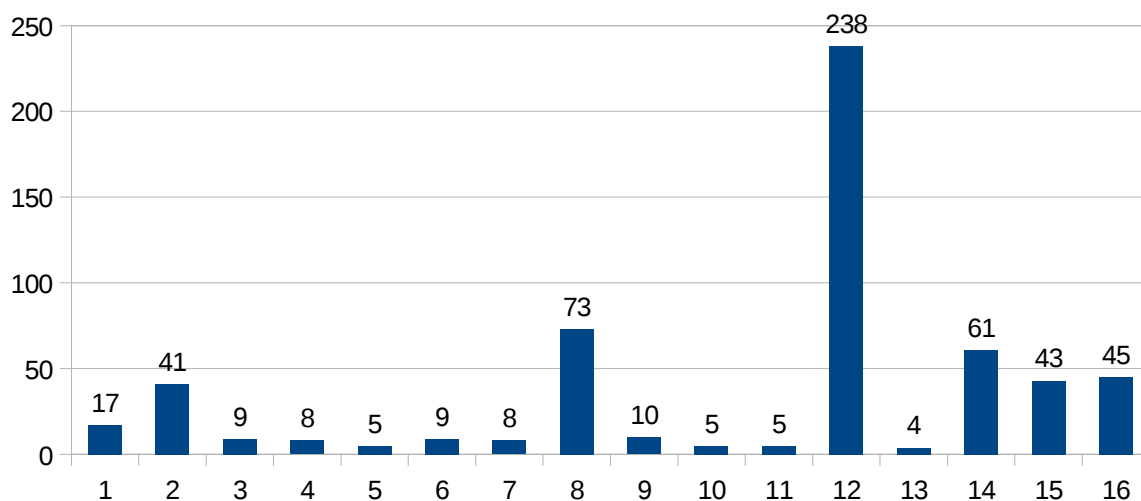

Źródło: Badania własne.

Okazuje się, że newsy twarde, dotyczące *stricte* działań władz wynikających z ich kompetencji, czyli kwestie prawne, ekonomiczne, społecznie ważne, stanowią jedynie 82 newsy z 483 (17%). Większość, bo 236 (49%) stanowią newsy ważne, a więc poruszające kwestie może istotne, ale nie wymagające natychmiastowego zrelacjonowania, nie wywołujące szerszych komentarzy i dyskusji oraz dotyczące jakiejś części mieszkańców. Warto jednak zwrócić uwagę, że 1/3 materiałów – 156 newsów (24%) to newsy miękkie, nie zajmujące się żadnymi ważnymi sprawami. Dziennikarze jak widać często tworzą materiały lekkie, merytorycznie niezwiązane z pracami urzędu. To ważna wskazówka, gdyż pokazuje, że problemy i działania najważniejsze merytorycznie (HARD) są najrzadziej pokazywane. Telewizorze zdaniem dziennikarzy preferują informacje miękkie. Jednak przy tej okazji w tych materiałach występują przedstawiciele władz miasta, z Prezydentem na czele. Dlatego też dobrze, że Prezydent, jego zastępcy i inni urzędnicy nie zapominają, że także informacje na pozór błahe i banalne (jak bieg, koncert, śpiewanie kolęd) dotyczą codziennego życia mieszkańców i należy w nich uczestniczyć, gdyż media to interesuje.

Niezwykle ważną sprawą jest tematyka poruszana przez dziennikarzy. Dzięki analizie pod tym kątem wiadomo, jakie tematy są najczęściej relacjonowane przez dziennikarzy, jakimi kwestiami zajmują się na co dzień. Jakie treści dotyczące urzędu są przez media omawiane najczęściej, a jakie tylko sporadycznie.

Wykres 28. Tematyka newsów: 1 infrastruktura drogowa, 2 niedrogowa, 3 pomoc społeczna, 4 polityka finansowa, 5 bezrobocie, 6 służba zdrowia, 7 komunikacja publiczna, 8 edukacja, 9 bezpieczeństwo, 10 środki unijne, 11 polityka ekonomiczna, 12 kultura i rozrywka, 13 ekologia i rolnictwo, 14 sport, 15 polityka władz miasta, 16

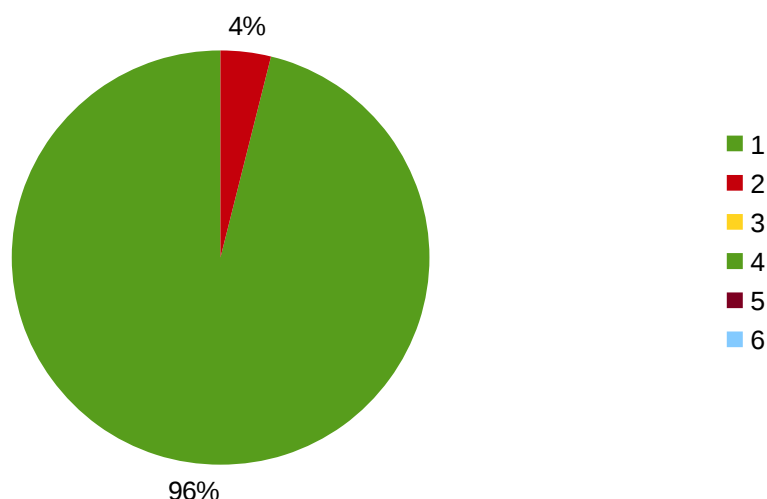
inne

Źródło: Badania własne.

Wykres powyższy wskazuje bardzo wyraźnie, że prawie połowa z 483 newsów dotyczy spraw związanych z kulturą i rozrywką. Najwięcej materiałów związanych było z wydarzeniami organizowanym w samym MOK-u (zdecydowanie najwięcej) oraz przez pracowników ośrodka poza nim. To pokazuje, że skoro TV Gniezno tak często zajmuje się tematyką kulturalną i rozrywkową, trzeba kłaść szczególny nacisk na jej wysoki poziom oraz przygotowanie pracowników MOK wypowiadających się w mediach. Na drugim miejscu (trzykrotnie mniej informacji) znalazły się tematy edukacyjne, związane głównie ze szkolnictwem – zarówno imprezy szkolne, jak i zmiany w szkolnictwie czy inwestycje oświatowe. Nieco mniej popularny był sport. Dopiero po nim znalazły się tak ważne dla miasta kwestie inwestycji w infrastrukturę. Poza tym warto odnotować materiały poświęcone polityce władz miejskich – pod tą kategorią kryją się treści związane z decyzjami Prezydenta (w tym personalnymi, organizacyjnymi, także tymi związanymi z realizacją obietnic przedwyborczych), z celami i kierunkami działań władz (rozwój rynku, inwestycje w rozwój sportu, nowe imprezy kulturalne). Z kolei kategoria „inne” to na przykład regularne relacjonowane przez TV Gniezno „Złote gody”, różne jubileusze, życzenia świąteczne Prezydenta czy budżet obywatelski. Pozostałe tematy były odnotowywane jedynie sporadycznie.

Wniosek z rozkładu tematów jest następujący. Należy z jednej strony dbać o wysoką jakość tam, gdzie najczęściej się o tym mówi, z drugiej, jeżeli zależy władzom na częstszym pokazywaniu innych kwestii (np. inwestycji drogowych czy związanych z bezpieczeństwem),

to należy podjąć dodatkowe działania informacyjno-promocyjne właśnie na tych płaszczyznach.

Wykres 29. Sposób prezentacji: 1 informacyjny, 2 publicystyczny

Źródło: Badania własne.

W materiałach zdecydowanie dominował informacyjny sposób przekazu, sporadycznie można mówić o spojrzeniu publicystycznym. Ani jeden materiał nie miał charakteru polemicznego, ironicznego (prześmiewczego) czy postulatycznego.

2. TVP Regionalna – „Teleskop”

Analiza zawartości wyżej wspomnianego programu informacyjnego miała na celu wskazanie, w jaki sposób przedstawiany jest, przez regionalne media, Urząd Miasta Gniezna.

Analiza pozwoliła zauważyć, że wskazane medium skupia się na poczynaniach władz Miasta Poznania, zrzucając na dalszy tor inne wielkopolskie miasta. Gniezno w analizowanym materiale telewizyjnym zostało przytoczone tylko 29 razy. Ponadto czas newsa często tylko w części dotyczył wspomnianego wcześniej podmiotu, wspominając o nim przy okazji jakiś ważnych wydarzeń.

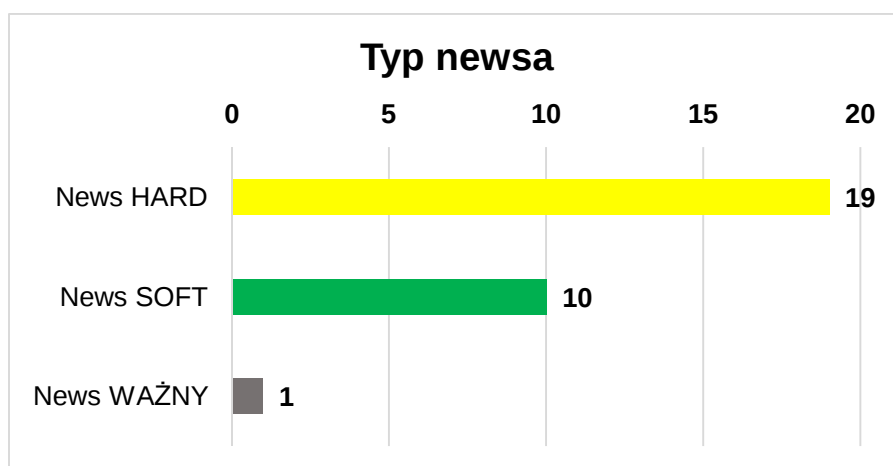
Tematyka newsów w większości miała pozytywny wydźwięk, w przychylny sposób przedstawiano Prezydenta Tomasza Budasza, jako dobrego włodarza Miasta Gniezna. Poruszane zagadnienia obejmowały najważniejsze wydarzenia z życia Gniezna, które mogłyby zainteresować także poznańską społeczność. Można pokusić się o wniosek,

że spośród wielkopolskich miast, to właśnie Gniezno było przytaczane w Teleskopie najrzadziej.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż telewizja to nadal bardzo powszechne medium, także wśród mieszkańców Gniezna. W związku z tym władze Gniezna powinny spróbować w większy sposób zaangażować Telewizję Polską w swoje działania, tzn. wysyłać ciekawsze informacje prasowe i więcej oraz lepiej informować o ciekawych wydarzeniach, czy podejmowanych decyzjach. Powszechnie wiadomo, że obraz wpływa na nas w największym stopniu, dlatego warto byłoby poprzez niego przedstawiać Gniezno i docierać do mieszkańców. Pozwoli to kształtować pozytywny wizerunek Urzędu i Prezydenta.

Może warto pomyśleć o jakiejś płatnej audycji o Gnieźnie, np. raz w miesiącu. Powiat poznański ma „Powiatowa 17”, Urząd Miasta Poznania ma swój program w WTK.

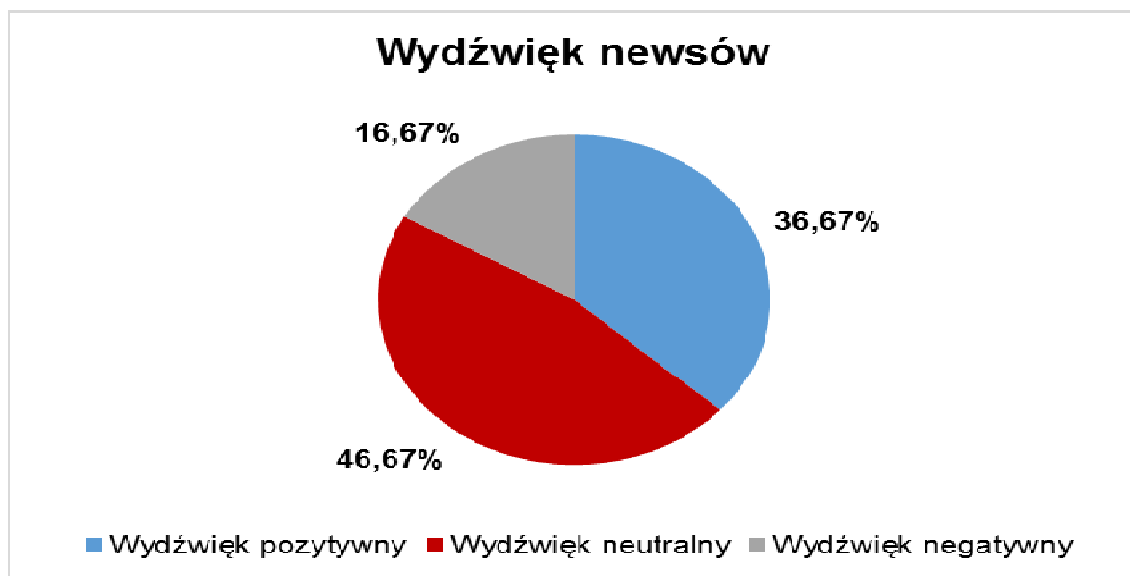
Wykres 30. Typy newsów w Teleskopie o poświęconych sytuacji w Gnieźnie

Źródło: Badania własne.

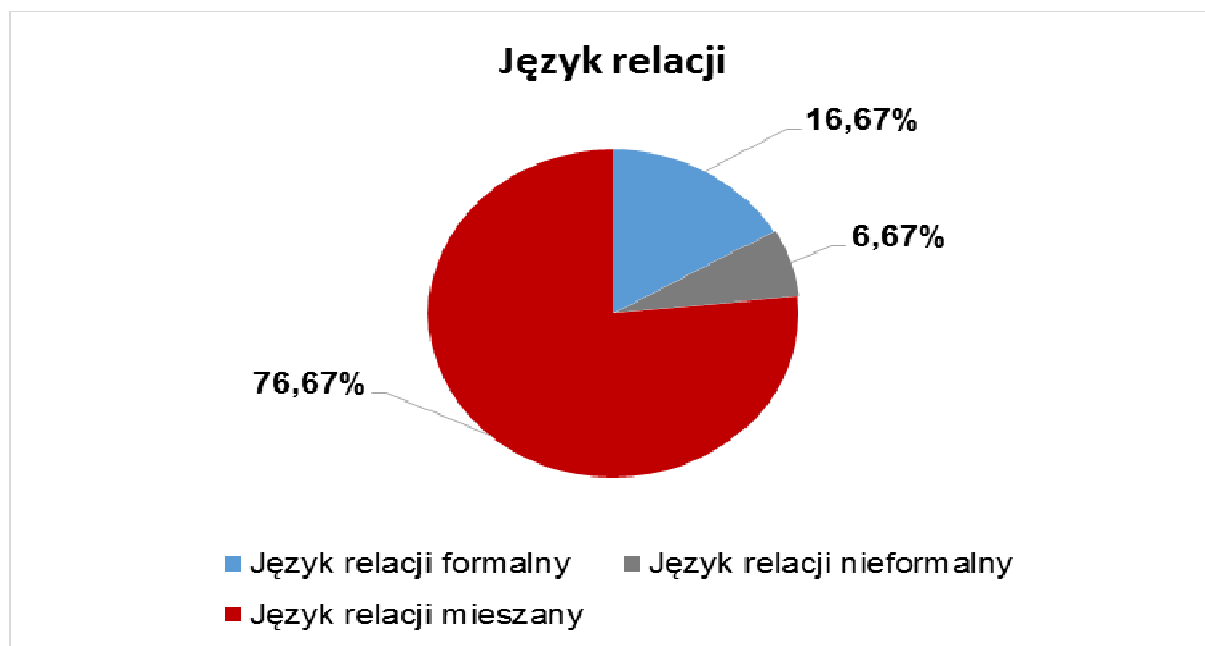
W „Teleskopie” najwięcej typów newsów to newsy hard, przedstawiały one ważne, bądź nawet kluczowe decyzje czy wydarzenia z życia miasta i jego władz. Aż 19 na 29 newsów to typ hard.

Wykres 31. Wydźwięk materiałów w Teleskopie

Źródło: Badania własne.

Wykres 32 i 33. Język relacji dziennikarskiej

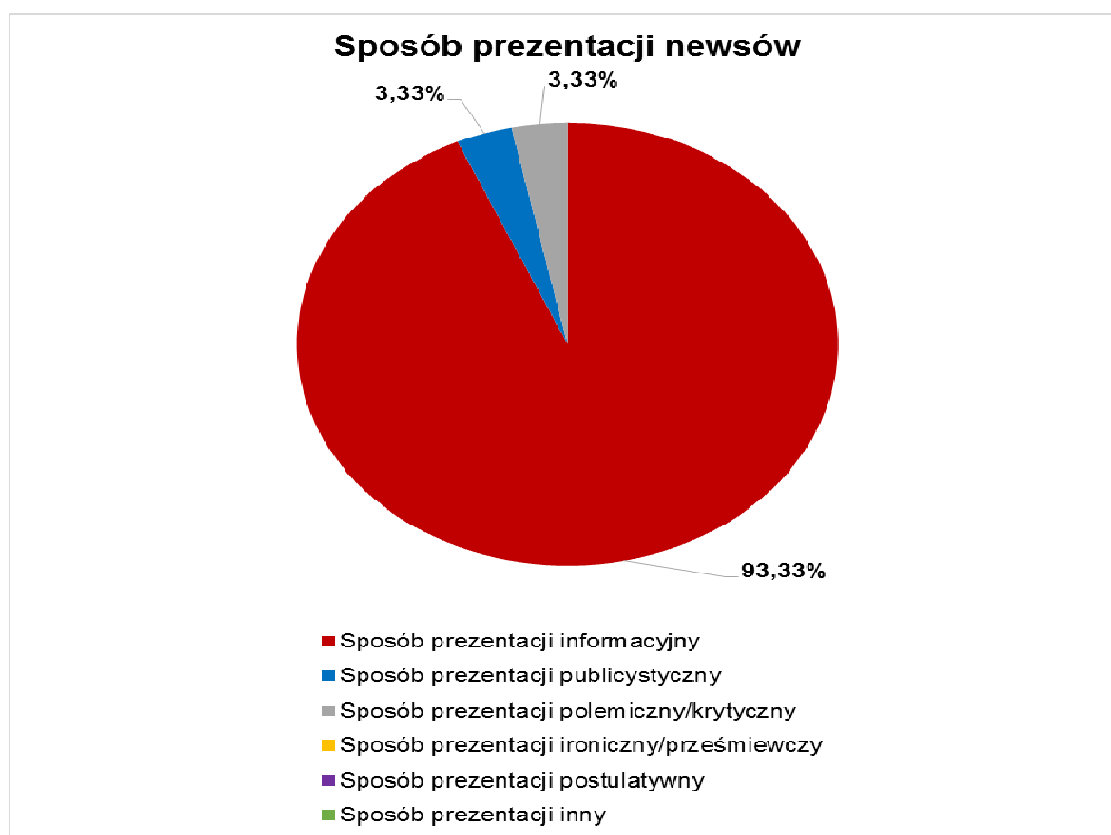

Źródło: Badania własne.

Najczęściej używanym językiem w „Teleskopie” był język mieszany, tworzący połączenie języka formalnego z nieformalnym oraz języka emocjonalnego z nieemocjonalnym.

Wykres. 34. Sposób prezentacji materiałów dziennikarskich w Teleskopie

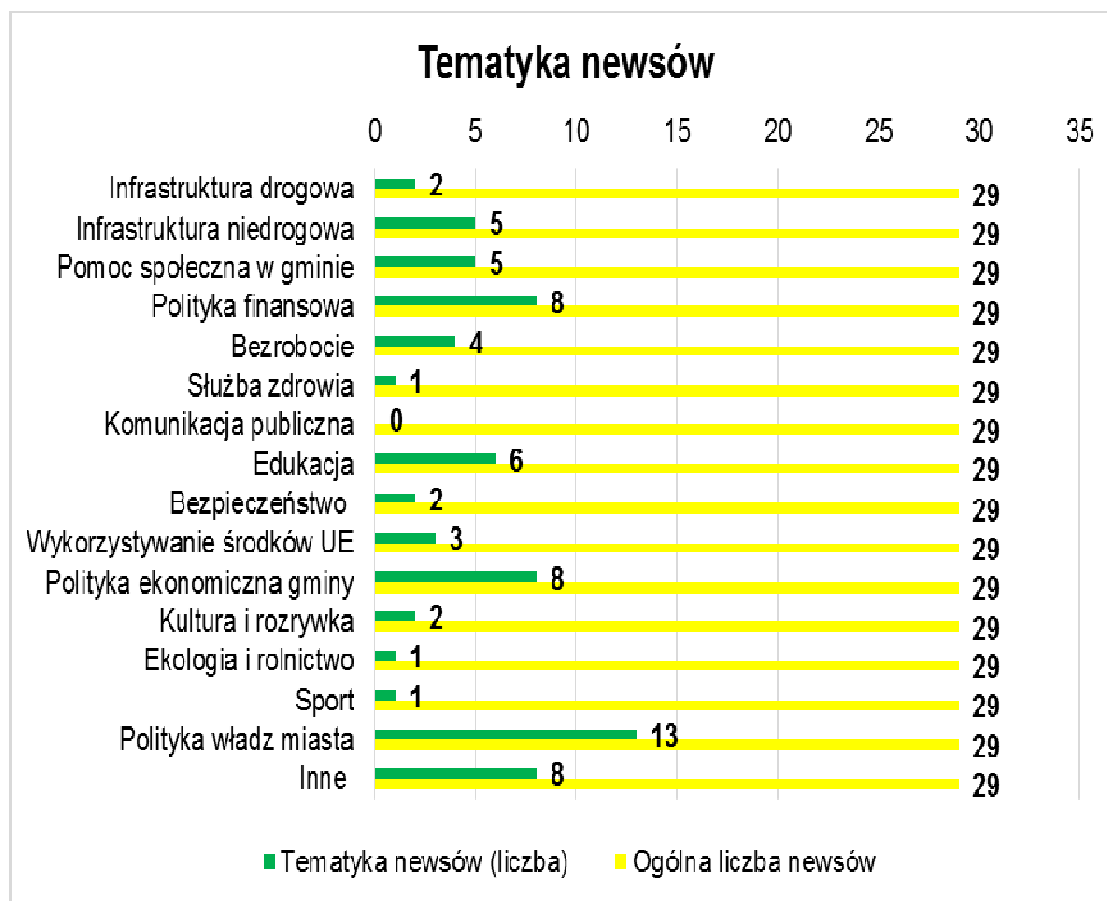
Źródło: Badania własne.

Wykres. 35. Framing

Źródło: Badania własne.

Wykres. 36. Tematyka materiałów

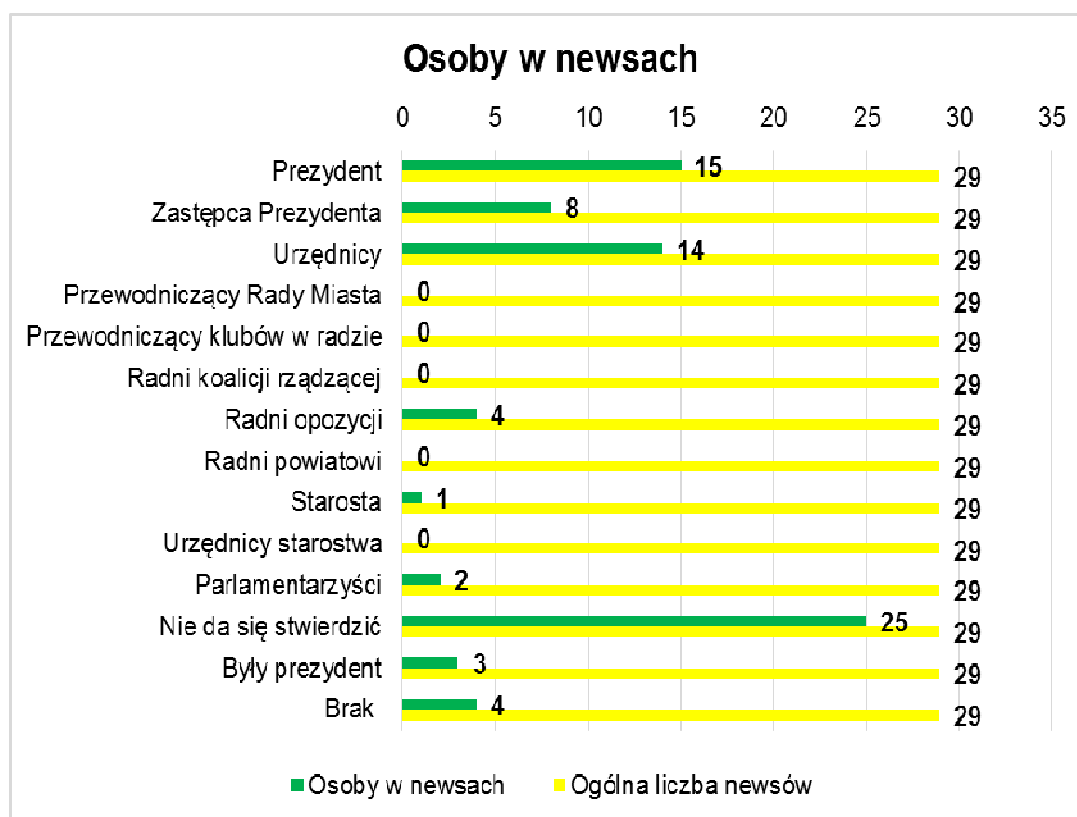

Źródło: Badania własne.

Tematyka dominująca w „Teleskopie” to: polityka władz miasta, polityka ekonomiczna gminy, polityka finansowa czy inne. Były to tematy podejmujące budowę dróg w Gnieźnie czy zagospodarowanie terenu np. tzw. Sprawa Pławnika, czy wszelkie działania związane z obchodami rocznicy Chrztu Polski.

Teleskop, w którym dominują newsy twarde (Hard) zajmuje się głównie tematami „poważnymi”, w szczególności działaniami władz miasta w najważniejszych sferach: polityki i ekonomii. Co nie zmienia faktu, że 29 materiałów to na okres 18 miesięcy bardzo mało, zważywszy, że część z tego dotyczy rocznicy 1050-lecia chrztu.

Wykres 37. „Aktorzy” – osoby wypowiadające się w newsach do kamery

Źródło: Badania własne.

W „Teleskopie” najczęściej pojawiał się Prezydent oraz Urzędnicy, a także osoby, nie podlegające żadnej kategorii. Względnie często wypowiadali się także zastępcy Prezydenta. Dziennikarze TVP zgodnie z regułami sztuki rozbudowują newsy o setki, często pytając o zdanie mieszkańców i osoby, których dotyczy dana relacjonowana kwestia. Stąd tak duża liczba osób zakwalifikowana jako „nie da się stwierdzić”.

3. Portale internetowe: gniezno24.com, informacjelokalne.pl, gniezno.naszemiasto.pl, e-gniezno.pl, moje-gniezno.pl.

Analiza zawartości wyżej wspomnianych portali internetowych ma na celu wskazanie, w jaki sposób przedstawiany jest, przez lokalne media, Urząd Miasta Gniezna. Ogólna liczba newsów w wyżej wymienionych portalach to 361 artykułów, w badanym okresie od listopada 2014 (wybory samorządowe) do końca czerwca 2016.

Analizowane tytuły pozwoliły postawić wniosek, iż większość materiałów ma neutralny wydźwięk, co może prowadzić do przekonania, że celem gnieźnieńskich portali

internetowych jest przekazanie informacji z pominięciem komentarza odautorskiego. Dziennikarz opiera się na wypowiedziach osób, dając czytelnikowi możliwość samodzielnej oceny i interpretacji. Newsy w większości będące informacjami, relacjami i wzmiankami, z informacyjnym sposobem relacji. Rama interpretacyjna w większości przypadków niemożliwa do wskazania. Każdy artykuł był poparty zdjęciem, które miało neutralny bądź pozytywny wydźwięk. Często pojawiały się całe galerie, obrazujące daną sytuację czy przytaczane wydarzenie.

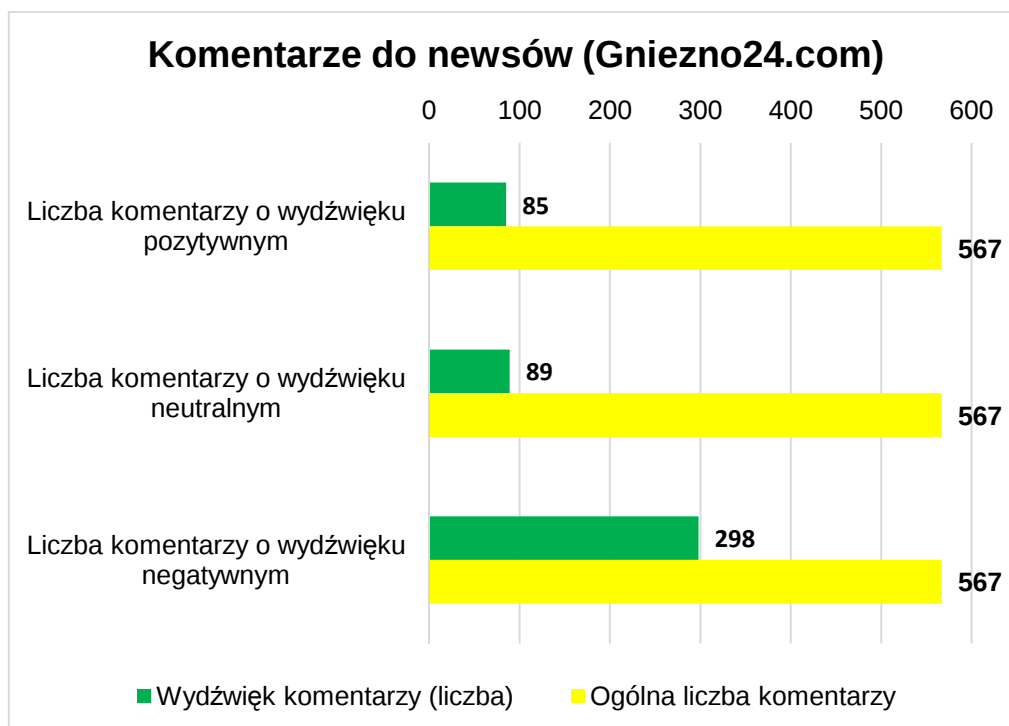
Ze względu na specyfikę portali internetowych, gdzie można wyrazić swoje zdanie, częstym zjawiskiem w analizowanych materiałach były komentarze mieszkańców Gniezna, interesujących się polityką lokalną. Zazwyczaj cechowały się negatywnym wydźwiękiem, krytykując poczynania Prezydenta Tomasza Budasza i jego współpracowników.

Komentarze to najłatwiejszy sposób wyrażenia opinii przez mieszkańców, w taki sposób mogą oni przedstawić swoje niezadowolenie na zastałą sytuację. Warto zwrócić na nie uwagę, śledzić wpisy i odnosić się do nich. Oczywiście należy pamiętać o tym, że komentujący zwykle z większą łatwością wskazują wady niż zalety podejmowanych przez władzę decyzji.

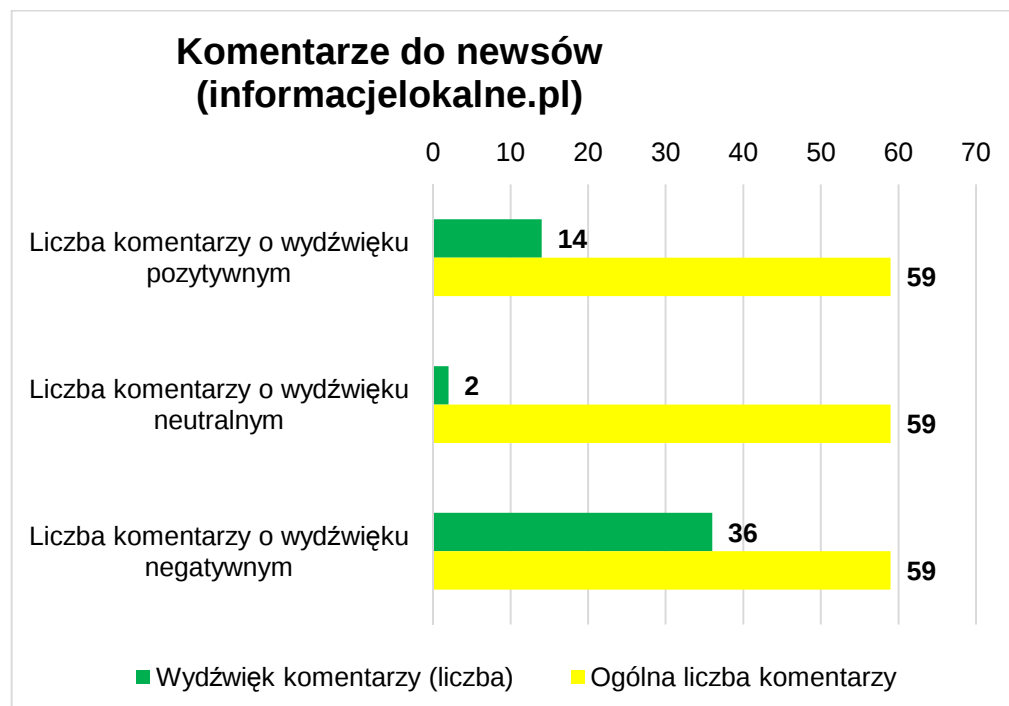
Inne spojrzenie przedstawił tylko jeden z portali „moje-gniezno.pl”. Redakcja pozwoliła sobie na skomentowanie poczynañ Prezydenta i urzędu. Portal bardzo często oprócz opinii osób trzecich, przytaczał własne zdanie i komentował z własnej perspektywy.

Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że bardzo często w newsach pojawiał się Prezydent Tomasz Budasz, równie często towarzyszyło temu jego zdjęcie. Dziennikarz przytaczał zdanie wójarza miasta, konfrontując je z innymi wypowiedziami. Zazwyczaj opinie Prezydenta były skonfrontowane z wypowiedziami radnych opozycyjnych,

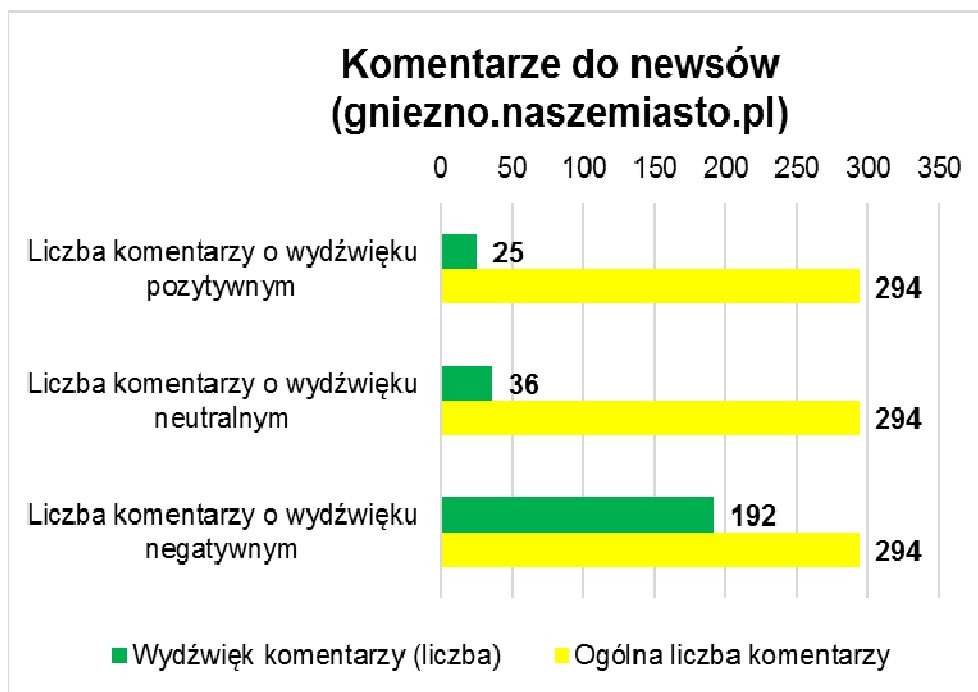
Wykres. 38, 39, 40, 41, 42. Wydzwięk komentarzy do informacji na portalach internetowych

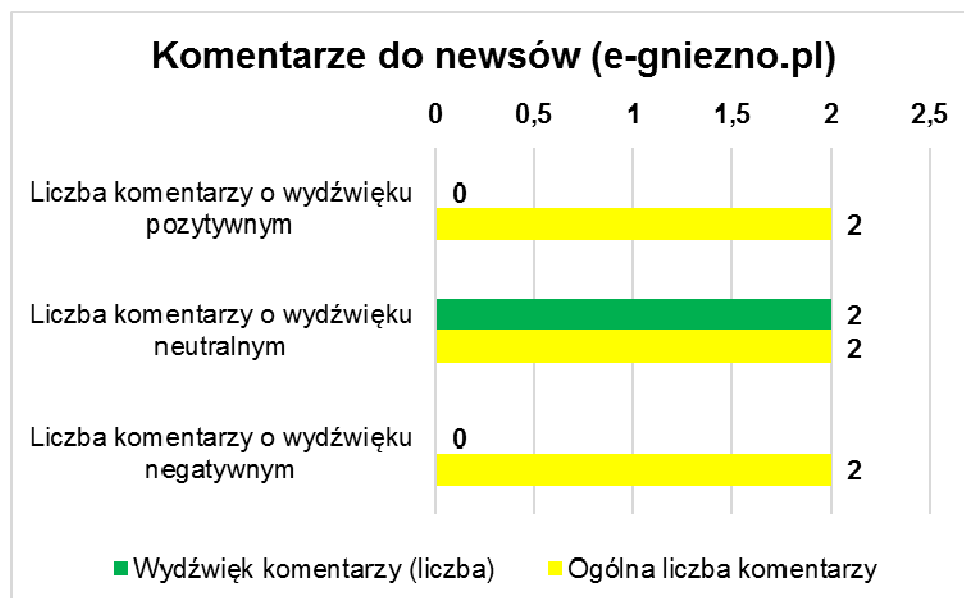
Źródło: Badania własne.

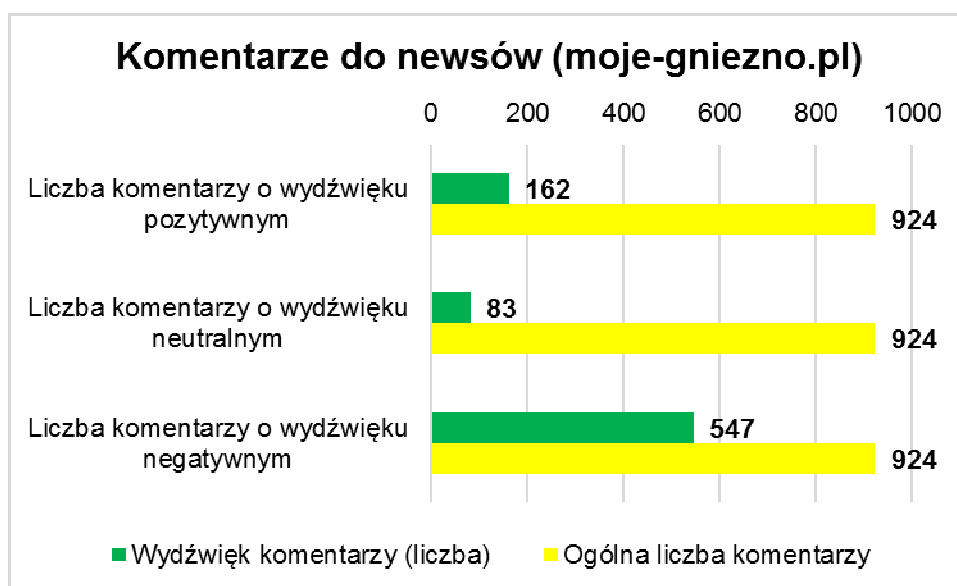
Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

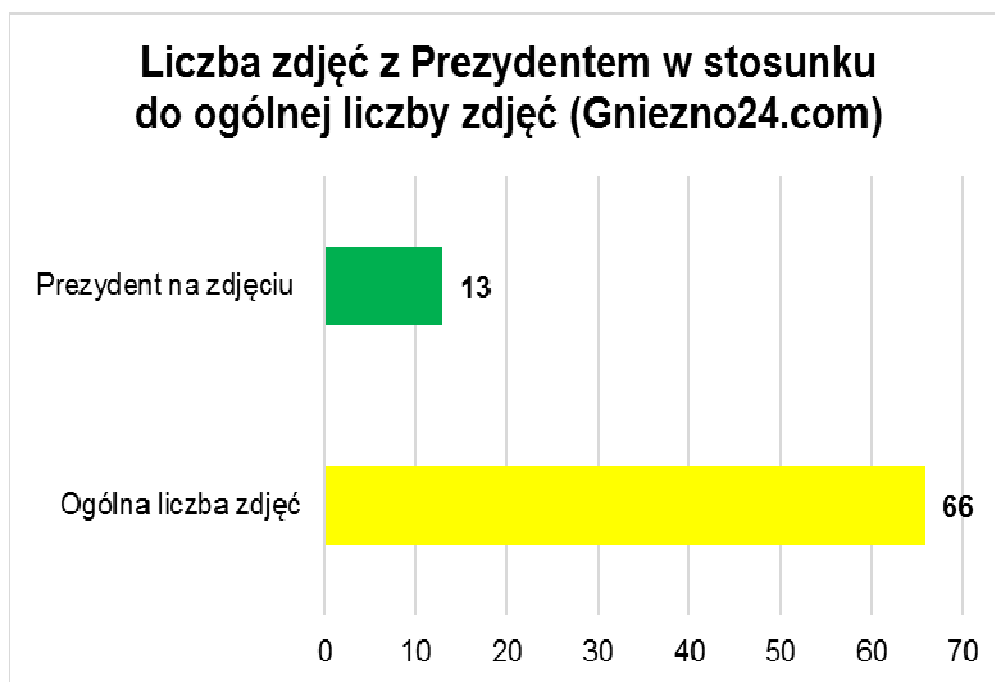
Źródło: Badania własne.

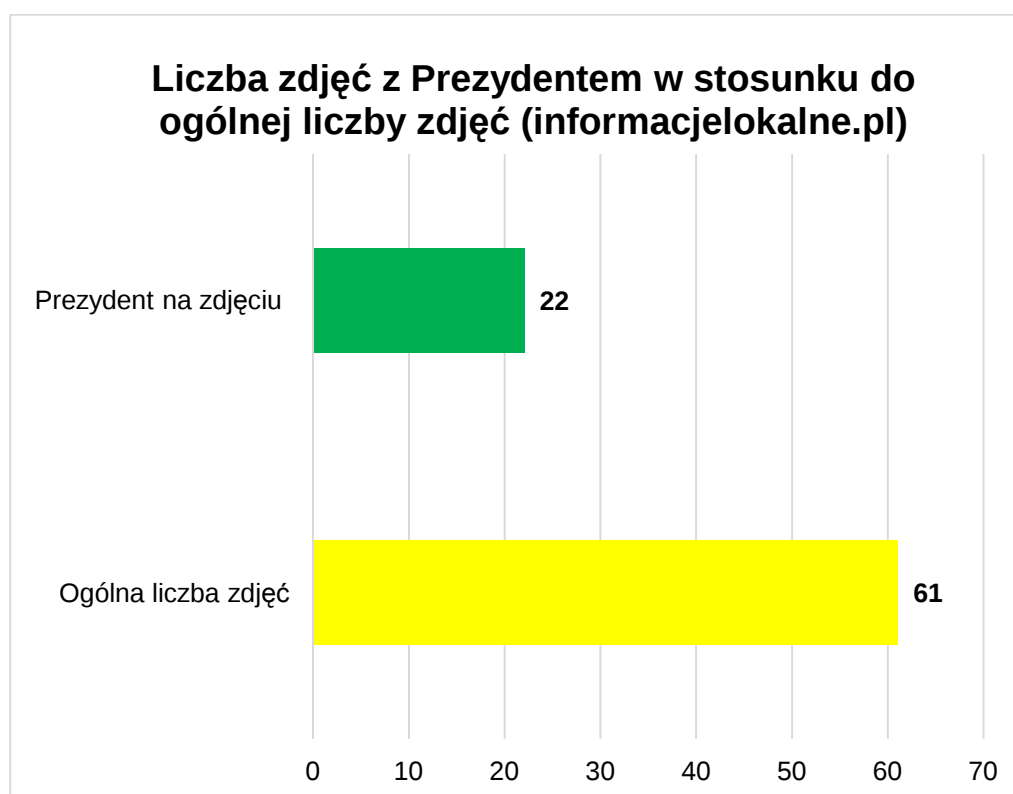
Źródło: Badania własne.

Najwięcej komentarzy do newsów pojawiało się w takich portalach jak: Gniezno24.com, gniezno.naszemiasto.pl czy moje-gniezno.pl. W zdecydowanej większości były to komentarze nieprzychylnie, krytykujące poczynania Prezydenta Tomasza Budasza oraz jego współpracowników. Najwięcej komentarzy pojawiło się przy okazji takich tematów jak: „Dariusz Pilak dyrektorem MOK-u!”, „Gniezno: Wiemy ile był Prezydent zarobi jako prezes Towarzystwa Budownictwa Społecznego”, „Mieszkańcy: Nie dla obwodnicy przez Pławnik!”, „Prezydent straszy facebook’owiczów Sądem?”, „Kto zostanie Dyrektorem Wydziału Edukacji?”, „300 uchodźców trafi do Gniezna? Są dla nich mieszkania!”, „Komunikat Prezydenta Miasta Gniezna w sprawie uchodźców” czy „Ile zarabiają prezesi PEC-u, MPK i dyrektor MOK-u?”.

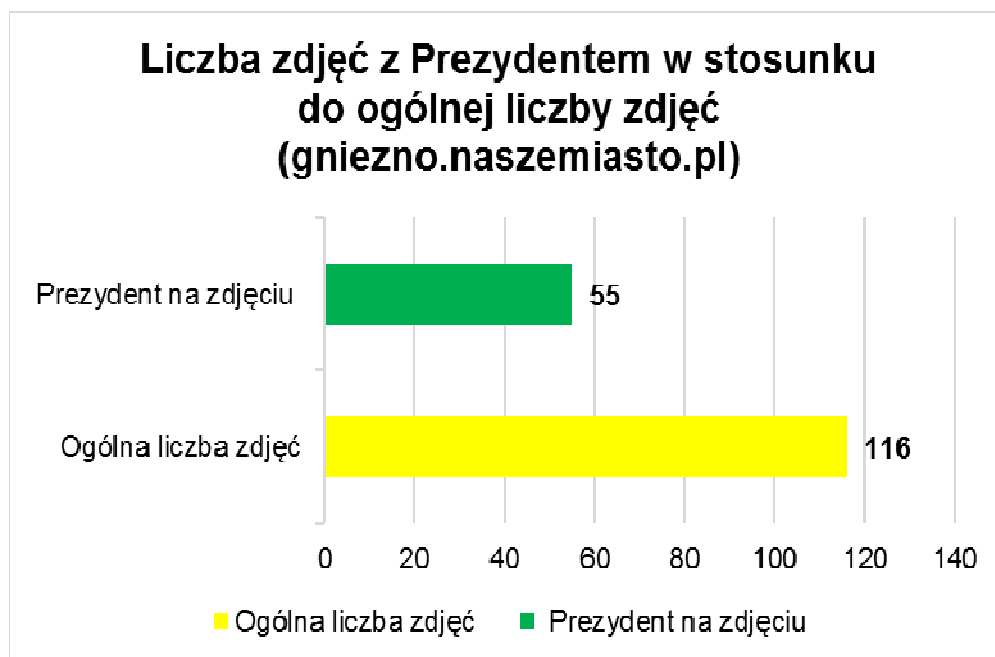
Wykres. 43, 44, 45, 46, 47. Zdjęcia Prezydenta na portalach

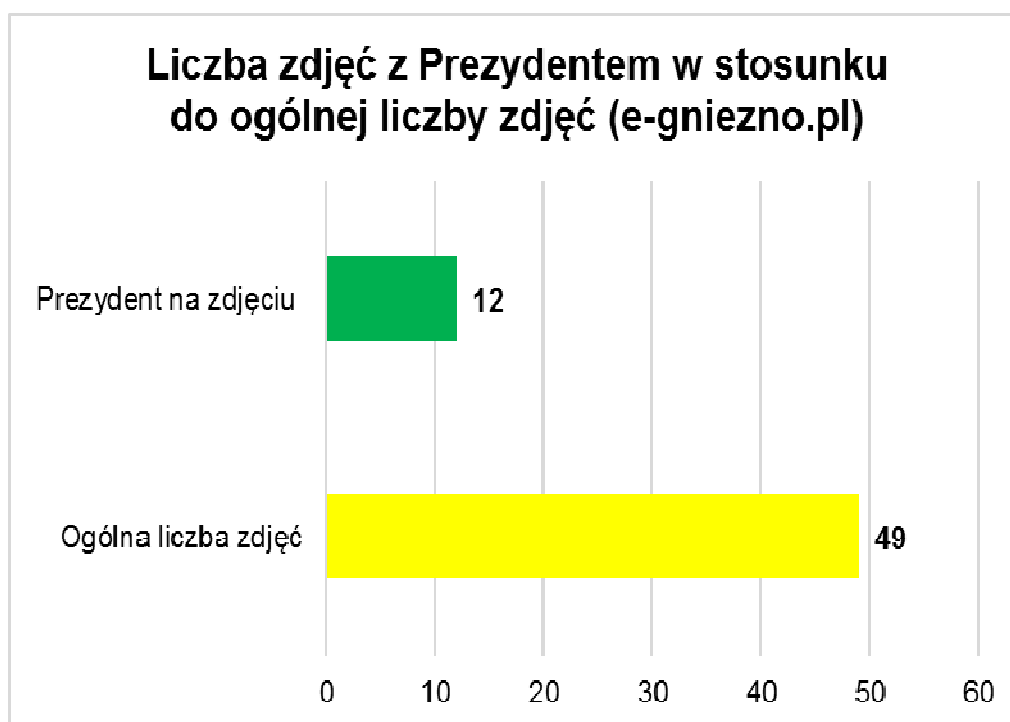
Źródło: Badania własne.

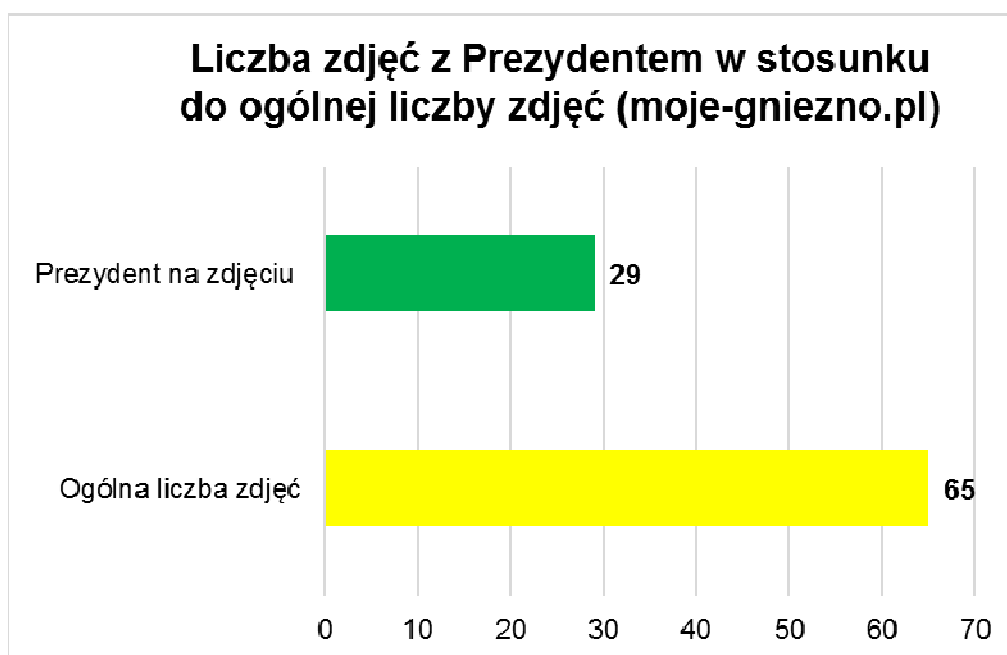
Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

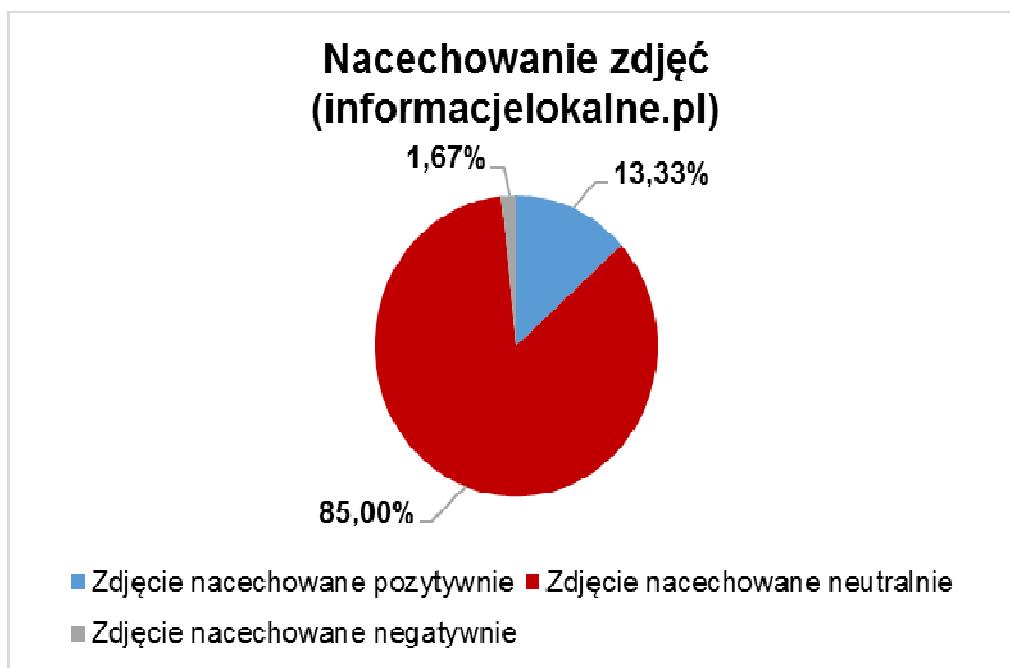
Źródło: Badania własne.

Prezydent zdecydowanie pojawiał się najczęściej na zdjęciach towarzyszących artykułom w Internecie. Należy zaznaczyć, że do każdego artykułu przypisane było konkretne zdjęcie, często nawet cała galeria zdjęć.

Wykres. 48, 49, 50, 51, 52. Wydźwięk zdjęć

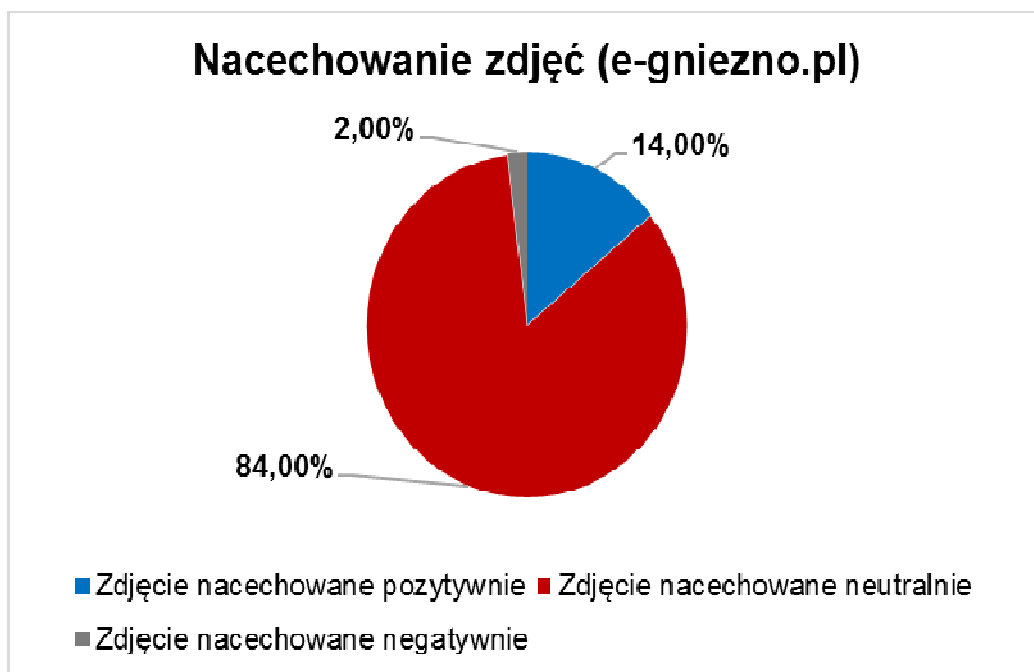
Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

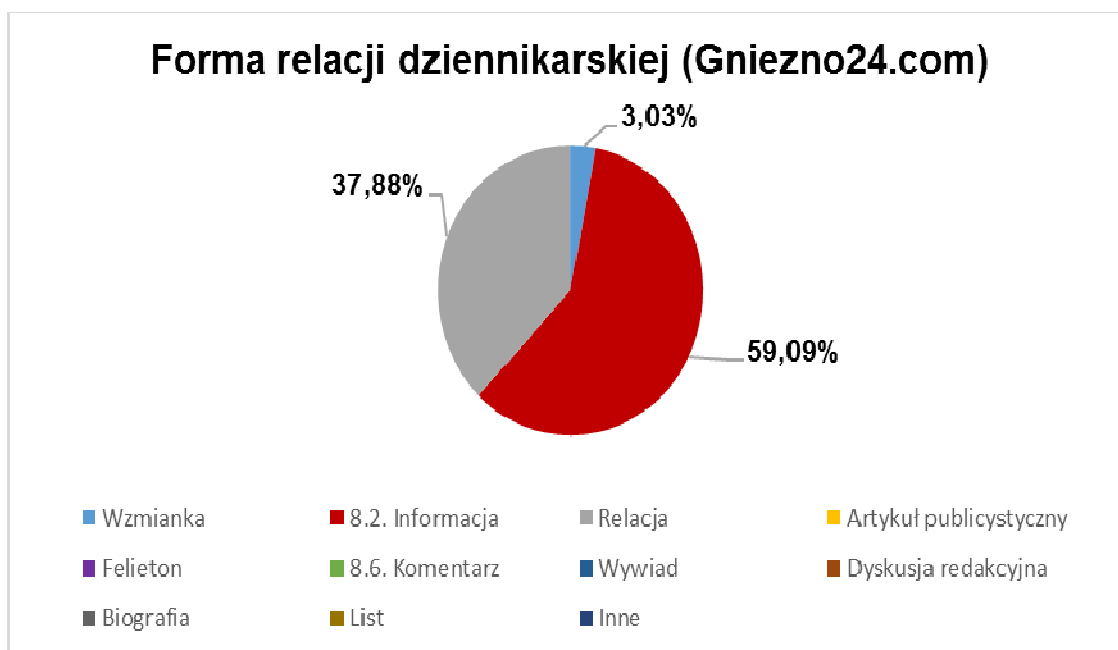
Źródło: Badania własne.

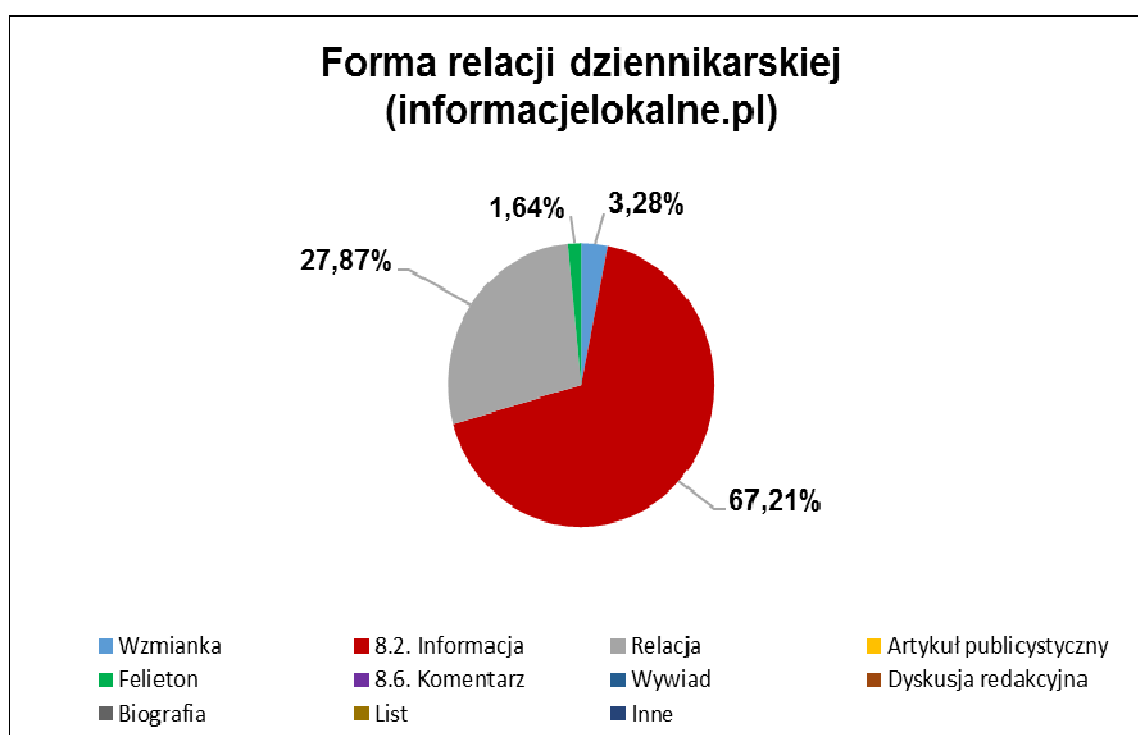
Źródło: Badania własne.

Zdjęcia pojawiające się przy okazji artykułów miały w większości neutralny charakter, przedstawiały wizerunek Prezydenta podczas pracy, czy jakichś ważnych wydarzeń. Najwięcej zdjęć o pozytywnym wydźwięku przedstawił portal gniezno24.com.

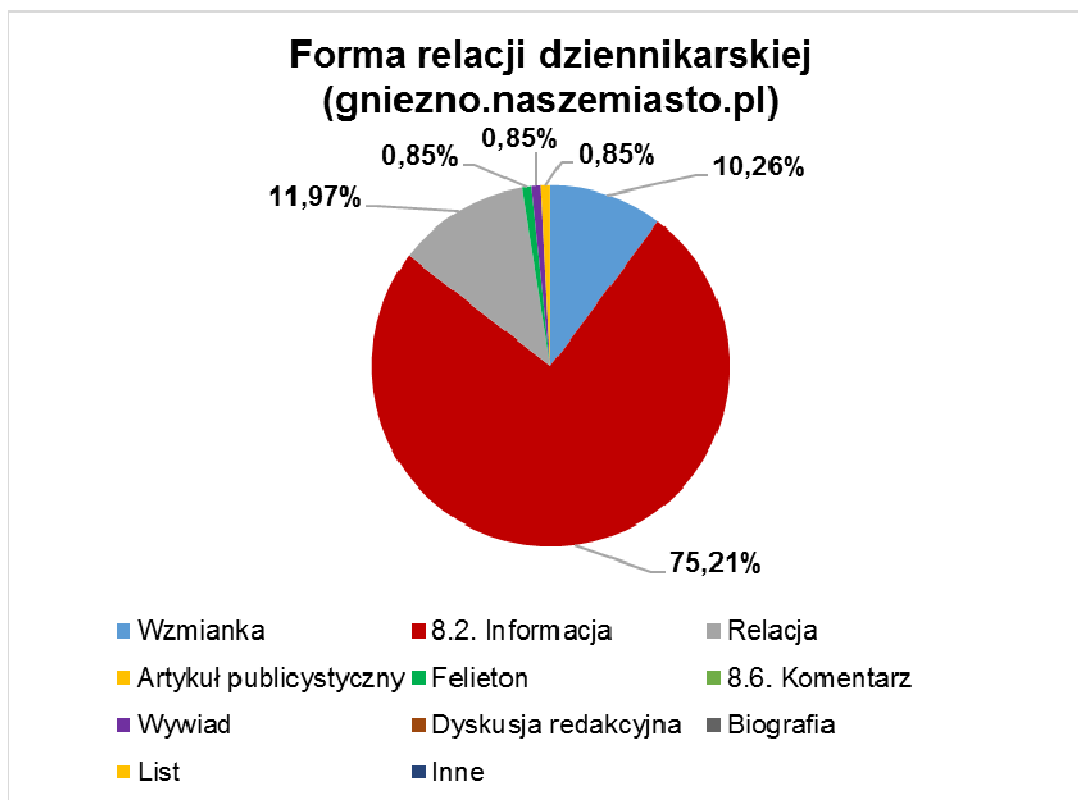
Wykres. 53, 54, 55, 56, 47, 58. Gatunki medialne na portalach internetowych

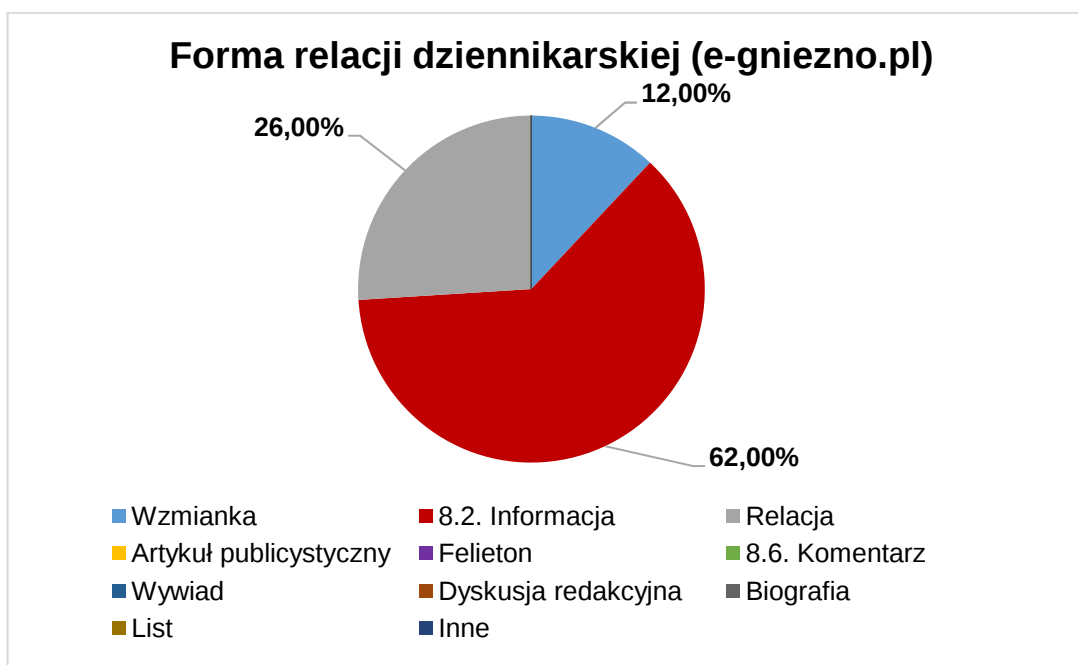
Źródło: Badania własne.

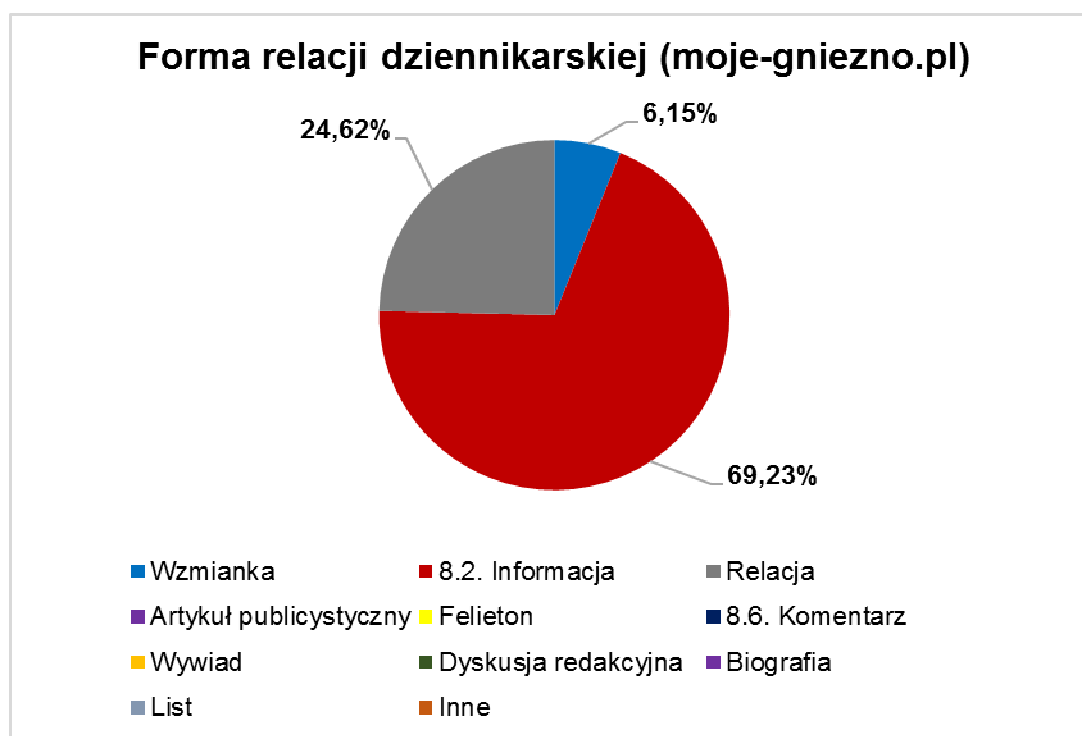
Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

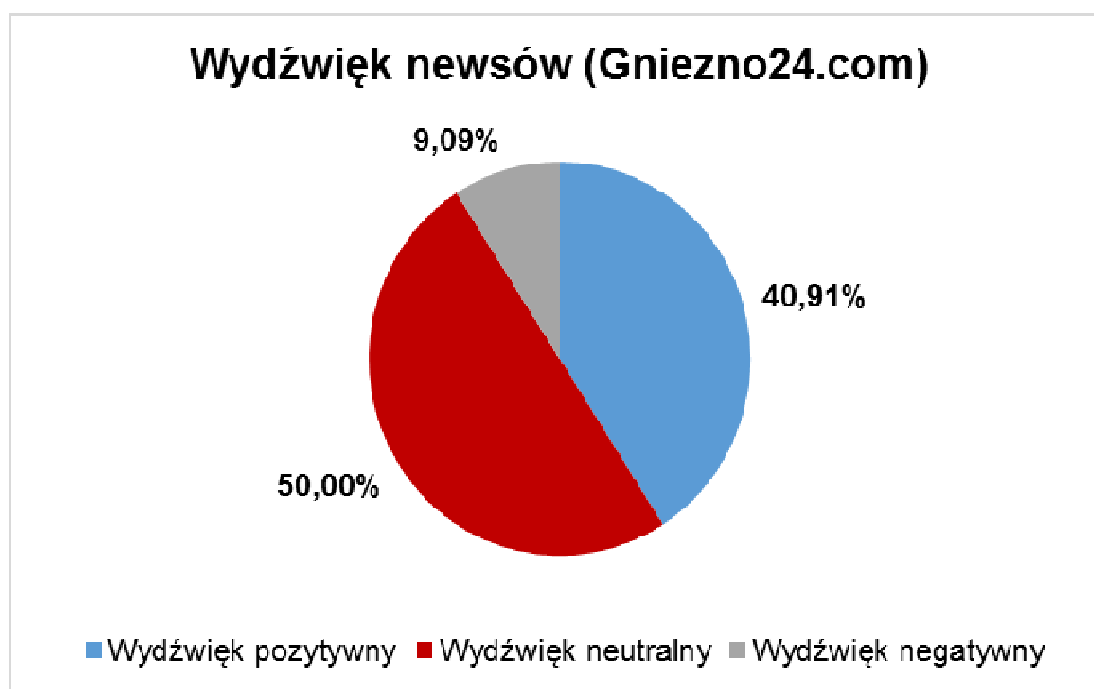
Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

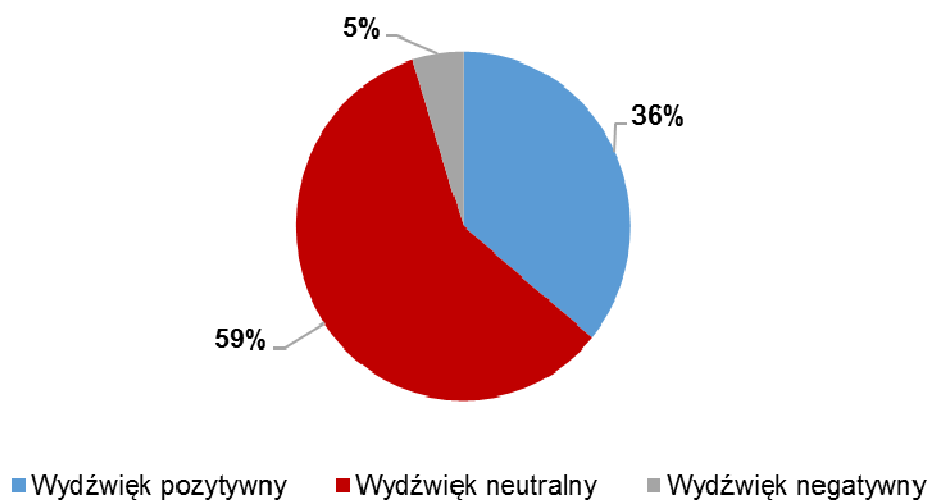
Forma relacji dziennikarskiej we wszystkich portalach była podobna, możemy wyróżnić: informację, wzmiankę czy relację. To one pojawiały się najczęściej.

Wykres. 59, 60, 61, 62, 63. Ogólny wydźwięk materiałów na portalach

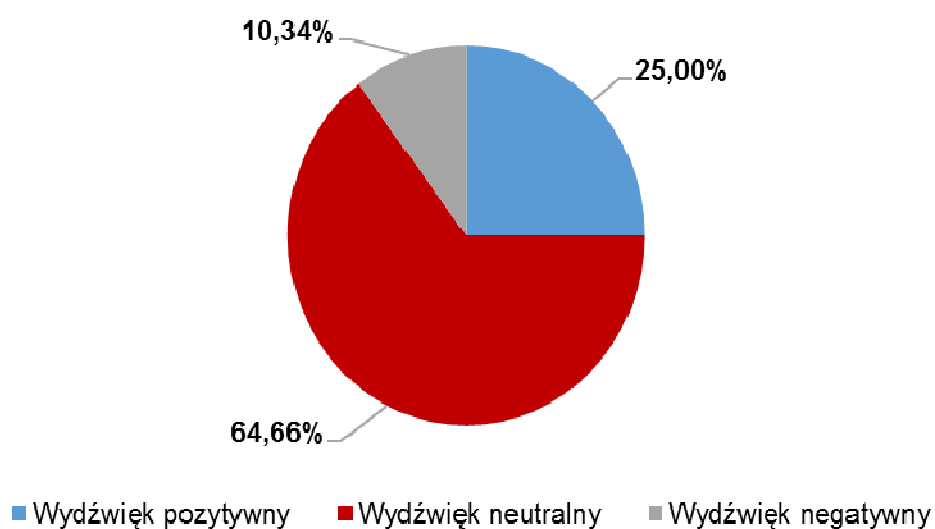
Źródło: Badania własne.

Wydźwięk newsów (informacjelokalne.pl)

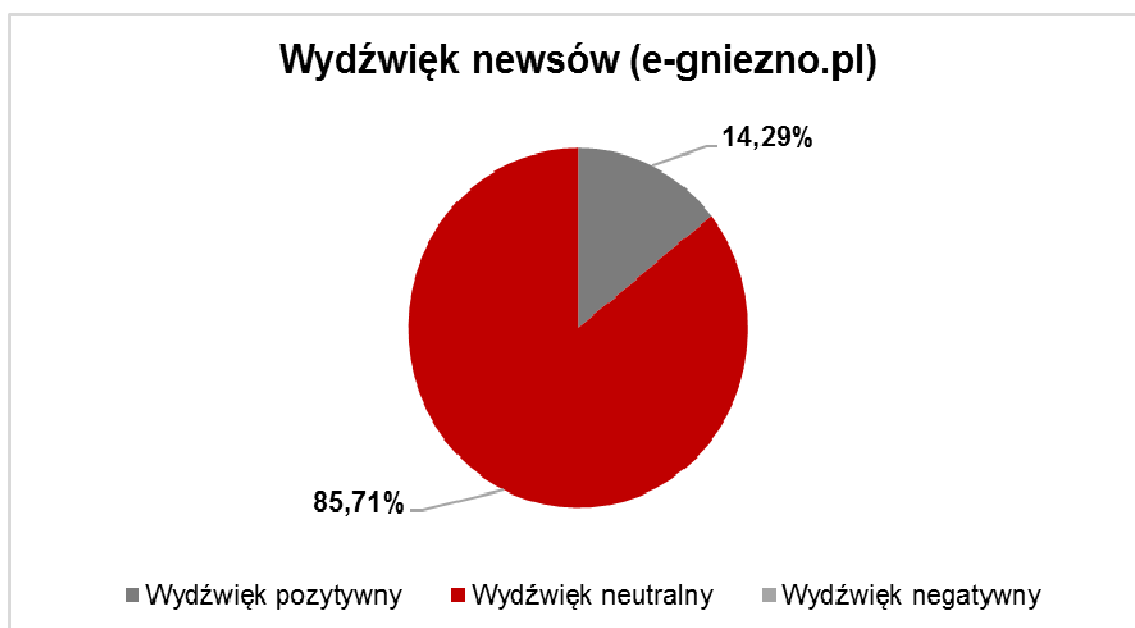

Źródło: Badania własne.

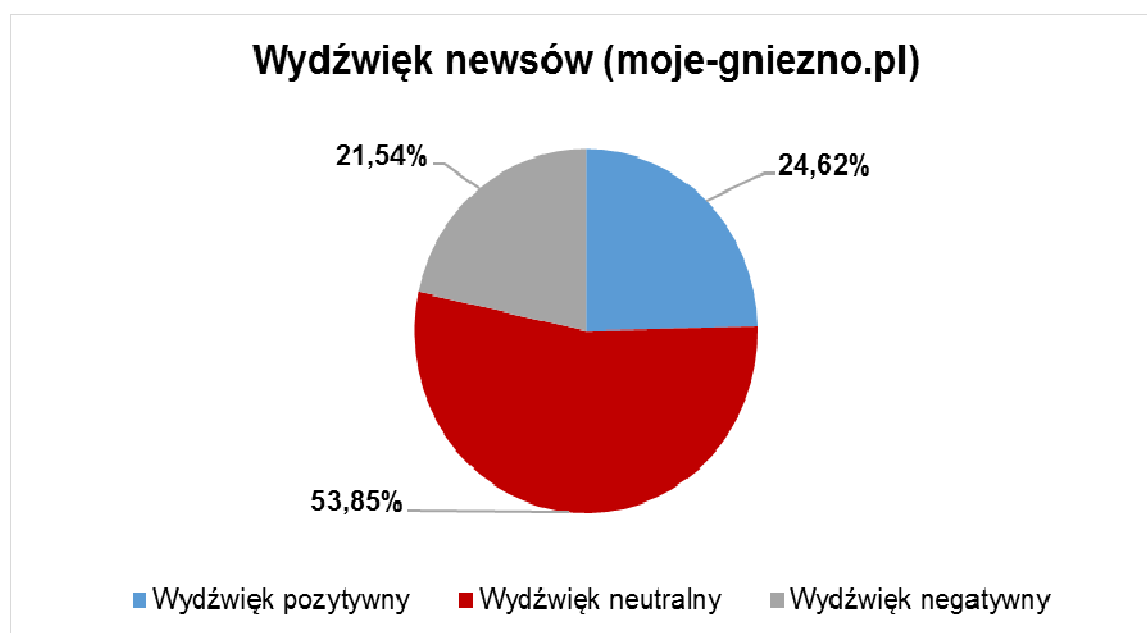
Wydźwięk newsów (gniezno.naszemiasto.pl)

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Wydźwięk newsów, tak jak to zostało przedstawione w części opisowej badania, był w większości neutralny. Widać jednak różnicę pomiędzy e-gniezno.pl (brak negatywnych), a pozostałymi.

Wykres. 64, 65, 66, 67, 68. Ogólny sposób prezentacji materiałów na portalach

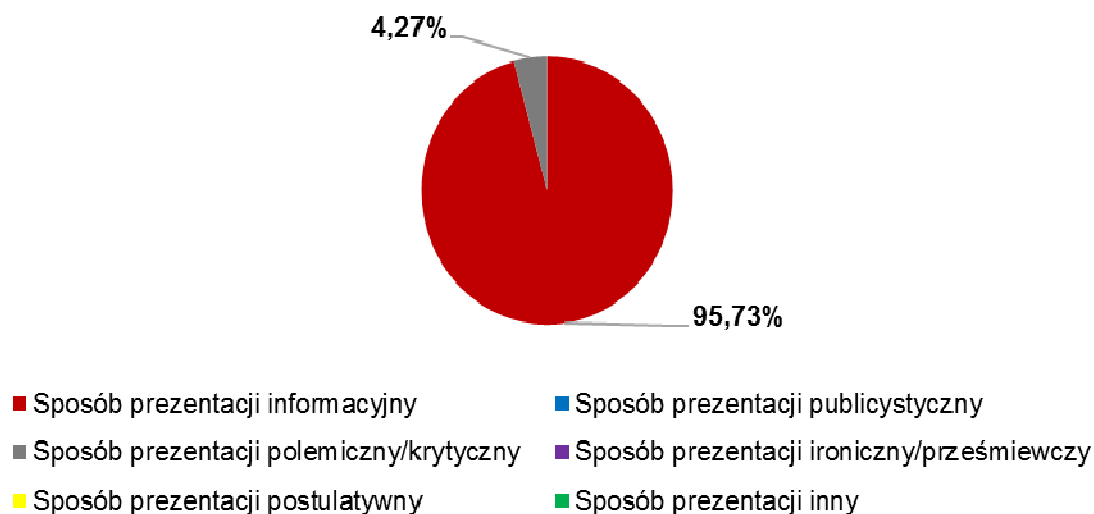

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Sposób prezentacji newsów (gniezno.naszemiasto.pl)

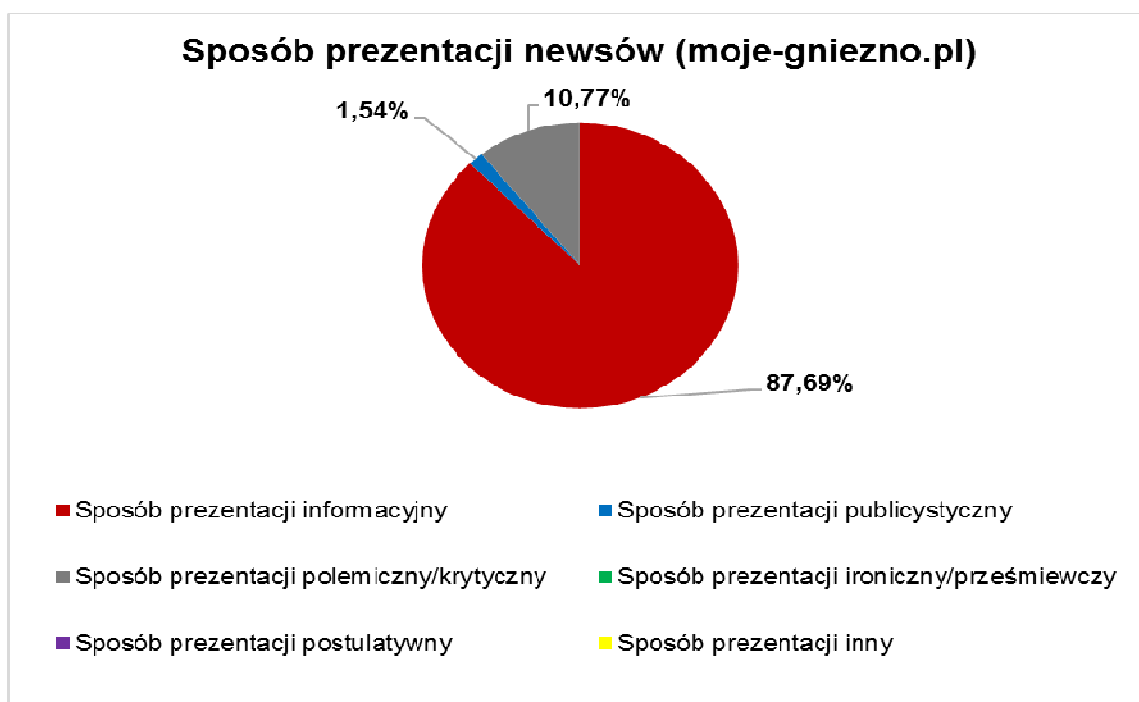

Źródło: Badania własne.

Sposób prezentacji newsów (e-gniezno.pl)

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

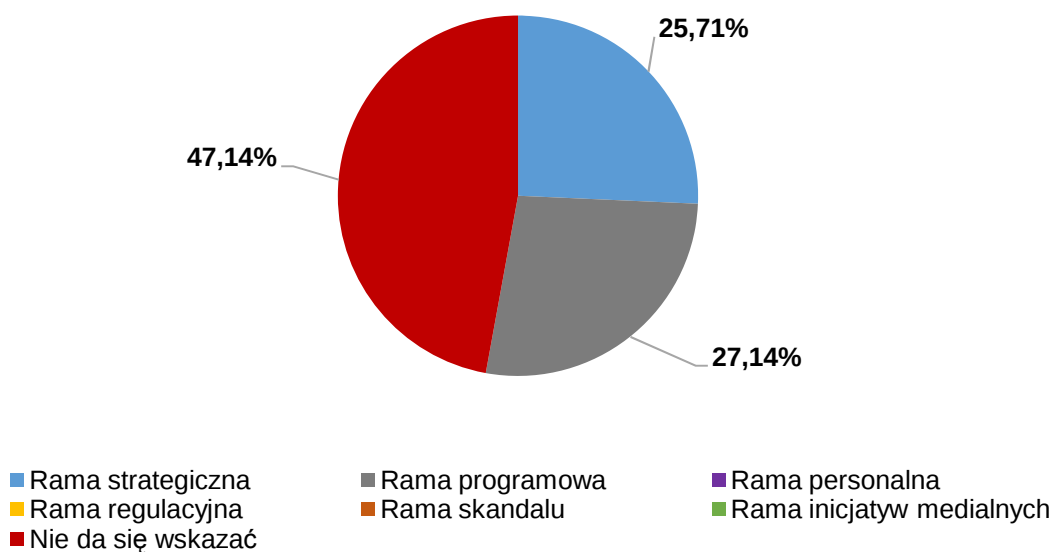
Powyższe wykresy przedstawiają, że na portalach internetowych przeważał informacyjny sposób prezentacji newsów. (Zostało to szerzej wyjaśnione w opisowej części badania). Portale skupiały się na tym, aby dostarczyć czytelnikowi gotową, skondensowaną notatkę/news, bez wtrącania własnego komentarza.

Wykres. 69, 70, 71, 72, 72. Framing na portalach

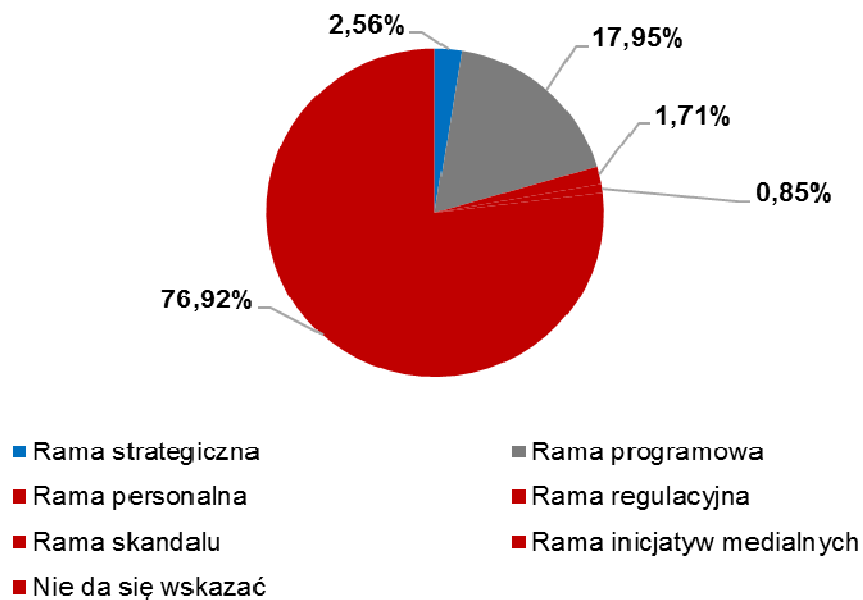
Źródło: Badania własne.

Rama przedstawiania newsów (informacjelokalne.pl)

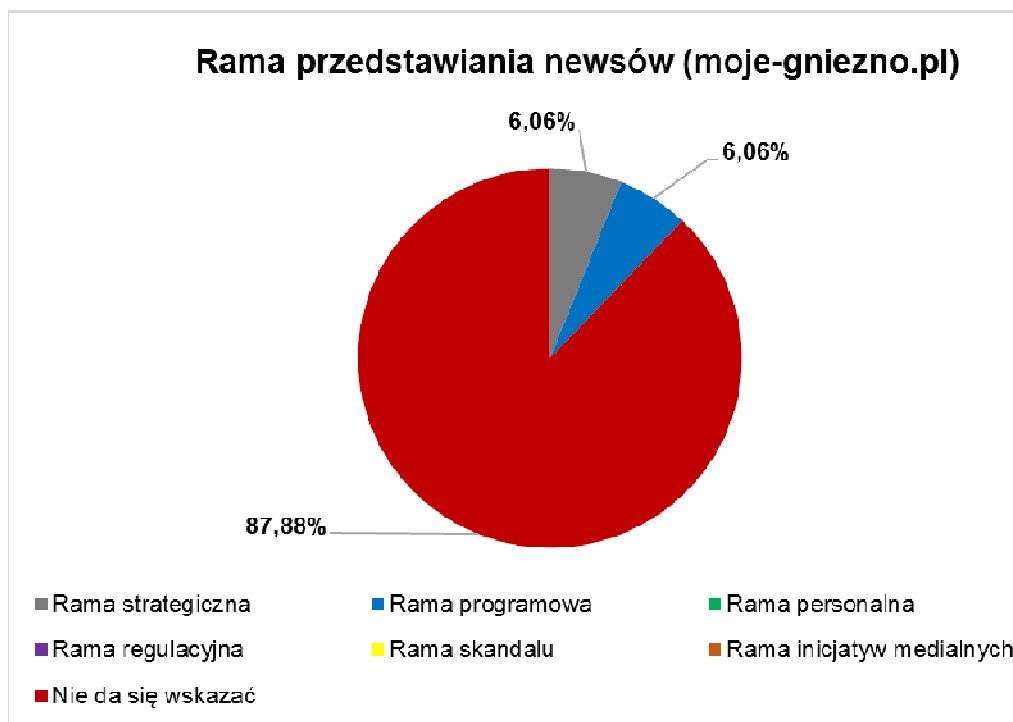

Źródło: Badania własne.

Rama przedstawiania newsów (gniezno.naszemiasto.pl)

Źródło: Badania własne.

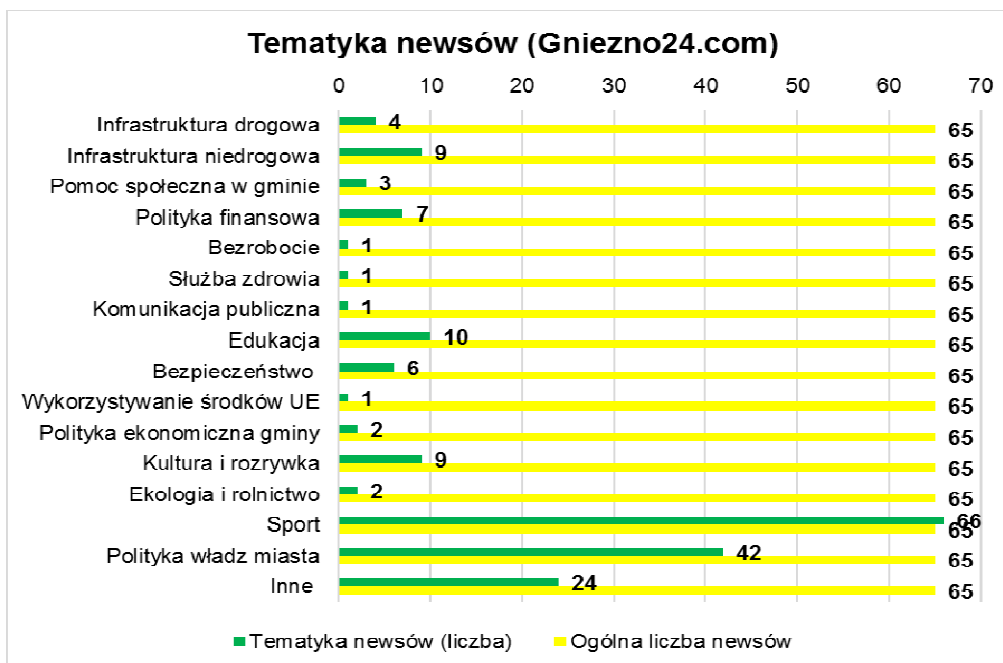
Źródło: Badania własne.

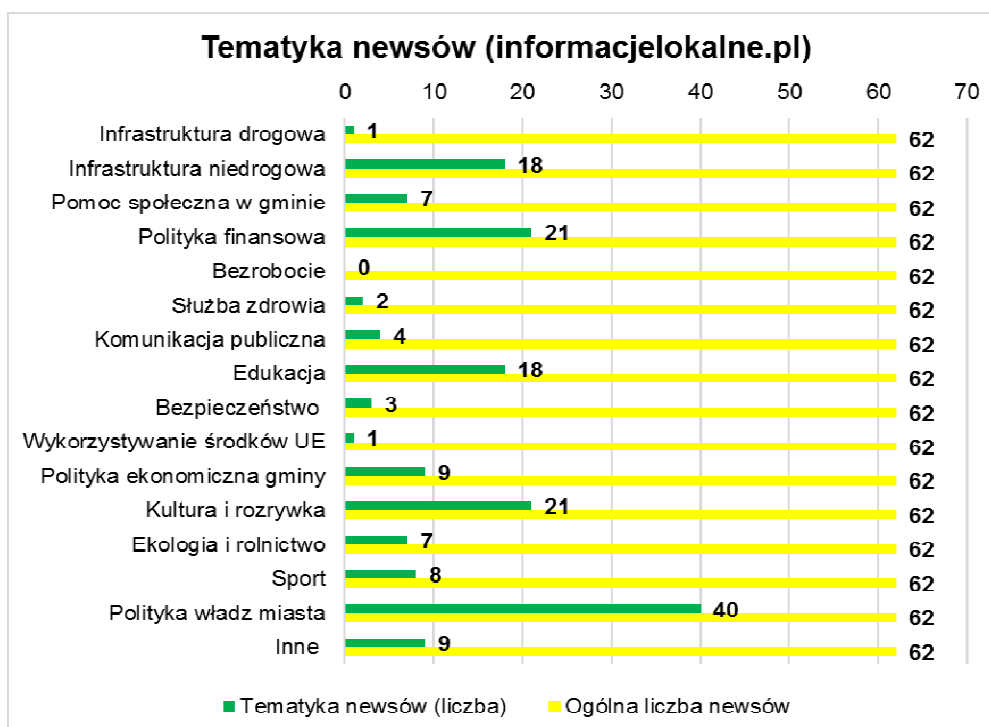
Źródło: Badania własne.

Rama przedstawiania newsów była często trudna do zdefiniowania, dlatego też najczęściej wskazaną przez badacza odpowiedzią w trakcie kodowania newsów było: „nie da się stwierdzić”. Pozostałe ramy to programowa i strategiczna. Największe rozróżnienie ram można było zaobserwować na portalu Informacjelokalne.pl.

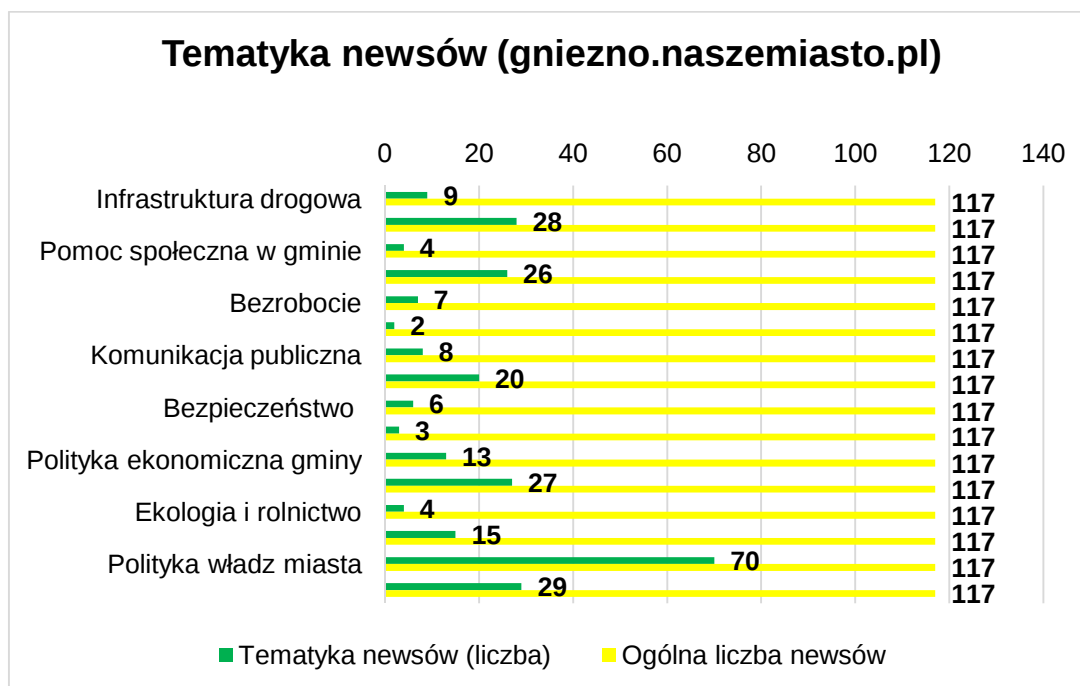
Wykres. 73, 74, 75, 76, 77. Tematyka materiałów z portali

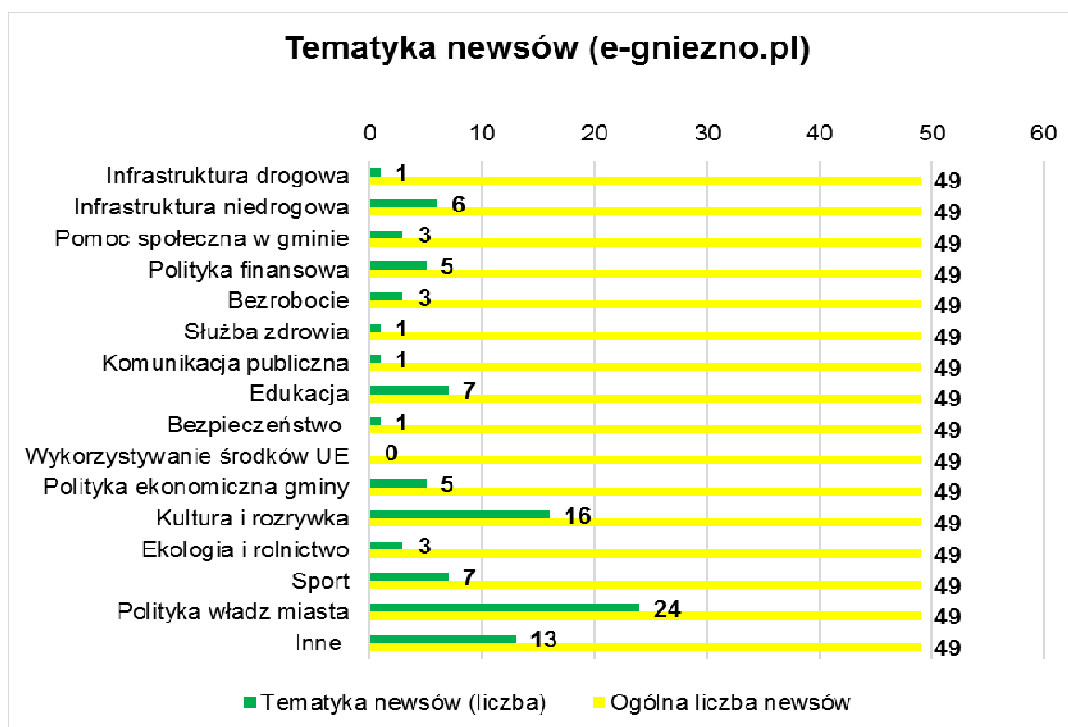
Źródło: Badania własne.

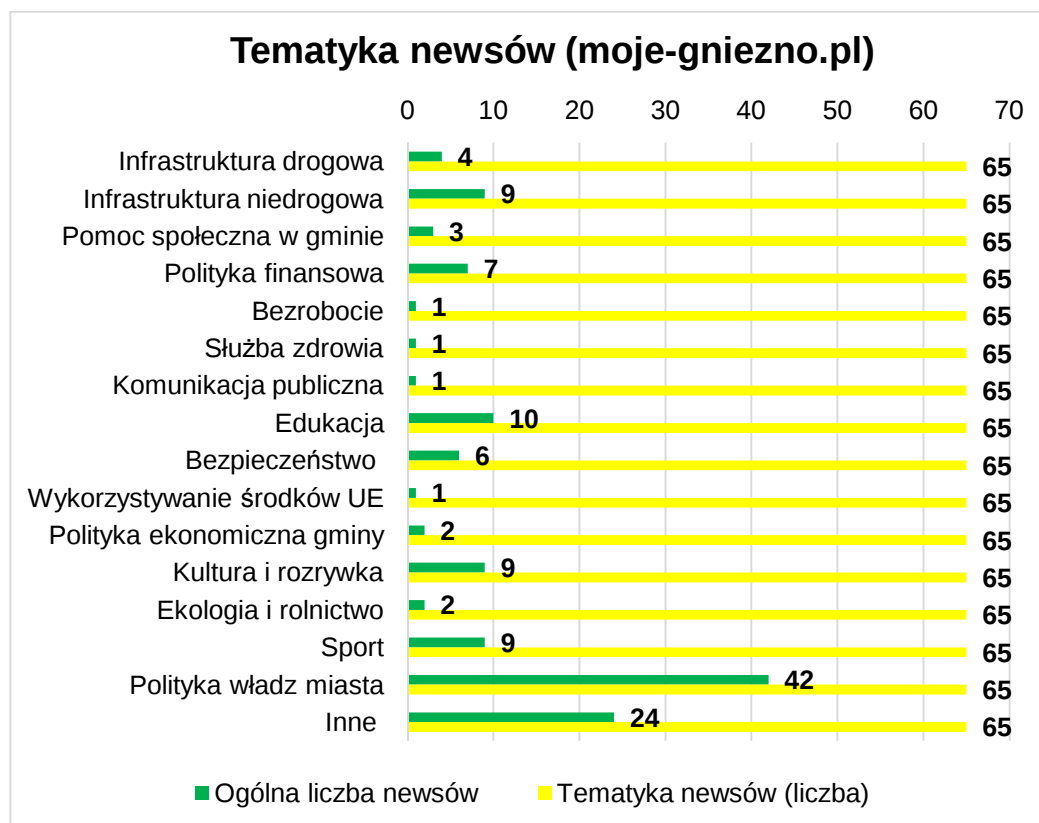
Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Jeśli chodzi o tematykę, to na portalu gniezno24.com najczęściej pojawiały się tematy „sportu” i „polityki władz miasta”. Negatywny wydźwięk miały takie newsy jak: „Dora nie wraca. Odrzucona decyzja Prezydenta” czy „Chodnik na jezdni, czyli komu zależy na bezpieczeństwie”.

Na portalu Informacjelokalne.pl najczęstszym tematem była „kultura i rozrywka” oraz „polityka finansowa”. Tematy, które miały negatywny wydźwięk to np.: „RADNI MIEJSCY: „NIE” DLA WYCINKI DRZEW PRZED TEATREM.”

Portal Gniezno.naszemiasto.pl skupił się na „polityce władz miasta”, przez co badacz miał na myśli wszystkie działania mające na celu spełnienie oczekiwań wyborców i przedstawiające działania władzy. Negatywny wydźwięk natomiast miały takie tematy jak: „Brak jawności w urzędzie?” czy „Opozycja o wyborze Dariusza Pilaka na stanowisko dyrektora MOK-u”.

Portal E-gniezno.pl skupiał się na „infrastrukturze nie drogowej”, „edukacji” czy „kulturze i rozrywce”.

Natomiast portal Moje-gniezno.pl podejmował tematykę „infrastruktury niedrogowej”, „edukacji” czy „polityki władz miasta”, w tym kontekście przedstawiając negatywnie np. obsadzanie stanowisk w instytucjach w Gnieźnie. Negatywny wydźwięk przedstawiały

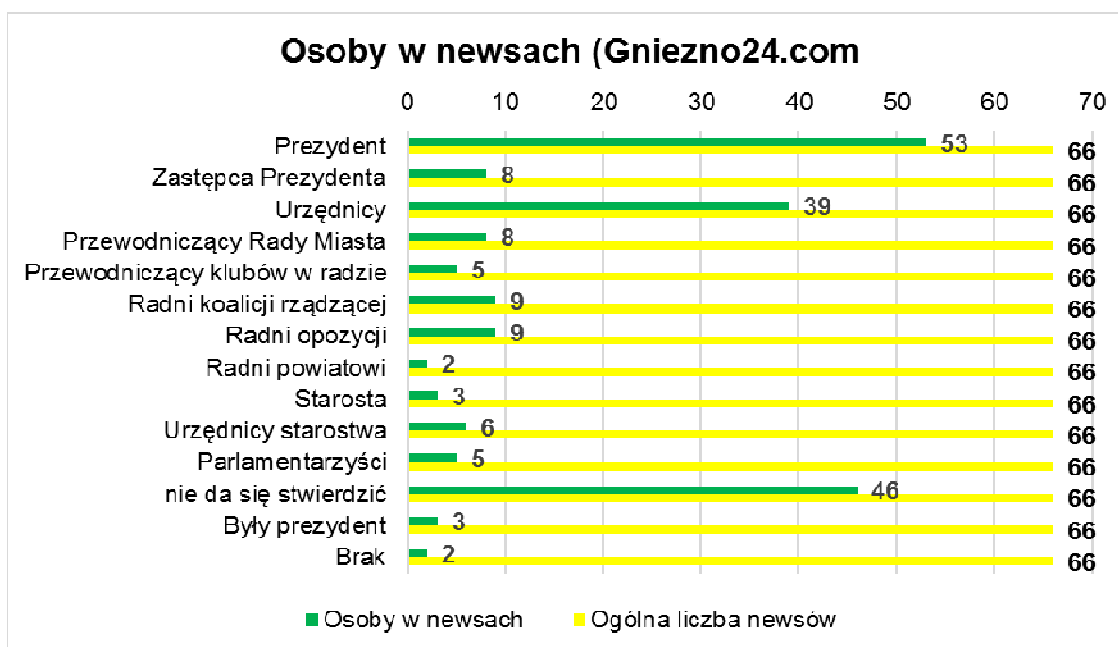
następujące newsy: „Marian Pokładecki "niespodzianką"! Co knuje Platforma Obywatelska?”, „Powiat nie odda ZSP nr 4” czy „Komunikat Prezydenta Miasta Gniezna w sprawie uchodźców”.

Portale często przedstawiały i zajmowały się tymi samymi tematami. Zdarzały się te same artykuły na kilku portalach. Artykuły były zróżnicowane pod względem tematyki czy długości.

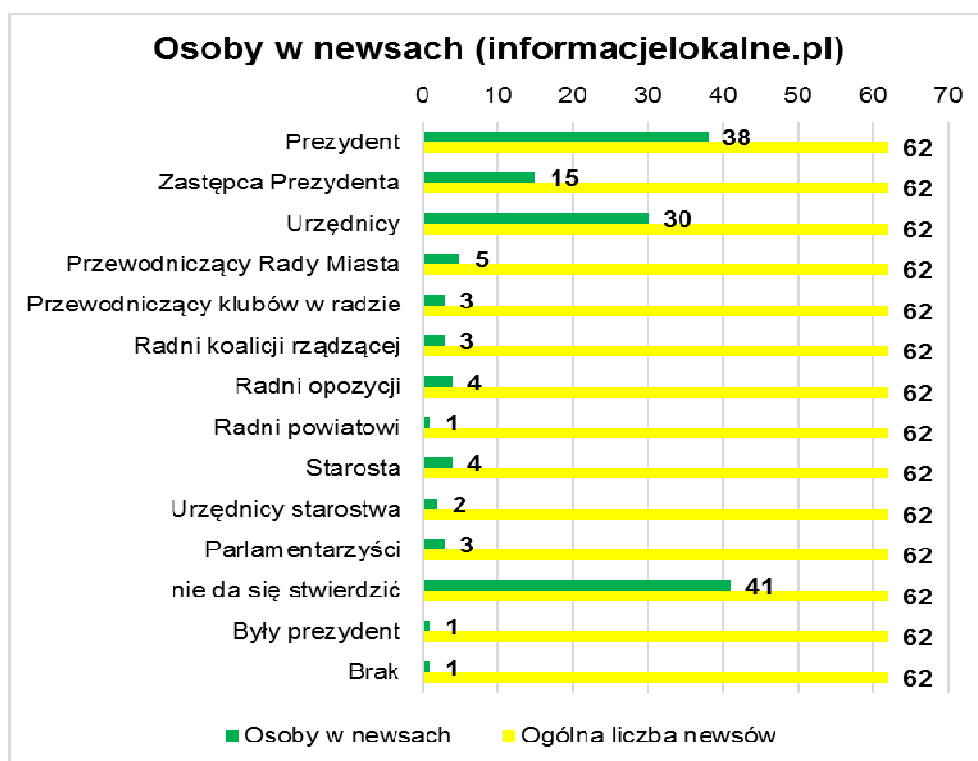
Najbardziej kontrowersyjne tematy to:

- sprawa obwodnicy Pławnik;
- sprawa psa Dory;
- obsadzanie stanowisk: Marian Pokładecki, Dariusz Pilak czy Mateusz Fąfara;
- nowe stanowisko byłego Prezydenta Gniezna Jacka Kowalskiego;
- wynagrodzenia współpracowników Prezydenta Tomasza Budasza;
- przeznaczanie dużych sum pieniędzy na Start Gniezno.
- bezrobocie, brak perspektyw; (tutaj pozytywna opinia dla działań Prezydenta Tomasza Budasza, dokładniej pozyskiwanie i podpisywanie porozumień z firmami, które chcą w Gnieźnie budować swoje filie czy zakłady pracy).

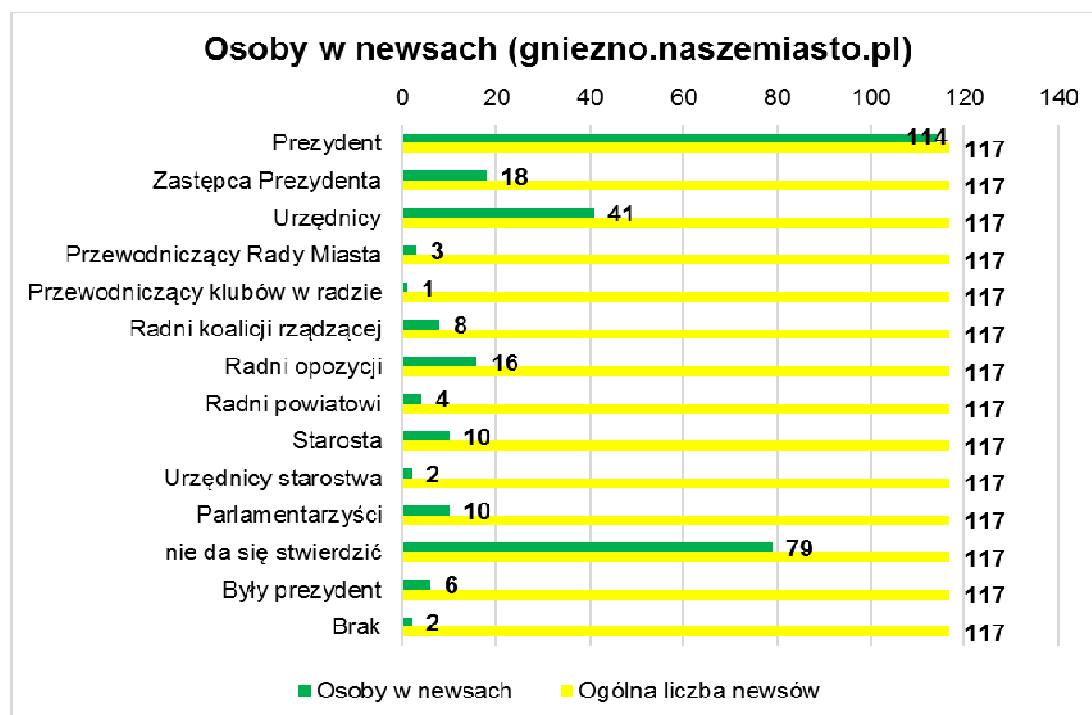
Wykres. 78, 79, 80, 81, 82. „Aktorzy” – osoby wypowiadające się na portalach

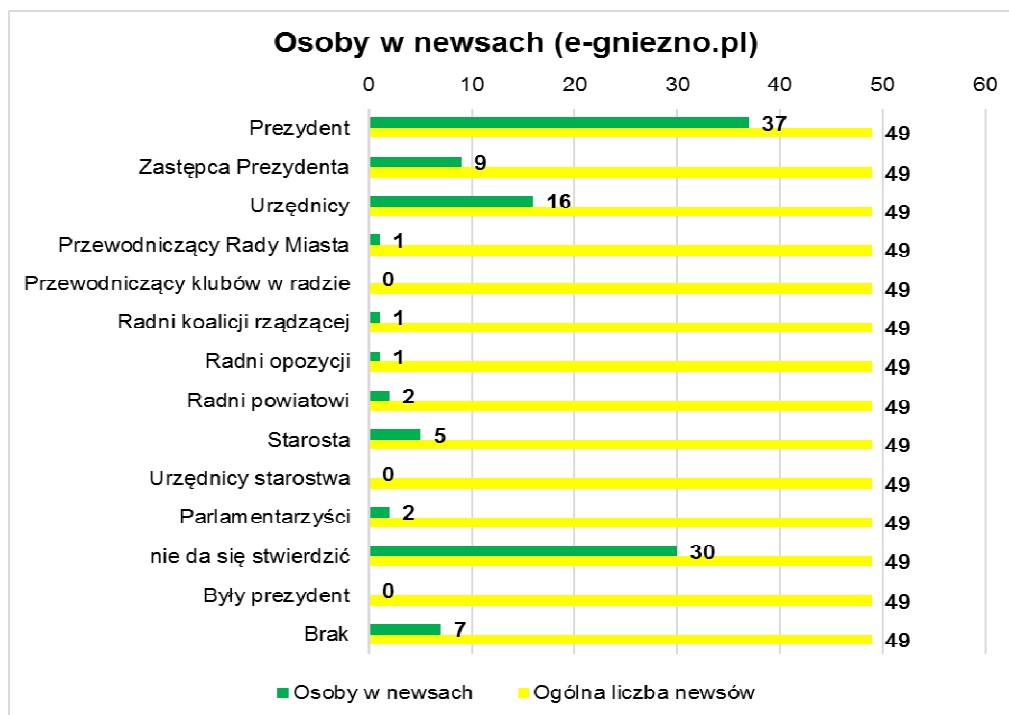
Źródło: Badania własne.

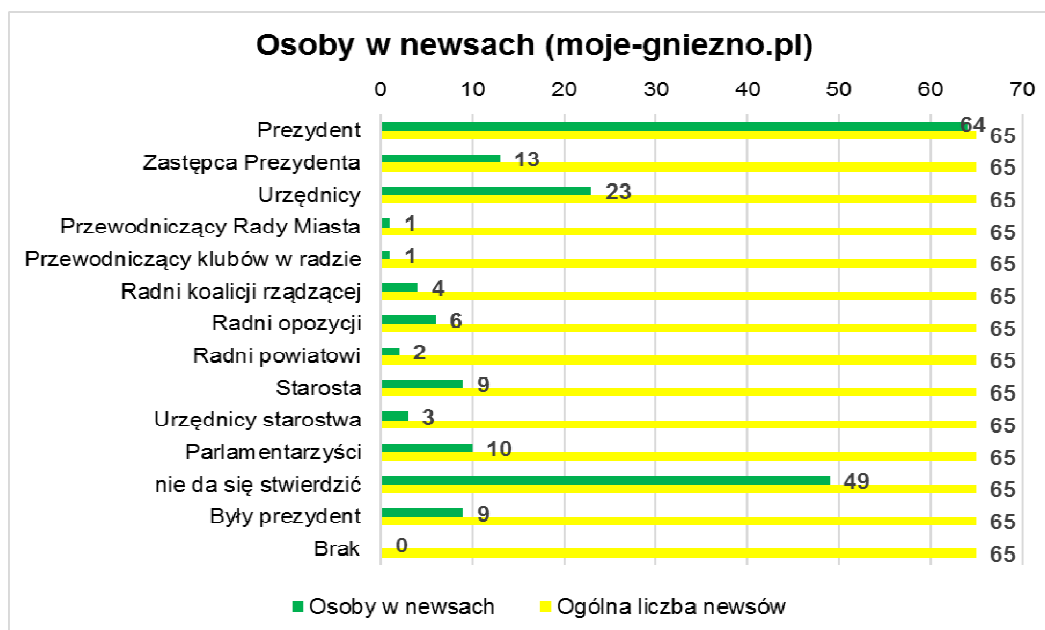
Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Źródło: Badania własne.

Najczęściej w newsach dotyczących Urzędu Miasta Gniezno itp. pojawiał się Prezydent Tomasz Budasz, przytaczano jego wypowiedzi. Możemy zauważyć spore zaangażowanie zastępców Prezydenta, którzy także pojawiali się na portalach internetowych, ponadto Urzędnicy i osoby nie związane z Urzędem.

4. Tygodniki: „Przemiany na Szlaku Piastowskim” i „Gnieźnieński Tydzień”

Analiza zawartości medium – tygodnika „Przemiany na Szlaku Piastowskim” pozwala częściowo odpowiedzieć na główne pytanie badawcze – W jaki sposób przedstawiany jest Urząd Miasta Gniezna przez lokalne media? Ogólna liczba artykułów dotyczących Urzędu i Prezydenta Miasta Gniezna wynosi 531, co stanowi 10,9% całościowej liczby jednostek wypowiedzi (4 858) zawartych w „Przemianach...” w badanym okresie od listopada 2014 roku (wybory samorządowe) do końca maja 2016 roku.

Analizowane zgodnie z kluczem kategoryzacyjnym artykuły, pozwalają wysnuć następujący wniosek. W „Przemianach na Szlaku Piastowskim” wśród artykułów dotyczących miejskiego magistratu oraz Prezydenta dostrzeżono największą liczbę tych o wydźwięku neutralnym (67%). Natomiast liczba tekstów o nacechowaniu pozytywnym lub negatywnym jest stosunkowo niewielka (jednak z lekką przewagą na korzyść artykułów pozytywnych),

co pozwala sugerować, że tygodnik stara się względnie obiektywnie oraz apolitycznie przedstawiać władzę lokalną.

Argumentem na poczet neutralności badanych jednostek wypowiedzi jest również fakt, że najczęściej spotykanym sposobem prezentacji treści był typ informacyjny (91%), charakteryzujący się zazwyczaj brakiem komentarza odautorskiego, w związku z tym nie zauważono również tendencyjnego i stronniczego charakteru artykułów.

Dodatkowo dominowały relacje (52%) (oraz informacje – 42%), np. z posiedzeń Rady Miasta Gniezna, komisji merytorycznych, spotkań, wydarzeń kulturalnych, a świadczyło o tym bardzo duże nagromadzenie w danym artykule cytowań aktorów politycznych lub innych osób, dzięki czemu odbiorca/czytelnik miał wrażenie bezpośredniego uczestnictwa w opisywanych wydarzeniach.

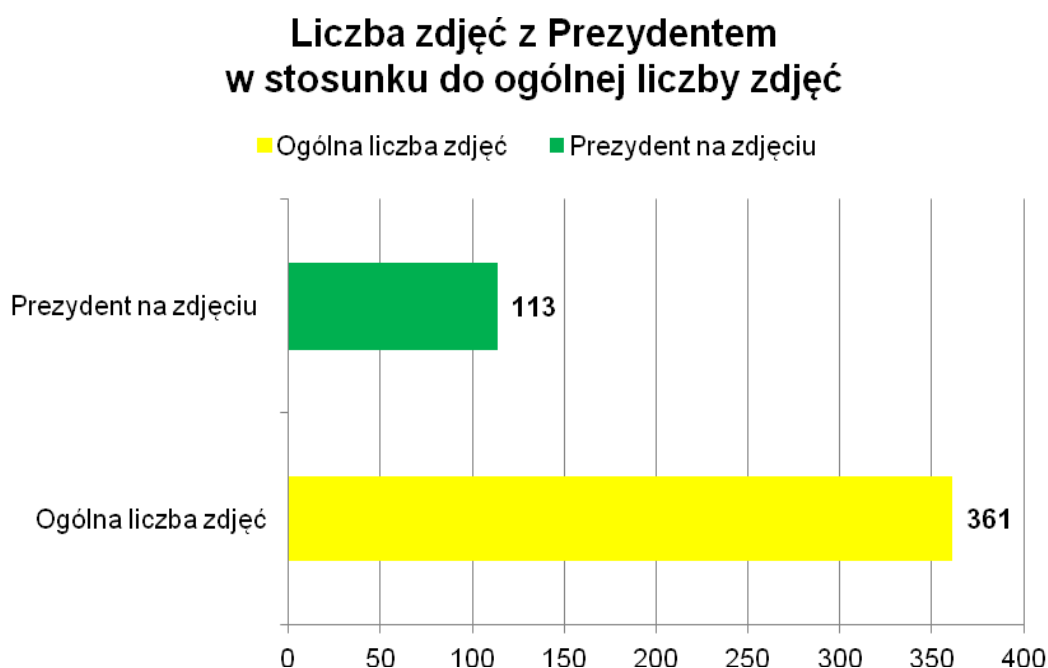
Kompilacja informacyjnej cechy artykułów oraz „czystego” relacjonowania wydarzeń przez autora tekstu/dziennikarza pozwala czytelnikowi/odbiorcy na samodzielną ocenę, interpretację i wyciągnięcie wniosków. Znacząca liczba artykułów odnoszących się do Urzędu i Prezydenta Miasta Gniezna oraz ich szczegółowość definiują „Przemiany na Szlaku Piastowskim” jako medium, którego głównym celem jest dostarczenie czytelnikowi kompleksowej bazy informacyjnej o władzy i polityce lokalnej. W związku z powyższym tygodnik może jawić się w odbiorze społecznym jako rzetelny. Tematyka artykułów dotyczyła głównie kultury i rozrywki, infrastruktury drogowo-transportowej, edukacji oraz sportu. Podczas analizy

dostrzeżono znaczącą liczbę artykułów, w których pojawili się Prezydent Miasta Gniezna Tomasz Budasz i jego zastępcy Jarosław Grobelny i Michał Powałowski.

W „Gnieźnieńskim Tygodniu” ogólna liczba artykułów o Urzędzie Miasta Gniezna oraz Prezydencie wynosi 340, co stanowi 10,2% całościowej liczby artykułów (3 304) zawartych w „Tygodniu...” w badanym okresie od listopada 2014 roku (wybory samorządowe) do końca maja 2016 roku. Pośród przeważającej liczby artykułów o czytelnym wydźwięku neutralnym (66%), można również zauważyć jednostki wypowiedzi o nacechowaniu negatywnym.

Wśród jednostek wypowiedzi dominowały informacje (76%), sposób prezentacji również w większości przypadków klasyfikował się jako informacyjny (84%). Najczęściej artykuły dotyczyły następujących tematów: kultura i rozrywka, infrastruktura niedrogowa, infrastruktura drogowa i komunikacja publiczna. Należy podkreślić, że „Przemiany na Szlaku Piastowskim” liczą 40 stron, natomiast „Gnieźnieński Tydzień” – 24 – uwaga ogólna, którą chyba warto na wstępie dodać. Powierzchnia artykułów –w „Przemianach...” znajdziemy większy odsetek artykułów o powierzchni $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ niż w „Tygodniu...” (57% do 38%).

Wykres. 83. Liczba zdjęć w „Przemianach Szlaku Piastowskim

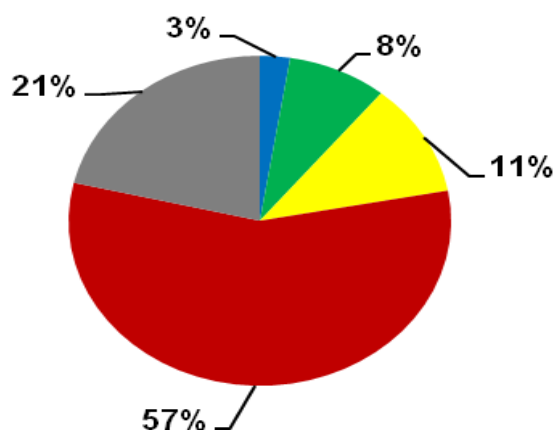

Źródło: Badania własne.

Wykres. 84. Powierzchnia artykułów w „Przemianach Szlaku Piastowskim

Powierzchnia artykułów

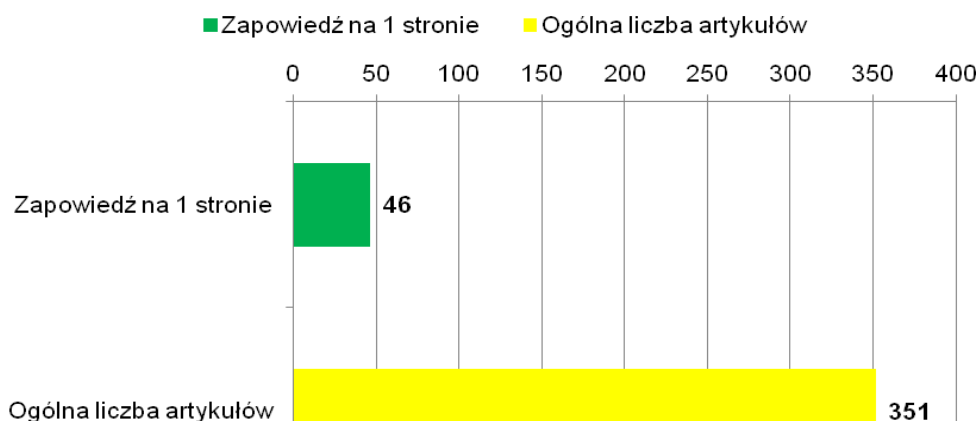
Cała lub więcej niż cała strona ■ Od $\frac{3}{4}$ do całej strony
Od $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ strony ■ Od $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ strony
Mniej niż $\frac{1}{4}$ strony

Źródło: Badania własne.

Wykres. 85. Zapowiedzi artykułów na jedynce w „Przemianach Szlaku Piastowskim.

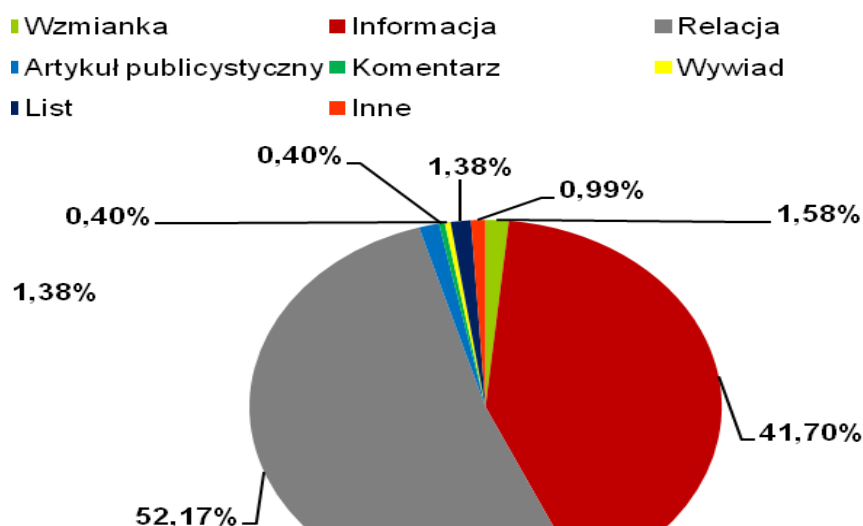
Zapowiedź artykułu na 1 stronie

Źródło: Badania własne.

W „Przemianach na Szlaku Piastowskim” artykuły poświęcone analizowanej tematyce najczęściej zajmowały powierzchnię od $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ strony oraz od $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ strony. Zapowiedzi artykułów o Urzędzie Miasta Gniezna i Prezydencie na 1 stronie stanowiły 13,11% ogólnej liczby artykułów. 31% zdjęć przedstawiało Prezydenta Miasta Gniezna Tomasza Budasza.

Wykres. 86. Forma relacji dziennikarzy w „Przemianach Szlaku Piastowskim
Forma relacji dziennikarskiej

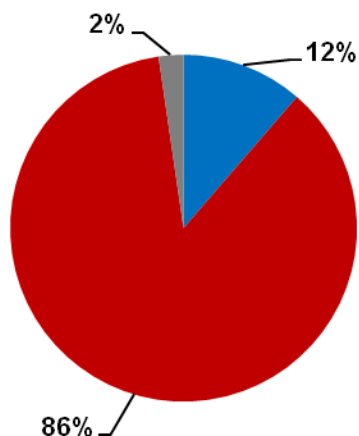

Źródło: Badania własne.

Wykres. 87. Nacechowanie zdjęć w „Przemianach Szlaku Piastowskim

Nacechowanie zdjęć

Zdjęcie nacechowane pozytywnie ■ Zdjęcie nacechowane neutralnie
Zdjęcie nacechowane negatywnie

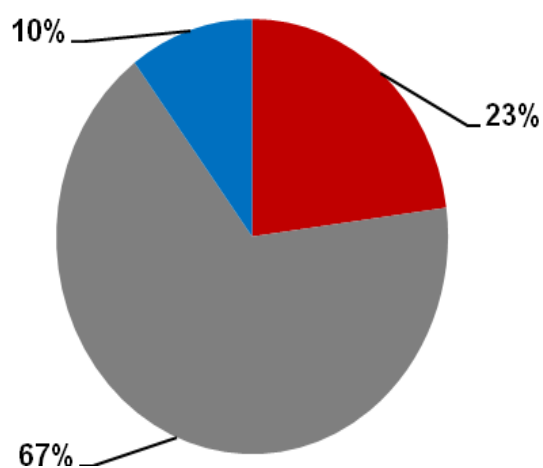

Źródło: Badania własne.

Wykres. 88. Ogólny wydźwięk artykułów w „Przemianach Szlaku Piastowskim.

Wydźwięk artykułów

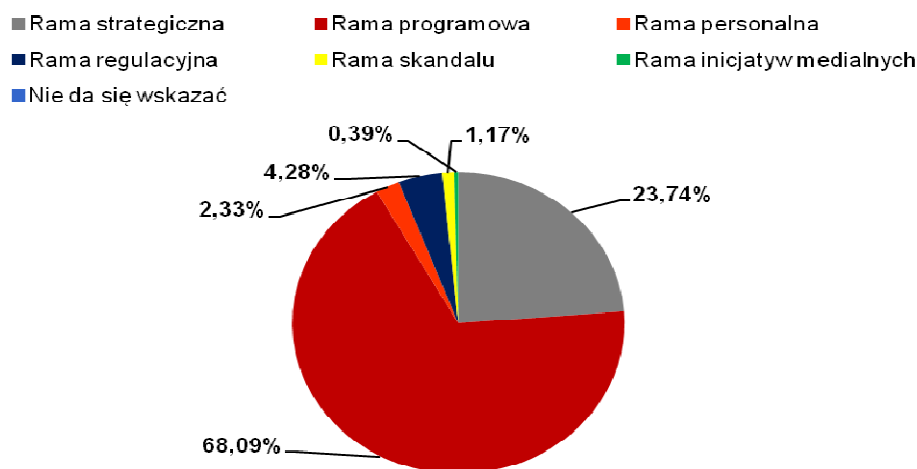
Wydźwięk pozytywny ■ Wydźwięk neutralny ■ Wydźwięk negatywny

Źródło: Badania własne.

Wykres. 89. Framing w „Przemianach Szlaku Piastowskim

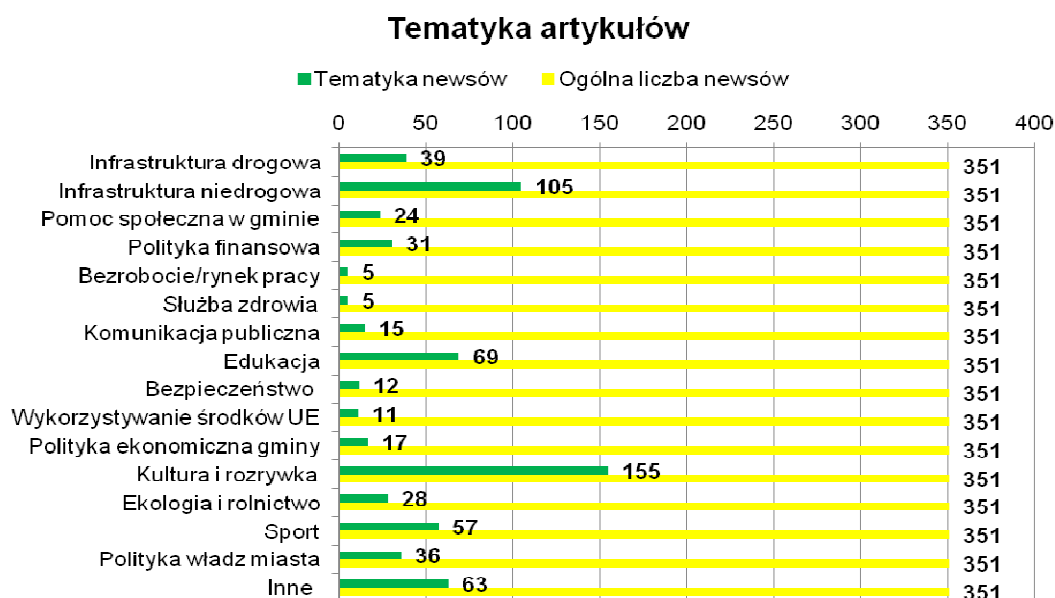
Rama przedstawiania artykułów

Źródło: Badania własne.

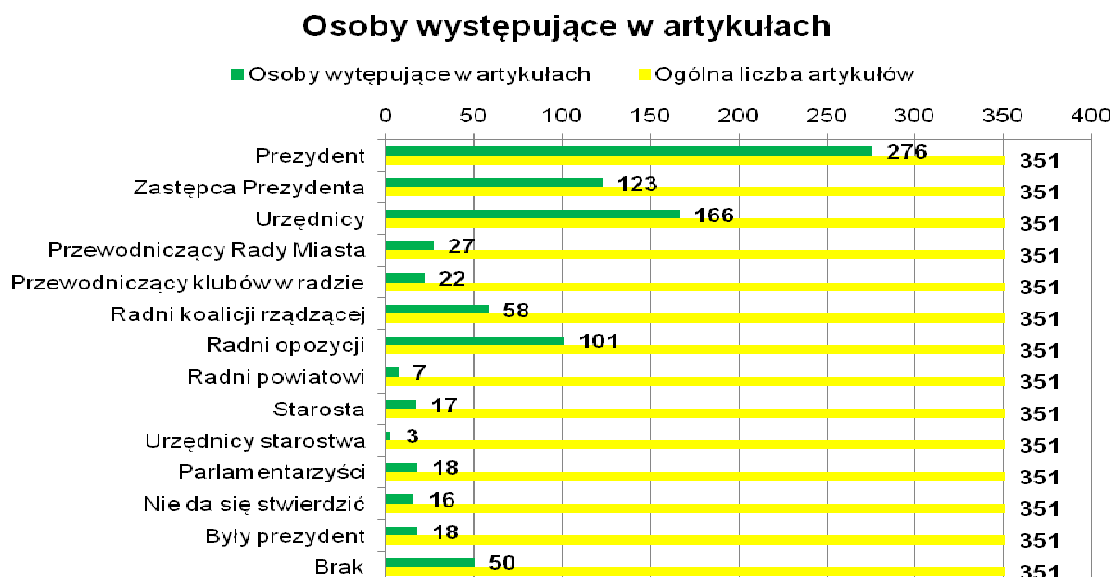
W przekazach prasowych dominowała rama programowa, najczęściej artykuły dotyczyły realizacji wyborczych postulatów programowych Prezydenta Miasta Gniezna oraz prac komisji merytorycznych.

Wykres. 90. Tematyka artykułów w „Przemianach Szlaku Piastowskim

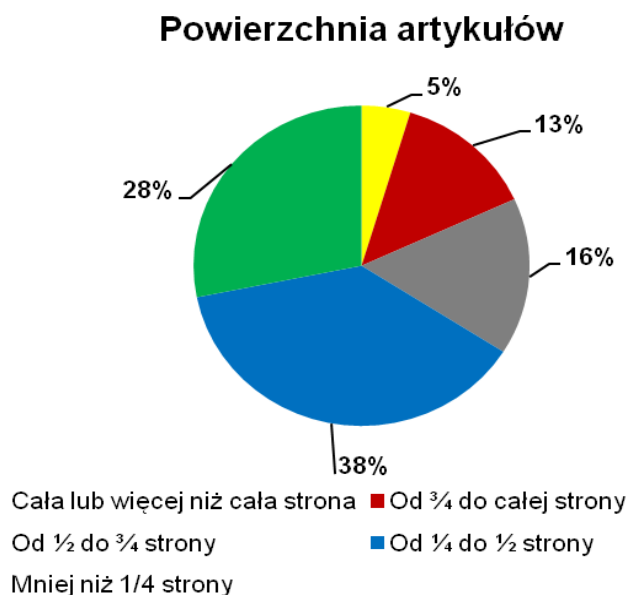
Źródło: Badania własne.

Wykres. 91. „Aktorzy” – osoby występujące w artykułach w „Przemianach Szlaku Piastowskim

Źródło: Badania własne.

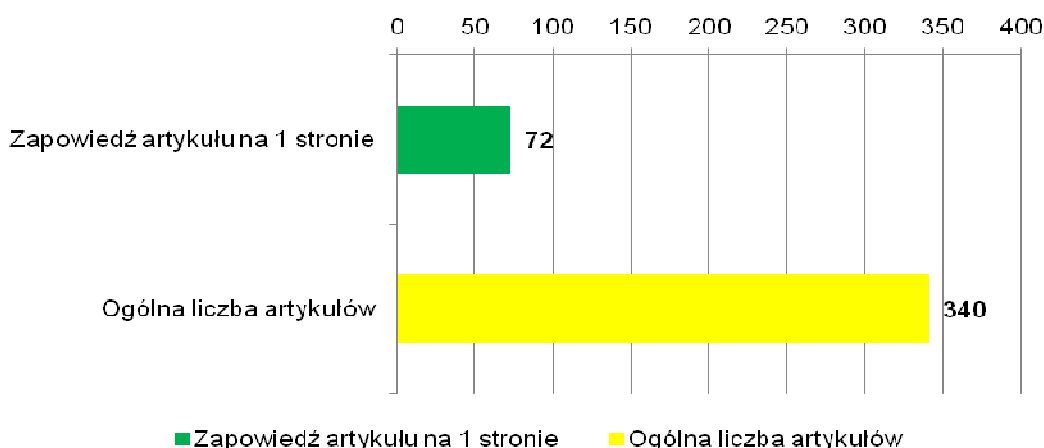
Wykres. 92. Wielkość artykułów w „Gnieźnieńskim Tygodniu”

Źródło: Badania własne.

Wykres. 93. Jedynki z zapowiedziami w „Gnieźnieńskim Tygodniu”

Zapowiedź artykułu na 1 stronie

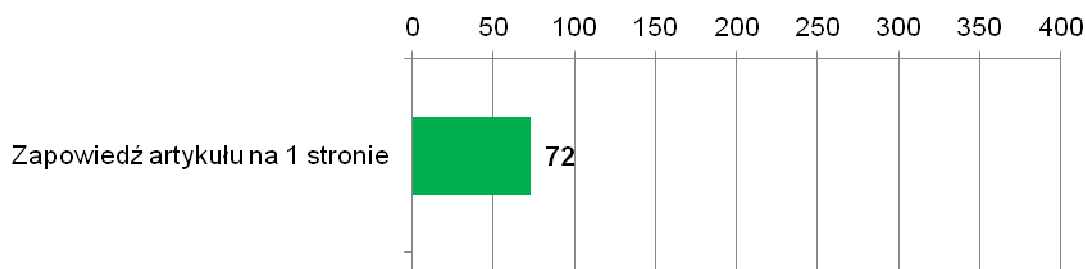

Źródło: Badania własne.

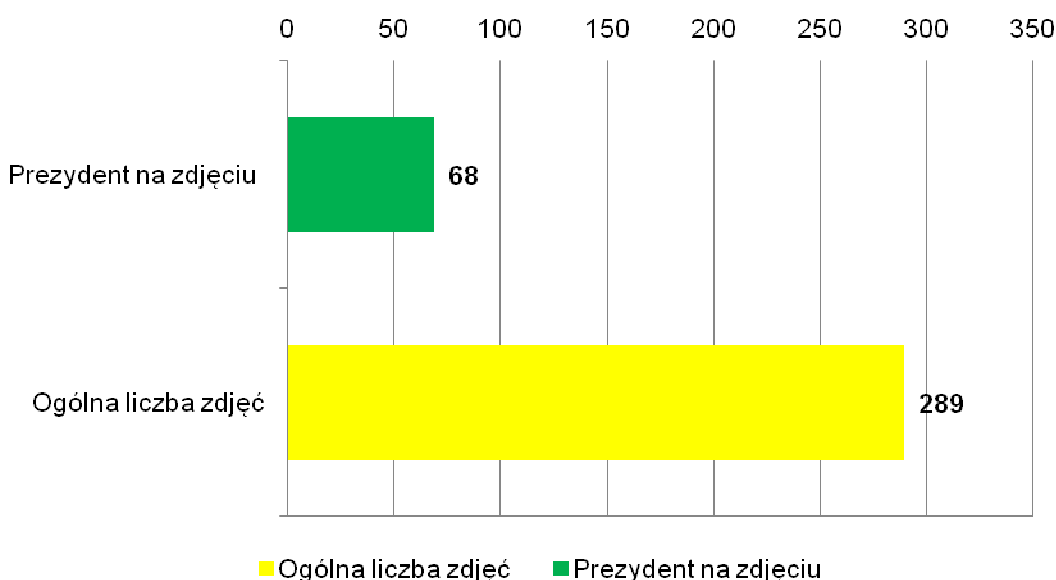
Najczęściej spotykane artykuły o badanej tematyce zajmowały od $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ strony, dość sporą część także jednostki wypowiedzi o powierzchni mniej niż $\frac{1}{4}$ strony. Zapowiedzi artykułów o Urzędzie Miasta Gniezna i Prezydencie na 1 stronie stanowiły 21% ogólnej liczby artykułów.

Wykres. 94. Zdjęcia z Prezydentem w „Gnieźnieńskim Tygodniu”

Zapowiedź artykułu na 1 stronie

Liczba zdjęć z Prezydentem Miasta Gniezna

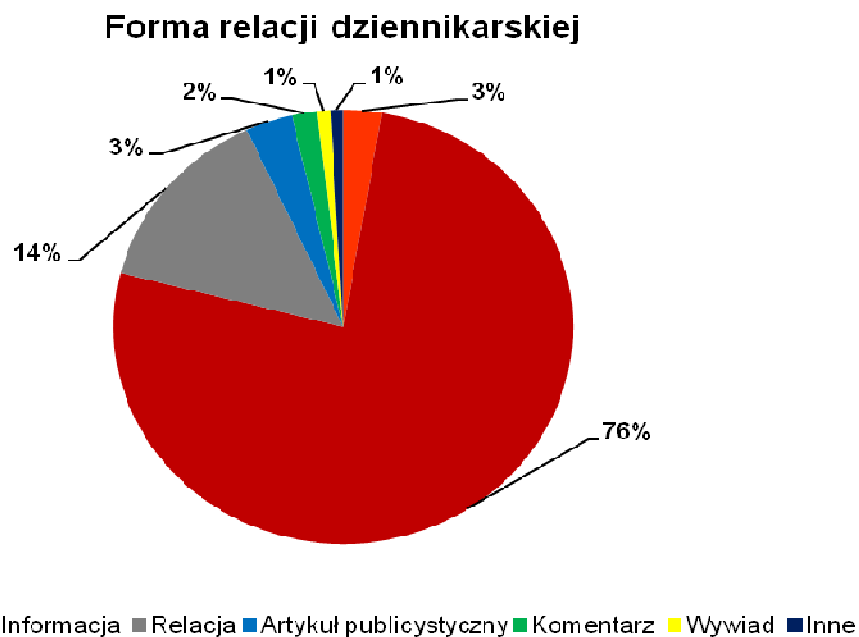
Źródło: Badania własne.

Wykres. 95. Wydźwięk zdjęć w „Gnieźnieńskim Tygodniu”

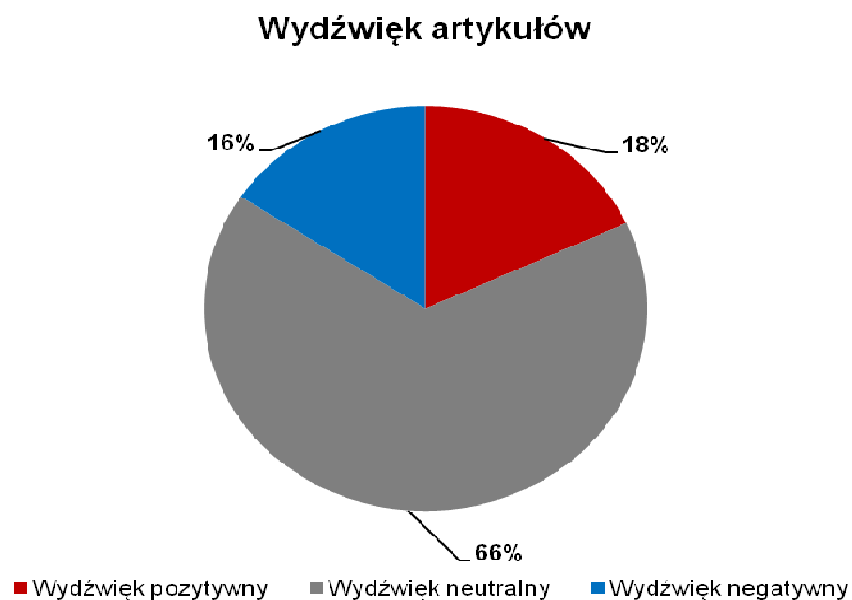
Źródło: Badania własne.

Wykres. 96. Gatunki prasowe w „Gnieźnieńskim Tygodniu”

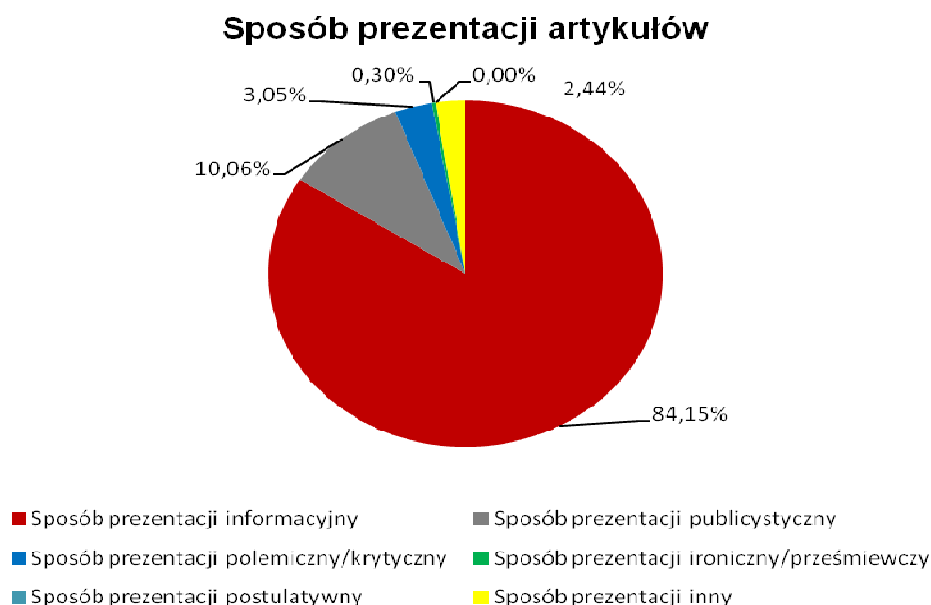
Źródło: Badania własne.

Wykres. 97. Ogólny wydźwięk artykułów w „Gnieźnieńskim Tygodniu”

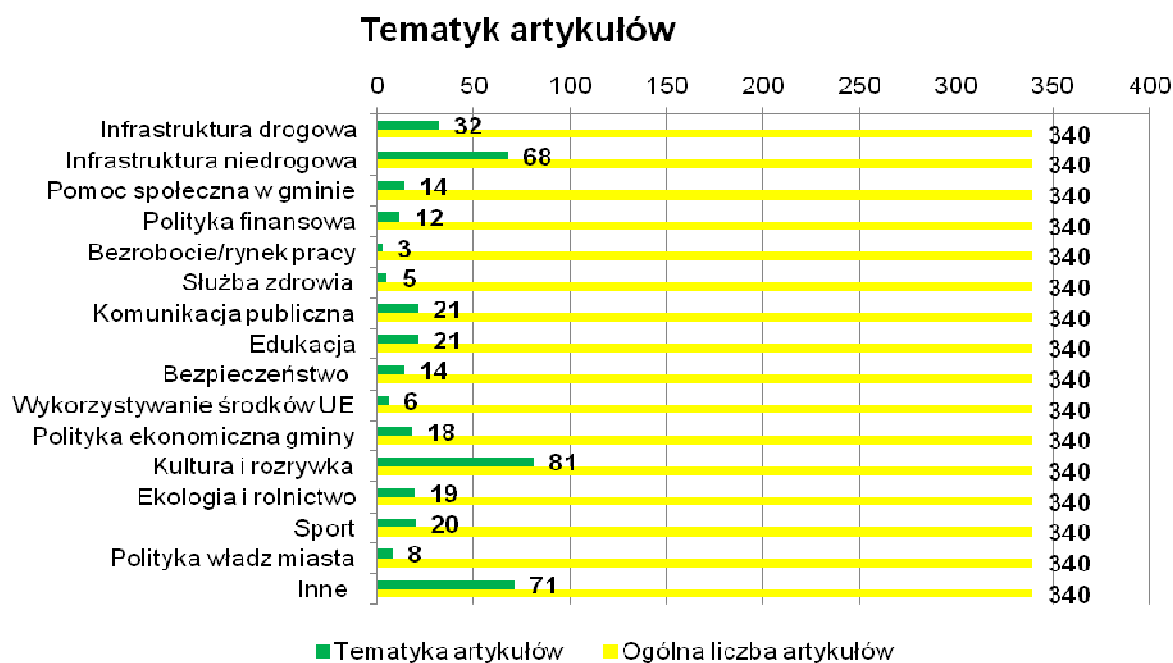
Źródło: Badania własne.

Wykres. 98. Sposób prezentacji artykułów w „Gnieźnieńskim Tygodniu”

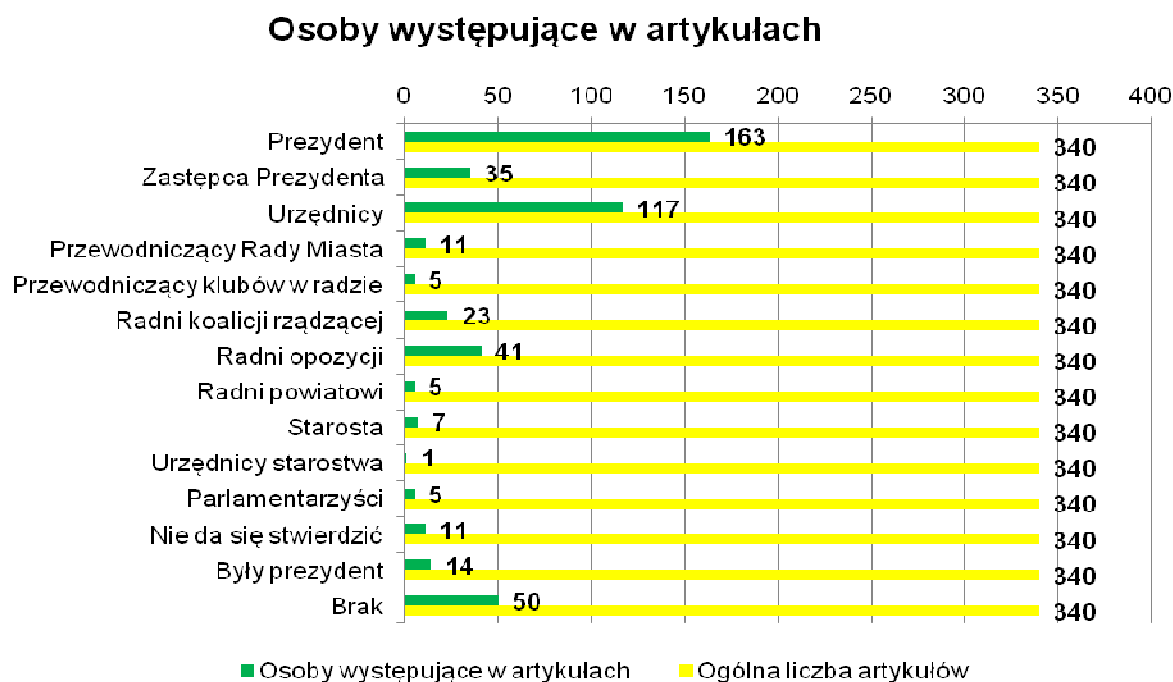
Źródło: Badania własne.

Wykres. 99. Tematyka poruszana w „Gnieźnieńskim Tygodniu”

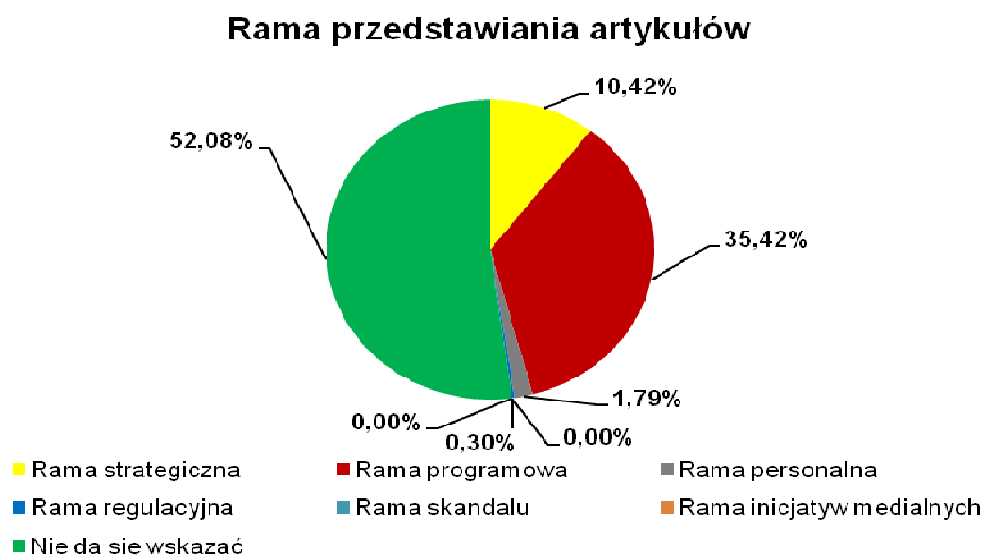
Źródło: Badania własne.

Wykres. 100. „Aktorzy” – osoby wypowiadające się w „GnieźnieńskimTygodniu”

Źródło: Badania własne.

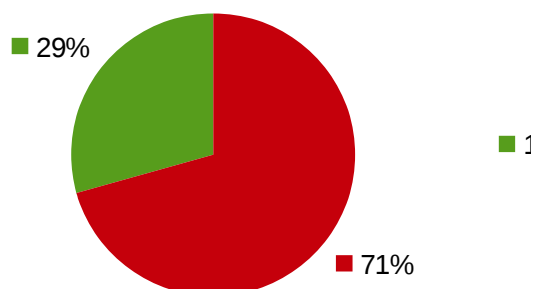
Wykres. 101. Framing w „GnieźnieńskimTygodniu”

Źródło: Badania własne.

Podsumowanie badań

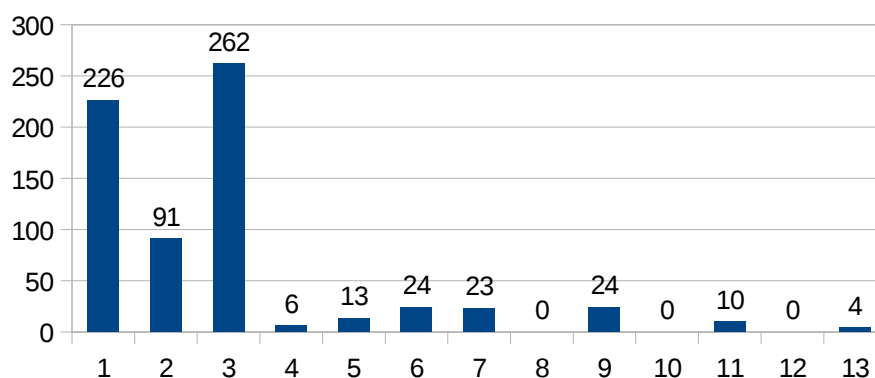
W żadnym z 483 newsów w **Telewizji Gniezno** audycja („Z Życia Miasta Gniezna”) nie było takiego, który by można uznać jako materiał o wydźwięku negatywnym.

Aż 142 (29%) to newsy o pozytywnym wydźwięku dla urzędu i Prezydenta, a pozostałe 341 (71%) mają charakter materiałów neutralnych. To rzecz nie często spotykana w mediach, żeby dziennikarze przez 1,5 roku ani razu nie skrytykowali władzy wykonawczej

w mieście. Na 483 newsy Prezydent Tomasz Budasz wypowiadał się aż 226 razy, 91 razy wypowiadali się jego zastępcy – zazwyczaj w sytuacjach, kiedy nie było Prezydenta.

Patrz poniżej: liczba wypowiedzi osób: 1 Prezydent, 2 zastępcy, 3 urzędnicy, 4 przewodniczący Rady, 5 przewodniczy klubów, 6 radni koalicji, 7 radni opozycji, 8 radni powiatu, 9 Starosta, 10 urzędnicy starostwa, 11 parlamentarzyści, 13 były

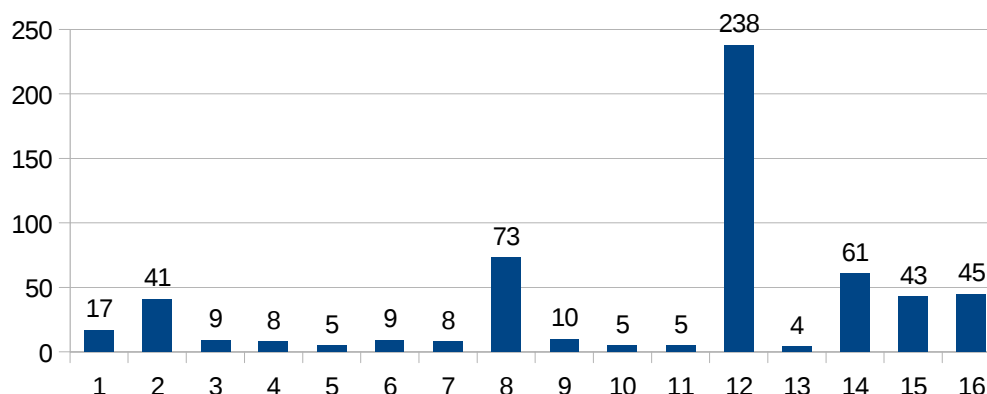
Prezydent (12 nie da się stwierdzić).

Prawie połowa z 483 newsów dotyczy spraw związanych z kulturą i rozrywką. Najwięcej materiałów związanych było z wydarzeniami organizowanym w samym MOK-u. Na drugim miejscu (trzykrotnie mniej informacji) znalazły się tematy edukacyjne, związane głównie ze szkolnictwem – imprezy szkolne, zmiany w szkolnictwie czy inwestycje oświatowe. Nieco mniej popularny był sport. Dopiero po nim znalazły się tak ważne dla

miasta kwestie inwestycji w infrastrukturę.

Tematyka newsów: 1 infrastruktura drogowa, 2 niedrogowa, 3 pomoc społeczna, 4 polityka finansowa, 5 bezrobocie, 6 służba zdrowia, 7 komunikacja publiczna,

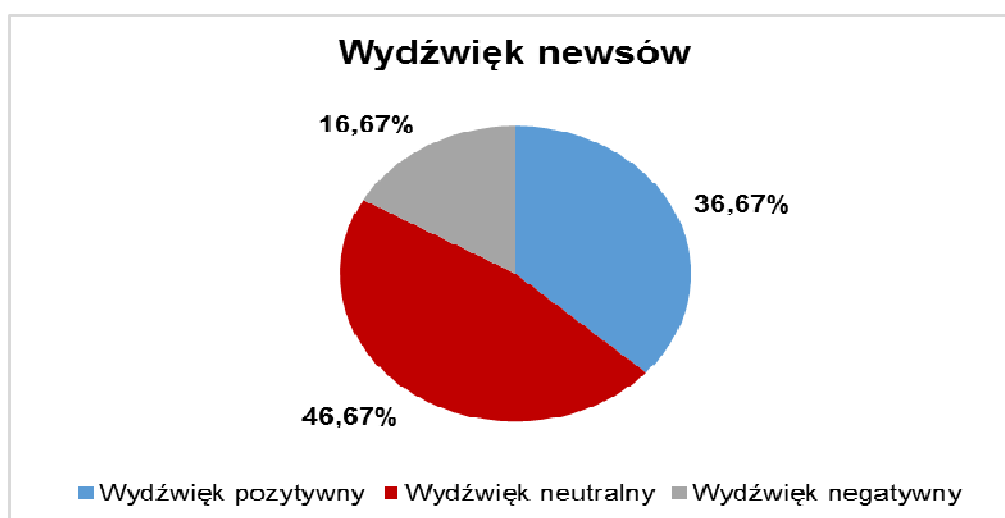
8 edukacja, 9 bezpieczeństwo, 10 środki unijne, 11 polityka ekonomiczna, 12 kultura

i rozrywka, 13 ekologia i rolnictwo, 14 sport, 15 polityka władz miasta, 16 inne.

Przekaz jest jednostronny, krytyczne wypowiedzi na temat polityki władz miejskich słychać tylko ze strony radnych opozycji i to tylko przy relacjach z sesji. W innych sytuacjach oni nawet nie występują.

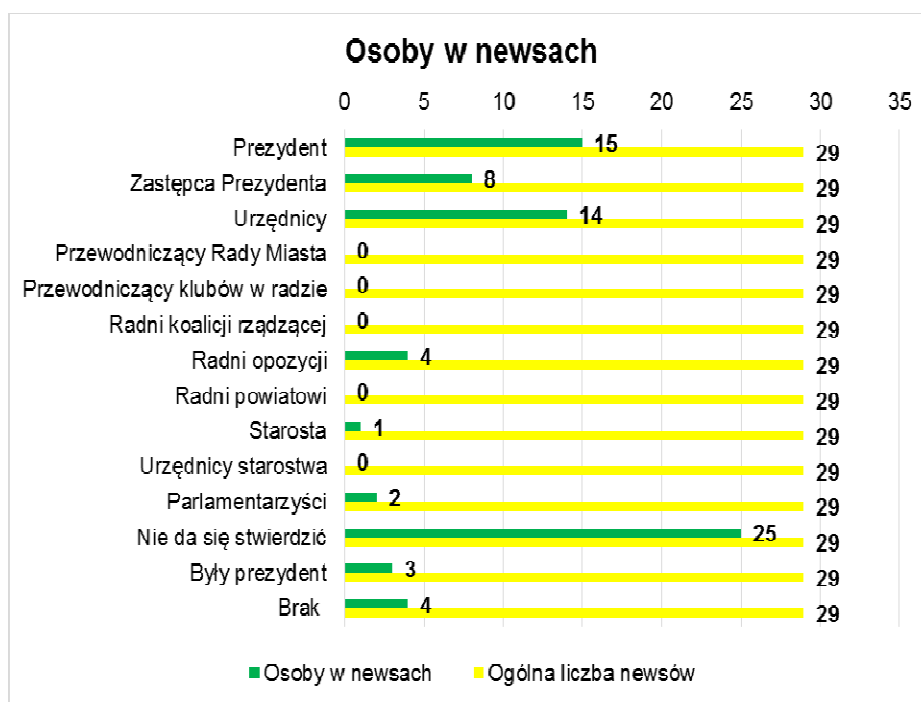
TVP Regionalna – „Teleskop” skupia się na poczynaniach władz Miasta Poznania, zrzucając na dalszy tor inne wielkopolskie miasta. Gniezno w analizowanym materiale telewizyjnym zostało przytoczone tylko 29 razy (przez okres 19 miesięcy), w dodatku news często tylko w części dotyczył Gniezna, wspominając o nim przy okazji jakiś ważnych wydarzeń.

Materiały w większości miały pozytywny wydźwięk (36%) i neutralny (47,%), 17% miało wydźwięk negatywny. Generalnie w przychylny sposób przedstawiano Prezydenta

Tomasza Budasza, jako dobrego wóldarza Miasta Gniezna. Jednak główny wniosek z badań to brak zainteresowania Gniezmem przez dziennikarzy Teleskopu.

W „Teleskopie” najczęściej pojawiał się Prezydent. Względnie często wypowiadali się także zastępcy Prezydenta. Dziennikarze TVP zgodnie z regułami sztuki rozbudowują newsy o setki, często pytając o zdanie mieszkańców i osoby, których dotyczy dana relacjonowana kwestia. Stąd tak duża liczba osób zakwalifikowana w kodowaniu newsów jako „nie da się stwierdzić”.

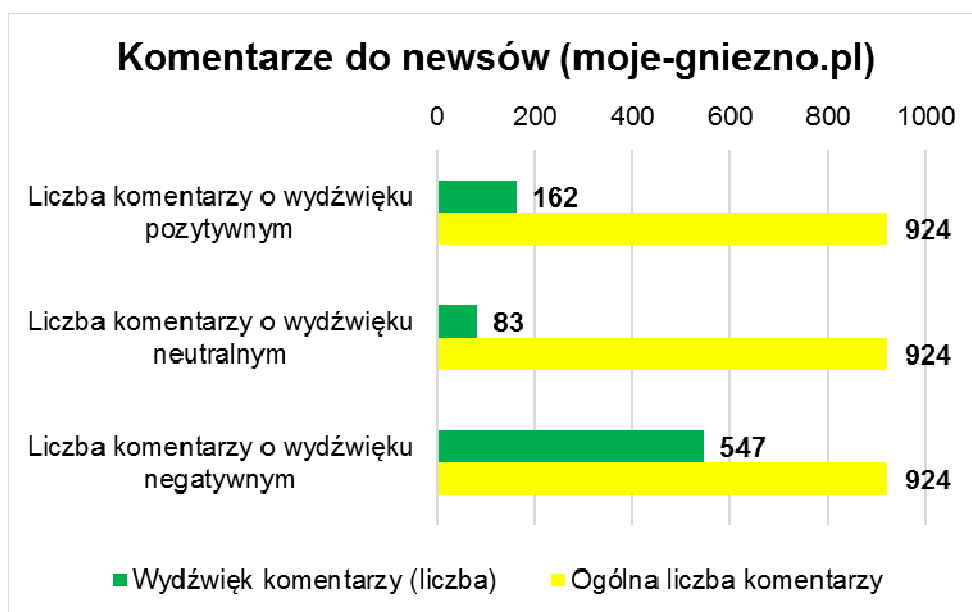
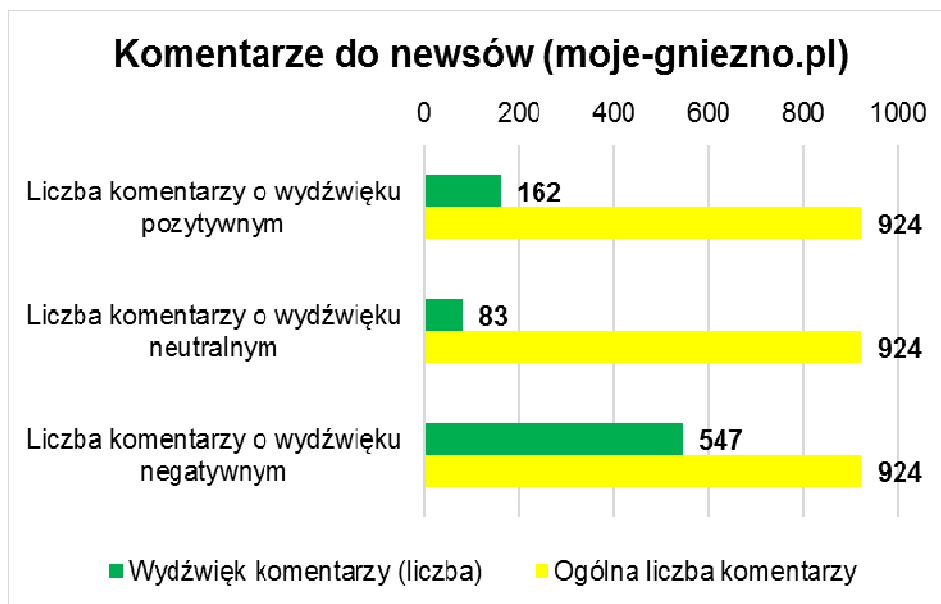
Teleskop, w którym dominują newsy twarde (Hard) zajmuje się głównie tematami „poważnymi”, w szczególności działaniami władz miasta w najważniejszych sferach: polityki i ekonomii. Co nie zmienia faktu, że 29 materiałów to na okres 18 miesięcy bardzo mało, zważywszy, że część z tego dotyczy rocznicy 1050-lecia Chrztu Polski.

Portale internetowe: gniezno24.com, informacjelokalne.pl, gniezno.naszemiasto.pl, e-gniezno.pl, moje-gniezno.pl

Ogólna liczba newsów poświęconych Urzędowi Miasta Gniezna w wyżej wymienionych portalach to 361 artykułów, w badanym okresie od listopada 2014 (wybory samorządowe)

do końca czerwca 2016. Większość materiałów ma neutralny wydźwięk. Artykuły budowane są głównie na wypowiedziach osób występujących w artykule. Dziennikarze w większości przypadków rezygnowali z wyrażania własnych opinii. Inne spojrzenie przedstawił tylko jeden z portali „moje-gniezno.pl”. Redakcja pozwoliła sobie na skomentowanie poczynąń Prezydenta i urzędu. Największą liczbę artykułów o wydźwięku negatywnym napisał Andrzej Bukowski. Portal bardzo często oprócz opinii osób trzecich, przytaczał własne zdanie i komentował

z własnej perspektywy. Ze względu na specyfikę portali internetowych, gdzie można wyrazić swoje zdanie, częstym zjawiskiem w analizowanych materiałach były komentarze mieszkańców Gniezna, interesujących się polityką lokalną. Zazwyczaj cechowały się negatywnym wydźwiękiem, krytykując poczynania Prezydenta Tomasza Budasza i jego współpracowników.

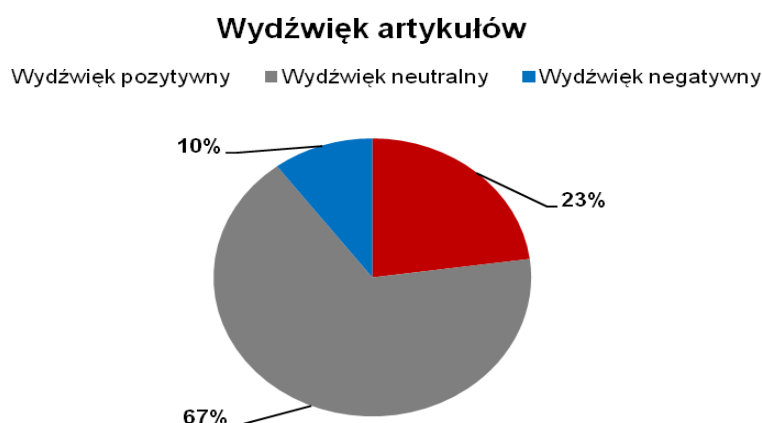
Najwięcej komentarzy do newsów pojawiało się w takich portalach jak: Gniezno24.com, gniezno.naszemiasto.pl czy moje-gniezno.pl. W zdecydowanej większości były to komentarze nieprzychylnie, krytykujące poczynania Prezydenta Tomasza Budasza oraz jego współpracowników. Najwięcej komentarzy pojawiło się przy okazji takich tematów jak: „Dariusz Pilak dyrektorem MOK-u!”, „Gniezno: Wiemy ile były Prezydent zarobi jako prezes Towarzystwa Budownictwa Społecznego”, „Mieszkańcy: 'Nie dla obwodnicy przez Pławnik!'”, „Prezydent straszy facebook'owiczów Sądem?”, „Kto zostanie Dyrektorem

Wydziału Edukacji?”, „300 uchodźców trafi do Gniezna? Są dla nich mieszkania!”, „Komunikat Prezydenta Miasta Gniezna w sprawie uchodźców” czy „Ile zarabiają prezesi PEC-u, MPK i dyrektor MOK-u?”.

Bardzo często w newsach pojawiał się Prezydent Tomasz Budasz, równie często towarzyszyło temu jego zdjęcie. Dziennikarz przytaczał zdanie wójarza miasta, konfrontując je z innymi wypowiedziami. Zazwyczaj opinie Prezydenta były skonfrontowane z wypowiedziami radnych opozycyjnych, najczęściej: Ryszard Niemann, Krzysztof Modrzejewski, Marek Bartkiewicz oraz Jerzy Lubbe.

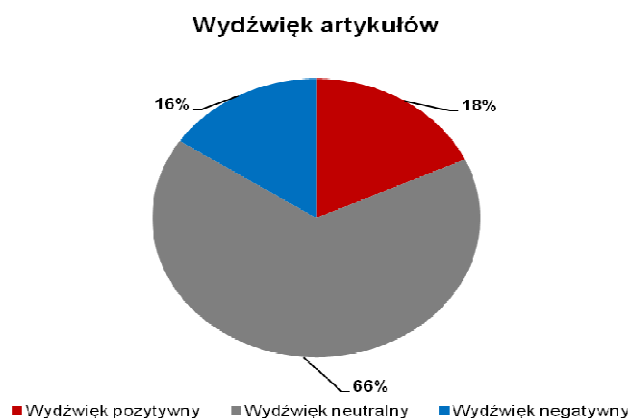
Tygodniki: „Przemiany na Szlaku Piastowskim” i „Gnieźnieński Tydzień”.

W „Przemianach” ogólna liczba artykułów dotyczących Urzędu i Prezydenta Miasta Gniezna wynosi 531, co stanowi 10,9% całościowej liczby jednostek wypowiedzi (4 858) w badanym okresie. Badając Przemiany dostrzeżono największą liczbę artykułów o wydźwięku neutralnym (67%). Natomiast liczba tekstów o nacechowaniu pozytywnym (23%) lub negatywnym (10%) jest stosunkowo niewielka (jednak z widoczną przewagą na korzyść artykułów pozytywnych – 23 do 10), co pozwala stwierdzić, że tygodnik stara się

względnie obiektywnie oraz apolitycznie przedstawiać władzę lokalną.

W „Tygodniu” ogólna liczba artykułów o Urzędzie Miasta Gniezna oraz Prezydencie wynosi 340, co stanowi 10,2% całościowej liczby artykułów (3 304). Tydzień poprzez stosowaną oprawę graficzną pozycjonuje się jako tygodnik atakujący oraz poszukujący kontrowersji i skandalu, ma to niewątpliwie wpływ na postrzeganie polityki w ogóle i przypisywanie jej podobnych „wartości”. Pośród przeważającej liczby artykułów o czytelnym wydźwięku neutralnym (66%), można również zauważyć jednostki wypowiedzi o nacechowaniu negatywnym – 16% (pozytywnych było 18%).

Redaktorzy „Tygodnia” bardzo często konstruowali artykuły w oparciu o informacje prasowe Anny Dzionek – rzecznik prasowej Urzędu Miasta Gniezna. Nie zauważono materiałów pochodzących z Urzędu Miasta Gniezna lub Prezydenta, tygodnikiem w którym pojawiały się oświadczenia, listy Prezydenta Miasta Gniezna, materiały informacyjne/promocyjne inicjatywy miejskiego magistratu był „Przemiany na Szlaku Piastowskim”. W obu tygodnikach zauważono następującą tendencję: artykułom poświęconym wydarzeniom kulturalnym najczęściej towarzyszył wydźwięk pozytywny.